www.pwc.nl

Inzicht in de omvang van het personele en materiële budget nationale politie 2016 – 2020

Den Haag, 3 maart 2016

pwc

Inhoud

Voorwoord

We willen ons allemaal veilig voelen. De waarborgen daarvoor liggen in de eerste plaats in een fatsoenlijke en geordende samenleving, met respect voor elkaar en elkaars bezittingen. De maatschappelijke werkelijkheid is echter niet altijd ideaal. Er is dus noodzaak om criminaliteit te voorkomen en te bestrijden, noodhulp te verlenen en de orde te handhaven. De politie heeft daarin een relevante taak. Een vertrouwenwekkende en professionele politieorganisatie heeft een belangrijke meerwaarde voor de samenleving. Dat kost uiteraard ook geld. Hoeveel precies is een vraag die afhankelijk is van het gewenste veiligheidsniveau, de manier waarop de politie werkt en uiteraard van politieke keuzes. De afgelopen jaren is regelmatig gesproken en besloten over het budget voor de nationale politie, met zowel intensiveringen als bezuinigingen tot gevolg.

Deze besluiten werden veelal – maar zeker niet uitsluitend – genomen in relatie tot de vorming van de nationale politie. Uit de 'Herijkingsnota' van augustus 2015, waarin de balans werd opgemaakt over de voortgang van de reorganisatie, bleek dat het transitietraject naar een landelijke politieorganisatie complexer was dan vooraf verwacht.

Wij hebben op verzoek van het ministerie van Veiligheid en Justitie in de afgelopen twee maanden de ontwikkeling van het personele en materiële lastenniveau in de begroting van de nationale politie over de periode 2013 – 2020 intensief onderzocht. Meer specifiek hebben wij het lastenniveau van de vastgestelde voornemens (met als basis het inrichtingsplan nationale politie) berekend en vergeleken met de meest actuele begroting van de nationale politie, met als doel om een relevant beeld te schetsen van de financiële situatie.

Ten behoeve van onze analyse zijn wij uitgegaan van objectieve uitgangspunten en onderbouwingen om de vraag te beantwoorden die ons is gesteld: kan de nationale politie het inrichtingsplan en andere (nader) vastgestelde voornemens uitvoeren binnen haar begroting die volgt uit de financiële meerjarige kaders in de begroting van het ministerie van Veiligheid en Justitie?

Die objectieve uitgangspunten zijn de politieke wens om 49.802 fte operationele politiemensen beschikbaar te hebben en de vastgestelde plannen en besluiten bij en na de vorming van de nationale politie. Wij hebben daarbij niet onderzocht of de politie efficiënt of effectief werkt (en dus ook niet of er voldoende politie is) en we hebben in onze berekeningen geen rekening gehouden met actuele ontwikkelingen rondom migratie, cybercrime, terreurbestrijding, dalende criminaliteitscijfers, toegenomen veiligheidsgevoel en dergelijke indien en voor zover deze nog niet in de actuele begrotingen zijn verwerkt.

Of de lasten van het inrichtingsplan en andere vastgestelde voornemens inpasbaar zijn binnen de huidige politiebegroting is in de afgelopen jaren niet fundamenteel onderzocht. Dit onderzoek geeft daarom op basis van de afspraken en plannen financieel inzicht in het daarbij horende lastenniveau. Ons toetsobject (referentiepunt) zijn de meest recent goedgekeurde begrotingen van de nationale politie, waarbij wij hebben beoordeeld of de daarin opgenomen budgettaire kaders realistisch zijn in relatie tot de daadwerkelijk vastgestelde voornemens. We vergelijken dus de lasten in de politiebegroting met de lasten die wij op basis van ons onderzoek en berekeningen realistisch en onvermijdelijk achten. Welke lasten zijn begroot, geloven wij die en welke positieve of negatieve lastenontwikkeling zien wij dan?

Het geheel van onze analyses en berekeningen leiden tot wat wij aanduiden als de 'delta': verschillen tussen de politiebegrotingen en hetgeen wij berekenen.

De door ons gehanteerde systematiek om het netto lastenniveau van de politie te bepalen, leidt er toe dat wij de hardheid van de onderbouwing van de huidige politiebegroting hebben beoordeeld en doorgerekend. In onze berekeningen hebben we rekening gehouden met de geldende wet- en regelgeving en expliciet door de minister van Veiligheid en Justitie vastgestelde voornemens dan wel voornemens van de nationale politie die direct verband houden met een van deze twee categorieën.

Uit onze analyse blijkt een 'delta' in 2020 van € 292 miljoen (met een wisselend tussenliggend beeld in de jaren 2016 – 2019) tussen de begroting van de nationale politie en wat wij analyseren en berekenen aan lasten. Dit is exclusief de recent afgesloten cao. Daarmee is er een reëel verschil in euro's tussen de lasten in de

politiebegroting en onze lastenberekeningen. Of en in hoeverre tegenover deze berekende ‘delta’ financiële dekking of bijdragen staan hebben wij alleen betrokken voor zover deze daadwerkelijk in de politiebegroting zijn verwerkt.

Na dit voorwoord volgt eerst een onderzoeksverantwoording. Wij vinden dit van belang om vanwege de complexiteit voor de lezer helder te hebben wat de achtergrond en betekenis is van de cijfers zoals wij deze weergeven. Daarna volgt een samenvattend hoofdstuk. Vervolgens gaan we in de meer uitgebreide inhoudelijke hoofdstukken dieper in op het vertrekpunt (de begrotingen) en de door ons berekende delta’s in de lastensoorten zoals personeel, huisvesting, ICT en operationele lasten zoals geweldmiddelen en vervoer.

Namens het PwC-onderzoeksteam,

Peter van Driel

Opzet van ons onderzoek

Vraagstelling en afbakening onderzoek

Dit onderzoek vloeit voort uit het Algemeen Overleg politie van 10 september 2015 en is gericht op de vraag *"of de thans voorziene omvang van het budget voor de materiële lasten en de thans bekende ambities ten aanzien van prestaties, dienstverlening, kwaliteit personeel, huisvesting, ICT, etc. duurzaam gerealiseerd kunnen worden"*. Op basis hiervan is een zevental onderzoeksvragen aan PwC gesteld, waarvan de kernvragen zijn:

"Geef aan wat de thans bekende belangrijkste ambities ten aanzien van de dienstverlening, de politieprestaties, de kwaliteit van het personeel, de huisvesting en de IV zijn. Geef aan hoe de ambities zich verhouden tot de budgetten van de politie. Het gaat hier met name om de budgetten personeel, huisvesting, vervoer, ICT en geweldmiddelen en uitrusting." (Subvragen B en C).

"Geef aan welke omvang van het materiële budget benodigd is om de thans bekende ambities ten aanzien van prestaties, dienstverlening, kwaliteit personeel, huisvesting, ICT et cetera duurzaam te realiseren". (Subvraag F).

Centraal staat dus de vraag of het begrote politiebudget van € 4,8 miljard in 2020 past in de vastgestelde voornemens. Daarmee hebben wij niet onderzocht of er 'meer of minder' politie moet zijn, noch of de politie efficiënt en effectief werkt. De afgelopen twee maanden hebben wij in nauwe samenwerking met VenJ en de nationale politie gewerkt aan de beantwoording van de onderzoeksvragen, met het voorliggende rapport als resultaat.

Wat valt wel onder het onderzoek?

- De 'harde' beoordeling van de begrotingsreeksen van de nationale politie op aspecten als onderbouwing, cijfermatige correctheid, juiste uitgangspunten, etc. Dit gebaseerd op de begrotingen zelf, relevante vastgestelde stukken zoals het Inrichtingsplan, het Aanvalsprogramma etc.
- De vastgestelde voornemens c.q. opdrachten voor de politie waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden en die in overleg met de Begeleidingscommissie en de Stuurgroep voor dit onderzoek zijn bepaald.
- Een aanvullende expertmatige beoordeling van de hoogte van de lasten (wat is logisch en realistisch, mede op basis van kengetallen). Deze expertmatige beoordeling van PwC is met VenJ en de nationale politie uitgevoerd en wij geven transparant weer wat de afwegingen en overwegingen zijn.
- Dit alles resulteert in een berekend netto lastenniveau voor de politie 2016 – 2020 die wij hebben opgesteld op basis van beoordelingen en analyses, waaronder ook expertmatige inschattingen.

Wat zit er niet in?

- Voornemens die nog niet tot afgeronde (politieke) besluitvorming hebben geleid zijn door ons niet verwerkt in de berekende lastenreeksen.
- Voornemens of in de begroting opgenomen lasten die niet hard onderbouwd zijn noch logisch en realistisch te onderbouwen bleken te zijn in expertsessies met beleidsmatig en financieel experts van VenJ en de nationale politie. Zo hebben wij diverse in de begrotingen opgenomen posten 'onvoorzien' niet verwerkt in onze reeksen.
- Potentiële financiële effecten van (maatschappelijke) ontwikkelingen die nog die nog niet zijn vertaald in financiële bijdragen voor de politie. Dit geldt ook als deze ontwikkelingen al wel zijn geïdentificeerd door VenJ of de nationale politie, zoals de extra toestroom van vluchtelingen, de intensivering van de opsporing, cybercrime maar ook een daling van de criminaliteitscijfers. Een overzicht van dergelijke ontwikkelingen die bij ons zijn aangegeven, hebben wij opgenomen in de aanbevelingen van dit rapport zonder hieraan een financiële vertaling te geven.
- Onze analyse en duiding is gebaseerd op de situatie zoals bekend in januari 2016.

- Toezeggingen in bijdragen, (toekomstige) dekkingsvoorstellen vanuit VenJ of andere ministeries etc voorzover niet verwerkt in de politiebegroting hebben wij niet meegenomen. Ons toetspunt is immers de meest actueel vastgestelde begrotingsreeks.
- Dit onderzoek doet geen uitspraak over de effectiviteit of efficiëntie van de nationale politie.

Uitgangspunten

Voor de beantwoording van de centrale onderzoeksvraag heeft de opdrachtgever twee belangrijke en bepalende uitgangspunten geformuleerd.

1. In de eerste plaats het uitgangspunt dat de zogeheten Operationele Sterkte (OS) van de nationale politie in 2020 is vastgesteld op 49.802 fte.

2. In de tweede plaats het uitgangspunt dat in onze financiële berekeningen alleen rekening wordt gehouden met door de minister van VenJ vastgestelde voornemens (danwel direct daarmee samenhangende consequenties) en dus niet met maatschappelijke of interne ontwikkelingen die nog niet zijn vertaald in politieke toezeggingen of beleid en de begroting van de nationale politie.

Wij hebben onze analyses gericht op de meerjarenbegroting nationale politie 2016 – 2020. Waar de onderbouwing van de meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie niet of onvoldoende voorhanden was, hebben wij een expertmatige inschatting gedaan, waarover meer in het onderdeel ‘systematische aanpak’.

Netto lasten niveau van de nationale politie is het uitgangspunt voor onze analyse

De rijksoverheid (en dus ook het ministerie van VenJ) voert een financiële administratie in een kas-verplichtingenstelsel. De nationale politie voert een financiële administratie in een baten-lastenstelsel. Dit zijn twee verschillende stelsels, waardoor de cijfers binnen deze stelsels op jaarbasis niet 1-op-1 met elkaar vergeleken kunnen worden. Dit doen wij dus ook niet in dit onderzoek. De aansluiting tussen de (kas-) uitgaven van het ministerie (VenJ) en de baten van de baten-lastenorganisatie (de nationale politie) kan wel gemaakt worden. Voor dit onderzoek achtten wij het randvoorwaardelijk om deze aansluiting te begrijpen aangezien dit onderzoek zich richt op de begroting van de nationale politie (baten-lasten), terwijl de financiering van de nationale politie vrijwel volledig vanuit het Ministerie van VenJ komt (kasstelsel).

Het antwoord op de centrale onderzoeksvraag (de ‘delta’) geven wij dus op basis van de meerjarenbegroting van de nationale politie 2016 - 2020. Ter bepaling van de delta hebben wij het netto lastenniveau van de nationale politie berekend, dat wij vervolgens afzetten tegen het netto lastenniveau van de nationale politie zelf volgens hun meerjarenbegroting 2016 – 2020. Het netto lastenniveau van een lastencategorie (personeel, huisvesting, ICT, vervoer, beheer, geweldsmiddelen en uitrusting) is opgebouwd uit:

A. de bruto lasten zoals wij deze bepaald hebben op basis van de begroting van de nationale politie. Deze zijn door ons op hardheid getoetst, danwel – in gevallen van ontbreken hiervan – zelf berekend,

   minus

B. de daadwerkelijk in de begroting van de nationale politie verwerkte baten (zoals besparingen en inverdieneffecten), waarvan wij de hardheid positief beoordeeld hebben.

Alles wat niet in de begroting van de nationale politie is opgenomen zoals eventueel mogelijke besparingen, bestuurlijke toezeggingen in bijdragen, (mogelijke) dekkingsvoorstellen vanuit VenJ of andere ministeries hebben wij niet meegenomen.

Tot slot hebben wij in onze berekeningen van de meerjarige netto lastenniveaus geen toekomstige loon- en prijsbijstellingseffecten meegenomen, tenzij deze in de vastgestelde voornemens reeds hard (bijvoorbeeld contractueel) verwerkt zijn.

Systematische aanpak

Gezien de complexiteit van het onderwerp – inzicht in de begroting van de nationale politie raakt vele vraagstukken van bestuurlijke en financieel-technische aard – en de korte doorlooptijd van dit onderzoek hechten wij er aan de lezer vooraf mee te nemen in de door ons gevolgde aanpak.

1. Wij hebben met VenJ en de nationale politie een gezamenlijk beeld van het financiële kader opgesteld dat wij gebruiken voor onze analyse. Het richtpunt voor ons onderzoek is de begroting 2016 met de meerjarige begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie. De begroting van de nationale politie 2016 – 2020 vormt hiermee het focus- en beoordelingspunt van dit onderzoek en is dus primair het cijfermateriaal dat beoordeeld wordt in relatie tot de centrale onderzoeksvraag. De aansluiting tussen de VenJ-begrotingsreeksen en de begrotingsreeksen van de nationale politie is daarbij essentieel, mede gezien de verschillende financiële regimes (kas versus baten-lasten).

2. In de tweede plaats het 'top down' analyseren van de logica in de bewegingen in de begroting van de nationale politie om een duiding te krijgen van het begrotingsproces en de verwerking hiervan in de (meerjaren)begroting. Dit gebeurt door onderzoek van de (wijze van) vertaling van de intensiveringen en taakstellingen in de begroting van de nationale politie, de ervaringen uit de realisatiecijfers, de verhoudingen tussen personele en materiële lasten en benchmarks. De werktitel hiervoor is 'inharden'. Deze analyse heeft niet alleen geleid tot cijfermatig inzicht in de begroting van de nationale politie, maar ook tot observaties bij het begrotingsproces.

   De stappen 1) en 2) vormen samen deel I van dit onderzoek: Inzicht in de begroting en het begrotingsproces van de nationale politie.

3. In de derde plaats hebben wij 'bottom up' de lasten in de meerjarige begrotingsreeks (ons richtpunt) van de nationale politie geanalyseerd en beoordeeld. Hierbij hebben wij systematisch de lastencategorieën van de begroting van de nationale politie gevolgd. Binnen deze lastencategorieën hebben wij kritisch gekeken naar de adequaatheid en beschikbaarheid van de onderbouwing, de juistheid van de berekeningen, de consistentie met de realisatie en de consequenties van (uitgesteld) beleid. De basisvraag daarbij was telkens 'geloven wij de cijfers'. Hiermee is sprake van een consistente aanpak. Tegelijkertijd hebben wij tussen de verschillende lastencategorieën verschillende niveaus van diepgang aangetroffen in de mate van onderbouwing van de lasten binnen deze categorie. Hierdoor hebben wij op verschillende manieren informatie naar boven moeten halen om tot het netto lastenniveau te komen, dat volgens onze analyse logisch en realistisch is. Als voorbeeld: het doorrekenen van de financiële effecten van de personeelsformatie over de jaren kent een andere hardheid dan het beoordelen van de innovatieagenda voor ICT. Deze verschillen in aanpak binnen de lastencategorieën zijn telkens afgestemd met de begeleidingscommissie en stuurgroep van dit onderzoek.

4. Daarnaast hebben wij met VenJ en de nationale politie een overzicht gemaakt van de belangrijkste 'vastgestelde voornemens' van de nationale politie. Wat is vastgesteld beleid. Hiertoe hebben wij een onderscheid naar de status van het voornemen aangebracht – (1) voornemen volgend uit het voldoen aan wet- en regelgeving, (2) voornemen vastgesteld door de minister van VenJ, (3) voornemen vastgesteld door de Korpsleiding, of (4) overige voornemens. Alleen vastgestelde voornemens met status (1) en (2) of voornemens die direct aan deze status te relateren zijn, hebben wij meegenomen in dit onderzoek ter bepaling van de delta's. Eén van de belangrijkste vastgestelde voornemens is het inrichtingsplan van de Nationale Politie.

   Een aantal voornemens laat onderlinge afhankelijkheden (interdependenties) zien. Zo zal uitvoering van het strategisch huisvestingsplan vermoedelijk leiden tot extra vervoerbewegingen (zowel woon-werk als operationeel) en zal de invoering van het flexwerken gevolgen hebben voor de vraag naar IT-voorzieningen. De financiële effecten van deze onderlinge afhankelijkheden hebben wij meegenomen, wanneer deze door de nationale politie zelf zichtbaar vertaald zijn in plannen en voor zover wij ze onderbouwd achten.

5. Op basis van de begrotingsreeks van de verschillende lastencategorieën en de belangrijkste vastgestelde voornemens daarbinnen, hebben wij de robuustheid van deze begrotingsreeksen beoordeeld. Deze intensieve beoordeling hebben wij mede uitgevoerd in zogenoemde 'expertsessies' met onze experts en beleidsmatige en financiële experts van de nationale politie en VenJ. Deze sessies waren gericht op het

verkrijgen en beoordelen van de onderbouwing, realiteitsgehalte, juiste aannames en plausibiliteit van de betreffende begrotingsreeksen.

In de expertsessies bleek dat wij niet in alle opzichten op de begrotingsreeksen konden bouwen. Aangezien met de stuurgroep van dit onderzoek is besloten een zo betrouwbaar en feitelijk mogelijk netto lastenniveau op basis van de PwC-analyse op te stellen, is besloten dat PwC op onderdelen een expertmatige inschatting maakt op de onderdelen waarbij geen objectief herleidbare, afgewogen en onderbouwde begrotingsreeks beschikbaar was. Deze inschatting hebben wij gemaakt en besproken in de expertsessies. Vervolgens hebben wij de inschatting met een toelichting en een overzicht van wat wel en wat niet is meegenomen en welke afwegingen zijn gemaakt, in dit rapport opgenomen. Hierdoor ontstaat een op herleidbare feiten gebaseerd inzicht van de begrotingsbedragen zoals berekend door PwC.

6. Op basis hiervan hebben wij een onderbouwde analyse (de netto lastenreeks) opgesteld van het budget van de nationale politie, gegeven de vastgestelde afspraken en voornemens en bij ongewijzigd beleid. In dit rapport geven we aan wat de zogenoemde ‘delta’s’ zijn ten opzichte van de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie. Deze delta’s zijn gedefinieerd als het verschil (per relevante lastensoort) tussen de door ons berekende of ingeschatte meerjarige netto lastenniveau en de meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie 2016 – 2020. Wij richten ons op de belangrijkste lastensoorten: personeel, informatievoorziening (IV)/ICT, huisvesting en overige lasten zoals geweldmiddelen, vervoer, operationeel en beheer.

7. Afsluitend hebben wij onze analyses en conclusies uitgelegd aan de meest betrokken dossierhouders van de nationale politie, het ministerie van VenJ en het ministerie van Financien. Daarvoor zijn zogenoemde ‘uitlegsessies’ georganiseerd voor Personeel/Opleiding en Vorming, IV/ICT, Huisvesting en Overige materiële lasten. Tevens zijn aanvullende bijeenkomsten georganiseerd voor financiële medewerkers en verantwoordelijken van de nationale politie en de ministeries van VenJ en Financiën.

Tot slot

Onze ambitie is om met dit rapport een relevant financieel inzicht te geven in het realiteitsgehalte van de begrotingsreeks van de nationale politie ten behoeve van de nadere besluitvorming hierover. We hebben dit onderzoek mede kunnen doen dankzij een maximale inspanning in korte tijd van VenJ, de nationale politie, de begeleidingscommissie en de stuurgroep.

Managementsamenvatting

Vertraagde transitie vraagt om scherper financieel inzicht

Op 1 januari 2013 ging de nationale politie van start. In een destijds voorzien tijdpad van vijf jaar fuseren 25 regiokorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Voorziening tot samenwerking Politie Nederland (VtsPN) naar één organisatorische en personele eenheid. In een eerste fase van twee jaar was het doel de nieuwe organisatie in te richten en de basis op orde te brengen. Daaronder viel het harmoniseren en standaardiseren van werkprocessen, het inrichten van nieuwe teams met de beoogde kwantiteit en kwaliteit in de bezetting en het centraliseren en op orde brengen van bedrijfsvoeringsprocessen zoals inkoop, financiën en ICT. De tweede fase van drie jaar was bedoeld om de nieuwe organisatie verder te verbeteren en optimaliseren.

Bij de start had de nationale politie te maken met een aantal financiële uitdagingen. Er was sprake van een aanzienlijke personele overbezetting, een taakstellend budget voor de frictielasten, versnipperde financiële sturing en de eis om jaarlijks een sluitende begroting op te stellen in relatie tot een verminderde (eigen) vermogenspositie. Daarnaast kende een aantal korpsen beheersmatige problemen; bij negen korpsen was sprake van een negatief exploitatieresultaat en elf korpsen hadden een accountantsverklaring met beperking. Er lag en ligt een grote uitdaging om te komen tot één sluitende politiebegroting.

De complexiteit van de fusie bleek groter dan gedacht, zo blijkt bijvoorbeeld uit de Herijkingsnota. Het opschalen van 27 organisaties naar één landelijke organisatie vergt een volledige integratie van tot dan toe uiteenlopende functieprofielen, werkprocessen, systemen en bedrijfsvoering. Aansluiting van alle systemen bleek niet eenvoudig en de doorlooptijd van drie jaar niet voldoende.

Tegelijkertijd mag verwacht worden dat samenvoeging van 27 organisaties efficiencywinst oplevert. De business cases die destijds zijn opgesteld, lieten dit ook zien. Door het verstrijken van de tijd en nieuwe ontwikkelingen verliezen deze studies aan voorspellende waarde. Dit is vooral zichtbaar bij de business cases HRM, huisvesting en Informatievoorziening/ICT.

Deze en andere vertragingen in het transitietraject hebben consequenties voor de financiële positie, plannen en begrotingen van de nationale politie in de komende jaren. Met de herijking van augustus 2015 is besloten dat de politie meer tijd krijgt om het inrichtingsplan te realiseren. Daarbij is de vraag gerezen in hoeverre de financiële kant van de transitie met bijbehorende taakstelling te realiseren is (en in welk tempo). Hiertoe is meer inzicht nodig in de financiële doorvertalingen van de plannen, taakstellingen en aanvullend beleid. De nationale politie geeft aan meer budget nodig te hebben dan is begroot, maar kan dit vooralsnog niet hard onderbouwen. Het ministerie van VenJ vraagt op zijn beurt om meer inzicht en grip op de financiën alvorens de dialoog over het budget te kunnen starten. Inzicht in de financiën is voor VenJ en de nationale politie cruciaal om verder te komen in de discussie en afwegingen.

De minister van VenJ heeft in de begrotingsbehandeling 2016 toegezegd ten behoeve van de Voorjaarsnota meer inzicht te verschaffen in de meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie.

Dit onderzoek is bedoeld om dit – financiële – inzicht te bieden, gericht op de vraag "*of de thans voorziene omvang van het budget voor de materiële lasten en de thans bekende ambities ten aanzien van prestaties, dienstverlening, kwaliteit personeel, huisvesting, ICT, etc. duurzaam gerealiseerd kunnen worden*". Centraal staat dus de vraag of de voornemens inpasbaar zijn in het begrote politiebudget van € 4,8 miljard in 2020. Daarmee is niet onderzocht of er 'meer of minder' politie moet zijn, noch of de politie efficiënt en effectief werkt.

Voor ons onderzoek hebben wij een analysemodel opgesteld, waarbij de bestaande begrotingsreeksen van de nationale politie (na vaststelling van de aansluiting daarvan op VenJ begroting) zijn geconfronteerd met de belangrijkste vastgestelde voornemens. Op basis hiervan komen wij met een onderbouwde analyse van het budget van de nationale politie (het netto lastenniveau in de begroting) gegeven de vastgestelde voornemens bij ongewijzigd beleid.

Relatief geringe afwijkingen tussen begroting en realisatie in de afgelopen jaren

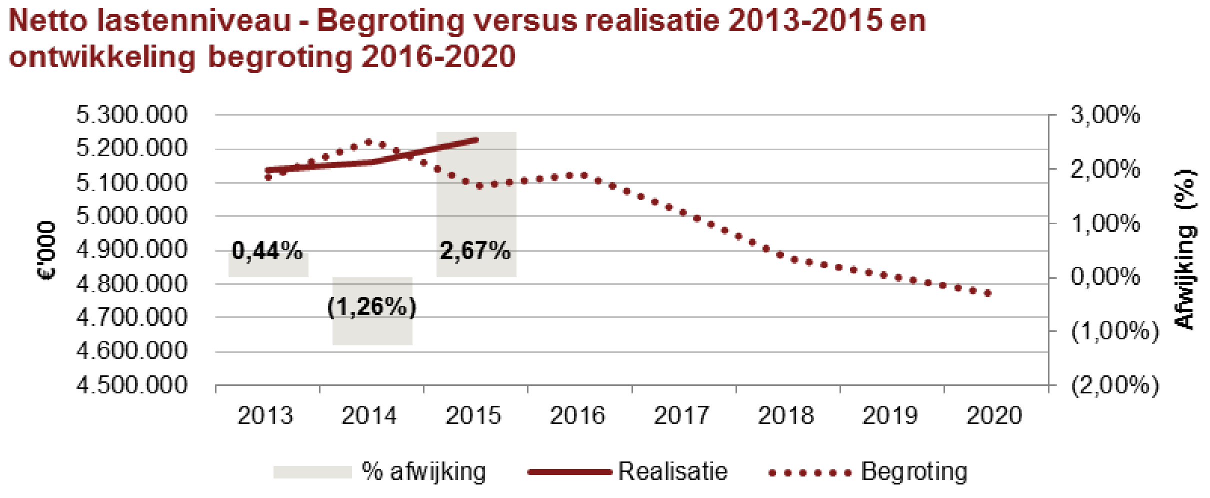
In de afgelopen jaren bleken geen grote verschillen tussen de begrotingen en de realisatie. De begrotingen bleven ongeveer op het niveau dat gold bij de start van de nationale politie. Dat de afwijkingen in deze periode beperkt bleven, is mede te verklaren door de volgende factoren:

1. De inzet van het eigen vermogen van de politie voor (onvoorziene) lasten. Zo bleek in 2013 dat de lasten voor inzet van politie bij evenementen niet doorbelast konden worden (€ 60 miljoen) en zijn in 2014 de lasten voor het nieuwe politie-uniform opgevangen door een onttrekking uit het eigen vermogen (€ 57 miljoen).

2. Geplande investeringen - met name voor ICT en huisvesting - vonden beperkt plaats met als gevolg dat rente- en afschrijvingslasten uitbleven en daarmee het financiële resultaat positief beïnvloed werd.

3. De (politiek) vastgezette omvang van de operationele sterkte, waaraan veel lasten van de nationale politie nauw gerelateerd zijn (personeel, uitrusting, vervoer, verbindingsmiddelen). Hierdoor kunnen deze lastencategorieën relatief stabiel blijven.

De meerjarige begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie laat een daling zien, van € 5,1 miljard naar € 4,8 miljard. Deze daling van het lastenniveau is vooral het gevolg van gecalculeerde en begrote efficiencyvoordelen op de niet-operationele sterkte en de bedrijfsvoering voortkomend uit het inrichtingsplan, vanaf 2017 structureel € 230 miljoen. Bovendien zijn in 2013 en 2014 diverse taakstellingen oplopend tot € 255 miljoen op de niet-operationele sterkte en bedrijfsvoering opgelegd. Ook stemde de minister van VenJ in met de Herijkingsnota 2015 en de door de nationale politie hoger ingeschatte lasten voor de reorganisatie (€ 230 miljoen). Tegelijkertijd is er geïnvesteerd in de operationele sterkte: om de operationele sterkte op 49.802 betaalbaar te maken is in 2011 structureel € 370 miljoen vrijgemaakt. In de jaren daarna is € 105 miljoen (in tranches) vrijgemaakt voor een kwaliteitsimpuls en specialisatie in de opsporing. Om de beoogde efficiencyvoordelen in de bedrijfsvoering mogelijk te maken, zijn investeringsplannen opgesteld voor informatievoorziening/ICT (basis op orde, Aanvalsprogramma, digitalisering) en huisvesting (aanpassing, concentratie en reductie). Deze plannen zijn in de meerjarenbegroting van de nationale politie verwerkt.

Bron: begroting nationale politie, jaarrekeningen 2013 en 2014 en 2015 (concept)

Op basis van het 'going concern', de bestedingsplannen en de vastgestelde voornemens hebben wij de meerjarenbegroting aan een kritische beschouwing onderworpen. Als resultaat daarvan vergelijken we hierna de begrotingsreeks met onze analyse (per lastencategorie) tot en met 2020.

Verschil analyse PwC en begroting nationale politie laat € 292 miljoen zien in 2020 exclusief cao-effecten

Wij hebben een vergelijking gemaakt tussen de begroting van de nationale politie en onze analyse van het netto lastenniveau van de nationale politie voor de periode 2016 – 2020. Uitgaande van de huidige politiebegroting identificeren wij per lastencategorie verschillen (delta's), resulterend in een door ons geraamde herziening van het netto lastenniveau. Deze verschillen zijn op totaalniveau opgenomen in onderstaande tabel. Wij merken daarbij op dat door vertraging in de uitvoering van diverse vastgestelde voornemens het laatste jaar in onze analyse (2020) nog niet volledig gezien kan worden als een ultiem 'stabiele situatie'. Wij hebben in ons onderzoek de periode na 2020 niet betrokken.

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse en netto cao-effect

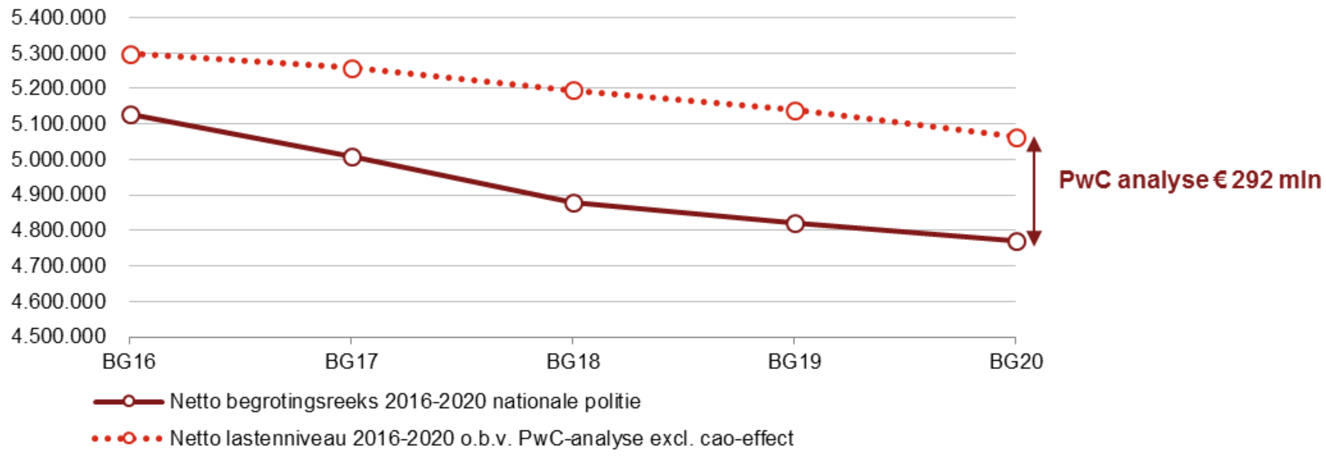
€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**5.128.638**	**5.008.577**	**4.877.986**	**4.822.314**	**4.770.788**
PwC-delta's					
Personeelslasten	102.706	97.881	129.571	133.475	105.964
Opleiding en vorming	7.573	11.139	10.518	7.857	7.535
Verbindingen en automatisering	31.236	71.078	116.593	116.715	105.852
Huisvesting	10.057	27.404	26.068	27.065	39.925
Rentelasten	212	554	650	655	789
Vervoer	12.196	13.271	20.611	20.851	21.051
Geweldmiddelen en uitrusting	(3.500)	1.700	4.100	4.100	4.600
Operationeel	1.002	20.232	432	(3.992)	(3.992)
Beheer	8.621	6.881	9.751	10.381	10.431
Totaal PwC-delta's	**170.103**	**250.141**	**318.295**	**317.107**	**292.156**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**5.298.741**	**5.258.718**	**5.196.281**	**5.139.421**	**5.062.944**
Netto cao-effect o.b.v. PwC-analyse	227.572	250.495	249.464	247.863	244.814
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse en cao-effect	**5.526.313**	**5.509.213**	**5.445.745**	**5.387.284**	**5.307.758**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

Het netto-lastenniveau 2016 – 2020 op basis van de PwC-analyse laat in de reeks een daling zien van € 235 miljoen (2020 ten opzichte van 2016). De politie is dus in staat een taakstelling van deze omvang te realiseren. Vanwege de relevantie hebben we in een afzonderlijke regel in de tabel ook de effecten van de recent afgesloten cao zichtbaar gemaakt, ter completering van het beeld. Wij hebben ook deze cao-effecten conform onze kritische benadering beoordeeld.

Grafisch kunnen de netto begrotingsreeksen van de nationale politie en van PwC als volgt worden weergegeven:

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC analyse excl. cao-effect

De belangrijkste verklaringen voor de door ons geconstateerde verschillen (delta's) in de verschillende lastencategorieën zijn op hoofdlijnen als volgt.

Hogere personeelslasten 2020 zijn het gevolg van afspraken cao, aanpassingen in de doelformatie, marktconforme aspirantensalarissen en personeel van derden

Op basis van onze analyse komen wij voor de personele lasten (inclusief opleiding en vorming) tot een hoger netto lastenniveau, resulterend in een verschil van € 113 miljoen (exclusief € 245 miljoen cao-effect) in 2020. In onderstaande tabel is de huidige begrotingsreeks voor personeel en opleiding en vorming van de nationale politie 2016 – 2020 en onze analyse, uitgesplitst naar categorieën, weergegeven.

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse - Personeel en Opleiding&Vorming

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**3.964.359**	**3.895.100**	**3.826.679**	**3.778.248**	**3.721.347**
PwC-delta's					
Salarissen, Toelagen, Sociale Lasten	62.678	42.285	64.419	72.709	64.588
Bijkomende personeelslasten huidig personeel	(58.938)	(28.166)	(17.519)	(11.810)	(11.765)
Vrijwillige politie	(174)	365	365	365	365
Personeel van derden	97.165	82.167	74.200	64.105	44.670
Toevoeging aan voorzieningen	1.975	1.230	8.106	8.106	8.106
Opleiding en vorming	7.573	11.139	10.518	7.857	7.535
Totaal PwC-delta's	**110.279**	**109.020**	**140.089**	**141.332**	**113.499**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**4.074.638**	**4.004.120**	**3.966.768**	**3.919.580**	**3.834.846**
Netto cao-effect o.b.v. PwC-analyse	227.572	250.495	249.464	247.863	244.814
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse en cao	**4.302.209**	**4.254.615**	**4.216.233**	**4.167.442**	**4.079.660**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

De delta die wij vaststellen in de post 'salarissen, toelagen en sociale lasten' (€ 65 miljoen in 2020) is voornamelijk opgebouwd uit de volgende elementen:

- In de huidige begroting 2016 – 2020 wordt niet geheel toegerekend naar de doelformatie van 49.802 fte voor de operationele sterkte omdat er met vacatureruimte wordt gerekend. Wij rekenen echter met een volledige bezetting van de doelformatie conform de afspraken in het inrichtingsplan; dit leidt tot een delta van € 32 miljoen.
- In de huidige begroting 2016 – 2020 dalen de gemiddelde lasten per aspirant met 17% naar € 24.026 in 2020. Wij hebben deze gemiddelde lasten herijkt, aangezien wij de onderliggende aannames voor de besparing niet realistisch achten. Onze herijking van de aspirantensalarissen leidt tot een delta van € 17 miljoen.
- Ten opzichte van het beheerplan 2016 stijgt in onze berekeningen de niet-operationele sterkte ultimo 2020 van 8.515 fte naar 8.781 fte. Deze stijging van 266 fte bestaat uit een toename van 76 fte voor versterking van de sector veilig en gezond werken en 43 fte voor versterking van de inkoopfunctie (beide stijgingen volgen direct uit de Herijkingsnota 2015). Het cluster informatievoorziening wordt versterkt met 147 fte in 2020. In totaal betekent deze extra formatie voor de niet operationele sterkte een delta van € 14 miljoen in 2020.
- In de huidige begroting 2016 – 2020 is de verplichting tot het uitbetalen van vakantieloon over toeslagen nog niet verwerkt. Deze verplichting is gevolg van een rechterlijke uitspraak en moet dus meegenomen worden. Effect is een delta van € 12 miljoen in 2020.
- Een correctie van minus € 19 miljoen is nodig, omdat in de salariskosten 2015 van de nationale politie deels het effect van de nieuwe cao reeds is verwerkt (0,8% loonstijging en een daling van het partnerplus-pensioen). Onze reeks presenteren wij exclusief cao-effecten en daarom hebben wij deze correctie doorgevoerd voor de bepaling van onze delta op personeel.
- Een aantal kleinere delta's tellen op tot € 9 miljoen.

Voor de categorie 'bijkomende personeelslasten huidig personeel' berekenen wij een daling van de lasten ten opzichte van de huidige politiebegroting (een negatieve delta) van € 12 miljoen in 2020. Dit wordt verklaard doordat wij een stelpost van € 27 miljoen en een post onvoorzien van € 22 miljoen niet onderbouwd hebben aangetroffen en deze dus niet meenemen. Tegelijkertijd staan hier de werkelijke te verwachten meerkosten van reis- en verblijfkosten (€ 37 miljoen) tegenover. Specifiek in 2016 berekenen wij een negatieve delta van € 59 miljoen als gevolg van de vertraagde plaatsing van medewerkers, waardoor reis- en verblijfkosten veel lager uitvallen dan begroot.

Voor de categorie 'personeel van derden' (inhuur) zien wij een stijging van de lasten ten opzichte van de huidige politiebegroting van € 45 miljoen in 2020. Deze delta ontstaat door extra inhuur van derden (ook voor IV), die nodig is vanwege een mismatch tussen formatie en bezetting als gevolg van de transitie naar de nationale politie. Onze delta laat een aflopende reeks zien van € 97 miljoen in 2016 naar € 45 miljoen in 2020.

Aangezien de nationale politie eigen risico drager is geworden voor een deel van de WAO (WGA-vast en ZW-flex) is de vorming van een voorziening daarvoor noodzakelijk (€ 8 miljoen).

Hogere lasten voor opleiding en vorming personeel door meer trainingen door toepassen van 5%-norm en gebruik zwaardere wapens

Voor de categorie 'opleiding en vorming' zien wij een stijging van de lasten ten opzichte van de huidige politiebegroting van € 8 miljoen in 2020. Dit bedrag bestaat enerzijds uit een stijging door het toepassen van de opleidingsbasis (5%) van beschikbare uren die de nationale politie hanteert in haar capaciteitsmanagement voor het politiepersoneel (€ 4 miljoen). Er is meer behoefte aan opleiding, maar vanwege de consequenties voor vooral de 24/7 roosters, is er bedrijfsmatig een plafond van 5% op de capaciteit en tijd aan opleiding te besteden. Anderzijds is er een stijging van munitielasten door toegenomen training met zwaardere wapens (€ 4 miljoen).

Bruto cao-lasten minus cao-besparingen leidt tot een netto cao-effect

In de onderzoeksperiode is een nieuwe cao afgesloten met effecten op de begrotingsreeks van de nationale politie. Vanwege het belang ervan voor het inzicht in de netto lastenniveaus hebben wij deze effecten in onze analyses nader geduid. We berekenen een bruto- effect (toename van de lasten) van € 263 miljoen in 2020. Dit betreffen de loonstijgingen uit de cao en de 0,8% loonstijging in 2015.

In het kader van de cao-afspraken zijn ook besparingen gepland van € 35 miljoen in 2020. We hebben € 18 miljoen van deze besparingen opgenomen in het netto lastenniveau 2016 – 2020. Voor een resterende besparing van € 8 miljoen die betrekking heeft op het 'bewust belonen' moeten nog plannen gemaakt worden en deze is daarom niet in het netto lastenniveau opgenomen. De overige besparingen zijn reeds voor 2016 gerealiseerd en hebben dus geen effect op de reeksen 2016 – 2020.

De lasten voor de cao (inclusief de 0,8% regeling) bedragen € 263 miljoen in 2020, de besparing in 2020 nemen wij op voor € 18 miljoen. Dit resulteert in de totale lasten voor de cao in 2020 (het netto cao-effect) van € 245 miljoen.

Hogere lasten voor verbindingen en automatisering en inhuur ICT-personeel door vertraging in het Aanvalsprogramma vergen het maken van scherpe keuzes in prioriteiten én een financieel kader

De ICT-lasten worden door de nationale politie verwerkt op de lastencategorieën verbindingen en automatisering (materiële ICT-uitgaven), inhuur van ICT-personeel en intern ICT-personeel (en voor een beperkt deel op andere lastencategorieën zoals beheer). De laatste drie categorieën zijn verwerkt in de betreffende lastencategorieën. Uitsluitend ten behoeve van inzicht (delta's zijn verwerkt in de personele reeks) is inhuur van ICT-personeel hier in samenhang bezien met de reeks voor verbindingen en automatisering.

De lasten voor verbindingen en automatisering en de inhuur van ICT-personeel komen volgens onze berekeningen tot 2020 jaarlijks hoger uit dan de huidige politiebegroting 2016 – 2020. Onderstaand zijn de delta's met de begroting weergegeven.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Verbindingen en automatisering + Inhuur ICT personeel

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**360.710**	**342.839**	**301.850**	**301.850**	**314.700**
PwC delta op verbindingen en automatisering	31.236	71.078	116.593	116.715	105.852
PwC delta op inhuur ICT personeel**	34.500	17.165	11.234	6.234	6.234
Totaal PwC-delta's	**65.736**	**88.243**	**127.827**	**122.949**	**112.086**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**426.446**	**431.082**	**429.677**	**424.799**	**426.786**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

*** Merk op dat voor de periode 2017-2020 de verhouding tussen inhuur en materiële ICT lasten afhankelijk is van door NP te maken keuzes. Deze bedragen moeten als geheel worden beschouwd.*

De basisreeksen in de begroting 2016 – 2020 vinden hun ratio in het Aanvalsprogramma Informatievoorziening en het inrichtingsplan, maar zijn niet volledig onderbouwd en zijn ten gevolge van vertraging in het Aanvalsprogramma niet meer actueel en realistisch. Het Aanvalsprogramma zou eindigen in 2017 en onder meer leiden tot consolidatie van diverse ICT-voorzieningen (van 26x naar 1x) en vernieuwing (nieuwe systemen).

We hebben in de reeksen weergegeven wat naar de aard en omvang de ICT-activiteiten in de periode tot en met 2020 naar onze mening zouden moeten zijn. Hierbij hebben kennis genomen van het concept bestedingsplan 2016, de eerste aanzet meerjarenbegroting 2017 – 2021 van de IV-organisatie van de nationale politie en de uitkomsten van de expertsessies IV met afgevaardigden van zowel de nationale politie als VenJ.

Onze onderbouwing is gebaseerd op de volgende grondslagen:

Het realiseren van de doelen van het Aanvalsprogramma informatievoorziening 2011-2017 kost meer tijd en dit leidt tot een hoger lastenniveau tot 2020
De voorgenomen doelstellingen worden niet gerealiseerd in het geplande tijdspad tot en met 2017. De rationalisatiedoelstellingen (zoals applicatiesanering en datacenterconsolidatie) worden niet tijdig gerealiseerd met als gevolg dat nieuwe voorzieningen wel in gebruik worden genomen maar oude voorzieningen nog niet buiten gebruik (kunnen) worden gesteld. Een langere periode van dubbel beheer leidt tijdelijk tot hogere exploitatielasten. Ook vernieuwingen worden later gerealiseerd. Daarnaast is een herijking van het realisatieplan van de nationale politie uitgevoerd, wat invloed zal hebben op de mate en het tempo waarin de doelen van het Aanvalsprogramma worden gerealiseerd. Vernieuwing van ICT blijft echter noodzakelijk, denk aan ontwikkelingen als digitalisering van de strafrechtketen.

Dit betekent dat de extra inspanningen in de periode 2012 – 2016, die voorzien waren af te lopen in 2017, moeten worden voortgezet in de periode 2018 – 2020.

Een heldere prioriteitstelling in de volgorde: basis op orde, rationalisatie, EBO's, en vernieuwing
De invulling van de doelen van het Aanvalsprogramma vergt heldere keuzes en prioritering. In het Aanvalsprogramma informatievoorziening is geen eigenstandige aandacht voor het voldoen aan de Wet politiegegevens (Wpg) en het voorzien in verdergaande informatiebeveiliging. Op deze onderwerpen zijn stevige inspanningen vereist, die eerder onvoldoende prioriteit hebben gekregen, zoals ook uit de recente Wpg-brief van de Minister aan de Kamer bleek. Vandaar dat wij aanvullende 'basis op orde' thema's (Wpg en informatiebeveiliging) als eerste prioriteit zien. Rationalisatie, voorzien in de businesscases van het Inrichtingsplan en belangrijk om financiële ruimte te creëren in de toekomst zien wij als tweede prioriteit. Als derde prioriteit zien wij het onder centraal beheer brengen van de decentrale eigen beheerde omgevingen (EBO's), waarna de aandacht naar vernieuwing kan uitgaan.

Duidelijke financiële kaders
Het realiseren van de doelen van het Aanvalsprogramma vereist scherpe keuzes naar prioriteiten én financiële kaders. De nationale politie heeft naar onze mening in 2015 in de informatiehuishouding op de grens van het haalbare gepresteerd. Het realiseren, in gebruik nemen en beheren van nieuwe of gewijzigde ICT-voorzieningen in 2015 heeft zeer veel gevergd van de politieorganisatie. Het absorptievermogen van de politieorganisatie is daarbij bereikt. Daarom hebben wij de uitgaven in 2015 gehanteerd als begrenzing van verbeterings-/ vernieuwingsuitgaven voor de periode 2016 – 2020, zowel vanuit de doelen van het Aanvalsprogramma als breder. Omgekeerd betekent dit dat nieuwe en/of aanvullende wensen en eisen vanuit VenJ ook binnen dit kader dienen te passen.

Hogere lasten huisvesting door vertraging in de uitvoering van het Strategisch Huisvestingsplan

De netto lasten voor huisvesting komen volgens onze berekeningen per jaar hoger uit dan de politiebegroting van 2016 – 2020. Het verschil loopt op tot ongeveer € 40 miljoen in 2020. In de volgende tabel zijn de jaarlijkse berekende delta's ten opzicht van de politiebegroting opgenomen.

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse - Huisvesting

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**345.825**	**322.185**	**315.155**	**310.067**	**302.067**
PwC-delta's					
Correctie o.b.v. schuifplannen	(743)	14.804	13.268	11.205	19.205
Correctie o.b.v. realisatie 2015 (€344mln i.p.v. €338mln)	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Toename exploitatielasten voornemens SHP	1.800	3.600	5.400	8.460	13.320
Toename exploitatielasten voornemens buiten SHP	3.000	3.000	1.400	1.400	1.400
Totaal PwC-delta's	**10.057**	**27.404**	**26.068**	**27.065**	**39.925**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**355.882**	**349.589**	**341.223**	**337.132**	**341.992**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

In 2012 is door de nationale politie een indicatieve business case opgesteld waarin een inschatting is gemaakt van mogelijke besparingen op huisvestingslasten tot en met 2025. Hierin wordt een onderbouwing gegeven van besparingen die gerealiseerd kunnen worden door te investeren in aanpassingen in gebouwen ten behoeve van bijvoorbeeld de introductie van 'Het Nieuwe Werken', wat leidt tot een reductie van werkplekken per fte en afstoot van gebouwen. De berekeningen in de indicatieve business case vormen de basis voor de huisvestingslasten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting die als gevolg van de veronderstelde besparingen een dalende trend laat zien. In 2012 gaf deze reeks een goede indicatie van de meerjarige begrotingsreeks, inmiddels is dit beeld gewijzigd en hebben wij op basis van nieuwe inzichten een aantal aanpassingen gedaan.

In 2013 is een meer gedetailleerd plan tot stand gekomen, het zogenaamde strategisch huisvestingsplan, waarin ook een planning van activiteiten is opgenomen. Eén van de activiteiten is het opstellen van zogeheten schuifplannen (verhuisbewegingen zonder grote investeringen). Als gevolg van de vertraagde reorganisatie en afhankelijkheden met bijvoorbeeld het plaatsingsproces zijn deze schuifplannen pas in 2015 tot stand gekomen waardoor de uitvoering hiervan later plaatsvindt dan in werd 2013 verondersteld. Hierdoor ontstaat een delta ten opzichte van meerjarige begroting die oploopt tot € 19 miljoen in 2020.

Voorts hebben wij geconstateerd dat de nationale politie de berekening van de gevolgen van de schuifplannen gebaseerd heeft op geëxtrapoleerde cijfers uit 2015. Aangezien de realisatiecijfers 2015 uiteindelijk € 6 miljoen hoger uitkomen dan de geëxtrapoleerde cijfers, hebben wij een correctie toegepast op het meerjarige netto lastenniveau.

In 2016 komen de projecten uit het strategisch huisvestingsplan 'op stoom' (o.a. het 'flexgereed' maken van huisvesting). De investeringen die hiervan het gevolg zijn, leiden tot een directe toename in afschrijvingslasten. Aangezien de 'lasten voor de baten uit gaan' en de investeringen de afgelopen jaren achtergebleven zijn bij de plannen, hebben wij een oplopend lastenniveau opgenomen.

Naast het strategisch huisvestingsplan zijn er aanvullende voornemens vastgesteld, zoals 'Raadsman bij verhoor' en 'Versterken ZSM-infrastructuur'. Wij hebben de afschrijvingslasten als gevolg van deze voornemens berekend en verwerkt in onze delta.

Ook in de jaren volgend op 2020 hebben de investeringsprojecten (o.a. flex gereed maken) een behoorlijke impact op de exploitatiereeks van huisvesting, zowel investeringen als desinvesteringen. Gedurende 2016 komt daarover meer duidelijkheid als de huisvestingsplannen per eenheid worden verwacht. Een 'stabiel jaar' voor huisvesting wordt door de huidige bekende vertragingen niet voor 2025 verwacht.

Hogere lasten vervoer en geweldmiddelen en uitrusting door capaciteitsuitbreiding en hogere uitvoeringslasten

De door ons berekende vervoerslasten komen tot 2020 jaarlijks hoger uit dan de begroting 2016 – 2020. Het verschil loopt op van € 12 miljoen in 2016 naar € 21 miljoen in 2020. Deze delta is een combinatie van het 'corrigeren' van de neerwaartse begrotingstrend met de realisatie 2013 – 2015, aangezien onderliggende besparingen vooralsnog niet georganiseerd zijn en plannen hieromtrent ontbreken (€ 7 miljoen). Mogelijk zijn deze besparingen wel te realiseren, dit hebben wij niet onderzocht. Daarenboven stijgen de verzekeringspremies door een nieuwe aanbesteding (€ 3,5 miljoen). Door de vastgestelde voornemens, waaronder het vervangen en uitbreiden van het groot materieel, de gevolgen van de nieuwe aanbesteding politievoertuigen en het

implementeren van besparingsmaatregelen uit het strategisch voertuigenplan, ontstaan netto extra lasten van € 11 miljoen.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Vervoer

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto lastenniveau 2016-2020 nationale politie	**177.047**	**176.597**	**170.297**	**170.297**	**170.297**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	-	450	6.750	6.750	6.750
Delta o.b.v. bestedingsplannen	8.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	3.696	9.321	10.361	10.601	10.801
Totaal PwC-delta's	**12.196**	**13.271**	**20.611**	**20.851**	**21.051**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**189.243**	**189.868**	**190.908**	**191.148**	**191.348**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

De lasten voor geweldmiddelen en uitrusting tonen in de begrotingsreeks van de nationale politie een neerwaartse trend van € 5 miljoen in 2020, zonder een nadere onderbouwing. Door het ontbreken van concrete besparingsplannen hebben wij deze trend gecorrigeerd. Mogelijk zijn deze besparingen wel te realiseren, dit hebben wij niet onderzocht. Doordat in 2014 het nieuwe politie-uniform geïntroduceerd is, wordt er in 2016 minder vervanging van de uitrusting verwacht. In 2016 zullen de lasten daardoor € 3,5 miljoen lager uitkomen.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Geweldmiddelen en uitrusting

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**40.400**	**38.700**	**36.300**	**36.300**	**35.800**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	-	1.700	4.100	4.100	4.600
Delta o.b.v. bestedingsplannen	(3.500)	-	-	-	-
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	-	-	-	-	-
Invoer uitschuifbare wapenstok, versterking pepperspray en compacte	-	-	-	-	-
Totaal PwC-delta's	**(3.500)**	**1.700**	**4.100**	**4.100**	**4.600**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**36.900**	**40.400**	**40.400**	**40.400**	**40.400**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2020 en PwC-analyses*

De delta's voor Operationeel en Beheer worden voornamelijk verklaard door ontbrekende besparingsplannen en een verschuiving van EBO's naar Verbindingen en automatisering

De begroting nationale politie 2016 – 2020 laat voor de lastencategorieën Operationeel en Beheer een dalende trend zien van € 4 miljoen respectievelijk € 16 miljoen. De dalende trend van beide netto lastenniveaus wordt niet verklaard door inhoudelijke activiteiten en concrete plannen ontbreken om deze besparingen te realiseren. Daarom hebben wij deze trend in de politiebegroting 2016 – 2020 niet overgenomen en hebben wij de trend van de realisatie 2013 – 2015 doorgezet. Mogelijk zijn deze besparingen wel te realiseren, dit hebben wij niet onderzocht.

Voor de categorie Operationeel (o.a. arrestantenzorg, dienstreizen, meldkamerkosten) hebben wij in 2020 een neerwaartse correctie doorgevoerd die met name het gevolg is van een vastgesteld voornemen met betrekking tot lastenverschuiving van de EBO's naar de lastencategorie Verbindingen en automatisering. Verder hebben we in 2020 voor het ontbreken van besparingsplannen een kleinere correctie naar beneden doorgevoerd. De bestedingsplannen van verschillende organisatieonderdelen geven daarnaast reden tot een opwaartse correctie. Het betreft hier onder andere meerkosten voor de meldkamer, dienstreizen en arrestantenzorg.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Operationeel

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**117.683**	**114.803**	**115.803**	**113.777**	**113.777**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	(6.598)	(3.718)	(4.718)	(2.692)	(2.692)
Delta o.b.v. bestedingsplannen	7.600	7.200	7.200	7.200	7.200
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	-	16.750	(2.050)	(8.500)	(8.500)
Totaal PwC-delta's	**1.002**	**20.232**	**432**	**(3.992)**	**(3.992)**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**118.685**	**135.035**	**116.235**	**109.785**	**109.785**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

Onder het netto lastenniveau Beheer (o.a. kantoorartikelen, vergaderkosten, externe adviezen) zijn voornamelijk vaste lasten contractueel vastgelegd. Dit maakt een daling weinig waarschijnlijk, deze hebben wij derhalve niet meegenomen in ons netto lastenniveau. Dit resulteert in een delta als gevolg van het ontbreken van besparingsplannen van € 7 miljoen en in een delta van € 4 miljoen op basis van het ontbreken van onderbouwde bestedingsplannen. De delta van € 4 miljoen betreft onder andere meerkosten voor externe deskundigheid en IV beheerkosten.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Beheer

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**127.226**	**119.518**	**111.930**	**111.300**	**111.250**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	4.585	3.145	6.015	6.645	6.695
Delta o.b.v. bestedingsplannen	4.036	3.736	3.736	3.736	3.736
Totaal PwC-delta's	**8.621**	**6.881**	**9.751**	**10.381**	**10.431**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**135.847**	**126.399**	**121.681**	**121.681**	**121.681**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

Begrotingsproces politie is nog niet volgroeid

De analyse van de cijfers, trends en verklaringen brengt ons ook tot enkele observaties bij het begrotings- en budgetteringsproces van de nationale politie en VenJ.

De nationale politie stelt haar begroting en beheerplan op uitgaande van de jaaraanschrijving van VenJ. De minister van VenJ bepaalt niet alleen de omvang van het budget maar ook in belangrijke mate de wijze waarop het geld besteed moet worden. Zo stelt hij onder meer de omvang en verdeling van de operationele sterkte vast, de inrichting van de organisatie en de formatie, de functiewaardering en de arbeidsvoorwaarden voor het personeel. De nationale politie dient een jaarlijks sluitende begroting te maken. Dit is ook altijd gebeurd, waarbij ook het eigen vermogen van de nationale politie is aangesproken voor onder meer investeringen in ICT. Wij hebben moeite gehad om de vertaling te verkrijgen van de VenJ-begrotingsreeksen naar de begrotingsreeksen van de nationale politie.

Het ontwerp voor de eerste begroting inclusief de meerjarenraming van de nationale politie voor het jaar 2013 is tot stand gekomen in een overgangsfase. Daarom werd in dat jaar gekozen voor een begroting op hoofdlijnen, gebaseerd op de continuering van bestaand beleid dat gold voor de 25 regionale politiekorpsen, het KLPD en de VtsPN. Het was een begroting met op onderdelen globale uitgangspunten en aannames, bijvoorbeeld ten aanzien van de sterkteontwikkeling, de reorganisatielasten en de uitvoering van het (bijgestelde) Aanvalsprogramma Informatievoorziening. Na 2013 is deze benadering geleidelijk aangescherpt en werden doelstellingen en lastenposten nader onderbouwd. Het is daarmee logisch dat de plannen en ook de begrotingen gaandeweg zijn bijgesteld.

Wij zien dat het interne begrotingsproces van de nationale politie de complexiteit van de transitie die de nationale politie doormaakt, reflecteert. Door de samenvoeging in korte tijd van administraties en systemen, die bovendien deels verouderd en niet altijd toereikend bleken, zien wij dat de nationale politie veel moeite heeft gehad om financieel in control te blijven. De eerste begrotingen over 2013 tot en met 2015 waren daarmee vooral cijfermatig opgesteld en weinig inhoudelijk onderbouwd. De directie Financiën stelde voor deze jaren op basis van de informatie van de eenheden, de directies en het Politiedienstencentrum (PDC) de begroting op. Vaak bleek sprake van een overschrijding van het beschikbare budgettaire kader. De directie Financiën deed dan voorstellen aan de korpsleiding om binnen de kaders te blijven. De begroting van de nationale politie was daarmee feitelijk een verdeelstaat van het (taakstellende) budget dat vanuit VenJ beschikbaar werd gesteld.

Wij hebben gezien dat voor het begrotingsjaar 2016 de nationale politie intern financiële kaders heeft gesteld voor de eenheden, de directies en het PDC. Onderbouwing van de verwachte lasten van de nationale politie is echter nog steeds niet voldoende beschikbaar om gerichte keuzes te kunnen maken.

Dit heeft – drie jaar na de start van de nationale politie – een aantal consequenties gehad:

1. In de eerste jaren (2013 – 2015) was de politiebegroting een voortzetting van de begroting van de voormalige korpsen. Er was in die jaren geen sprake van financiële problematiek die niet uit eigen

middelen kon worden opgevangen. Voor het begrotingsjaar 2016 heeft de nationale politie intern financiële kaders gesteld voor de eenheden, de directies en het PDC. Wij constateren overigens dat de voorlopige bestedingsplannen van de eenheden, de directies en het PDC de financiële kaders van de directie Financiën nog steeds overschrijden.

2. De dialoog en interactie tussen de nationale politie en VenJ over de jaaraanschrijving en begrotingskaders is tot nu toe nauwelijks beleidsinhoudelijk georiënteerd en vooral financieel/cijfermatig gedreven. Taakstellingen van beleid worden globaal berekend en niet specifiek verwerkt in de politiebegroting, alleen het totaaleffect wordt weergegeven. De politiebegroting heeft zich daarmee de afgelopen jaren ontwikkeld tot een begroting die binnen de nationale politie niet breed gedragen en erkend wordt. Eigenaarschap (‘accountability’) binnen de nationale politie voor budgetten is mede daarom nog onvoldoende aanwezig.

3. Doordat de begroting en de meerjarenreeks slechts cijfermatig sluitend worden gemaakt zonder gedegen inhoudelijke en meerjarig geldende keuzes, blijven veel plannen op directieniveau bestaan en worden deze doorgeschoven naar een volgend jaar. Hierdoor ontstaat een ‘boeggolf’ van voornemens en plannen met deels onbekende financiële consequenties.

Centrale aanbeveling: kom tot een nieuw, duurzaam budgettair perspectief voor de nationale politie

Op basis van onze analyses geven wij in deel III van dit rapport enkele aanbevelingen binnen de diverse lastencategorieën. Wij geven hier de hoofdboodschap van dit rapport weer.

De door ons gehanteerde systematiek om het netto lastenniveau van de nationale politie te bepalen, leidt er toe dat wij de hardheid van de onderbouwing van de huidige begroting, aangevuld met de vastgestelde voornemens die voortkomen uit wet- en regelgeving, expliciet door de minister van VenJ vastgestelde voornemens of voornemens van de nationale politie die direct verband houden met een van deze twee categorieën voornemens hebben beoordeeld. Deze hebben wij vervolgens eenduidig doorgerekend.

Daarnaast hebben wij gezien dat de afgelopen jaren (2013 – 2015) de nationale politie haar begroting met incidentele effecten (inzet eigen vermogen, uitstellen investeringsplannen) redelijk sluitend heeft weten te houden. Het financiële beeld verandert echter duidelijk vanaf 2016. Beoogde besparingen worden vanaf nu ingeboekt met als gevolg dat het financiële kader van de nationale politie scherp daalt.

Daarmee zit er naar onze mening een onvermijdelijkheid in het gat tussen de huidige begrotingsreeks van de nationale politie en het door ons berekende lastenniveau. Wij adviseren VenJ en de nationale politie dan ook – in lijn met de Herijking uit augustus 2015 – het budgettair perspectief van de nationale politie duurzaam te definiëren. Onze analyses en berekeningen van de verschillen kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Om met name tot een duurzaam budgettair perspectief te komen, bevelen wij tot slot ook aan om de sturing en governance van het begrotingsproces van de nationale politie te verstevigen. Bij de doorvertaling van politieke prioriteiten, ingeboekte intensiveringen en ombuigingen in de begroting van V&J en van de nationale politie is nu niet altijd duidelijk welke effecten, consequenties en absorptievraagstukken daarmee ontstaan in het licht van de uitvoering van reeds afgesproken taken. Hierdoor komt de inpasbaarheid van maatregelen in de begroting van de nationale politie in de knel en is de aansluiting tussen de begrotingsreeks van VenJ en de nationale politie niet altijd volgbaar. Wij bevelen VenJ en de nationale politie aan het begrotingsproces te stroomlijnen door consequent instrumenten in te voeren waarmee de financiële consequenties in beeld worden gebracht op het moment dat besluitvorming over beleidsvoornemens, intensiveringen of ombuigingen aan de orde zijn. Te denken valt aan een verplichte uitvoeringstoets, een verplichte financiële paragraaf en inzicht in de beschikbare uitvoeringscapaciteit.

Deel I Inzicht in de begroting

1. De politiebegroting in beeld

1.1. VenJ bepaalt financiële kaders voor de politie

De jaarlijkse rijksbijdrage van VenJ aan de nationale politie bestaat uit een algemene bijdrage en bijzondere bijdragen. De algemene bijdrage is een lumpsumbudget, terwijl de bijzondere bijdragen bedoeld zijn voor specifieke doelen, zoals internationale samenwerkingsorganisaties en de informatie- en communicatievoorzieningen C2000 en het Gemeenschappelijk Meldkamer Systeem (C2000/GMS).

In onderstaande tabel zijn de uitgaven van VenJ, dus de rijksbijdragen aan de nationale politie conform de meerjarenbegroting van de politie opgenomen.

Aansluiting begroting VenJ (uitgaven) met begroting NP (bijdragen)

€'000	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Uitgaven VenJ (begroting VenJ)	4.940.566	4.996.233	4.982.194	5.044.095	4.977.772	4.866.584	4.829.225	4.850.102
Bijdragen van VenJ (begroting NP)	4.913.000	4.976.900	4.917.300	5.033.300	4.953.100	4.884.600	4.819.500	4.819.900
Aansluitingsverschil	**27.566**	**19.333**	**64.894**	**10.795**	**24.672**	**(18.016)**	**9.725**	**30.202**

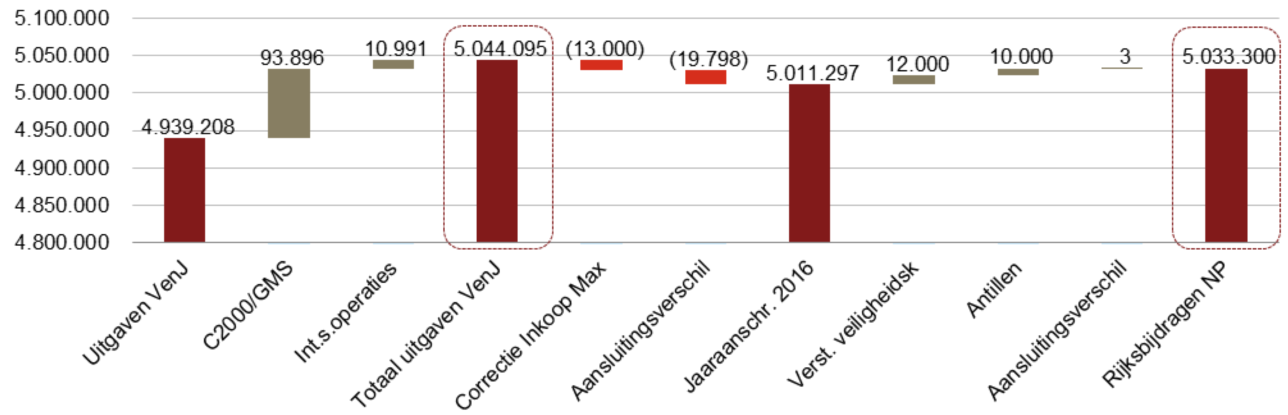
** Bron: Begroting van Veiligheid en Justitie 2013, 2014, 2015 en 2016 en Begroting Nationale Politie 2013, 2014, 2015, 2016*

Uit dit overzicht blijkt dat jaarlijks sprake is van aansluitingsverschillen, die in kern veroorzaakt worden door de verschillende financiële regimes van VenJ en nationale politie (kas vs. baten-lasten) :

- De rijksbegroting, de jaaraanschrijving en de politiebegroting worden op verschillende momenten opgesteld, waardoor jaarlijkse 'timing' verschillen ontstaan.
- De nationale politie heeft een aantal formeel toegezegde bijdragen opgenomen die niet in de begroting van VenJ verwerkt zijn, bijvoorbeeld vanwege het nog ontbreken van een financiële dekking.

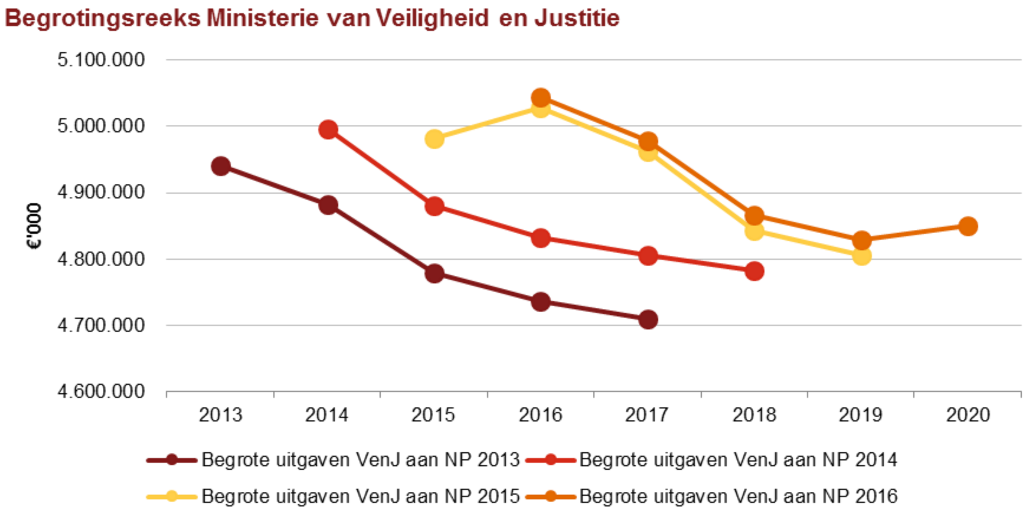
Door deze aansluitingsverschillen ontstaan verschillende inzichten over de omvang van de politiebegroting. Hierdoor kan onduidelijkheid over financiële uitgangspunten ontstaan, vooral in de relatie tussen VenJ en de nationale politie. Ter illustratie is voor het begrotingsjaar 2016 de aansluiting opgesteld tussen de rijksbijdrage aan de nationale politie en de baten volgens de begroting van VenJ, de jaaraanschrijving van de minister en de begroting 2016 van de nationale politie. Uit deze analyse blijkt dat verschillende bekende en 'onbekende' factoren zorgen voor het ontbreken van volledige aansluiting tussen de uitgaven van VenJ en de politiebegroting.

Aansluiting begroting VenJ met begroting NP

Begroting VenJ voor nationale politie vertoont jaarlijkse daling

De begrotingsreeks over de jaren 2013 tot en met 2016 van VenJ voor de nationale politie laat een dalende trend zien, zoals in onderstaande figuur is weergegeven.

De per jaar bijgestelde trend is vooral het gecombineerde gevolg van een aantal intensiveringen en taakstellingen. Op hoofdlijnen bestaan deze intensiveringen en taakstellingen uit:

- Taakstelling van € 230 miljoen als gevolg van de vorming van de nationale politie, die oorspronkelijk in 2017 volledig in zou gaan. Dit is 2019 geworden als gevolg van de herijking. De € 230 miljoen is gebaseerd op een reductie in de lasten van de overhead (niet-operationele sterkte en bedrijfsvoering) met circa 25% als gevolg van onder andere bundeling van (bedrijfsvoerings)taken bij de nationale politie.
- Intensivering van € 370 miljoen uit regeerakkoord Rutte I, waarbij de operationele sterkte structureel wordt uitgebreid met 3.000 medewerkers, waaronder 500 animal cops (dierenpolitie). Daarmee wordt de operationele sterkte van 49.500 fte betaalbaar gemaakt.
- Taakstelling van € 255 miljoen uit regeerakkoord Rutte II, bestaande uit diverse maatregelen waaronder besparingen op onderwijs en vorming, vorming van een meldkamerorganisatie en het doorberekenen van politielasten bij evenementen.
- Intensivering van € 105 miljoen uit regeerakkoord Rutte II, bedoeld voor extra politiecapaciteit zoals het versterken van de recherchecapaciteit en 'meer blauw op straat'. De gedachte is dat door in te zetten op het verbeteren van de efficiency en kwaliteit de inzetbaarheid en productiviteit van de politie wordt vergroot.

Samengevat kan gesteld worden dat het intensiveringsbeleid gericht was op het versterken van de operationele sterkte en dat de taakstellingen gericht waren op de niet-operationele sterkte en bedrijfsvoering.

Daarnaast heeft de minister van VenJ met de Herijkingsnota 2015 ingestemd met de door de nationale politie hoger ingeschatte lasten voor de reorganisatie (€ 230 miljoen). De reorganisatielasten vallen met name hoger uit als gevolg van hogere frictielasten en daaraan gekoppelde externe inhuur.

1.2. Begrotingsproces verdeelt geld zonder expliciete keuzes

De minister van VenJ stelt verplichte financiële kaders vast voor het opstellen en uitvoeren van de politiebegroting. De minister bepaalt niet alleen de omvang van het budget maar ook in belangrijke mate de wijze waarop het geld besteed moet worden. Zo stelt hij onder meer de omvang en verdeling van de operationele sterkte vast, de inrichting van de organisatie en de formatie, de functiewaardering en de arbeidsvoorwaarden voor het personeel.

Daarnaast kan de minister aanwijzingen geven aan de korpschef en dient de begroting, die formeel van de minister is maar materieel van de korpschef, jaarlijks sluitend te zijn.

Het ontwerp voor de eerste begroting inclusief de meerjarenraming van de nationale politie voor het jaar 2013 is tot stand gekomen in een overgangsfase waarin de voormalige korpsbudgetten ontvlochten moesten worden. Daarom werd gekozen voor een begroting op hoofdlijnen, gebaseerd op de continuering van bestaand beleid dat gold voor de 25 regionale politiekorpsen, het KLPD en de VtsPN. Het was een begroting met op onderdelen globale uitgangspunten en aannames, bijvoorbeeld ten aanzien van de sterkteontwikkeling, de reorganisatielasten en de uitvoering van het (bijgestelde) Aanvalsprogramma Informatievoorziening. Na 2013 is deze benadering geleidelijk aangescherpt en werden doelstellingen en lastenposten nader onderbouwd. Het is dus logisch dat de plannen en ook de begrotingen gaandeweg zijn bijgesteld. Wij geven hierbij onze observaties.

De nationale politie stelt haar begroting en beheerplan op uitgaande van de jaaraanschrijving van VenJ. In de jaaraanschrijving stelt VenJ kaders met betrekking tot het financieel beheer van de nationale politie. De begroting van de nationale politie dient jaarlijks sluitend te zijn. Dit is de afgelopen jaren ook gebeurd, waarbij het eigen vermogen van de nationale politie is aangesproken voor onder meer investeringen in ICT.

De oorspronkelijke opgave uit 2012 hield in € 230 miljoen structureel te bezuinigen binnen de bedrijfsvoering. Een extra aandachtspunt is dat het begrotingsritme waarmee deze besparing moet worden gerealiseerd niet goed past bij de feitelijke opbouw en inrichting van de organisatie. Zo blijkt ook uit de Herijkingsnota (2015). Bovendien is in de Herijkingsnota inmiddels onderkend dat de omvang van het reorganisatiebudget te krap bemeten is, vooral als gevolg van de aanpassing van de regels voor de personele reorganisatie. De hogere lasten, eenmalig € 230 miljoen, moeten worden opgebracht uit eigen middelen.

Wij zien dat het interne begrotingsproces van de politie de complexiteit reflecteert van de transitie die de nationale politie doormaakt. Door de samenvoeging in korte tijd van administraties en systemen, die bovendien deels verouderd en niet altijd toereikend bleken, zien wij dat de nationale politie veel moeite heeft gehad – en nog steeds heeft– om financieel in control te blijven. De eerste begrotingen over 2013 tot en met 2015 waren daarmee vooral cijfermatig opgesteld en weinig inhoudelijk onderbouwd. De directie Financiën stelde voor deze jaren op basis van de informatie van de eenheden, de directies en het Politiedienstencentrum (PDC) de begroting op. Vaak bleek sprake van een overschrijding van het beschikbare budgettaire kader. De directie Financiën deed dan voorstellen aan de korpsleiding om binnen de kaders te blijven. De begroting van de nationale politie was daarmee feitelijk een verdeelstaat van het (taakstellende) budget dat vanuit VenJ beschikbaar werd gesteld.

Wij hebben gezien dat voor het begrotingsjaar 2016 de nationale politie intern financiële kaders heeft gesteld voor de directies, het PDC en de eenheden. Onderbouwing van de verwachte lasten van de nationale politie is echter nog steeds niet voldoende beschikbaar om gerichte keuzes te kunnen maken. Anders gezegd: de nationale politie kan onvoldoende hard aangeven hoeveel ze nodig heeft om haar taken te kunnen uitvoeren.

Dit heeft – drie jaar na de start van de nationale politie – een aantal consequenties gehad:

1. In de eerste jaren (2013 – 2015) was de politiebegroting een voortzetting van de begroting van de voormalige korpsen. Er was in die jaren geen sprake van financiële problematiek. Voor het begrotingsjaar 2016 heeft de politie intern financiële kaders gesteld voor de directies en het Politiedienstencentrum (PDC). Wij constateren overigens dat de bestedingsplannen van de eenheden, de directies en het PDC de financiële kaders van de directie Financiën nog steeds overschrijden.

2. De dialoog en interactie tussen de nationale politie en VenJ over de jaaraanschrijving en begrotingskaders is tot nu toe nauwelijks inhoudelijk onderbouwd en vooral financieel/cijfermatig gedreven. Taakstellingen van beleid worden globaal berekend en niet specifiek verwerkt in de politiebegroting, alleen het totaaleffect wordt weergegeven. De politiebegroting heeft zich daarmee de afgelopen jaren ontwikkeld tot een begroting die binnen de nationale politie niet breed gedragen en erkend wordt. Eigenaarschap ('accountability') binnen de nationale politie voor budgetten is mede daarom nog onvoldoende aanwezig.

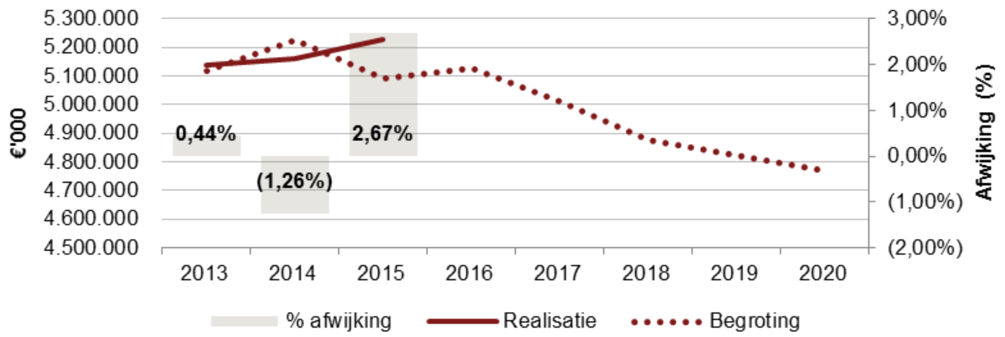
3. Doordat de begroting slechts cijfermatig sluitend wordt gemaakt zonder gedegen inhoudelijke keuzes, blijven veel plannen op directieniveau bestaan en worden deze doorgeschoven naar een volgend jaar. Hierdoor ontstaat een 'boeggolf' van voornemens en plannen met deels onbekende financiële consequenties.

De huidige werkwijze van het begrotingsproces heeft regelmatig geleid tot verrassingen, waardoor de meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie niet robuust is gebleken of voornemens moesten worden bijgesteld. Gezien de begrotingssystematiek van de nationale politie én VenJ die samengevat kan worden als 'de tering naar de nering zetten', is het niet te verwachten dat met alle vastgestelde voornemens die op de nationale politie afkomen de exploitatie in de komende jaren sluitend gehouden kan worden.

1.3. Dalende begroting vormt contrast met stijgende realisatiecijfers

De politiebegroting voor 2016 – 2020 is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Politiewet en de daarop gebaseerde regelgeving en richtlijnen. Belangrijk kader voor deze begroting vormt de Jaaraanschrijving Politie 2016, het Addendum behorende bij deze jaaraanschrijving en de politieke besluitvorming. De meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie over 2016 – 2020 heeft een neerwaartse ontwikkelrichting uitkomend op een netto lastenniveau van € 4.771 miljoen in 2020. De realisatie over 2013 – 2015 laat daarentegen een stijgende trend zien. Deze cijfers zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekeningen over 2013 en 2014 en de concept jaarrekening 2015 (versie 1.0). In onderstaande figuur zijn beide ontwikkelingen weergegeven.

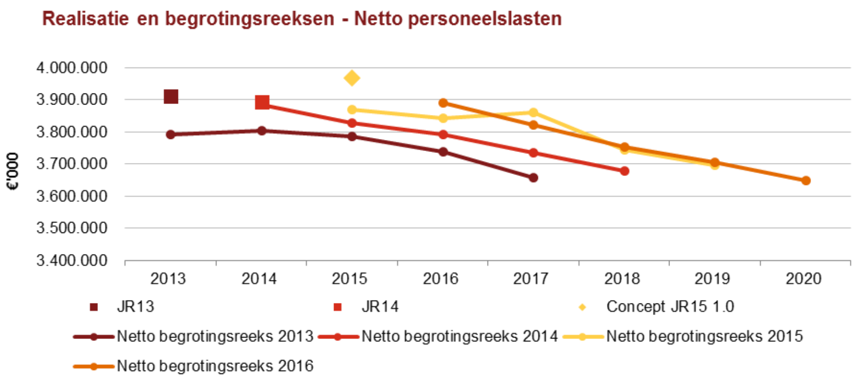
Netto lastenniveau - Begroting versus realisatie 2013-2015 en ontwikkeling begroting 2016-2020

In deze paragraaf lichten wij de verschillen tussen begroting en realisatie toe. Wij vergelijken de realisatie over 2013, 2014 en 2015 (gebaseerd op de concept jaarrekening) met de betreffende begrotingsreeksen. Daarbij volgen wij de opbouw van de politiebegroting.

1.3.1. Personeelslasten vallen in 2013 – 2015 hoger uit dan begroot, realisatie opleiding en vorming volgt begroting

De netto personeelslasten liggen in de periode 2013 – 2015 hoger dan voor de betreffende begrotingsjaren was voorzien. De netto overschrijdingen zijn respectievelijk € 119 miljoen (2013), € 7 miljoen (2014) en € 126 miljoen (2015), zoals in onderstaande figuur is weergegeven. De overschrijdingen in de periode 2013 – 2015 zijn circa 3% van de begrote personeelslasten.

De jaarrekening 2013 geeft aan dat de lastenoverschrijding een gevolg is van een hogere personele bezetting ten opzichte van de formatie, een stijging van de gemiddelde loonsom en een stijging van de inhuur van personeel. De overschrijding van de personeelslasten in 2014 heeft vergelijkbare oorzaken zoals een hogere personeelsbezetting, stijging van premies sociale lasten, externe inhuur en een coulanceregeling Post-traumatische stress stoornis (PTSS).

De realisatie van personeelslasten in 2015 is, gebaseerd op de concept jaarrekening van de nationale politie 2015, € 126 miljoen hoger dan de begroting. Volgens de concept jaarrekening komt dit vooral door het saldo van de volgende effecten:

- De lasten van salarissen, toelagen, pensioenpremies en sociale lasten zijn € 18 miljoen lager dan de begroting. Dit bedrag bestaat uit een voordeel door de lagere gemiddelde bezetting van € 37 miljoen, gedeeltelijk verminderd met een negatief prijseffect van € 19 miljoen.
- De begroting voor bijkomende personele lasten wordt met € 52 miljoen overschreden. Dit is voornamelijk het gevolg van de aanvullende reservering voor lasten voortvloeiend uit de voorfase van de personele reorganisatie (€ 77 miljoen).
- De lasten voor personeel van derden zijn € 102 miljoen hoger dan begroot. Deze overschrijding betreft met name het inhuren van ICT-personeel (€ 44 miljoen), vooral voor de uitvoering van het Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (AVP), inhuur voor de vorming van de nationale politie (€ 21 miljoen) en de vertraging in de personele reorganisatie, de versnelde uitstroom van personeel en het behoud van de continuïteit van de bedrijfsvoering (€ 20 miljoen).
- De toevoegingen aan de voorzieningen zijn € 15 miljoen lager dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een vrijval vanuit de reservering functioneel leeftijdsontslag vanwege inkoopvoordelen en niet-geclaimde rechten (€ 17 miljoen). Daarnaast heeft een hogere toevoeging aan de voorzieningen wachtgeld/WW/WAO en dienstjubilea plaatsgevonden dan in de begroting was voorzien (€ 2 miljoen).
- De baten voor uitbesteed personeel zijn € 6 miljoen lager dan begroot. Het aantal detacheringen is afgenomen.

De gerealiseerde nettolasten voor opleiding en vorming 2013 – 2015 (respectievelijk € 93 miljoen, € 74 miljoen en € 69 miljoen) liggen in lijn met de begroting, met een afwijking van minder dan € 5 miljoen.

1.3.2. Begroting en realisatie voor verbindingen en automatisering en inhuur ICT zijn financieel in lijn met elkaar, echter gebaseerd op verschillende uitgangsposities

Voor de begrotingen 2013, 2014 en 2015 geldt dat de inhuur van derden voor het bijgesteld Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie 2013 - 2017 (hierna: bAVP) in de begroting is gerubriceerd onder de lastencategorie 'Verbindingen en automatisering', terwijl de realisatie is gerubriceerd in de personeelslasten inhuur derden. Om een inzichtelijker vergelijking te kunnen maken, hebben wij voor onze analyse de lasten aangaande verbindingen en automatisering én inhuur van derden ICT in de begroting én de realisatie tezamen genomen.

De gerealiseerde lasten zijn in 2013 € 11 miljoen en in 2014 € 16 miljoen lager dan begroot. In 2015 wordt de begroting met € 21 miljoen overschreden.

De onderschrijding van € 11 miljoen (zijnde 2,6% van de begroting) in 2013 wordt grotendeels verklaard door:

- verschuiving van activiteiten in de tijd;
- hogere baten uit ICT-dienstverlening aan ketenpartners;
- lagere afschrijvingslasten die grotendeels veroorzaakt worden door een stelselwijziging.

In 2013 heeft de vorming van de nationale politie veel tijd en aandacht gevraagd, waardoor activiteiten van specifieke IV-projecten (waaronder het bAVP) in de tijd naar achter zijn geschoven.

De onderschrijding van € 16 miljoen (zijnde 3,8% van de begroting) in 2014 wordt grotendeels verklaard door het saldo van:

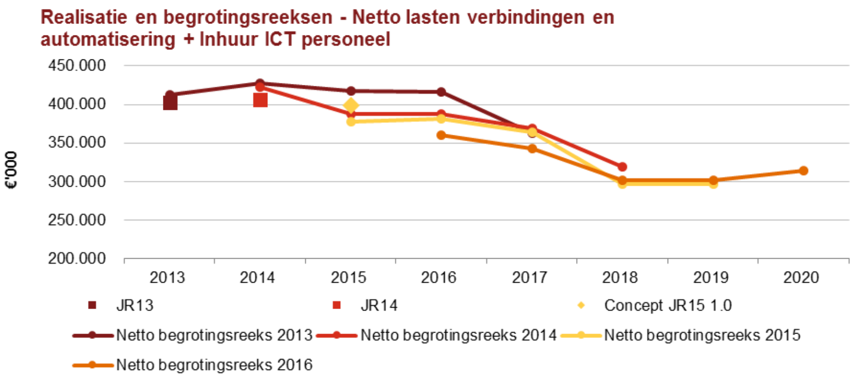
- verschuiving van activiteiten in de tijd;
- toename van inhuur van derden waaronder inhuur voor het bAVP;
- structurele besparingen van € 15 miljoen voor het beheer van C2000 door contractuele aanpassingen.

In 2014 worden de in 2013 vooruitgeschoven activiteiten van het bAVP opgepakt, hetgeen resulteert in een inhaalslag ten opzichte van de begroting. Ondanks het op stoom komen van het bAVP, wat gepaard gaat met een toename van inhuur derden ten opzichte van 2013, bestaat er nog wel een onderschrijding op de begroting, vooral als gevolg van de verschuiving van activiteiten in de tijd.

De overschrijding van € 21 miljoen (zijnde 5,5% van de begroting) in 2015 wordt grotendeels verklaard door:

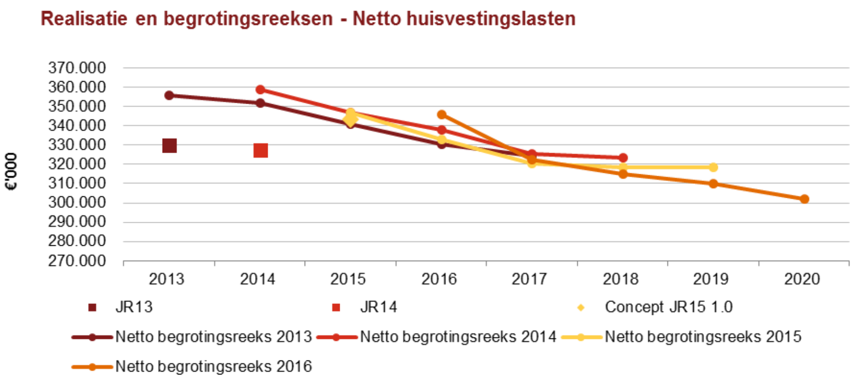
- extra beheerlasten;
- inhuur van derden waaronder inhuur voor het bAVP.

Door het naar achteren schuiven van activiteiten van het bAVP vindt sanering van applicaties en consolidatie van infrastructuren later plaats dan gepland (en begroot), wat zorgt voor het langer dan gepland nodig hebben van middelen voor het behoud van nog niet betreffende applicaties en infrastructuren. Hierdoor en door het verder op stoom raken van het bAVP, is de inzet van middelen en mensen groter dan was begroot in 2015, inclusief de daaruit volgende (soms dubbele) beheerlasten.

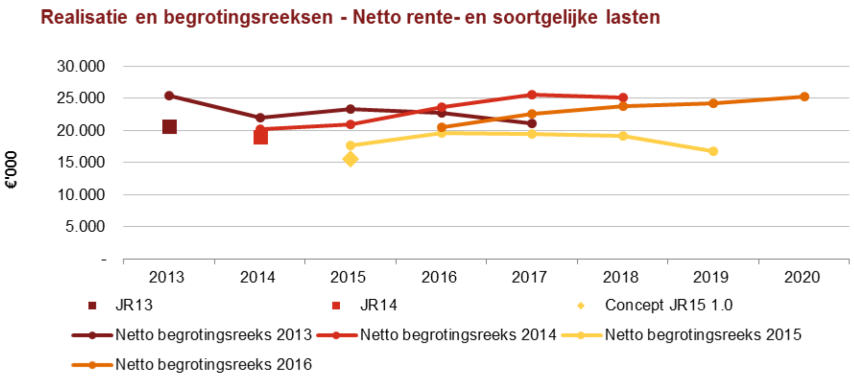
1.3.3. Huisvestingslasten lager dan begroting door achterblijvende investeringen

De huisvestinglasten waren in 2013 en 2014 lager dan begroot, respectievelijk € 25 miljoen en € 32 miljoen. Als gevolg van de vertraagde vorming van de nationale politie zijn in 2013 en 2014 plannen zoals opgenomen in het Strategisch Huisvestingsplan niet tot uitvoering gekomen. In beide jaren is de onderschrijding het gevolg van vertragingen in o.a. het 'flexgereed maken' van huisvesting. Een transitie naar 'het nieuwe werken' met minder werkplekken per fte vraagt om grote investeringen. Deze investeringen en daarnaast ook onderhoudsinvesteringen zijn uitgesteld, waardoor afschrijvingslasten nog niet zijn toegenomen conform verwachting. Beide redenen zijn ook de oorzaak voor de onderschrijding van de huisvestingslasten in 2015.

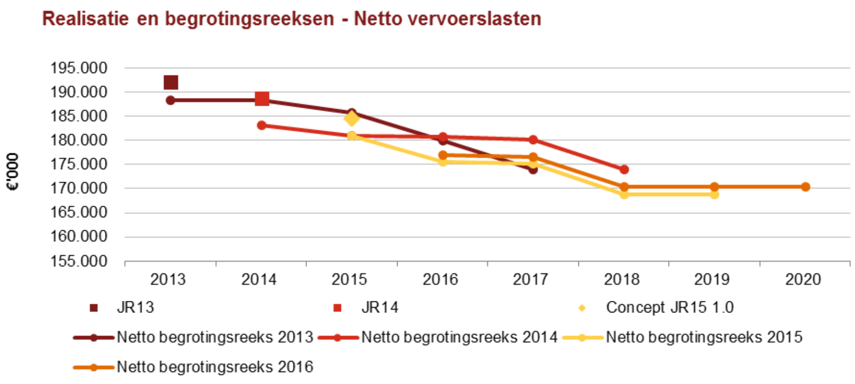
1.3.4. Rentelasten verschillen niet materieel met begroting

De rentelasten waren in de periode 2013 – 2015 lager dan begroot, maar onderschrijdingen zijn beperkt, namelijk jaarlijks minder dan € 5 miljoen. De stijgende trend in de reeksen vanaf 2014 wordt verklaard door de langlopende leningen van het ministerie van Financiën ter financiering van investeringen in de materiële vaste activa.

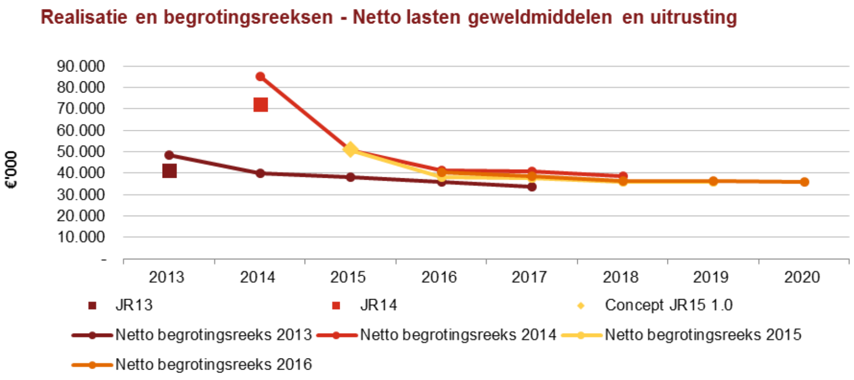
1.3.5. Vervoerslasten zijn redelijk conform begroting

De vervoerslasten liggen weliswaar structureel hoger dan de begrotingen over 2013 – 2015, maar de overschrijdingen zijn niet materieel: jaarlijks minder dan € 6 miljoen. De realisatie vertoont evenals de begroting een dalende trend.

1.3.6. *Afwijkingen voor geweldmiddelen en uitrusting zijn beperkt en verklaarbaar*

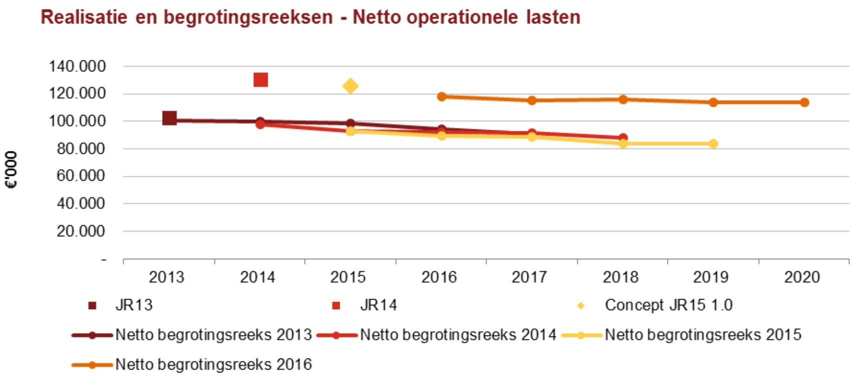
De nettolasten voor geweldmiddelen en uitrusting (G&U) zijn vooral in 2014 hoger dan in 2013 als gevolg van de aanschaf van het nieuwe uniform. De gerealiseerde nettolasten voor G&U zijn in 2013 en 2014 lager dan de begroting. Deze onderschrijdingen worden voornamelijk veroorzaakt door vertraging in de uitlevering van het nieuwe uniform die vooral gedurende 2014 is opgetreden. In 2015 ligt de realisatie in lijn met de begroting.

1.3.7. *Grote incidentele afwijkingen begrote en gerealiseerde operationele lasten*

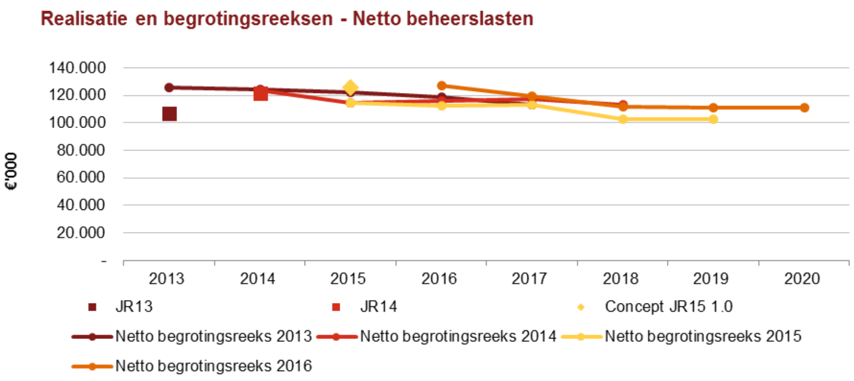
De gerealiseerde nettolasten operationeel zijn in 2014 en 2015 aanzienlijk hoger dan begroot, respectievelijk € 33 miljoen en € 23 miljoen. De overschrijding in 2014 wordt vooral veroorzaakt door lasten verbonden aan de Nuclear Security Summit (€ 14 miljoen) en overschrijding in dienstreizen (€ 11 miljoen).

De netto overschrijding in 2015 wordt vooral verklaard door het feit dat in de begroting geen rekening is gehouden met extra reiskosten (dienstreizen) door verschillen in formele en feitelijke plaatsing van medewerkers als gevolg van vertragingen in het plaatsingsbeleid. Dit geldt ook voor de overschrijding in dienstreizen (€ 11 miljoen) in 2014.

1.3.8. *Vertraagde vorming nationale politie leidt tot uitgestelde beheerlasten*

De realisatiecijfers 2013 en 2014 voor de lastencategorie Beheer laten een onderschrijding zien van € 19 miljoen respectievelijk € 3 miljoen, vooral doordat programma's en projecten zijn doorgeschoven naar latere jaren. In 2015 is er sprake van een netto overschrijding van € 9 miljoen ten opzichte van de begroting. Besparingen vanuit verschillende aanbestedingen hebben voor 2015 nog niet geresulteerd in lagere lasten. Daarnaast zijn er ten opzichte van de begroting extra bestedingen in het kader van de vorming van de nationale politie verricht.

1.4. Vermogenspositie verzwakt maar blijft binnen aanvaardbare grenzen

1.4.1. Eigen vermogen is afgelopen jaren afgenomen

Het eigen vermogen van de nationale politie bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserves. Beide zijn de afgelopen jaren gedaald door onttrekkingen.

Balans Nationale Politie

€'000	Openings balans 2013	JR 2013	JR 2014	Concept 1.0 JR15	BG 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
VASTE ACTIVA									
Materiële vaste activa	2.130.364	2.120.912	2.076.991	1.992.088	1.990.381	1.936.934	1.888.097	1.839.260	1.790.723
Financiële vaste activa	989.210	934.920	962.381	890.953	915.370	860.070	783.370	687.270	572.270
Totaal vaste activa	**3.119.574**	**3.055.832**	**3.039.372**	**2.883.041**	**2.905.751**	**2.797.004**	**2.671.467**	**2.526.530**	**2.362.993**
VLOTTENDE ACTIVA									
Vorderingen en overlopende activa	192.903	584.575	145.466	142.342	150.000	171.300	192.700	212.100	231.000
Liquide middelen	627.520	11.909	13.341	214.379	213.841	307.833	420.023	533.351	674.312
Totaal vlottende activa	**820.423**	**596.484**	**158.807**	**356.721**	**363.841**	**479.133**	**612.723**	**745.451**	**905.312**
TOTAAL ACTIVA	**3.939.997**	**3.652.316**	**3.198.179**	**3.239.762**	**3.269.592**	**3.276.137**	**3.284.190**	**3.271.981**	**3.268.305**
EIGEN VERMOGEN									
Algemene reserve	332.141	261.712	251.339	196.418	220.525	230.644	240.034	240.034	289.168
Bestemmingsreserves	400.477	356.694	234.581	136.093	55.560	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	**732.618**	**618.406**	**485.920**	**332.511**	**276.085**	**230.644**	**240.034**	**240.034**	**289.168**
VOORZIENINGEN	**1.409.927**	**1.250.296**	**1.163.267**	**993.775**	**1.002.301**	**943.301**	**883.729**	**807.029**	**710.929**
LANGLOPENDE SCHULDEN	742.272	502.709	449.454	942.689	1.067.692	1.148.027	1.216.518	1.259.808	1.498.208
Lening i.v.m. vermogensconversie	280.000	240.000	200.000	160.000	120.000	80.000	40.000	-	-
Leningen met Ministerie van Financiën	435.881	230.443	220.005	767.067	928.303	1.049.879	1.159.185	1.242.475	1.480.875
Lening derden	26.391	32.266	29.449	15.622	19.389	18.148	17.333	17.333	17.333
KORTLOPENDE SCHULDEN									
Schulden en overlopende passiva	1.055.180	1.280.905	1.034.837	970.787	923.514	954.165	943.909	965.110	770.000
Liquide middelen	-	-	64.701	-	-	-	-	-	-
Totaal kortlopende schulden	**1.055.180**	**1.280.905**	**1.099.538**	**970.787**	**923.514**	**954.165**	**943.909**	**965.110**	**770.000**
TOTAAL PASSIVA	**3.939.997**	**3.652.316**	**3.198.179**	**3.239.762**	**3.269.592**	**3.276.137**	**3.284.190**	**3.271.981**	**3.268.305**

Algemene reserve

De algemene reserve heeft een financiële bufferfunctie om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. In 2015 is de algemene reserve met € 136 miljoen gedaald ten opzichte van de begin balans in 2013, namelijk van € 332 miljoen in 2013 tot € 196 miljoen in 2015.

- In 2013 is de onttrekking het gevolg van een negatief exploitatieresultaat (€ 10 miljoen) en een onttrekking voor het niet kunnen doorbelasten van lasten voor evenementen (€ 60 miljoen).
- In 2014 is de onttrekking het gevolg van een eenmalig effect van de aanschaf van het dienstwapen, ME-kleding en het nieuwe uniform (€ 57 miljoen), het vrijvallen van de bestemmingsreserve Groot Onderhoud ten gunste van de algemene reserve (€ 35 miljoen), en een positief exploitatieresultaat van € 10 miljoen.

Volgens de conceptjaarrekening van 2015 is een negatief exploitatieresultaat gerealiseerd van € 153 miljoen. Hiervan is € 98 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve ICT. Het resterende saldo (€ 55 miljoen) is ten

laste gebracht van de algemene reserve. In de begroting 2015 werd uitgegaan van een onttrekking aan de algemene reserve van € 23 miljoen. De stijging van de onttrekking wordt veroorzaakt door het hogere negatieve resultaat op de normale bedrijfsvoering.

Bestemmingsreserves
Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden. Bij de vorming van de nationale politie zijn twee bestemmingsreserves ingesteld.

Bestemmingsreserve ICT
In de openingsbalans van de nationale politie is een bestemmingsreserve gevormd om de meerjarige exploitatielasten van het (bijgesteld) Aanvalsprogramma te dekken vanaf 2013. De bestemmingsreserve bedroeg bij aanvang € 374 miljoen, zijnde het oorspronkelijke budget voor het bAVP. Tot en met 2014 zijn de werkelijke lasten van het bAVP voor een totaalbedrag van € 139 miljoen[1] onttrokken aan de reserve, waarvan € 8 miljoen in 2012, € 44 miljoen in 2013 en € 87 miljoen in 2014. In 2015 bedragen de lasten bAVP € 98 miljoen, welke aan de reserve ICT worden onttrokken. Ultimo 2015 resteert een bestemmingsreserve ICT ter grootte van € 137 miljoen.

- In de resultaatbestemming voor het jaar 2013 zijn de lasten van het (b)AVP ten laste van de bestemmingsreserve ICT gebracht. Dit betrof een onttrekking van € 44 miljoen. De werkelijke lasten vielen hoger uit dan de begroting, waarin rekening gehouden is met een onttrekking van € 35 miljoen.
- In de resultaatbestemming voor het jaar 2014 zijn de lasten van het (b)AVP ter grootte van € 87 miljoen ten laste van deze bestemmingsreserve gebracht. In dit jaar was een onttrekking van € 84 miljoen begroot.
- In 2015 heeft de nationale politie € 98 miljoen onttrokken aan de bestemmingsreserve ICT, zijnde de lasten van het (b)AVP. In dit jaar was een onttrekking van € 90 miljoen begroot.

Bestemmingsreserve Groot Onderhoud
In de jaarrekening 2013 is in de balans een bestemmingsreserve Groot Onderhoud gebouwen opgenomen.

- In 2013 heeft geen onttrekking plaatsgevonden.
- In 2014 heeft een onttrekking van € 35 miljoen plaatsgevonden conform de begroting. Omdat ultimo 2014 een voorziening voor groot onderhoud van gebouwen niet meer onderbouwd kon worden, is het resterende deel volledig vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve conform de bepalingen inzake het financieel beheer van de nationale politie.
- In 2015 is er geen bestemmingsreserve Groot Onderhoud, deze is in 2014 geheel vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve.

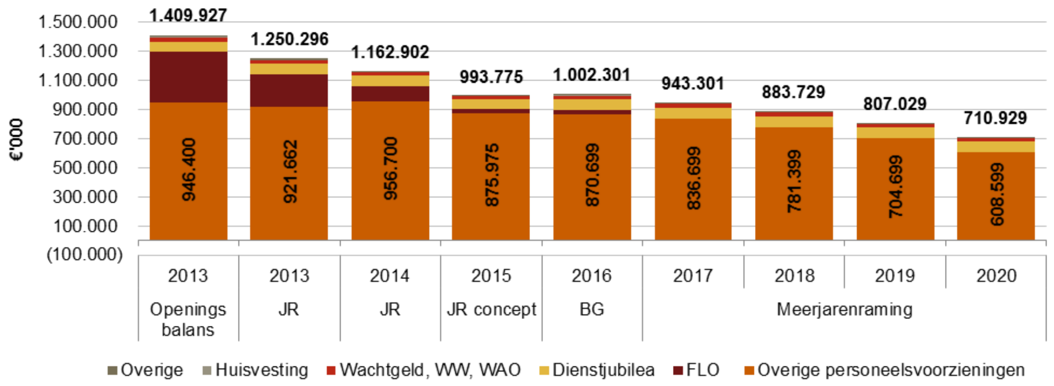
1.4.2. Voorzieningen tonen dalende trend, vooral door afbouw functioneel leeftijdsontslag

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De nationale politie heeft voor de volgende doeleinden voorzieningen getroffen: Voorzieningen Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) en Inkoop Max, dienstjubilea, wachtgeld/WW/WAO en huisvesting leegstaande huurpanden.

In onderstaande figuur zijn de voorzieningen meerjarig weergegeven.

[1] Inclusief groot onderhoud in 2013 en 2014 (bron: jaarrekening 2013 en jaarrekening 2014 van de nationale politie

Ontwikkeling in voorzieningen

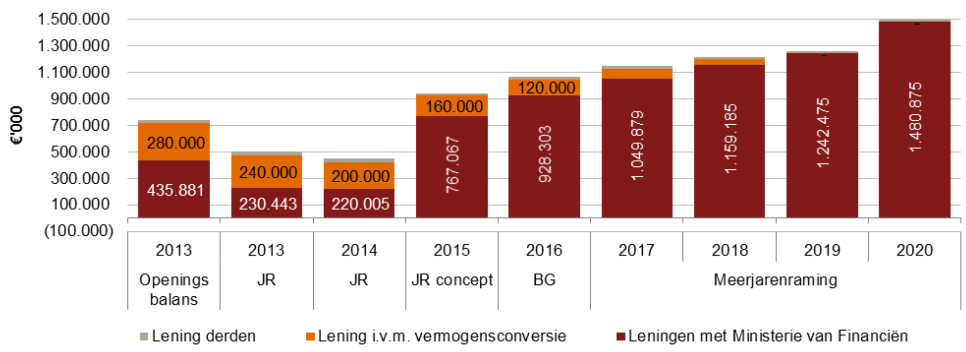

De ontwikkeling per voorziening is als volgt in de periode 2013-2020.

1. *Voorziening overige personeelsvoorzieningen (daling)*: deze voorziening heeft met name betrekking op Inkoop Max (Vroegpensioen regeling). De uittreedleeftijd waarmee de voorziening Inkoop Max wordt berekend, is in 2014 verhoogd naar 65 jaar. Als gevolg van een toenemende uittreedleeftijd, evenals mogelijk door te voeren tariefaanpassingen door grondslagverzwaringen, is het mogelijk dat de vordering op VenJ én de voorziening toenemen. Dit effect is niet verwerkt in de huidige begroting. Het risico op deze eventuele hogere lasten ligt, conform expliciete afspraken over de Inkoop Max, bij VenJ. Vanwege de omvang van deze balanspost kan een jaarlijkse herijking een materiële impact hebben op de begroting (eenmalige dotatie of onttrekking), met impact op de vordering op VenJ.
2. *Voorzieningen Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) (daling):* Bij de berekening van deze verplichting is uitgegaan van de nominale waarde van de uitkeringen en is geen rekening gehouden met mutaties door eerder uittreden, overlijden of arbeidsongeschiktheid. De FLO-regeling eindigt met het cohort 1951, waardoor geen nieuwe rechten ontstaan en uitsluitend onttrekkingen plaatsvinden.
3. *Voorziening dienstjubilea (stabiel):* Deze voorziening heeft betrekking op werknemers die in aanmerking komen voor een uitkering in het kader van ambtsjubilea bij 12½, 25 of 40 jaar dienst. Er wordt gerekend met een factor van 50% (blijfkans of sterftekans van een medewerker) van de totale waarde. Voor de uitkering bij 40 jaar wordt een blijfkans van 90% berekend na het 30ste dienstjaar.
4. *Voorziening wachtgeld/WW/WAO (daling):* Deze voorziening heeft betrekking op voormalige werknemers die door middel van een wachtgeldregeling c.q. uitkeringsregeling de dienst hebben verlaten.
5. *Voorziening huisvesting, leegstand panden (daling):* Deze voorziening is ter dekking van verlieslatende contracten van panden die momenteel leegstaan en niet meer in gebruik worden genomen.
6. Overige voorzieningen (daling): Dit betreft voornamelijk een aantal bestaande personeelsvoorzieningen met een beperkte looptijd, overgenomen van een voormalig regiokorps en het KLPD. Financiering van investeringen door Financiën leidt tot verhoging langlopende schulden

De langlopende schulden laten een stijging zien in de periode 2015 – 2020 als gevolg van nieuwe leningen aangegaan bij het ministerie van Financiën. Deze nieuwe financiering is geheel bedoeld voor investeringen in vaste activa.

Ontwikkeling in langlopende schulden

Langlopende schulden
De opbouw van de langlopende schulden is als volgt:

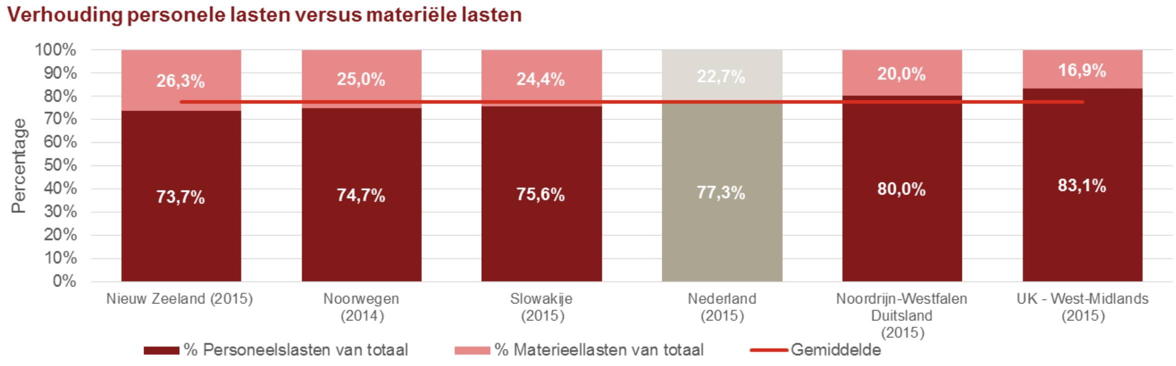
- *Lening in verband met vermogensconversie.* De lening van € 400 miljoen is in 2011 aangegaan ter financiering van het afgeroomde eigen vermogen van de voormalige regiokorpsen, het KLPD en de vtsPN. De lening wordt met € 40 miljoen per jaar afgelost. De laatste aflossing vindt plaats in 2018.
- *Leningen van Ministerie van Financiën.* De leningen van Financiën dienen ter financiering van de investeringen in vaste activa. De leningen hebben een saldo van € 220 miljoen in 2014 en lopen in de jaren daarna op als gevolg van investeringen op gebied van met name IV/ICT en huisvesting.
- *Leningen van derden:* Dit betreft de leningen BNG, ABN-AMRO en overige langlopende schulden. De leningen bij BNG en ABN-AMRO omvatten zeven leningen die vóór de vorming van de nationale politie rechtstreeks zijn aangegaan bij bankinstellingen. Deze leningen worden conform de aflossingstermijnen afgelost.

1.5. Lastenpatroon nationale politie sluit aan op internationale benchmark

De verhouding tussen de personele en materiële lasten hebben wij in internationaal perspectief geplaatst. Daartoe hebben wij een benchmark uitgevoerd met de cijfers van de volgende politieorganisaties: Noordrijn-Westfalen (Duitsland), West-Midlands (UK), Noorwegen, Slowakije en Nieuw Zeeland. De belangrijkste bevindingen zijn in deze paragraaf weergegeven. Daarbij merken wij op dat de verkregen data zo goed mogelijk vergelijkbaar zijn gemaakt voor onze analyse. Vooral bij het gebruik van gedetailleerde data bestaat daarbij een risico dat de cijfers niet geheel vergelijkbaar zijn, bijvoorbeeld vanwege andere omschrijvingen of toerekeningen. De hier gepresenteerde cijfers moeten dan ook gelezen worden als een indicatief beeld.

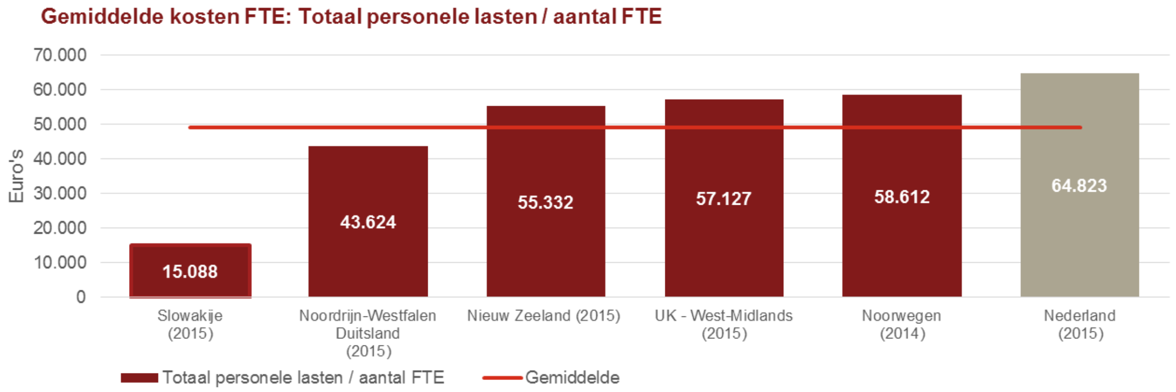
In algemene zin geeft onze benchmark aan dat de beoordeelde kengetallen van de nationale politie redelijk in lijn liggen met de andere organisaties uit onze benchmark. Uit onze analyse komen daarmee op voorhand geen bijzondere constateringen.

In onderstaande figuur is de verhouding tussen de personele en materiële lasten weergegeven. De gemiddelde verhouding bedraagt ongeveer 77:23.

Bron: Inzicht in de omvang van het personele en materiële budget politie, PwC (2016)

Uit de vergelijking van de gemiddelde personele lasten per medewerker (operationeel en niet operationeel) in de verschillende organisaties blijkt dat de politie in Nederland relatief de hoogste personele lasten per fte heeft. Wij hebben hier geen verklarende analyse voor uitgevoerd. De vergelijkende cijfers zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Bron: Inzicht in de omvang van het personele en materiële budget politie, PwC (2016)

Deel II Analyse en conclusies

2. Personeel

In dit hoofdstuk berekent PwC het netto lastenniveau van de personele lasten op basis van het inrichtingsplan en vastgestelde voornemens.

Onze analyse leidt ten opzichte van de huidige begroting van de politie 2020 tot een verschil van € 106 miljoen, exclusief cao-effecten. Het cao-effect hebben wij berekend op € 245 miljoen euro.

Het door ons berekende verschil van € 106 miljoen bestaat hoofdzakelijk uit:

1. Hogere salarissen, toelagen en sociale lasten (€ 65 miljoen hoger)
2. Lagere bijkomende personeelslasten (€ 12 miljoen lager)
3. Hogere lasten voor personeel van derden (€ 45 miljoen hoger)
4. Grotere behoefte aan toevoegingen aan voorzieningen (€ 8 miljoen hoger)

Hierbij dient te worden aangetekend dat PwC geen onderzoek heeft gedaan naar de inhoudelijke relatie tussen het politiewerk en de daarbij afgesproken operationele sterkte. Deze operationele sterkte van 49.802 fte ultimo 2020, na realisatie van het inrichtingsplan, is als een gegeven beschouwd conform de afspraken met VenJ als opdrachtgever. In de begroting 2016 ligt de operationele sterkte met 50.624 fte nog 822 fte boven deze doelsterkte.

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse - Personeel

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks - Personeel	**3.889.119**	**3.822.760**	**3.753.989**	**3.704.258**	**3.648.657**
PwC-delta's					
Salarissen, Toelagen, Sociale Lasten	62.678	42.285	64.419	72.709	64.588
Bijkomende personeelslasten huidig personeel	(58.938)	(28.166)	(17.519)	(11.810)	(11.765)
Vrijwillige politie	(174)	365	365	365	365
Personeel van derden	97.165	82.167	74.200	64.105	44.670
Toevoeging aan voorzieningen	1.975	1.230	8.106	8.106	8.106
Totaal PwC-delta's	**102.706**	**97.881**	**129.571**	**133.475**	**105.964**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**3.991.825**	**3.920.641**	**3.883.560**	**3.837.733**	**3.754.621**
cao-effect o.b.v. PwC-analyse	227.572	250.495	249.464	247.863	244.814
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse en cao	**4.219.397**	**4.171.136**	**4.133.025**	**4.085.595**	**3.999.435**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

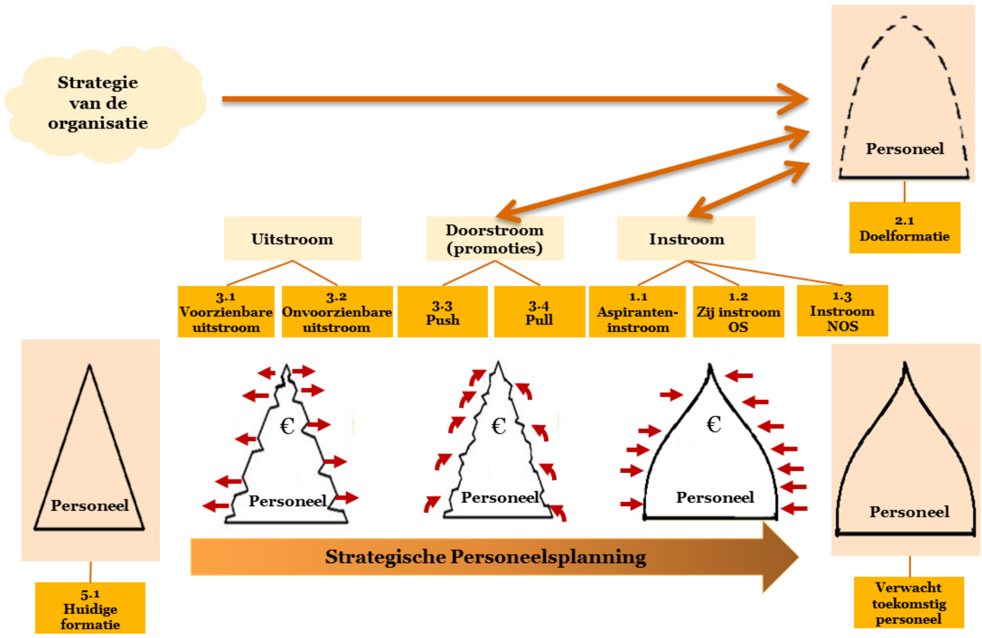
De begrotingsreeks voor salarissen, toelagen en sociale lasten is feitelijk onderbouwd met getallen opgebouwd vanuit de strategische personeelsplanning richting de doelformatie 2020. Uitgangspunten zijn het aantal fte en de gemiddelde lasten voor medewerkers in de operationele sterkte, niet-operationele sterkte en aspiranten.

Voor bijkomende personeelslasten en personeel van derden is geen onderbouwde meerjarige begrotingsreeks van de nationale politie beschikbaar en wordt in de huidige begrotingsreeksen veel met stelposten gewerkt. Om hier een realistisch netto lastenniveau te berekenen, hebben wij vanuit de huidige situatie met onderbouwde aannames naar het begrotingsniveau 2020 toegewerkt.

In de volgende paragrafen wordt per sub-lastencategorie de analyse en onderbouwing van de betreffende delta toegelicht. In paragraaf 2.1 geven wij het verschil op salarissen, toelagen en sociale lasten, in paragraaf 2.2 het verschil op bijkomende personeelslasten huidig personeel, in paragraaf 2.3 het verschil op de vrijwillige politie, in paragraaf 2.4 het verschil op personeel van derden en in paragraaf 2.5 het verschil op de toevoeging aan voorzieningen. Het cao-effect wordt apart toegelicht in bijlage P3.

2.1. Verschil salarissen, toelagen en sociale lasten bedraagt € 65 miljoen in 2020

De nationale politie berekent de begrote salarissen, toelagen en sociale lasten met behulp van een model voor strategische personeelsplanning (SPP). Dit SPP-model rekent op basis van de huidige bezetting naar een toekomstige doelformatie. Het model berekent de verwachte bezetting per functie door de uitstroom (pensioen-uitstroom en vertrekkend personeel), instroom (aspiranten-instroom en zij-instroom) en doorstroom (tussen functies onderling) te modelleren. Vervolgens wordt vanuit de begin-en eindstand per jaar een gemiddelde bezetting per jaar berekend. Deze gemiddelde bezetting wordt vervolgens financieel vertaald: dit is de begroting voor salarissen, toelagen en sociale lasten. De werking van het SPP-model is geïllustreerd in onderstaande figuur:

PwC heeft ten behoeve van haar berekeningen en analyse voor de lastencategorie 'salarissen, toelagen en sociale lasten' met name de input en aannames die ten grondslag aan het SPP-model geanalyseerd en herberekend.

De delta ten opzichte van de huidige begroting van de nationale politie in 2020 is door PwC berekend op € 64,6 miljoen. Dit verschil bestaat uit een delta van € 46,6 miljoen voortkomend uit verschillen tussen onze berekening van salarissen, sociale lasten en toelagen en de berekening volgens het model Strategische Personeelsplanning (SPP) (paragraaf 2.1.1), en voor € 18 miljoen uit delta's in stelposten van de personele begroting (paragraaf 2.1.2).

2.1.1. Het verschil in de berekening van salarissen, sociale lasten en toelagen tussen de huidige begroting in 2020 en het SPP-model is € 47 miljoen

Het verschil in de berekening van salarissen, sociale lasten en toelagen tussen de huidige begroting in 2020 en het SPP-model is volgens onze analyse € 46,6 miljoen. Deze delta ten opzichte van de huidige begroting is te verklaren uit de formatie en de lasten per fte. Wij maken daarbij onderscheid naar vijf effecten die ten grondslag liggen aan deze delta.

1. Het effect van de aanpassing van de financiële inputparameters: aanpassingen in de hoogte van salarissen, premiepercentages (SV-premies en pensioenen) en toelagen.
2. Het effect van de aanpassing van het aspirantensalaris.
3. Het effect van de aangepaste SPP-doorrekening o.b.v. actuele bezetting ultimo 2015 en aanpassing naar 100% doelformatie van het vastgestelde beheerplan 2016.

4. Het effect van aanpassing van de NOS-doelformatie: het verhogen van de doelformatie niet-operationele sterkte (NOS) voor Informatievoorziening/ICT en het Politiedienstencentrum.
5. Vermindering van het cao-effect: dit vormt feitelijk een correctie op het eerstgenoemde effect, omdat daarin namelijk een onderdeel van de afspraken van in het kader van de cao is verwerkt, de zogenaamde 0,8% regeling. Wij hebben hiervoor gecorrigeerd ten behoeve van een zuivere vergelijking van de cijfers. In bijlage P3, waar we de totale berekening van het cao-effect beschrijven, komen deze lasten terug.

In onderstaande tabel geven wij de financiële effecten van deze vijf effecten weer. In bijlage P1 wordt de totstandkoming van elk effect nader toegelicht.

Uitspliting delta's op vijf effecten

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Aanpassing financiële parameters	7.438	10.943	11.548	9.679	2.935
Aanpassing aspiranten salaris	(5.119)	4.348	10.699	14.602	16.743
Aanpassing o.b.v. realisatie bezetting en inrichtingsplan	7.812	22.804	31.715	37.755	32.177
Aanpassing NOS-doelformatie	-	5.816	12.186	12.359	14.255
Vermindering door CAO effect	(19.458)	(19.632)	(19.734)	(19.692)	(19.527)
Totaal delta's	**(9.327)**	**24.279**	**46.414**	**54.703**	**46.582**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening CAO effect door NP, expertsessies en PwC analyse*

2.1.2. Stelposten in de personele begroting leiden tot een delta van € 18 miljoen in 2020

Op basis van onze analyse zijn de stelposten in de personele begroting voor 2020 € -4,0 miljoen. Dit leidt tot een delta van € 18,0 miljoen ten opzichte van de huidige begrotingsreeks van € 22 miljoen in 2020. De tabel en toelichting op de PwC delta's is hieronder opgenomen.

Stelposten o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks NP stelposten					
ORT tijdens vakantie	-	-	-	-	-
Overuren	(4.999)	(6.001)	(5.999)	(6.001)	(6.000)
Overgangspremie VPL	(15.000)	-	-	-	-
Baten Sal toe soc	(16.000)	(16.000)	(16.000)	(16.000)	(16.000)
Totaal netto begrotingsreeks NP stelposten	**(35.999)**	**(22.001)**	**(21.999)**	**(22.001)**	**(22.000)**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse					
ORT tijdens vakantie	52.006	12.006	12.006	12.006	12.006
Overuren	-	-	-	-	-
Overgangspremie VPL	-	-	-	-	-
Baten Sal toe soc	(16.000)	(16.000)	(16.000)	(16.000)	(16.000)
Totaal netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**36.006**	**(3.994)**	**(3.994)**	**(3.994)**	**(3.994)**
PwC-delta's					
ORT tijdens vakantie	52.006	12.006	12.006	12.006	12.006
Overuren	4.999	6.001	5.999	6.001	6.000
Overgangspremie VPL	15.000	-	-	-	-
Baten Sal toe soc	-	-	-	-	-
Totaal delta's	**72.005**	**18.006**	**18.005**	**18.006**	**18.005**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

In een gerechtelijke uitspraak is bepaald dat de nationale politie gehouden is aan de uitbetaling van onregelmatigheidstoeslag (ORT), piket, ME-vergoeding, overwerk en verschuivingstoelage tijdens vakantie. In 2016 vindt een eenmalige inhaalbetaling plaats van € 40 miljoen ten laste van het resultaat 2015. Daarnaast is het jaarlijkse structurele effect van de toelagen tijdens vakantie geraamd op € 12 miljoen.

Voor de periode 2016 – 2020 is een taakstelling van € 6 miljoen ingeboekt voor het reduceren van overuren. PwC acht het gezien de realisatie in de afgelopen jaren, waarbij de realisatie van overwerk structureel boven de begroting ligt, niet realistisch te veronderstellen dat de voorgestelde besparing gerealiseerd wordt aanvullend op de besparing in het kader van het cao-akkoord.

De premie in het kader van de overgangsregeling Ouderdomspensioen voor 55-plussers (VPL) in 2016 van € 15 miljoen is een stelpost vooruitlopend op de nieuwe wettelijke premies per 1 januari 2016. In de nieuwe financiële parameters worden deze percentages gehanteerd en het voordeel daarmee gerealiseerd. Hiermee is invulling gegeven aan deze eenmalige stelpost.

De verwachte bate van € 16 miljoen betreft compensaties die UWV aan de nationale politie toekent in het kader van werknemersverzekeringen als gevolg van de verminderde inzetbaarheid van medewerkers. Deze baten in de begrotingsreeks 2016 - 2020 zijn vergelijkbaar met de realisatie 2015.

2.2. Verschil bijkomende personeelslasten bedraagt verlaging van € 12 miljoen in 2020

Wij schatten de lastencategorie 'bijkomende personeelslasten' € 11,8 miljoen lager in dan opgenomen in de begroting van de nationale politie. Deze delta is afgeleid uit het uitvoeren van de personele inrichting uit het inrichtingsplan en veilig en gezond werken. De verklarende tabel en toelichting is hieronder opgenomen.

Bijkomende personeelslasten o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks NP bijkomende personeelslasten					
Reiskosten woon- werkverkeer	151.460	147.790	133.400	122.400	101.400
Kosten bedrijfsgeneeskunde	13.830	13.770	13.770	13.770	13.770
Kosten dienstongevallen	10.930	10.900	10.900	10.900	10.900
Algemene kostenvergoeding	3.240	3.230	3.230	3.230	3.230
Overige	111.486	77.714	61.615	64.643	65.719
Totaal netto begrotingsreeks NP bijkomende personeelslasten	**290.946**	**253.404**	**222.915**	**214.943**	**195.019**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse					
Reiskosten woon- werkverkeer	126.018	158.368	146.346	134.313	122.134
Kosten bedrijfsgeneeskunde	19.050	17.000	16.130	15.630	15.630
Kosten dienstongevallen	11.300	11.300	11.300	11.300	11.300
Algemene kostenvergoeding	5.100	4.750	4.750	4.750	4.750
Overige	70.540	33.820	26.870	37.140	29.440
Totaal netto lastenniveau bijkomende personeelslasten	**232.008**	**225.238**	**205.396**	**203.133**	**183.254**
Delta o.b.v. PwC-analyse					
Reiskosten woon- werkverkeer	(25.442)	10.578	12.946	11.913	20.734
Kosten bedrijfsgeneeskunde	5.220	3.230	2.360	1.860	1.860
Kosten dienstongevallen	370	400	400	400	400
Algemene kostenvergoeding	1.860	1.520	1.520	1.520	1.520
Overige	(40.946)	(43.894)	(34.745)	(27.503)	(36.279)
Totaal PwC delta's	**(58.938)**	**(28.166)**	**(17.519)**	**(11.810)**	**(11.765)**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

De huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 voor bijkomende personeelslasten is niet inhoudelijk vanuit de basis opgebouwd, maar is een resultaat van taakstellingen, uitbreidingen van het budget en realisatiecijfers. De huidige begrotingsreeks vormt daarmee geen goede basis voor de werkelijke situatie, waarbij veel met stelposten wordt gewerkt. Dit is mede het gevolg van het feit dat de plaatsing van medewerkers nog niet definitief is en reiskosten van het woon-werk daardoor nog fluctueren.

In deze paragraaf wordt de bottom-up opbouw van de bijkomende personeelslasten toegelicht op basis van de beschikbare inzichten. Waar deze inzichten niet beschikbaar waren, is aangesloten bij realisatiecijfers.

Toelichting reiskosten woon-/werkverkeer

De door PwC berekende reiskosten woon-werkverkeer in 2020 bedragen € 122,1 miljoen. Ten opzichte van de huidige begroting is de delta in 2020 € 20,7 miljoen hoger dan de begroting van de nationale politie. De onderbouwing hiervoor is in onderstaande tabel opgenomen.

Opbouw reiskosten woon- werkverkeer

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Jaarrekening 2015 concept 1.0	88.264	88.264	88.264	88.264	88.264
Structurele verhoging	10.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Sociaal statuut	29.000	51.500	39.500	28.000	16.500
P-effect	(1.247)	(1.396)	(1.418)	(1.952)	(2.630)
Totaal reiskosten woon- werkverkeer	**126.018**	**158.368**	**146.346**	**134.313**	**122.134**

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020 en PwC-analyse*

Als basis voor de reiskosten woon-werkverkeer zijn de realisatiecijfers 2015 gehanteerd, waarbij een drietal effecten te verwachten is voor het netto lastenniveau 2016 – 2020 ten opzichte van deze basis.

1. Er is sprake van een structurele verhoging van de reiskosten met € 20 miljoen in de situatie na de reorganisatie. Door de vorming van de nationale politie wonen medewerkers gemiddeld structureel verder van hun werk. Deze inschatting is door de nationale politie aan het begin van de reorganisatie gemaakt (2013) op basis van het aantal verwachte reiskilometers in de nieuwe personele situatie vermenigvuldigd met de standaardvergoeding van € 0,18 per kilometer. Aangezien deze plaatsing is vertraagd, verwachten we dat deze extra lasten pas halverwege 2016 tot extra lasten leiden[2].

2. In het sociaal statuut is een tijdelijke extra vergoeding voor reiskosten overeengekomen. Deze vergoeding start in de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020. Deze lasten zullen zich echter pas voordoen na de plaatsing van medewerkers op hun nieuwe formatieplek. Aangezien deze plaatsing is vertraagd, verwachten we dat de tijdelijke extra vergoeding pas halverwege 2016 tot extra lasten leidt; om die reden verschuiven we de verwachte lasten voor deze tijdelijke extra vergoeding een half jaar.

Tijdelijke extra vergoeding

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Huidige reeks Sociaal statuut	58.000	45.000	34.000	22.000	11.000
Reeks Scoiaal statuut o.b.v. half jaar vertraging	29.000	51.500	39.500	28.000	16.500

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies,*

3. De gerealiseerde reiskosten woon-werk en de structurele verhoging voor deze lasten corrigeren we voor de verwachte gemiddelde fte-ontwikkeling ten opzichte van 2015. Deze daling van 2,2% in het gemiddelde aantal fte in 2020 ten opzichte van 2016 leidt tot een verwachte besparing van reis- en verblijfslasten van € 2,6 miljoen in 2020.

Ontwikkeling in gemiddelde fte

# fte	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Gemiddelde fte - totaal	59.417	59.404	59.392	59.096	58.719
% verandering t.o.v. realisatie 2015	(1,27%)	(1,29%)	(1,31%)	(1,80%)	(2,43%)

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies, en PwC-analyse*

Toelichting lasten bedrijfsgeneeskunde, dienstongevallen en algemene lastenvergoeding

In totaal zijn de lasten voor bedrijfsgeneeskunde, dienstongevallen en algemene lastenvergoeding in 2020 € 31,7 miljoen. Ten opzichte van huidige begroting is de delta in 2020 € 3,8 miljoen hoger.

De lasten voor bedrijfsgeneeskunde, dienstongevallen en de algemene lastenvergoeding zijn hoger dan de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020, omdat dit lasten betreft voor het vastgestelde voornemen 'veilig en gezond werken'. In bijlage P5 is een detailopbouw van deze posten opgenomen.

Overige bijkomende personeelslasten

In totaal zijn de overige bijkomende personeelslasten in 2020 door ons berekend op € 29,4 miljoen. In bijlage P6 is de detailopbouw van de reeksen voor overige bijkomende personeelslasten opgenomen.

---

[2] Extra kosten die gemaakt worden door medewerkers voordat de plaatsing een feit is worden geboekt onder de kostencategorie Operationeel – dienstreizen.

Voor deze overige lasten is voor de basisreeks de begrotingsreeks van de nationale politie aangehouden die gebaseerd is op de realisatie van de afgelopen jaren en de begroting 2014 – 2018. Er is geen inhoudelijke reden om van deze begrotingsreeks af te wijken. In 2020 zijn de begrote kosten hiervoor € 18,4 miljoen.

In de lastencategorie overige bijkomende personeelslasten is een aantal reorganisatielasten met betrekking tot het personeel opgenomen. In bijlage P6 is een detailopbouw van deze reorganisatielasten opgenomen. Ultimo 2020 zijn deze lasten tot nul gereduceerd wat past bij het uitgangspunt in de Herijkingsnota 2015 waarin wordt gesteld dat de personele reorganisatie eind 2020 is afgerond. In 2020 zijn de begrote reorganisatiekosten € 11 miljoen. Deze kosten hebben betrekking op de voorfase.

Ten opzichte van deze kosten van € 29,4 miljoen staat een huidige begroting van € 65,8 miljoen. Ten opzichte van huidige begroting is er sprake van een negatieve delta in 2020 van € 36,3 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt omdat wij een stelpost niet hebben meegenomen en het niet meenemen van de post onvoorzien.

In de huidige begrotingsreeks van 2016 – 2020 is een stelpost van € 27 miljoen opgenomen. Dit betreft een pensioenpremievoordeel waarvan met de sociale partners is vastgesteld dat dit ten goede komt van het personeel. Er is na vaststelling van het budget een salarisverhoging van 0,8% met terugwerkende kracht doorgevoerd en het nieuwe netto lastenniveau rekent met de nieuwe salarissen (cao-effect) en de nieuwe sociale premies. Hiermee is in het nieuwe netto lastenniveau 2016 – 2020 al invulling gegeven aan deze stelpost, waardoor deze kan vervallen.

De huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 laat een stijgende post onvoorzien zien van € 9,9 miljoen in 2016 tot € 21,8 miljoen in 2020. De inhoud van deze post kan niet door de nationale politie inhoudelijk verklaard worden en gerelateerd worden aan vastgestelde voornemens met status 1 of 2. In de PwC-berekening wordt deze post niet meegenomen.

2.3. *Lasten voor vrijwilligers tonen beperkt verschil*

Het verschil voor de categorie 'vrijwillige politie' met de huidige begroting is in 2020 door PwC berekend op € 0,4 miljoen en komt voort uit het vastgestelde voornemen om meer vrijwilligers aan de nationale politie te binden.

Vrijwillige politie lasten o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks vrijwillige politie	6.500	6.500	6.500	6.500	6.500
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	6.326	6.865	6.865	6.865	6.865
PwC delta	**(174)**	**365**	**365**	**365**	**365**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

Eind 2015 is het aantal vrijwilligers 4.215 en het aantal vrijwilligers eind 2016 wordt geraamd op 5.000. Het gemiddelde aantal vrijwilligers voor 2016 is 4.608 en voor de jaren 2017 tot 2020 5.000.

In de huidige meerjarenbegroting 2016-2020 wordt door de nationale politie gerekend met € 1.300 per vrijwilliger. Deze norm stamt echter uit 2012 en nieuwe berekeningen door de experts van de nationale politie laat zien dat de huidige gemiddelde vrijwilligersvergoeding bij de nationale politie € 1.373 is.

Op basis van deze uitgangspunten hebben wij de netto lastenniveau berekend (zie onderstaande tabel), resulterend extra lasten van € 0,4 miljoen in 2020.

Vrijwillige politie

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Vergoeding vrijwilligers (€)	1.373	1.373	1.373	1.373	1.373
Aantal vrijwilligers (#)	4.608	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal lasten vrijwillige politie (€'000)	**6.326**	**6.865**	**6.865**	**6.865**	**6.865**

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies*

2.4. Verschil personeel van derden in 2020 bedraagt € 45 miljoen

Het verschil in lastenniveau voor de categorie 'personeel van derden' ten opzichte van de huidige begroting van de nationale politie wordt in 2020 door PwC berekend op € 44,7 miljoen. Dit verschil is gekoppeld aan het vastgestelde voornemen om het inrichtingsplan ten uitvoer te brengen. Dit gebeurt door personeel van derden in te huren om de tijdelijke mismatch tussen intern personeel en benodigde formatie op te lossen en door externe inhuur met specifieke kennis en kunde om de transitie af te ronden ultimo 2020. De verklarende tabel en toelichting is hieronder opgenomen.

Personeel van derden o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks NP personeel van derden					
Directie, diensten en eenheden	65.059	48.819	32.939	21.745	21.745
ICT-personeel	25.080	23.790	23.790	23.790	23.790
WSW 'ers	3.040	2.880	2.880	2.880	2.880
Baten uitbesteed personeel	(23.500)	(23.100)	(23.100)	(23.100)	(23.100)
Totaal nettobegrotingsreeks NP personeel van derden	**69.679**	**52.389**	**36.509**	**25.315**	**25.315**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse					
Directie, diensten en eenheden	122.124	108.621	90.705	74.416	54.981
ICT-personeel	59.580	40.955	35.024	30.024	30.024
WSW 'ers	3.040	2.880	2.880	2.880	2.880
Baten uitbesteed personeel	(17.900)	(17.900)	(17.900)	(17.900)	(17.900)
Totaal lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**166.844**	**134.556**	**110.709**	**89.420**	**69.985**
PwC-delta's					
Directie, diensten en eenheden	57.065	59.802	57.766	52.671	33.236
ICT-personeel	34.500	17.165	11.234	6.234	6.234
WSW 'ers	-	-	-	-	-
Baten uitbesteed personeel	5.600	5.200	5.200	5.200	5.200
Totaal delta's	**97.165**	**82.167**	**74.200**	**64.105**	**44.670**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

De huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 voor personeel van derden is niet 'bottom up' opgebouwd, maar is een resultaat van taakstellingen, uitbreidingen en doelredenering naar het gewenste budget. De huidige begrotingsreeks vormt daarmee geen goede basis voor de werkelijke situatie. Dit is ook zichtbaar in de realisatiecijfers over 2013 – 2015, waarbij personeel van derden is onderverdeeld conform de door de nationale politie gehanteerde indeling.

Personeel van derden	2013	2014	2015
Uitzendkrachten	38.055	39.923	42.248
WSW'ers	2.668	2.524	2.410
Beveiligingsbedrijven [3]	14.113	13.401	16.690
ICT personeel	61.759	70.476	73.457
Overige inhuur personeel van derden	56.282	59.186	64.236
Totaal	**172.876**	**185.513**	**199.041**

De werkelijke lasten voor personeel van derden zijn veel hoger dan begroot, in 2015 meer dan twee keer zo hoog. Wij hebben daarom de post personeel van derden 'bottom-up' berekend. De nationale politie heeft op regelniveau bepaald hoeveel fte en personeel van derden nodig is in 2016. Dit betreft vooral personeel van derden dat nu al in de politieorganisatie werkt en waarvan de kosten nu gemaakt worden. Deze realisatiebasis is volgens ons de best beschikbare benadering van de benodigde capaciteit en budget. In bijlage P4 is een overzicht opgenomen van de aanvragen inhuur externen 2016.

---

[3] De lasten voor de inhuur van beveiligingspersoneel wordt vanaf 2015 onder de categorie Huisvesting verantwoord. Voor onze analyse hebben wij deze lasten wel in deze tabel opgenomen.

Hieronder geven wij een toelichting op de verklaring van de opbouw van onze analyse.

Directie, diensten en eenheden

De totale lasten voor personeel van derden in 2020 voor directie, diensten en eenheden (dus exclusief IV, WSW-ers en baten uitbesteed personeel) is door ons geschat op € 55,0 miljoen. Dat is € 33 miljoen meer dan in de begroting. In bijlage P4 is toegelicht dat onderscheid gemaakt wordt tussen personeel van derden dat voor de bedrijfscontinuïteit ('going concern') is, voor de transitie en personeel van derden dat direct opdracht gerelateerd is. De € 55 miljoen is door ons als volgt onderbouwd.

Afbouw personeel van derden ten behoeve van bedrijfscontinuïteit 'going concern' (verschil: € 37,3 miljoen in 2020) beweegt in het tempo dat de bezetting zich naar de doelformatie van de niet-operationele sterkte beweegt. Dit onder de veronderstelling dat deze externe inhuur wordt veroorzaakt door de mismatch tussen bezetting en formatie van de niet-operationele sterkte.

Op basis van de uitkomsten van het SPP-model in fte en geld constateren wij dat het totale aantal fte (OS exclusief ASP en NOS) in totaal aansluit, maar dat nog steeds 6% van de functionarissen een andere formatieplek heeft dan was beoogd. In 2016 is dit nog 18%. Uit de expertsessie blijkt dat deze mismatch tussen formatie en werkelijke bezetting de voornaamste reden is van de verhoogde inzet van personeel van derden. De praktijk laat zien dat hoewel de medewerker met het juiste schaalniveau organisatie breed wel beschikbaar is, deze op operationeel niveau niet de juiste competenties heeft of te ver weg woont van de plaats waar de functie moet worden uitgeoefend. Onze berekening voor de afbouw personeel van derden doen we in twee stappen:

Stap 1: In de huidige begroting is € 21,8 miljoen opgenomen als basisniveau voor personeel van derden (uitzendkrachten en overige inhuur). Dit basisniveau wordt in 2019 en 2020 in de huidige begrotingsreeks bereikt. Dit is het basisniveau voor inhuur in het inrichtingsplan. Het surplus aan personeel van derden in 2016 voor bedrijfscontinuïteit is dus € 70,4 - € 21,8 = € 48,6 miljoen.

Stap 2: Dit surplus van inhuur boven het inrichtingsplan wordt afgebouwd in het tempo dat de bezetting zich naar de doelformatie van de niet-operationele sterkte beweegt. Deze percentages van de niet-operationele sterkte die nog op de beoogde formatieplek zitten in de jaren 2016 – 2020 zijn als volgt:

NOS niet op zijn plek

%	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Percentuele bezetting NOS niet op zijn plek	18%	15%	12%	9%	6%

** Bron: PwC analyse*

Wanneer het niveau van inhuur boven het inrichtingsplan afneemt met deze percentages, ontstaat de volgende netto lastenniveau voor de totale benodigde capaciteit voor personeel van derden in de periode 2016 – 2020.

Totale kosten personeel van derden

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Bedrijfscontinuiteit Directies en Diensten	57.365	51.035	44.361	37.369	29.412
Bedrijfscontinuiteit Eenheden	12.999	11.833	10.603	9.315	7.850
Totaal inhuurkosten	**70.364**	**62.868**	**54.964**	**46.685**	**37.262**

** Bron: Expertsessies*

De transitielasten aan personeel van derden[4], tijdelijk nodig om tot de inrichting van de nationale politie te komen (transitie; verschil € 6 miljoen in 2020), worden met name in de bedrijfsvoeringsfuncties gemaakt. Conform de Herijkingsnota 2015 (status 2) is de verwachting dat eind 2017 de basis op orde is en de bedrijfsvoeringsfunctie is ingericht conform het inrichtingsplan. In 2016 en 2017 zijn de lasten voor personeel van derden hier dus nog omvangrijk. Vanaf 2018 zal de externe inhuur dalen naar een niveau van nihil ultimo 2020 in verband met de afronding van de transitie. Deze inhuur is noodzakelijk om de verbeter- en operationalisatieslag voor de bedrijfsvoering uit inrichtingsplan (status 2) na 2017 uit te voeren (conform tijdslijn Herijkingsnota).

[4] Exclusief IV

In onderstaande tabel zijn de gehanteerde afbouwpercentages voor deze transitielasten weergegeven inclusief de daaruit berekende gemiddelde lasten voor 2020 van € 6 miljoen.

Afbouw transitiekosten

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Afbouw totale transitiekosten	100%	70%	50%	30%	0%
Totaal transitiekosten (standen ultimo)	40.049	28.034	20.024	12.015	-
Totaal transitiekosten (standen gemiddeld)	40.049	34.041	24.029	16.019	6.007

** Bron: Expertsessies en PwC analyse*

Inhuur derden voor opdrachten met specifieke financiering (verschil € 11,7 miljoen in 2020). Deze reeks wordt stabiel verondersteld in de periode 2016 – 2020. Het zijn uitsluitend langlopende opdrachten, en mochten zich in deze categorie in de toekomst mutaties voordoen, dan staat hier financiering tegenover met een netto begrotingseffect van nihil. Daarmee begroten wij de lasten voor de begroting 2020 op € 11,7 miljoen.

Inhuur derden voor opdrachten met specifieke financiering

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Direct opdrachtgerelateerd Directies en Eenheden	11.712	11.712	11.712	11.712	11.712

** Bron: expertsessies*

Capaciteit externe inhuur IV

Wij schatten de lasten voor personeel van derden voor IV in 2020 € 30,0 miljoen, € 6,2 miljoen hoger dan de begroting van de nationale politie. Voor de inhoudelijke onderbouwing van de reeks personeel van derden voor IV verwijzen we naar het hoofdstuk Verbindingen en automatisering.

WSW'ers

De post WSW'ers is vanwege de beperkte materialiteit en het stabiele beeld van deze reeks niet geanalyseerd en hier is de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 aangehouden.

Baten personeel van derden

De raming van verwachte baten voor personeel van derden in de begrotingsreeks 2016 – 2020 stellen wij naar beneden bij tot het niveau van de jaarrekening 2015: € 17,9 miljoen. De delta in 2020 bedraagt hiermee € 5,2 miljoen hoger dan de begroting van de nationale politie. De inkomsten staan de laatste jaren onder druk, onder andere als gevolg van het vervallen van de declaratiemogelijkheid bij enkele organisaties. Dit blijkt ook uit de realisatie 2013 – 2015 en daarmee is de huidige meerjarenraming op basis van onze analyse te positief.

2.5. Toevoeging aan voorzieningen leidt in 2020 tot verschil van € 8 miljoen

Wij schatten in dat in 2020 het verschil met de huidige begroting van de nationale politie voor wat betreft de voorzieningen € 8,1 miljoen hoger ligt dan begroot.

Er is een nieuwe voorziening voor het eigen risico-dragerschap (ERD) voor een deel van de WAO (WGA-vast en ZW-flex) van € 8,1 miljoen. De hoogte is bepaald door de nationale politie op basis van verwachte uitgaven. De delta bedraagt hiermee € 8,1 miljoen**.** Het premie-effect (minder premieafdracht) is meegenomen in de berekening van nieuwe inputparameters, te vinden in bijlage P1.

De hoogte van de te vormen voorzieningen is een managementbeslissing. De voorzieningen voor Wachtgeld, WW en WAO hebben wij niet geanalyseerd op mogelijke aanpassingen in de hoogte van te vormen voorzieningen.

Toevoeging aan voorziening o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks NP toevoeging aan voorzieningen					
Toevoeging Wachtgeld, WW, WAO	3.280	3.280	3.280	3.280	3.280
Toevoeging voorziening dienstjubilea	4.730	4.730	4.730	4.730	4.730
Toevoeging voorziening ERD	-	-	-	-	-
Onttrekking voorzieningen	-	-	-	-	-
Totaal netto begrotingsreeks NP toevoeging aan voorzieningen	**8.010**	**8.010**	**8.010**	**8.010**	**8.010**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse					
Toevoeging Wachtgeld, WW, WAO	3.280	3.280	3.280	3.280	3.280
Toevoeging voorziening dienstjubilea	4.730	4.730	4.730	4.730	4.730
Toevoeging voorziening ERD	1.975	1.230	8.106	8.106	8.106
Onttrekking voorzieningen	-	-	-	-	-
Totaal netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**9.985**	**9.240**	**16.116**	**16.116**	**16.116**
PwC-delta's					
Toevoeging Wachtgeld, WW, WAO	-	-	-	-	-
Toevoeging voorziening dienstjubilea	-	-	-	-	-
Toevoeging voorziening ERD	1.975	1.230	8.106	8.106	8.106
Onttrekking voorzieningen	-	-	-	-	-
Totaal delta's	**1.975**	**1.230**	**8.106**	**8.106**	**8.106**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

2.6. Belangrijkste vastgestelde voornemen is het op peil houden van de operationele sterkte

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste vastgestelde voornemens met betrekking tot personeel; per voornemen is vermeld of deze wel of niet in de huidige begroting 2016 – 2020 is verwerkt.

Op peil houden sterkte door meer instroom aspiranten
De gestelde instroom van aspiranten (1300 fte voor 2016 – 2019) en zij-instromers (300 fte voor 2016 – 2020) is in de huidige begroting 2016 – 2020 verwerkt (status 2). Uit het SPP-model is van deze zij-instroom niet vanuit het SPP-model te constateren of dit functionarissen FinEc en Cybercrime zijn. In het inrichtingsplan en de bijbehorende formatie is de wijkagent niet opgenomen als aparte functie en is het onduidelijk wat de sleutelfuncties zijn. Het SPP-model kan dit overzicht dan ook niet op basis van de personeelsadministratie geven. Wel weten we dat in 2015 de begrote zij-instroom van FinEC en Cybercrime niet gerealiseerd is. Ook wordt er zeer beperkt tijdelijke externe capaciteit geworven voor Cyber en Finec (1 fte).

Bereiken van de doelformatie conform inrichtingsplan
De doelformatie wordt in de begroting 2016 – 2020 op hoofdlijnen bereikt (OS exclusief ASP, NOS en ASP). In het door PwC berekende netto lastenniveau rekenen we met de doelformatie uit het inrichtingsplan voor ultimo 2020. De vergroting van de capaciteit bij OT en het invoeren van de 'rapid response teams' zijn nog niet vertaald naar de doelformatie. De lasten hiervoor (zowel personeel als materieel) zijn in de begroting opgenomen onder de lastencategorie operationeel.

20% hbo-opgeleid in 2020
In de bezetting die bereikt wordt in 2020 is ruim 20% van het personeel hbo-opgeleid, dat geldt ook voor opsporing. Hier moeten wij wel een aanname doen over de functies die betrekking hebben op opsporing. Onzeker is of de geschatte uitstroom- en doorstroompercentages, gebaseerd op de leeftijdsopbouw van het huidige personeelsbestand, 55+ enquêtes en historische cijfers, zich in de praktijk gaan bewijzen.

Cao en veilig & gezond werken
Het nieuwe cao-onderhandelingsakkoord is niet verwerkt in de huidige begrotingsreeks, behalve de 0,8% loonsverhoging van 2015 en de besparing op het PP-pensioen. In de PwC-analyse is het volledige netto-cao effect voor de reeks 2016-2020 apart inzichtelijk gemaakt. Veilig en gezond werken is opgenomen in het meerjarige netto lastenniveau. Dit leidt tot extra lasten ten opzichte van de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 in de bijkomende personele lasten.

Sociaal akkoord
De nationale politie wil, ingegeven vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid en het gesloten Sociaal akkoord 2013, de inzet intensiveren om mensen met een arbeidsbeperking te laten instromen en structureel in

dienst te nemen. In de begroting is een stijging van het aantal vrijwilligers opgenomen van 4.215 naar 5.000 ultimo 2016 en verder.

3. Opleiding en Vorming

Onze analyse laat zien dat het totale verschil voor de lastencategorie ‘Opleiding en vorming’ ten opzichte van de huidige begroting van de nationale politie in 2020 € 7,5 miljoen bedraagt. Dit verschil bestaat voor € 3,6 miljoen uit hogere lasten voor ‘overige zaken en diensten’ op basis van de maximale opleidingscapaciteit van 5% van de inzetbare uren van medewerkers en voor € 3,9 miljoen uit hogere lasten van munitie en pepperspray ten behoeve van de nieuwe trainingsvereisten.

Opleiding en vorming o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks NP opleiding en vorming					
Overige	790	790	790	790	790
Overige zaken en diensten	70.650	67.750	68.100	69.400	68.100
Munitie / pepperspray	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal netto begrotingsreeks NP opleiding en vorming	**75.240**	**72.340**	**72.690**	**73.990**	**72.690**
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse					
Overige	790	790	790	790	790
Overige zaken en diensten	74.329	74.995	74.724	73.363	71.741
Munitie / pepperspray	7.694	7.694	7.694	7.694	7.694
Totaal netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**82.813**	**83.479**	**83.208**	**81.847**	**80.225**
PwC-delta's					
Overige	-	-	-	-	-
Overige zaken en diensten	3.679	7.245	6.624	3.963	3.641
Munitie / pepperspray	3.894	3.894	3.894	3.894	3.894
Totaal delta's	**7.573**	**11.139**	**10.518**	**7.857**	**7.535**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

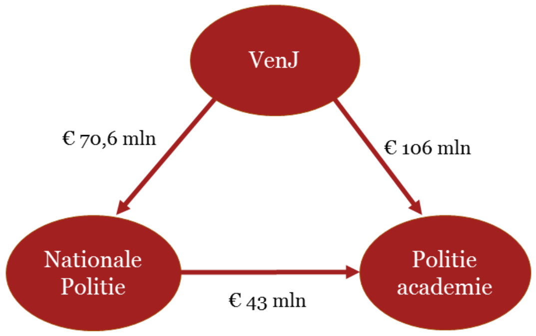
Voor de lastencategorie ‘overige zaken en diensten’ is geen feitelijk onderbouwde of een meerjarige begrotingsreeks beschikbaar. Om een realistisch meerjarig netto lastenniveau te berekenen hebben wij vanuit de huidige situatie met onderbouwde aannames naar het begrotingsniveau 2020 toegewerkt. Voor de lastencategorie munitie / pepperspray is een gedetailleerde opbouw voor de lasten 2016 beschikbaar, dit is verder uitgewerkt in bijlage Ov1. Er is geen meerjarige begrotingsreeks beschikbaar en de budgetbehoefte 2016 is doorgetrokken voor de reeks 2016 – 2020. Naar de lastencategorie Overige is geen analyse uitgevoerd vanwege de geringe materialiteit en het stabiele beeld van deze lastencategorie.

De Politieacademie zorgt voor de opleiding van nieuwe aspiranten en is de enige leverancier van specifieke politie-trainingen. Er is een wetsvoorstel om de Politieacademie vanaf 2017 in te bedden in het politiebestel. Deze analyse loopt niet vooruit op dit eventuele politieke besluit, maar richt zich op de beoordeling van de begroting van opleiding en vorming van de nationale politie. Het loopbaanbudget van de Politieacademie ten behoeve van de opleiding en training van de nationale politie wordt wel meegenomen.

Naast opleidingen aan de Politieacademie volgt het politiepersoneel ook opleidingen aan reguliere onderwijsinstellingen. Dit betreffen met name trainingen en opleidingen voor de niet-operationele sterkte.

VenJ financiert het Opleidings- en Vormingsbudget van de nationale politie én het budget van de Politieacademie, waarbij een deel van het budget gelabeld is voor specifieke trainingen Vervolgens koopt de nationale politie een deel van opleidingen in bij de Politieacademie. Schematisch ziet dat er voor 2016 als volgt uit:

Opbouw budget 2016

Nationale Politie	x € mln
Gelabeld bij PA	7
Gelabeld op markt	0
Gelabeld totaal	*7*
Niet gelabeld bij PA	36
Niet gelabeld op markt	24
Niet gelabeld totaal	*60*
Reo	3,6
Totaal	***70,6***

Politie academie	x € mln
Loopbaanbudget	36
Sterktebudget	53
Kennispoot	17
Subtotaal	*106*
Derden	7
Totaal	***113***

De begroting en realisatie van opleidings- en vormingslasten bij de nationale politie liggen in 2014 en 2015 dicht bij elkaar. Ook de begrotingsreeks 2016 – 2020 laat een stabiel beeld zien met een begroting van € 75 miljoen in 2016 en een begroting van € 73 miljoen in 2020.

In de driehoek VenJ (eigenaar), nationale politie (opdrachtgever) en Politieacademie (opdrachtnemer) is het proces om tot budget- en werkverdeling te komen essentieel. De praktijk is als volgt:

- Het jaarbudget wordt vastgesteld, waarna de nationale politie een inventarisatie maakt van de behoefte aan wettelijk verplichte en overige noodzakelijke trainingen voor beroepsuitoefening. Deze inventarisatie komt veelal boven het vastgestelde budget uit, waardoor er trainingen geschrapt moeten worden. Boven de standaardbehoefte komen nog trainingen en opleidingen op basis van specifieke voornemens of maatschappelijke ontwikkelingen.

- Dit budget wordt omgezet in een trainingskalender. Opleiding en Vorming is bij uitstek een begrotingscategorie waar het absorptievermogen van de organisatie een rol speelt. Politiecapaciteit wordt dan voor urgentere zaken dan trainingen aangewend, waardoor 'no-shows' ontstaan en uiteindelijk resulteren in een onderuitputting van het opleidings- en vormingsbudget.

De huidige praktijk leidt tot een situatie waarbij de realisatie uiteindelijk dicht bij het geraamde budget ligt. Echter zorgt dit proces voor onduidelijkheden, een niet-effectieve inzet van middelen en het niet volledig realiseren van doelstellingen op het gebied van opleiding en vorming.

3.1. Verschil overige zaken en diensten bedraagt € 3,6 miljoen in 2020

De nationale politie heeft voor 2016 een behoeftestelling opgesteld voor de eenheden, landelijke eenheid, directies en diensten. Dit zijn opleidingen die wettelijk verplicht zijn of waarvan de nationale politie vindt dat deze noodzakelijk zijn voor het professioneel uitvoeren van de politietaak of de ondersteuning daarvan. Deze totale behoeftestelling kent een totale waarde van € 120,9 miljoen. Deze behoeftestelling is door de nationale politie op regelniveau "p x q" in kaart gebracht.

In deze behoeftestelling 2016 is geen rekening gehouden met de verwachting dat de opleidingslasten voor het geschikt maken van medewerkers na plaatsing in de personele reorganisatie hoger uitvallen dan de geraamde € 3,6 miljoen. Ook is in deze behoeftestelling geen rekening gehouden met de toekomstige wijziging van het Wetboek voor Strafvordering waarvan elke politieagent kennis moet hebben.

Er is geen meerjarige opleidingsbehoefte in kaart gebracht. Wanneer we de behoeftestelling 2016 van € 120,9 miljoen vertalen naar de behoeftestelling 2016 – 2020 houden we rekening met de volgende drie effecten:

1. Ervaring uit 2014 en 2015 leert dat deze behoeftestelling nog maximaal € 2 miljoen zal dalen na een 'stofkam'-sessie, waarbij de opleidingen afzonderlijk worden bezien. Deze € 2 miljoen hebben wij in mindering gebracht op de behoeftestelling aan opleiding en vorming aan de politieacademie en aan derden.

2. In de behoeftestelling 2016 zijn de contourennota opsporing en het opleiden van baliepersoneel niet opgenomen en is voor contraterrorisme een stelpost opgenomen van € 0,4 miljoen die volgens politie-experts te laag is. Een globale inschatting van PwC is dat deze ambities leiden tot geraamde opleidingslasten van € 8,1 miljoen (zie paragraaf 3.3).

3. De behoeftestelling is afhankelijk van de personeelsontwikkeling. Minder personeel leidt tot minder opleidingsbehoefte. De gemiddelde fte ontwikkeling 2016 – 2020 laat zien dat de personeelsdaling exclusief aspiranten[5] in deze periode 4,3% is.

Na het verwerken van deze drie effecten ten opzichte van de begroting 2016 ziet de behoeftestelling 2016 – 2020 er als volgt uit:

Opbouw budgetten

€'000	Personeels effect	2016	BG16*	BG17	BG18	BG19	BG20
Eenheden aan PA	OS (excl Asp)	74.300	73.400	72.864	71.823	70.818	69.600
Diensten en Directies aan PA	NOS	7.000	6.300	6.204	6.238	6.240	6.264
Subtotaal		**81.300**	**79.700**	**79.069**	**78.061**	**77.058**	**75.864**
Landelijke Eenheid aan Markt	OS (excl Asp)	6.000	5.800	5.758	5.675	5.596	5.500
Eenheden aan Markt	OS (excl Asp)	5.000	5.000	4.963	4.893	4.824	4.741
Diensten en Directies aan Markt	NOS	6.100	5.900	5.811	5.842	5.844	5.867
Subtotaal		**17.100**	**16.700**	**16.532**	**16.410**	**16.264**	**16.107**
Opleidingen ihv Reo		3.600	3.600	2.800	2.100	1.300	-
Gelabelde opleidingen	Totaal	7.000	7.000	6.943	6.850	6.754	6.638
OBT ME	OS (excl Asp)	1.600	1.600	1.588	1.566	1.544	1.517
Reanimatie en BHV	Totaal	1.760	1.760	1.746	1.727	1.707	1.684
CBB / ME	OS (excl Asp)	750	750	745	734	724	711
Subtotaal		**14.710**	**14.710**	**13.821**	**12.976**	**12.028**	**10.550**
Studiefaciliteiten	Totaal	2.400	2.400	2.380	2.348	2.316	2.276
Reis en Verblijfkosten Studie	Totaal	5.000	5.000	4.959	4.865	4.718	4.515
Onderhoud schietbaan	Geen	400	400	-	-	-	-
Subtotaal		**7.800**	**7.800**	**7.339**	**7.213**	**7.034**	**6.791**
Niet verwerkte taakopdrachten	Totaal	pm	8.110	8.044	7.956	7.866	7.761
Totaal Generaal Budget Behoefte		**120.910**	**127.020**	**124.804**	**122.616**	**120.251**	**117.073**

* Inclusief aanname voor € 8,1 miljoen voor niet verwerkte taakopdrachten en € 2 miljoen daling van de vraag door laatste analyse van de politie

*** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies, en PwC analyse*

Opleiding en Vorming is bij uitstek een begrotingscategorie waar het absorptievermogen van de organisatie een rol speelt. De nationale politie hanteert een norm voor opleidingen van 5% van de totale beschikbare capaciteit in uren van medewerkers. Wanneer we deze norm uitdrukken in totale uren beschikbaar voor training per jaar leidt dit tot de volgende overzichten:

Totale uren beschikbaar

Uren	Totaal uren	Trainingsuren
OS - intern fte	1.880	5%
NOS - intern fte	1.880	5%

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies, en PwC analyse*

[5] Immers de opleiding van aspiranten wordt gefinancierd uit het sterktebudget.

Gemiddelde fte

fte	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS - intern fte	48.156	47.804	47.121	46.461	45.662
NOS - intern fte	8.793	8.659	8.706	8.710	8.743
Totaal	**56.948**	**56.463**	**55.827**	**55.171**	**54.405**

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies, en PwC analyse*

Totale beschikbare uren voor opleiding en vorming (5%)

Uren	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS - intern fte	4.526.627	4.493.582	4.429.402	4.367.376	4.292.254
NOS - intern fte	826.518	813.982	818.367	818.699	821.839
Totaal	**5.353.145**	**5.307.564**	**5.247.769**	**5.186.075**	**5.114.093**

** Bron: PwC analyse*

Uit het strategische ontwikkelplan 2016 – 2019 volgt dat een gemiddeld uur opleiding en vorming van de nationale politie € 19 kost, dat als volgt is berekend:

Kosten opleiding en vorming per uur

€'000	Budget	Dienstbelastingsuren	Budget per uur
Basisplanning			
Loopbaanbudget	34.145	1.815.519	19
Korpsbudget	5.638	261.609	22
Totaal	**39.783**	**2.077.128**	**19**

** Bron: Strategisch ontwikkelplan 2016-2019*

Met een norm van 5% trainingsuren (94 uur) en de gemiddelde lasten van € 19 per opleidingsuur is het jaarlijkse budget voor opleiding en vorming van een medewerker van de nationale politie ongeveer € 1.800, ofwel 2,7% van de bruto-loonsom.

Wanneer we de maximale beschikbare capaciteit van de politiemedewerkers voor training (5%) omrekenen naar het daarbij behorende budget ontstaat het volgende beeld. Dit beeld omvat daarmee het maximale budget dat de nationale politie volgens ons kan absorberen aan trainingen op basis van de huidige trainingsnorm:

Maximale budget dat de politie kan absorberen

Uren	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Totale capaciteit op basis van 5%	5.353.145	5.307.564	5.247.769	5.186.075	5.114.093
Budget per uur	19	19	19	19	19
Maximaal budget voor opleidingen	**102.529**	**101.656**	**100.510**	**99.329**	**97.950**

** Bron: Strategisch ontwikkelplan 2016-2019 en PwC analyse*

Bovenstaande analyses vormen belangrijke input voor het door PwC berekende netto lastenniveau. Het maximale budget voor opleiding en vorming is door ons berekend op basis van de huidige norm van 5%. Deze norm hebben wij afgeleid van de huidige norm van de politie als maximale urennorm voor opleiding en vorming voor een medewerker. Deze norm hanteren wij als een plafond op het opleidingsbudget voor de nationale politie.

Vanuit vastgestelde voornemens is er meer behoefte aan opleiding, maar is er bedrijfsmatig een plafond van 5% tijd aan opleiding te besteden. Praktisch gezien kan onder de huidige condities extra trainingsbudget niet worden geabsorbeerd, vooral vanwege de consequenties voor de 24/7 roosters,. In de toekomst moet hiervoor een oplossing gevonden worden, zodat behoefte en budget op elkaar aansluiten. Zie hiervoor ook onze aanbevelingen met betrekking tot het tot stand komen van deze behoefte en het budget voor opleiding en vorming.

Dit budget op basis van het 5%-plafond leidt tot de volgende delta's per jaar:

Budget voor Opleiding en Vorming o.b.v. PwC analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Totale studieaanvraag om aan ambities te voldoen	119.220	117.465	115.403	113.216	110.282
1) Maximaal budget voor opleidingen	102.529	101.656	100.510	99.329	97.950
2) Studiefaciliteiten	2.400	2.380	2.348	2.316	2.276
3) Reis en verblijfkosten	5.000	4.959	4.865	4.718	4.515
4) Onderhoud schietbaan	400	-	-	-	-
Benodigd budget (1-4)	**110.329**	**108.995**	**107.724**	**106.363**	**104.741**
Totaal budget PA voor loopbaanontwikkeling	36.000	34.000	33.000	33.000	33.000
Totaal budget NP (benodigd budget minus PA budg	**74.329**	**74.995**	**74.724**	**73.363**	**71.741**
Huidig budget NP	70.650	67.750	68.100	69.400	68.100
PwC delta (benodigd budget minus huidig budget)	**3.679**	**7.245**	**6.624**	**3.963**	**3.641**

** Bron: Strategisch ontwikkelplan 2016-2019 en PwC analyse*

3.2. Verschil munitie en pepperspray bedraagt € 3,9 miljoen in 2020

Er worden andere, zwaardere eisen gesteld, aan de trainingen van nationale politie dan voorzien in de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020. Door aangepaste trainingsmethoden vanwege terrorisme-dreiging schiet de politie met zwaardere, automatisch geweertypen die een hoger lastenpatroon met zich meebrengen (vastgesteld voornemen contraterrorisme, status 2). Voor de lastencategorie munitie / pepperspray is een gedetailleerde opbouw voor de lasten 2016 beschikbaar, zie bijlage Ov1. Er is geen meerjarige begrotingsreeks beschikbaar en de budgetbehoefte 2016 is doorgetrokken voor de reeks 2016 – 2020. De delta in 2020 bedraagt hiermee € 3,9 miljoen ten opzichte van de begroting nationale politie.

3.3. Opleidingsbehoefte overstijgt gemaximeerde opleidingspercentage

In deze paragraaf zijn de belangrijkste vastgestelde voornemens (status 1 en 2) toegelicht met betrekking tot opleiding en vorming en of deze wel of niet in de huidige begroting 2016 – 2020 zijn verwerkt.

Belangrijke opmerking bij de vastgestelde voornemens is dat met het huidige budget op basis van de 5%-norm niet wordt voldaan aan behoefte aan opleiding en vorming.

In de opleidingsbehoefte 2016 is rekening gehouden met een prioriteitsstelling. Opleiden vindt plaats als het echt nodig is (bijvoorbeeld verplichte IBT-trainingen, rijvaardigheidstrainingen) en als het verplicht is of als het nodig is om de vakbekwaamheid te verhogen.

Zowel het opleiden van nieuwe wijkagenten als van teamchefs (status 2) is opgenomen in de opleidingsbehoefte 2016. Dit geldt ook voor het opleiden van aspiranten en zij-instromers (status 2). Deze opleidingen komen ten laste van het sterktebudget van de Politieacademie. Voor veilig en gezond werken is het niet duidelijk of en welke opleidingsbehoefte er is.

Voor de vastgestelde voornemens heeft PwC op hoofdlijnen de inschatting gemaakt dat de lasten € 8,1 miljoen bedragen aan opleiding en vorming, waarbij geen rekening is gehouden met de toekomstige wijziging van het Wetboek voor Strafvordering. Dit is een globale schatting, hier liggen geen concrete plannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat op basis van de maximale capaciteit voor opleiding en vorming van 5% niet voldaan worden aan de huidige opleidingsbehoefte, en daarmee naar onze verwachting eveneens niet aan deze aanvullende vastgestelde voornemens.

Het kwaliteitsplan opsporing en het opleiden van het baliepersoneel zijn niet opgenomen in de huidige behoeftestelling 2016 – 2020. Het trainen en opleiding van 288 baliemedewerkers met een trainingsbudget van € 5.000 per training leidt tot extra lasten van € 1,4 miljoen. Het kwaliteitsplan opsporing is een breed plan om het niveau van de opsporing op een hoger niveau te tillen met geraamde extra lasten van € 2 miljoen. Voor het opleiden van 350 wijkagenten en 200 agenten in de opsporing wordt de delta door PwC geraamd op € 3,2 miljoen.

Voor contraterrorisme is in de huidige behoeftestelling een stelpost opgenomen van € 400.000 die naar inschatting van de experts in de expertsessie substantieel te laag is. PwC schat hier een aanvullende opleidingsbehoefte van € 1,5 miljoen.

4. Verbindingen en automatisering

In dit hoofdstuk geven wij onze analyse van de ICT-lasten van de nationale politie, hetgeen zoals wij later aangeven breder is dan de in de begroting gehanteerde lastencategorie "Verbindingen en automatisering".

Voor de ICT-lasten konden wij ons niet baseren op een vastgestelde meerjarenbegroting om redenen die in hoofdstuk 1 zijn toegelicht. Daarom hebben we gebruik gemaakt van het concept bestedingsplan 2016, de 1e aanzet voor de meerjarenbegroting 2017 – 2021 en aanvullende expertsessies[6]. We hebben de belemmering van het door de nationale politie administreren van ICT-lasten op verschillende lastencategorieën op pragmatische wijze ondervangen door zelf een integraal beeld van de ICT-lasten van onderop op te bouwen in plaats van ons te beperken tot de lasten die door de politie administratief geboekt worden op de lastencategorie verbindingen en automatisering (analyse 'van bovenaf'). Het verschil (de 'delta') tussen onze analyse van het netto lastenniveau IV en de begroting nationale politie kunnen wij hiermee niet verklaren. In paragraaf 4.1 zetten wij uiteen welke lastencategorieën van de politie een te identificeren begroting ICT-lasten bevatten, waardoor een delta tussen betreffende begroting en de geschatte netto lasten van PwC weergegeven kan worden. In het vervolg van dit hoofdstuk nemen wij u mee in de aanleiding, achtergrond en opbouw van het integrale beeld.

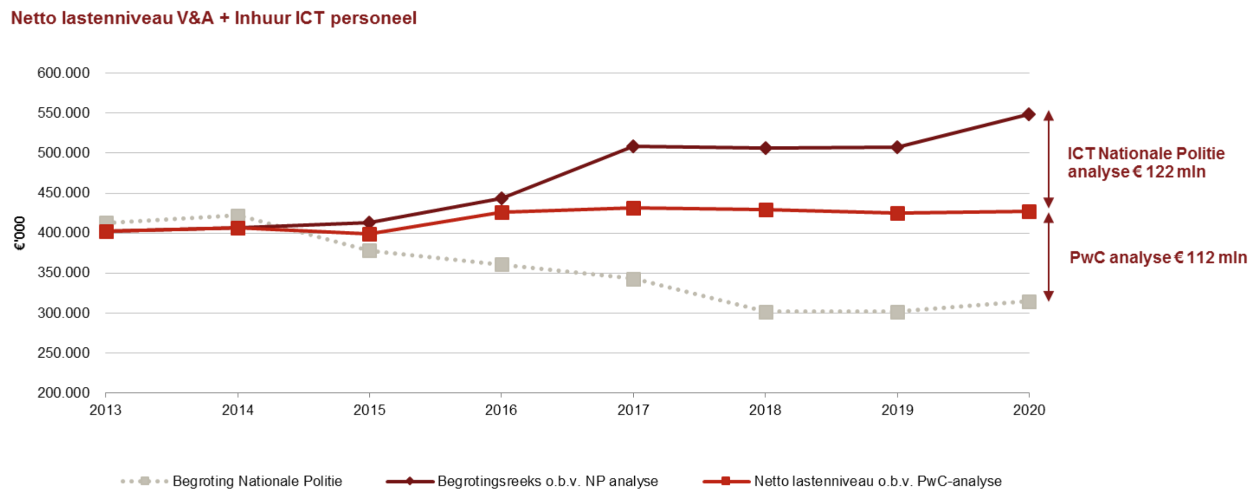
Om te komen tot een netto lastenniveau voor dit onderzoek hebben wij er voor gekozen om bedragen uit het verleden door te trekken voor zover deze betrekking hebben op de instandhouding. Daarnaast hebben we op het gebied van vernieuwing en verbetering een financieel kader geïntroduceerd, waarmee een begrenzing aan de uitgaven voor verandering wordt gegeven. Deze begrenzing hebben wij bepaald aan de hand van de recente (leer)ervaringen: in 2015 heeft de nationale politie het absorptievermogen benaderd op de ICT-agenda. Dit is, gegeven de context, naar ons oordeel de beste voorspeller van de hoeveelheid werk dat de IV-organisatie aan kan in de komende jaren. Er zijn bewust geen externe benchmarks toegepast aangezien de nationale politie op dit moment in een unieke situatie zit waarbij de reorganisatie wordt vormgegeven en er tegelijkertijd een groot Aanvalsprogramma loopt gericht op verbetering van de informatievoorziening.

4.1. Verschil ICT-lasten bedraagt € 112 miljoen in 2020

De verwachte lasten op basis van de PwC-analyse zijn in 2020 € 112 miljoen hoger dan de begroting van de nationale politie. De door PwC verwachte lasten zijn echter lager dan de lasten die door de nationale politie in een expertsessie aan ons zijn aangegeven. Onderstaand is dit grafisch weergegeven.

Zoals aangegeven in paragraaf 1.3.5 is er slechts sprake van vergelijkbaarheid van cijfers indien de lasten van 'Verbindingen en automatisering' en 'Inhuur ICT-personeel' samen worden bezien. Onderstaand zijn de begrote cumulatieve lasten 'Verbindingen en automatisering' en 'Inhuur ICT-personeel' afgebeeld.

[6] Het concept bestedingsplan IV 2016 en de 1e aanzet voor de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn input geweest voor de aanvullende expertsessies

Grafiek 4.1 Overzicht netto lastenniveau Verbindingen en automatisering en Inhuur ICT-personeel

In onderstaande tabel zijn de jaarlijkse delta's opgenomen, onderscheiden in de lasten voor verbindingen en automatisering en de inhuur ICT-personeel. De begrote inhuurlasten ICT-personeel die hieronder ten behoeve van het inzicht worden getoond, zijn meegenomen in het hoofdstuk Personeel gepresenteerde reeks personeel van derden.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Verbindingen en automatisering + Inhuur ICT personeel

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks Verbinding en automatisering + Inhuur IC	**360.710**	**342.839**	**301.850**	**301.850**	**314.700**
PwC delta	65.736	88.243	127.827	122.949	112.086
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**426.446**	**431.082**	**429.677**	**424.799**	**426.786**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

*** Merk op dat voor de periode 2017-2020 de verhouding tussen inhuur en materiële ICT lasten afhankelijk is van door NP te maken keuzes. Deze bedragen moeten als geheel worden beschouwd.*

In het vervolg van dit hoofdstuk spreken we conform onze gekozen analysesystematiek over de totale geschatte netto lasten per jaar in plaats van de delta's per jaar.

In paragraaf 4.2.2 respectievelijk 4.2.3 geven wij aan op welke wijze de begroting van de nationale politie en de inschatting van ICT-lasten door de IV-organisatie van de nationale politie tot stand zijn gekomen. Vervolgens zullen wij in paragraaf 4.3 onze inschatting onderbouwen.

4.2. Meerjarig inzicht van de politie in ICT-lasten is in ontwikkeling

4.2.1. Voor inzicht in ICT-lasten is combinatie van meerdere lastencategorieën nodig

De lastencategorie "Verbindingen en automatisering" geeft geen integraal beeld van de ICT-uitgaven van de nationale politie. Wij zien dat de totale ICT-uitgaven verspreid zijn over de volgende lastencategorieën:

- Personeel, voor wat betreft
  - de personeelslasten eigen medewerkers
  - inhuur van ICT-personeel
- Verbindingen en automatisering voor wat betreft de materiële ICT-lasten
- Materiële ICT-lasten op overige lastencategorieën (huisvesting, beheer, operatie en opleiding)

Deze lasten vertonen onderling een inhoudelijke samenhang en wij zullen ze dan ook in dit onderzoek in deze samenhang bezien. Praktisch betekent dit dat in dit hoofdstuk de beschouwing over de ICT-lasten gerelateerd

aan deze lastencategorieën wordt beschreven, en dat de bedragen (delta's) die uit deze beschouwing komen afzonderlijk onder de diverse lastencategorieën verwerkt zijn.

Drie stromen afzonderlijk te analyseren

Verder constateren wij dat er sprake is van drie stromen van activiteiten, die alle onder de lastencategorie Verbindingen en automatisering worden geboekt, maar die elk een eigen karakter en financieringswijze kennen:

- *Stroom IV Nationale Politie*, zijnde de lasten samenhangend met het beheer en de ontwikkeling van de politie-ICT. IV NP omvat de lasten samenhangend met de Directie Informatievoorziening, de Dienst ICT (exclusief MDC) en de Dienst Informatiemanagement. Deze drie organisatieonderdelen samen duiden we aan als de IV-organisatie. Onder deze stroom zijn ook begrepen de activiteiten die voortvloeien uit het bAVP aangezien deze de Politie ICT veranderen.
- *Stroom IV Multi*, zijnde het beheer van C2000, GMS, 112, NL-Alert en meldkamer ICT-beheer voor de nationale politie, brandweer, ambulance en KMar.
- *Stroom IV vanuit Directie Operatie en bijzondere eenheden van de Landelijke Eenheid.*

De drie stromen zijn inhoudelijk en financieel relatief onafhankelijk van elkaar. De stroom IV Multi is ondergebracht bij een aparte organisatie-eenheid, te weten het Meldkamer Diensten Centrum (MDC). Deze activiteitenstroom heeft een eigen governancestructuur en wordt voor een groot deel exogeen gefinancierd.

Omdat deze drie stromen echter gezamenlijk op de lastencategorie Verbindingen en automatisering (en de overige lastencategorieën) worden geboekt vervaagt het inzicht in de ontwikkelingen per activiteitenstroom. Dit inzicht is noodzakelijk om tot een goede lastenraming te komen. Vandaar dat wij in onze analyse deze drie stromen separaat beschouwen.

4.2.2. Begroting 2016 – 2020 is geen goede basis voor inschatting ICT-lasten

De begroting 2016 – 2020 van de nationale politie is niet onderbouwd op basis van een directe relatie met de huidige inhoudelijke activiteiten van de IV-organisatie en de daarvoor begrote middelen (materiële en personele lasten).

De dalende reeks van de begroting 2016 – 2020 is gebaseerd op business cases rondom ICT die zijn opgesteld voor de samenvoeging van de 27 organisaties tot één nationale politie, in combinatie met het Inrichtingsplan en het bAVP uit 2013. Door het verstrijken van de tijd en door nieuwe ontwikkelingen verliezen deze studies en plannen hun voorspellende waarde. Het tempo waarin IV-activiteiten voorzien waren, wijkt af van de werkelijkheid van vandaag. Dat is bijvoorbeeld duidelijk te zien aan het feit dat de voorgenomen bAVP-doelstellingen niet gerealiseerd worden in het geplande tijdspad tot en met 2017. In de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van het Aanvalsprogramma van 31 augustus 2015[7] is aangegeven dat de vernieuwing van de ICT langer zal duren en dat derhalve meer tijd nodig is om de gewenste vernieuwing van de ICT goed te realiseren. Daarnaast is er een herijking van het Realisatieplan van de nationale politie uitgevoerd, wat invloed heeft op de mate en het tempo waarin de doelen van het Aanvalsprogramma worden gerealiseerd[8].

Op basis van het voorgaande concluderen wij dat wij de begroting 2016 – 2020 niet kunnen gebruiken voor onze inschatting.

4.2.3. Lasten en alle bekende voornemens zijn ingeschat door IV van de nationale politie

Om te komen tot een meer adequate schatting hebben we in een tweetal expertsessies met de nationale politie en VenJ de noodzaak van de IV-activiteiten (categorie 1 tot en met 4), de basis voor de bijbehorende geschatte

[7] Bijlage bij Kamerstuk 29628 nr 554
[8] Voortgangsrapportage BAVP IV, augustus/september 2015, versie 1.0, d.d. 26 november 2015

lasten en de hardheid (zacht tot en met hard) van de betreffende schattingen besproken. Dit hebben we gedaan voor de stroom IV Nationale Politie en stroom IV Multi. Bij de besprekingen hebben wij het concept-bestedingsplan IV 2016 en de 1e aanzet meerjarenbegroting 2017 – 2021 van de Directie IV betrokken; hierin zijn de 23 thema's opgenomen die door de IV-organisatie als relevant geïdentificeerd zijn. Bij het inschatten van de noodzaak van activiteiten is telkens nagegaan of er sprake is van een activiteit die voortvloeit uit going concern en/of uit een vastgesteld voornemen.

Voor IV Directie Operatie en bijzondere eenheden van de Landelijke eenheid is uitgegaan van een schatting van € 12 miljoen[9] per jaar gedurende de jaren 2016 – 2020.

Het totaal van alle voornemens (categorie 1 tot en met 4, going concern) ongeacht of deze hard of zacht zijn, leiden tot een geschatte last voor de nationale politie van de drie IV-stromen die hieronder is weergegeven.

Geschatte ICT-lasten inclusief voornemens ingeschat door de IV-organisatie

€'000	C1 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Personeel	242.680	284.963	339.762	320.856	324.563	325.813
Verbindingen en automatisering	325.177	382.269	398.510	402.931	404.881	445.210
Huisvesting	321	1.914	395	(797)	(2.586)	10.427
Opleiding en vorming	147	-	-	-	-	-
Operationeel	8.767	6.381	6.648	1.606	(1.727)	(1.727)
Beheer	6.395	5.681	5.381	5.381	5.381	5.381
Totaal ICT lasten	**583.487**	**681.208**	**750.696**	**729.977**	**730.512**	**785.104**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021 en expertsessies*

4.3. Analyse PwC leidt tot integrale geschatte ICT-lasten van € 590 miljoen in 2020

De analyse van de realisatiecijfers 2013 – 2015 (zie hoofdstuk 1), van de begroting 2016 – 2020 (paragraaf 4.2.2) en van de geschatte voornemens van de nationale politie (paragraaf 4.2.3), in combinatie met de voortgangsrapportages over het bAVP, vormen voor ons de basis om voor de drie IV stromen afzonderlijk en gezamenlijk te komen tot de inschatting van de ICT-lasten 2016 - 2020 verdeeld over alle lastencategorieën. Opgemerkt wordt dat wij voor wat betreft de ICT-lasten dus een iets andere werkwijze hebben gevolgd dan bij de andere lastencategorieën. Voor de lastencategorie ICT is niet volstaan met het doorrekenen van voornemens in de categorie 1 en 2, maar hebben wij meer plaats ingeruimd voor een analyse van activiteiten die een organisatie als de nationale politie moet ondernemen om de voornemens op andere terreinen met een adequate ICT-structuur te faciliteren. Wij hebben deze analyse uitgevoerd door de uitkomsten van de expertsessies te ordenen en te analyseren.

Onderstaand zijn de geschatte ICT-lasten op basis van de PwC-analyse integraal weergegeven.

Geschatte ICT-lasten o.b.v. PwC-analyse

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Personeel	240.202	234.528	217.016	209.120	198.394	192.367
Verbindingen en automatisering	325.177	366.866	390.127	394.653	394.775	396.762
Huisvesting	321	1.914	395	(797)	(2.586)	(4.573)
Opleiding en vorming	147	-	-	-	-	-
Operationeel	8.767	6.381	6.648	3.314	(19)	(19)
Beheer	6.395	5.681	5.381	5.381	5.381	5.381
Totaal lasten	**581.009**	**615.370**	**619.567**	**611.671**	**595.945**	**589.918**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021, expertsessies en PwC-analyse*

Geschatte ICT-lasten op de lastencategorieën Personeel (eigen personeel en inhuur ICT personeel), Huisvesting, Operationeel en Beheer zijn in de bijbehorende hoofdstukken in deze rapportage cijfermatig overgenomen als onderdeel[10] van de geschatte lasten PwC-analyse.

---

[9] Deze schatting is gebaseerd op de realisatiecijfers voor 2013-2015. In deze jaren is rond de 12 miljoen euro gerealiseerd.

In de volgende paragrafen zetten wij onze PwC-analyse uiteen langs de drie stromen zoals geïdentificeerd en eerder toegelicht. De geschatte integrale lasten van IV op basis van de PwC analyse is onderstaand per stroom weergegeven.

Geschatte ICT-lasten o.b.v. PwC-analyse per stroom

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Stroom Politie IV	490.949	493.454	497.022	489.182	483.616	477.787
Stroom Multi IV	78.060	109.916	110.546	110.488	100.330	100.131
Stroom IV Directie Operatie en bijzondere eenheden	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
Geschatte lasten van IV o.b.v. PwC-analyse	**581.009**	**615.370**	**619.567**	**611.671**	**595.945**	**589.918**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021, expertsessies en PwC-analyse*

4.3.1. Stroom IV Nationale Politie: verlengen Aanvalsprogramma vereist scherpe keuzes ten aanzien van prioriteiten en financieel kader

Vanaf 2012 tot en met 2017 worden forse investeringen gedaan onder het (bijgestelde) Aanvalsprogramma Informatievoorziening voor het verbeteren en vernieuwen van de politie-ICT. Deze lasten worden zoals eerder aangegeven ook op de post Verbindingen en automatisering en Inleen extern personeel geboekt. In principe zijn dit eenmalige gelden om de politie-ICT te versterken en te vernieuwen. Om te komen tot een goede inschatting van de toekomstige ICT-lasten van de nationale politie in de stroom Politie IV maken wij onderscheid tussen *running the business*[11] (instandhouding en beheer van de bestaande voorzieningen, inclusief reguliere investeringen en vernieuwingen) en *changing the business* (verbetering / vernieuwing voortvloeiend uit het AVP).

De totaal geschatte lasten van de stroom IV Nationale Politie zijn op totaalniveau onderstaand weergegeven.

Geschatte ICT-lasten voor de stroom politie IV op basis van de PwC-analyse

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Running the business	330.939	331.814	336.184	330.445	328.550	326.381
Changing the business	160.010	161.639	160.837	158.737	155.066	151.406
Totaal running the business & changing the business	**490.949**	**493.454**	**497.022**	**489.182**	**483.616**	**477.787**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021, expertsessies en PwC-analyse*

4.3.1.1 Running the business

Onder running the business verstaan wij de lasten voor het in stand houden van de politie-ICT. Omvangrijke verbeter- en vernieuwingsprogramma's en projecten (zoals het Aanvalsprogramma) vallen hier buiten. Op basis van de cijfers 2013 – 2015 en het concept bestedingsplan 2016 schatten wij dit bedrag, conform het bestedingsplan 2016, op € 201,3 miljoen (zie regel 2 in onderstaande tabel). Dit bedrag hebben wij, conform de uitkomsten van de expertsessies, doorgetrokken tot en met 2020. De onderbouwing hiervan hebben wij gezien (standenregister) en hebben wij hard bevonden. In dit bedrag is een jaarlijks bedrag van € 52 miljoen begrepen voor investeringen c.q. afschrijvingslasten[12] voor vervanging, verbetering en vernieuwing en jaarlijks € 15 miljoen voor het beheer van EBO's (Eigen Beheerde Omgevingen).

Daarnaast vallen lasten voor het eigen personeel onder 'running the business'. De lasten hiervan bedragen in 2020 € 118,4 miljoen (zie regel 1 in onderstaande tabel) gebaseerd op voorziene afbouw van de huidige bezetting naar het niveau voorzien in het Inrichtingsplan.

---

[10] Aangezien de IV-lasten component slechts een onderdeel zijn van de lasten in de categorieën Personeel, Huisvesting, Opleiding en vorming, Operationeel en Beheer, zijn de IV-lasten hierin niet rechtstreeks aan te sluiten met de concept jaarrekening 2015 versie 1.0.
[11] Hieronder verstaan wij de lasten voor het in stand houden en van de politie-ICT. Omvangrijke verbeter- en vernieuwingsprogramma's en projecten (zoals het Aanvalsprogramma) vallen hier buiten.
[12] Omvang investeringen bepaald op basis van aanname dat er sprake is van een ideaalcomplex, hetgeen in de expertsessies bevestigd is. Ideaalcomplex betekent dat jaarlijkse afschrijvingen voldoende zijn voor vervangingsinvesteringen.

Op basis van de expertsessies hebben wij daarnaast een tweetal correcties voor een totaalbedrag van € 6,7 miljoen doorgevoerd op de formatie van het Inrichtingsplan (zie regels 3 en 4 van onderstaande tabel). Voor een toelichting hierop verwijzen wij naar paragraaf 4.3.4.

Dit maakt dat de geschatte lasten van 'running the business' neerkomen op € 326,4 miljoen in 2020. De opbouw van dit bedrag is opgenomen in onderstaande tabel.

Geschatte ICT-lasten voor de stroom politie IV op basis van de PwC-analyse
Running the business

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
1) Intern IV personeel	125.156	127.212	127.451	125.569	122.126	118.447
2) Basis NP (incl 15 mln EBO's) excl inleen	205.783	201.279	201.279	201.279	201.279	201.279
3) Inrichtingsplan correctie Eigen personeel	-	477	1.523	3.597	5.145	6.655
4) Inrichtingsplan correctie Inleen derden	-	2.847	5.931	-	-	-
Totaal running the business	**330.939**	**331.814**	**336.184**	**330.445**	**328.550**	**326.381**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021, expertsessies en PwC-analyse*

4.3.1.2 Changing the business

Maken van scherpe keuzes: "Verlengen AVP" tot en met 2020 met heldere prioriteitstelling en duidelijke financiële kaders

Wij hebben als uitgangspunt gehanteerd dat de lasten 2015 (met uitzondering van intern personeel van de IV-organisatie, zie paragraaf 4.3.4.) gelden als plafond voor de lasten 2016 – 2020 als het gaat om 'changing the business'. Dit hebben wij gedaan omdat naar onze expertinschatting de activiteiten in 2015 het maximum zijn dat door de nationale politie geabsorbeerd kan worden. In onderstaande tabel is dit uitgangspunt doorgerekend. In de tabel is ook een subtotaal prioritair opgenomen waarin wij hebben aangegeven welke activiteiten wij kwalificeren als 'must do' voor verbetering en vernieuwing.

Geschatte ICT-lasten voor de stroom politie IV op basis van de PwC-analyse
Changing the business

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
5) Intern IV personeel ontwikkel	24.589	24.993	24.174	22.082	18.426	14.789
6) Inrichtingsplan correctie Eigen personeel	-	2.247	2.264	2.257	2.240	2.218
7) Inleen ICT personeel ontwikkeling	36.934	-	-	-	-	-
8) Herijking + (NP)	-	56.748	56.748	56.748	56.748	56.748
9) AVP 2016	98.487	76.388	-	-	-	-
10) AVP rationalisatie	-	3.921	28.918	16.818	8.212	1.364
11) AVP: EBO's	-	-	1.200	1.200	1.200	1.200
12) Basis op orde (m.n. informatiebeveiliging)	-	-	12.241	16.236	18.670	19.360
Totaal prioritair	**160.010**	**164.297**	**125.545**	**115.340**	**105.497**	**95.679**
13) Plafond op "changing the business"	134.399	134.399	134.399	134.399	134.399	134.399
14) Aanvullende ruimte voor "changing the business"	-	(2.658)	35.292	43.397	49.569	55.727
Totaal changing the business	**160.010**	**161.639**	**160.837**	**158.737**	**155.066**	**151.406**
AVP vernieuwing (o.b.v. inschatting Nationale Politie)	-	-	59.771	70.271	71.021	71.021
Vernieuwing (o.b.v. inschatting Nationale Politie)	-	6.400	44.339	39.317	37.687	95.057
17) Tekort t.o.v. expertsessie IV / 1e aanzet MJB 2017-2021	-	9.058	68.818	66.191	59.139	110.351

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021, expertsessies en PwC-analyse*

Zoals aangegeven in de Jaaraanschrijving 2017[13] wordt de omvang van de ICT-lasten mede bepaald door de inzet van middelen voor het Aanvalsprogramma en de IV-portfolio, waarin de prioriteiten en de planning van de ICT worden vastgesteld en bijgesteld. De totale lasten van het Aanvalsprogramma zijn geraamd op € 374 miljoen. Per 1 januari 2015 resteerde hiervan een bedrag van € 234,6 miljoen. In de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over de uitvoering van het Aanvalsprogramma van 31 augustus 2015[14] is aangegeven dat sinds de start van het AVP de nationale politie belangrijke resultaten heeft behaald, waaronder het vervangen van de technische infrastructuur, het verbeteren van de ICT-ondersteuning van de operatie en het verbeteren van de ondersteuning van de bedrijfsvoering.

[13] Jaaraanschrijving 2017 punt IV lasten
[14] Bijlage bij Kamerstuk 29628 nr 554

Tevens is aangegeven dat de vernieuwing van de ICT langer zal duren en dat derhalve meer tijd nodig is om de gewenste vernieuwing van de ICT goed te realiseren. Daarnaast is er een herijking van het Realisatieplan van de Nationale Politie uitgevoerd, hetgeen invloed zal hebben op de mate en het tempo waarin de doelen van het Aanvalsprogramma worden gerealiseerd[15].

Voor 2016 is in het concept bestedingsplan van de nationale politie een 'herijkings + scenario' voorzien, waarin een bedrag van € 56,7 miljoen aan vernieuwingen, waarin een post van € 10 miljoen voor onvoorziene lasten, begroot is. In de expertsessies is door de nationale politie voorgesteld dit bedrag door te trekken vanuit 2016 naar de jaren 2017 tot en met 2020. Daarnaast is voor 2016 een bedrag van € 76,4 miljoen voor het bAVP begroot in het concept bestedingsplan 2016. Voor de jaren na 2016 zijn in de expertsessies de voornemens (categorie 1 tot en met 4, hard tot en met zacht) aan de orde gekomen. Hierdoor is het genoemde herijking+ scenario voor de materiële lasten verhoogd met € 10,3 miljoen waardoor de totale gewenste ruimte voor 'changing the business' voor 2016 door de nationale politie begroot is op € 143,5 miljoen. Deze schatting door de nationale politie loopt op tot € 244,7 miljoen gewenst in 2020. Het portfolioproces van de politie is nog in ontwikkeling, waardoor er nog geen heldere keuzes genoeg richting de toekomst liggen, waarop wij ons kunnen baseren voor onze inschatting. Overigens dient hierbij opgemerkt te worden dat op dit moment een voldoende uitgewerkte strategie en visie op de nationale politie ontbreekt waarmee het portfolioproces top down kan worden gevoed. Het bestemmingsplan IV hangt hiermee "in de lucht".

De vraag is derhalve aan de orde, gegeven deze constellatie, wat een reëel en realistisch bedrag is voor 'changing the business'. Wij hebben daarvoor op basis van gesprekken, documenten, ervaringen met het AVP en ervaringen elders, uitgangspunten moeten formuleren, met als grondslag het maken van scherpe keuzes door de nationale politie in samenspraak met VenJ[16]. Onze uitgangspunten zijn de volgende:

1. Wij gaan uit van "verlenging" van het AVP tot en met 2020. Het huidige AVP is nog niet afgerond terwijl zowel uit het herijkings+ scenario als de ambitielijst (besproken in de expertsessies) nog een grote hoeveelheid wensen en noodzaken naar voren komt. Afronding van het AVP in 2017 is dan ook te vroeg. Of de vernieuwingen na 2017 in de vorm van een Aanvalsprogramma moeten plaatsvinden, valt buiten het kader van dit onderzoek. Vandaar dat wij de term "verlengen AVP" tussen quotes hebben geplaatst.

2. Een heldere prioriteitsstelling, waarbij wij als volgorde hanteren:

   - Basis op orde. Dit betreft aanvullende (niet in het bAVP onderkende) activiteiten die betrekking hebben op het voldoen aan de wet (compliance: Wet politiegegevens, WPG) en activiteiten die daaruit af te leiden zijn (informatiebeveiliging). Dit is een basisvereiste: de nationale politie moet aan de wet voldoen en moet haar informatiebeveiliging op orde hebben.
   - Rationalisatie. Dit betreft activiteiten voorzien in het Aanvalsprogramma. Dit betreft het verminderen van het aantal applicaties, infrastructuur en rekencentra. Uitvoering is noodzakelijk om de beoogde besparingen te halen. Prioriteit is nodig omdat de huidige situatie leidt tot dubbele lasten (o.a. dubbel beheer oude en nieuwe systemen) en omdat door rationalisatie financiële middelen voor vernieuwing worden vrijgespeeld.
   - EBO's. Dit betreft activiteiten voorzien in het Aanvalsprogramma om de eigen beheerde omgevingen meer in control te brengen.
   - AVP-vernieuwing. Dit betreft vernieuwingsactiviteiten voorzien in het Aanvalsprogramma. Een voorbeeld hiervan is digitalisering werkprocessen strafrechtketen.
   - Vernieuwing. Dit betreft activiteiten die niet zijn voorzien in het Aanvalsprogramma

   Dit betekent volgens ons dat de hoogste prioriteit wordt gegeven aan het zorgen voor de basis op orde en rationalisatie van het ICT-landschap. De vernieuwing van bestaande ICT-voorzieningen zal langer vergen, maar ligt niet stil in deze prioriteitstelling.

3. Duidelijke financiële kaders. Vanaf 2012 wordt van de nationale politie een forse extra inspanning gevraagd in de IV-verbeteringen in de vorm van het Aanvalsprogramma. Wij stellen voor dit door te

[15] Voortgangsrapportage BAVP IV, augustus/september 2015, versie 1.0, d.d. 26 november 2015
[16] Zoals ook aangekondigd in de brief van de minister van VenJ aan de Tweede Kamer, 15 januari 2016, kenmerk 717704 onder vraag 3.

trekken naar 2020. Organisaties kunnen niet onbeperkt forse aanpassingen in de informatievoorziening blijven verwerken. Het afgelopen jaar 2015 laat naar onze mening zien dat de nationale politie de grenzen van wat aan veranderingen mogelijk is, heeft bereikt. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- De Dag2Gereed-implementaties vanuit het AVP hadden als gevolg oplopende wachttijden op servicedesks en een boeggolf aan herstelwerkzaamheden[17].
- AVP-resultaten konden niet snel genoeg in beheer worden genomen door Dienst ICT en Dienst IM.
- Samenloop met de reorganisatie bleek moeilijk te beheersen en vergde veel improvisatievermogen.
- Herijking van de vorming van de nationale politie is onder handen en kon nog niet vertaald worden naar een herijkt Aanvalsprogramma.
- Er werden in beperkte mate geautomatiseerde controles ingericht in de nieuwe en aangepaste systemen en de koppelvlakken waarmee veel maatregelen in de processen moesten worden getroffen om betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de gegevensverwerking te borgen.

Uit afstemmingen, zowel in individuele interviews als in expertsessies, met betrokken experts op het gebied van IV, blijkt dat onze mening inzake dit absorptievermogen wordt onderschreven.

De IV-organisatie raamt in haar 1e aanzet voor de meerjarenbegroting 2017 – 2021 jaarlijks een veel hoger vernieuwingsactiviteiten- en lastenniveau dan de afgelopen jaren. Naar onze mening maakt de IV-organisatie hierin echter geen zichtbare keuzes op basis van een prioriteitsstelling en beoordeling van haalbaarheid. Op dit terrein heeft de nationale politie nog geen normen ontwikkeld, waarmee zij kan inschatten of ze een nieuw voornemen of ambitie kan verwerken in de tijd die daarvoor staat. Het gebrek aan inzicht in het absorptievermogen heeft als reëel risico dat teveel initiatieven worden geaccommodeerd die het besturingsvermogen te boven gaan. Dit heeft operationele en financiële consequenties.

Wij achten dit risicovol en introduceren daarom een duidelijk financieel kader voor changing the business. Gelet op de hiervoor beschreven ervaringen 2015, kiezen wij er voor om dit kader te baseren op het gerealiseerde lastenniveau voor 'changing the business' in 2015, in casu € 134,4 miljoen. Dit niveau is naar ons oordeel een in de context passende voorspeller wat de nationale politie (maximaal) aan zou moeten kunnen.

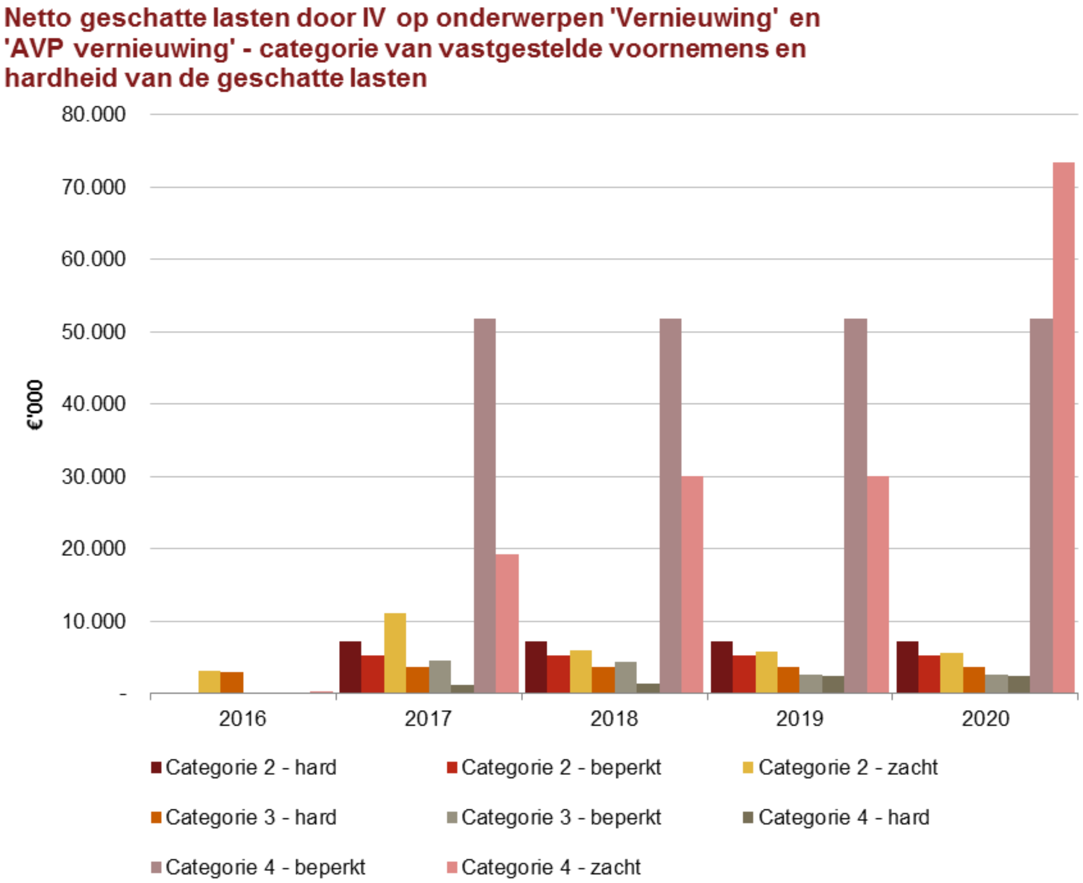
Binnen dit financieel kader kunnen de prioriteiten Basis op orde, Rationalisatie, en EBO's gerealiseerd worden. Voor de prioriteiten AVP vernieuwing en Vernieuwing geldt dat hiervoor budget beschikbaar is maar minder dan thans wordt ingeschat door de nationale politie. Overigens is het grootste deel van de prioriteiten AVP vernieuwing en Vernieuwing te classificeren als categorie 4 en zacht, zoals uit onderstaande grafiek blijkt. Daarbij kunnen wij ons voorstellen dat de voorziene verhuizing van het rekencentrum naar Eindhoven[18] nogmaals goed op zijn (financiële) consequenties wordt bezien. Vooralsnog hebben wij hiervoor geen bedrag in 2020 begroot.

Omgekeerd betekent het bovenstaande ook dat nieuwe en/of aanvullende wensen en eisen vanuit VenJ ook binnen dit kader dienen te passen en dat nieuwe en/of aanvullende wensen en eisen betekent dat bestaande prioriteiten –na een uitvoeringstoets- binnen het kader herzien moeten worden.

---

[17] In de toelichting bij de meerjarenbegroting 2017-2021 (versie 0.91) is het volgende aangegeven: "Het AVP gaat de uiteindelijke (rationalisatie) doelstellingen en scope niet realiseren; zo blijven de resultaten van het applicatiesanering op de planning achter, als gevolg van andere keuzes die de afgelopen jaren gemaakt zijn. Onder andere ten behoeve van "Dag2". Te weinig applicaties worden daadwerkelijk gesaneerd waardoor de ICT voorzieningen omvangrijk en complex blijven, waardoor ook de realisatie van de datacenter-consolidatie meer inspanning gaat lasten."

[18] In de 1e aanzet voor de meerjarenbegroting is vanaf 2020 rekening gehouden met fysieke migratie van het datacenter naar Eindhoven (€ 57,7 miljoen in 2020). Hierover is aangegeven dat eerdere besluitvorming is uitgesteld. Op grond van aan ons verstrekte informatie ontbreekt een zakelijke rechtvaardiging voor deze migratie van ICT-voorzieningen.

4.3.2. Stroom IV Multi: afname van lasten door besparingen

In de expertsessies is aangegeven dat het begrote bedrag voor 2016, zijnde € 98 miljoen, doorgetrokken kan worden van 2016 tot en met 2020. Hierbij is ervan uitgegaan dat de investeringen voor C2000 voor een bedrag van € 16,7 miljoen per jaar voor 2016 tot en met 2020 via dit begrote bedrag lopen. Op grond van aanvullende documenten van VenJ en het MDC hebben wij op deze reeks de volgende correcties toegepast:

- Vanaf 2019 voorzien we een jaarlijkse besparing van € 5 miljoen op de inhuur personeel van derden. Dit na en vanwege afloop van het programma Vernieuwing en aanbesteding C2000.
- In 2016 is een besparing van € 10 miljoen op de exploitatie van C2000 voorzien. Aangenomen is dat deze besparing structureel is. Voorzichtigheidshalve hebben we deze besparing voor 50% verwerkt.
- Vanaf 2019 is een additionele besparing op de exploitatie van C2000 van € 10 miljoen voorzien. Voorzichtigheidshalve hebben we deze besparing voor 50% verwerkt.
- Vanaf 2016 zijn de toevoegingen aan de voorzieningen (doorbelastingen) voor GMS-applicatiebeheer, Doorbelasting SCL/RABS en UDM 2 MK is geëxtrapoleerd conform realisatie 2015.
- Voor LMO zijn geen exploitatielasten opgenomen.

Netto lastenniveau Multi IV (excl. eigen personeel)

€'000	BG15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks (excl. eigen personeel)	58.831	98.042	98.042	98.042	98.042	98.042
Inleen derden		-	-	-	(5.000)	(5.000)
Besparing exploitatie gerealiseerd C2000	-	(5.000)	(5.000)	(5.000)	(5.000)	(5.000)
Additionele besparing 2019-2020	-	-	-	-	(5.000)	(5.000)
Bate i.v.m. 2016 vervalt niet voor GMS-beheer	-	(1.300)	(1.300)	(1.300)	(1.300)	(1.300)
Bate i.v.m. 2016 vervalt niet voor SCL/rabs	-	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)	(1.000)
Bate i.v.m. 2016 vervalt niet voor UDM2MK	-	(845)	(845)	(845)	(845)	(845)
LMO	-	-	-	-	-	-
Totaal aanpassingen	**-**	**(8.145)**	**(8.145)**	**(8.145)**	**(18.145)**	**(18.145)**
Totaal netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**58.831**	**89.897**	**89.897**	**89.897**	**79.897**	**79.897**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021 en expertsessies*

Het eigen personeel van de activiteitenstroom IV Multi (€ 20.234 in 2020) is in paragraaf 4.3.4. nader toegelicht.

4.3.3. *Stroom IV Directie Operatie en bijzondere eenheden van de Landelijke Eenheid: geen wijziging*

Naast de lasten uit de categorie Verbindingen en automatisering die IV maakt worden ook lasten voor programma's van de directie Operatie en lasten van bijzondere eenheden van de Landelijke Eenheid begroot en gerealiseerd; dit gebeurt ten laste van de subcategorie overige zaken en diensten. In 2014 en 2015 werd jaarlijks € 12 miljoen gerealiseerd. Deze lijn is doorgetrokken naar 2020 aangezien er geen informatie is die erop duidt dat hierin wijzigingen zijn te voorzien.

Netto begrotingsreeks IV door eenheden

€'000	BG15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Inschatting (excl. eigen personeel)	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, expertsessies en PwC-analyse*

4.3.4. *Aanpassingen op lastencategorie eigen personeel IV*

De raming van het benodigde aantal fte intern IV-personeel en de financiële vertaling hiervan is opgesteld uitgaande van de bezetting 2015 (Directie IV, Dienst IM, Dienst ICT en MDC) en de doorrekening van personeelsreductie via het SPP-model richting het inrichtingsplan IV. Op deze reeks zijn de volgende correcties toegepast:

- *Uitbreiding van de beheercapaciteit van de dienst ICT*
  Dit betreft een door de IV-organisatie voorgestelde formatie-uitbreiding van 5 fte ten opzichte van het inrichtingsplan IV. Deze uitbreiding is overgenomen.

- *Uitbreiding van de ontwikkelcapaciteit van de dienst ICT*
  Dit betreft een door de IV-organisatie voorgestelde formatie-uitbreiding van 33 fte t.o.v. het inrichtingsplan IV voor programma, project en interim management. Deze uitbreiding is overgenomen.

- *Uitbreiding van de beheercapaciteit van de dienst IM*
  Door de dienst IM is een uitbreiding van de formatie van 300 fte voor functioneel beheer gevraagd in verband met de vertraging AVP en de verwachte toename van het aantal te beheren voorzieningen. Wij hebben in onze inschatting een uitbreiding oplopend tot 94 fte in 2020 opgenomen. In de doorrekening hebben we gecompenseerd voor de uitloop van het AVP door de bezetting op functioneel beheer stabiel te houden tot 2017 en de afbouw richting de inrichtingsplan-formatie later in gang te zetten. Daarmee beoordelen we de doelformatie als uiteindelijk haalbaar indien consequent wordt gestuurd op de rationalisatie. Daarbij nemen we in overweging dat we een plafond op de vernieuwing toepassen en dat het tijdelijk in dienst nemen van medewerkers functioneel beheer niet wenselijk is. Randvoorwaardelijk daarbij is dat in 2020 maximaal 6% van de medewerkers nog niet op de juiste plek werkzaam is. De lasten die daarvoor worden gemaakt zijn verwerkt in het hoofdstuk Personeel.

Bovenstaande mutaties zijn verwerkt in de volgende tabel waar de bezetting van de IV-organisatie is weergegeven voor de komende jaren.

Bezetting in fte

€'000	Concept 1.0 JR15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Beheer (excl. dienst IM/functioneel beheer)	1.400	1.400	1.405	1.414	1.430	1.446
Beheer: Dienst IM/functioneel beheer	468	468	453	422	369	316
Ontwikkeling: Dienst ICT	367	367	352	323	271	220
Bezetting IV-organisatie excl. MDC	**2.235**	**2.235**	**2.210**	**2.159**	**2.071**	**1.982**
Bezetting MDC	272	294	301	301	301	301
Totaal bezetting (excl. aanpassingen)	**2.507**	**2.529**	**2.511**	**2.460**	**2.372**	**2.283**
a. extra beheercapaciteit dienst ICT		5	5	5	5	5
b. extra beheercapaciteit dienst IM/functioneel beheer		2	17	48	71	94
c. extra ontwikkelcapaciteit dienst ICT		33	33	33	33	33
Totaal fte aanpassingen	**-**	**40**	**55**	**86**	**109**	**132**
Aantal fte als basis voor netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**2.507**	**2.569**	**2.566**	**2.546**	**2.480**	**2.415**

** Bron: Inrichtingsplan IV, eerste aanzet meerjarenbegroting, SPP model en PwC-analyse*

Bovenstaande fte-reeks is vertaald[19] in het netto lastenniveau voor intern IV-personeel. De regel Beheer uit onderstaande tabel hebben wij verwerkt in de IV-stroom NP onderdeel running the business, de regel Ontwikkeling in de IV-stroom NP onderdeel changing the business en MDC onder de IV stroom Multi.

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Beheer	127.688	128.974	129.166	127.271	125.102
Ontwikkeling	27.240	26.438	24.338	20.667	17.007
IV-organisatie (excl. MDC)	**154.929**	**155.413**	**153.504**	**147.938**	**142.109**
IV-organisatie MDC	20.019	20.649	20.591	20.433	20.234
Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse	**174.948**	**176.061**	**174.096**	**168.370**	**162.343**

** Bron: Concept bestedingsplan IV 2016, 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017-2021 en expertsessies*

De netto lasten inzake beheer komen overeen met regels 1 en 3 van ‘running the business’ (paragraaf 4.3.1.1). De netto lasten inzake ontwikkeling betreffen regels 5 en 6 van ‘changing the business’ (paragraaf 4.3.2.1).

.

[19] Tegen een gemiddelde loonsom van € 68.000.

5. Huisvesting

In dit hoofdstuk gaan wij in op de huisvestingslasten van de nationale politie.

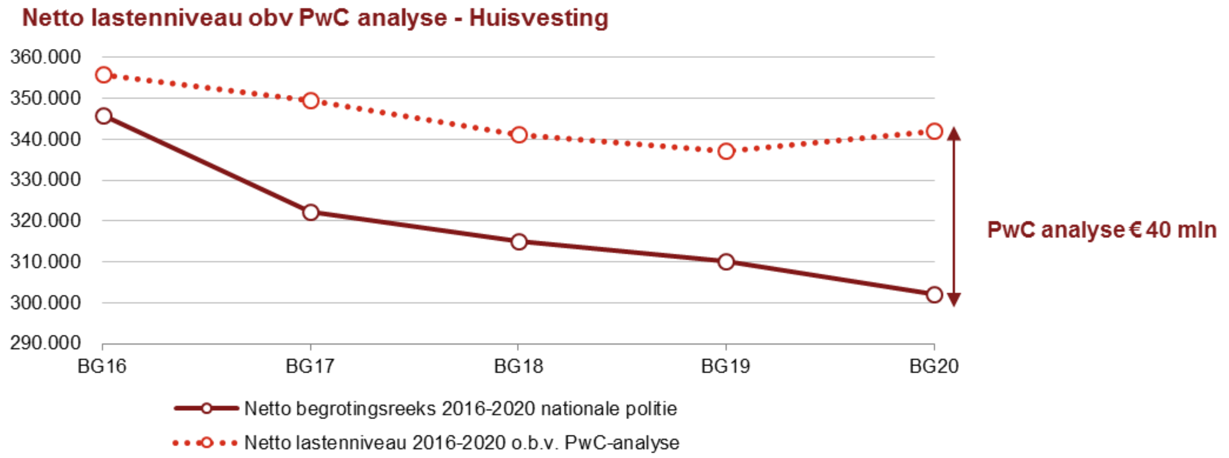
Om te komen tot een netto lastenniveau voor dit onderzoek hebben wij gebruik gemaakt van de beschikbare informatie van de nationale politie met betrekking tot huisvestingslasten (en baten). Vanwege grote verschuivingen in tijd zijn de ingeboekte besparingsreeksen in de begroting niet meer te koppelen aan de realiteit.

Voor de PwC analyse is als basis gebruik gemaakt van cijfermatige inzichten (zogenaamde financieel dashboard op basis van schuifplannen) die wel aansluiten bij de voortgang van de realisatie van vastgestelde plannen. Hierbij wordt uitgegaan van netto exploitatielasten (lasten – baten). Vanwege hernieuwde inzichten door de realisatie van 2015 is een aanpassing toegepast op dit financiële dashboard. Vervolgens is inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn van de aanstaande investeringen van vastgestelde voornemens op de exploitatiebegroting voor de komende jaren.

Als laatste is inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen zijn (geweest) voor de afgelopen en komende tijdsperioden.

5.1. Verschil huisvestingslasten in 2020 € 40 miljoen

In onderstaande figuur hebben wij het netto lastenniveau voor de huisvestingslasten weergegeven ten opzichte van de huidige begrotingsreeks van de nationale politie. Na de figuur is de onderliggende tabel opgenomen.

Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse - Huisvesting

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**345.825**	**322.185**	**315.155**	**310.067**	**302.067**
PwC-delta's					
Correctie o.b.v. schuifplannen	(743)	14.804	13.268	11.205	19.205
Correctie o.b.v. realisatie 2015 (€344mln i.p.v. €338mln)	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Toename exploitatielasten voornemens SHP	1.800	3.600	5.400	8.460	13.320
Toename exploitatielasten voornemens buiten SHP	3.000	3.000	1.400	1.400	1.400
Totaal PwC-delta's	**10.057**	**27.404**	**26.068**	**27.065**	**39.925**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**355.882**	**349.589**	**341.223**	**337.132**	**341.992**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010, PwC-analyses en expertsessies*

De IBC heeft begroot welke besparingen mogelijk zijn als de geplande investeringen in huisvesting worden doorgevoerd. Deze investeringen zijn de afgelopen jaren echter achtergebleven bij de geplande investeringen, waardoor ook de jaarlijkse besparingen zoals ingeboekt in de begroting nog niet gerealiseerd worden.

Het programmabureau Huisvesting heeft zogeheten schuifplannen opgesteld (verhuisbewegingen zonder grote investeringen). Dit is de eerste stap in de besparingsoperatie, die resulteert in hernieuwde exploitatiereeksen. De lasten komen daardoor netto hoger uit dan wat in de begroting taakstellend was ingeboekt. De verwachting is dat de projecten in 2016 “op stoom” komen. Dit betekent dat investeringen worden gedaan ter uitvoering van de voornemens, in lijn met het Strategisch Huisvestingsplan (SHP). Daarnaast worden ook aanvullende investeringen (voornemens) in projectvorm uitgevoerd (zoals opgenomen onder vastgestelde voornemens gericht op centralisatie huisvesting in paragraaf 5.3).

Vanwege de hoogte en de doorlooptijd van de investeringsprojecten, worden de extra exploitatielasten pas rond 2020 ingeschat als aanzienlijk. Ook de jaren volgend op 2020 hebben de projecten een behoorlijke impact op de exploitatiereeks van de huisvesting (zowel investeringen als desinvesteringen). Gedurende 2016 zal daar meer duidelijkheid over komen wanneer de huisvestingsplannen per eenheid gereed zijn.

Een “stabiel jaar” voor de huisvestingslasten is door de vertragingen in 2025 of daarna te verwachten.

In tabel ‘Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC analyse – Huisvesting’ zijn voor jaren 2016 – 2020 de volgende financiële reeksen opgenomen:

- de meerjarenbegroting voor de netto huisvestingslasten volgens de begroting van de nationale politie;
- het financiële dashboard voor de realisatie prognose op basis van schuifplannen, gebaseerd op het werkdocument huisvesting nationale politie. De uitvoering van de schuifplannen is de eerste stap in het realiseren van besparingen op huisvesting. Deze schuifplannen zijn door de eenheden opgesteld in 2015. Wij hebben deze schuifplannen in het financieel dashboard beoordeeld en voldoende hard bevonden. De uitvoering van de schuifplannen leidt tot besparingen en hoewel deze besparingen oplopen, zijn deze minder groot dan de totale besparingen zoals ingeboekt in de meerjarige begroting van de politie. Hierdoor ontstaat een delta oplopend tot € 19,2 miljoen in 2020;
- de correctie op de realisatie ten opzichte van het financiële dashboard 2015. Wij hebben geconstateerd dat de nationale politie de berekening van de gevolgen van de schuifplannen gebaseerd heeft op geëxtrapoleerde cijfers uit 2015. Aangezien de realisatiecijfers 2015 uiteindelijk € 6 miljoen hoger uitkomen dan de geëxtrapoleerde cijfers, hebben wij een correctie toegepast op het meerjarige netto lastenniveau;
- het financiële dashboard voor realisatie van investeringen conform SHP, gebaseerd op het werkdocument huisvesting nationale politie;
- aanvullende voornemens buiten SHP.

5.2. Indicatieve business case en SHP vormen basis schatting huisvestingslasten

De hoogte van de exploitatielasten binnen de lastencategorie huisvesting wordt voor een groot deel bepaald door de hoogte van de afschrijvingen, Overige zaken en diensten en huren, pachten en lease.

5.2.1. Indicatieve business case 2012 als basis voor lastenniveau huisvesting in begroting

Voor huisvesting zijn de jaarrekeningen van 2011 van de korpsen gehanteerd als basisjaar voor het berekenen van besparingen. In 2012 is een Indicatieve business case (IBC) opgesteld. In de IBC is met behulp van aannames over de visie en strategische aanpak een eerste indicatie gegeven van de mogelijke besparingen op de huisvestingslasten (vooral kantoorhuisvesting). De indicatieve besparingen uit de IBC en aanvullende taakstellingen zijn als reeks taakstellend verwerkt in de begroting 2013 en de (recente) meerjarenbegrotingen van de nationale politie.

In lijn met deze IBC gaat de nationale politie voor de begrotingsreeks uit van een structurele besparing van € 76,5 miljoen vanaf 2025 voor de huisvestingslasten ten opzichte van het niveau in 2011. Uitgaande van de totale netto huisvestingslasten (inclusief baten) in 2011 van ongeveer € 351 miljoen betekent dit in 2025 dat de netto huisvestingslasten circa € 274 miljoen zouden moeten zijn (€ 351 miljoen minus € 76,5 miljoen). Door een overheveling vanaf de begroting 2016 van budgetten voor schoonmaak (€ 5,3 miljoen) en beveiligingsbedrijven (€ 10,2 miljoen) naar Huisvesting wordt de taakstellende exploitatie van 2025 (en

tussenliggende jaren) verhoogd met € 15,5 miljoen. Daarmee komen de taakstellende netto huisvestingslasten voor 2025 op € 274 + € 15,5 = € 289,5 miljoen.

5.2.2. Strategisch Huisvestingsplan en dashboard geven inzicht in de voortgang

In 2013 is het Strategisch Huisvestingsplan 2013 – 2025 (SHP) vastgesteld als taakstellend kader voor de realisatie van een passende huisvestingportefeuille voor de politie. Dit SHP is niet indicatief van aard (zoals de IBC), maar geeft een beeld en een aanpak die verdergaand onderbouwd is. Op basis van het SHP is een financieel dashboard ingericht dat houvast moet bieden voor de realisatie van de gestelde huisvestingsdoelen en de monitoring daarvan. Dit dashboard geeft actueel inzicht in de financiën en de realisatie van de plannen.

5.3. Vastgestelde voornemens gericht op centralisatie huisvesting

De volgende vastgestelde voornemens zijn meegenomen in onze analyse van de lastencategorie Huisvesting:

1. Verhuizing ten gevolge van concentratie teams (status 2)

Verhuizingen als gevolg van de concentratie van teams is onderdeel van het realiseren van de voorgestelde "schuifplannen" en is daarmee opgenomen in de meerjarige exploitatie. Dit voornemen is opgenomen in de exploitatiereeks van het financiële dashboard van het programmabureau Huisvesting.

2. Huisvesting robuuste basisteams (status 2)

De verhuisoperatie als gevolg van de huisvesting robuuste basisteams (reductie aantallen locaties) is een opgenomen (en doorvertaald) voornemen bij huisvesting. Dit voornemen is opgenomen in de exploitatiereeks van het financiële dashboard van het programmabureau Huisvesting.

3. Drie centrale locaties van het politiedienstencentrum (PDC) (status 2)

De lasten voor het herhuisvesten van de nieuwe PDC locaties is onderdeel van het SHP en daarmee opgenomen in de begrotingen. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de PDC locaties ingepast konden worden in de bestaande politiehuisvesting, wat echter niet gerealiseerd is. Er zijn voor het PDC drie aanvullende locaties gehuurd met een 10-jarig contract, resulterend in extra exploitatielasten van € 9,9 miljoen per jaar. Dit voornemen is opgenomen in de exploitatiereeks van het financiële dashboard van het programmabureau Huisvesting.

4. Lastenbesparing door efficiënter gebruik (HNW: Het Nieuwe Werken) van de beschikbare ruimte (status 2)

Het efficiënter gebruik maken van beschikbare ruimte door middel van de invoering van HNW is een vastgesteld en begroot voornemen. Het betreft het grootste deel van de begrote € 360 miljoen investering, namelijk € 220 miljoen (conform bron: IBC, 28 juni 2012) zoals onderstaand uitgesplitst. Dit voornemen is opgenomen als onderdeel van de benodigde investeringsreeks SHP.

Raming benodigde investeringen (éénmalig, nog niet uitgezet in de tijd)

€ in miljoenen	Investering
Flexgereedmaken van circa c.a. 40.250 werkplekken (35.000 werkplekken plus een marge van 15% voor extra onvoorziene werkplekken) ad €250 per m² BVO (o.b.v. 21,5 m² BVO per werkplek)	220
Transitiekosten voor circa 12.750werkplekken (53.000 -40.250) ad €500 per m² BVO (o.b.v. 21,5 m² BVO per werkplek)	140
Raming benodigde investeringen indicatieve businesscase Huisvesting Nationale Politie	360

5. Realiseren 10 vooronderzoeksruimtes FO (gefaseerd t/m 2017) (status 4, gerelateerd aan status 2)

Het realiseren van 10 vooronderzoeksruimtes FO is niet financieel doorvertaald in de huidige plannen. Het betreft een zogenaamd "zoekgebied" zoals gedefinieerd in het SHP en maakt daarmee onderdeel uit van de

inschatting van mogelijke besparingen. Dit voornemen is opgenomen als onderdeel van de begrote investeringsreeks SHP.

6. Versterken ZSM infrastructuur door huisvesting en IV (status 4, gerelateerd aan status 2)
Dit voornemen was nog niet opgenomen in de plannen van het SHP. De verwachte investering is ongeveer € 10 miljoen conform inschatting tijdens expertsessie met vertegenwoordiging van de nationale politie en VenJ. Het project wordt geïnitieerd in 2016 en duurt ongeveer 2 jaar. Uitgaande van het verwerken van 30% van de uitgaven als exploitatielasten in betreffende jaar en het activeren van 70% van de uitgaven (gemiddelde afschrijving 10 jaar), zal in vanaf 2018 rekening moeten worden gehouden met een extra afschrijvingslast van € 700.000 (€ (10.000.000 / 10) * 0,7). Deze berekeningssystematiek voor afschrijven is in lijn met de manier van afschrijven die is gebruikt bij de investeringsberekeningen zoals opgenomen in het SHP. Dit voornemen is opgenomen als onderdeel van de aanvullende investeringen.

7. Raadsman bij verhoor; afstemmen processen met ketenpartners (status 4, gerelateerd aan status 1)
Dit voornemen was nog niet opgenomen in de plannen van het SHP. De verwachte investering is ongeveer € 10 miljoen conform inschatting tijdens expertsessie met vertegenwoordiging van de nationale politie en VenJ. Het project is gepland aan te vangen in de tweede helft van 2016 en duurt ongeveer 2 jaar. Indien uit wordt gegaan van het opnemen van 30% van de uitgaven als exploitatielasten in betreffende jaar en het activeren van 70% van de uitgaven (afschrijving 10 jaar), zal vanaf 2018 rekening moeten worden gehouden met een extra afschrijvingslast van € 700.000 (€ (10.000.000 / 10) * 0,7). Deze berekeningssystematiek voor afschrijven is in lijn met de manier van afschrijven die is gebruikt in de investeringsberekeningen zoals opgenomen in het SHP. Dit voornemen is opgenomen als onderdeel van de aanvullende investeringen.

5.4. Vertraging in de uitvoering leidt nu tot lagere lasten, besparingen treden pas later op

5.4.1. Onderuitputting in 2013 – 2015 door beperkte investeringen

In 2013 waren de huisvestingslasten € 25 miljoen lager dan begroot. Voor € 12,5 miljoen betreft dit de lagere afschrijvingen op casco en installaties. In afwachting van het SHP is in de jaren tot en met 2013 terughoudend geïnvesteerd. Daarnaast resulteert de onderbesteding van beschikbare transitiegelden voor de businesscase Huisvesting in € 12,5 miljoen lagere lasten. In de begroting voor opvolgende jaren zijn deze uitgestelde uitgaven daarom opnieuw begroot.

Voor 2014 zijn de huisvestingslasten opnieuw € 32 miljoen lager uitgevallen dan begroot. Voor € 14 miljoen betreft dit lager dan begrote afschrijvingen op casco en installaties. Het investeringsvolume in 2014 is achtergebleven ten opzichte van de begroting als gevolg van de vertraging in de personele reorganisatie en de effecten hiervan op de uitvoering van het SHP. Ook de begrote lasten, onder duurzame goederen, voor het flexgereed maken voor de tijdelijke extra huisvesting vallen in 2014 lager uit dan geraamd vanwege de vertraagde uitvoering van het SHP. Door gerichte sturing op met name de uitgaven voor onderhoud en de realisatie van vervangingsinvesteringen zijn de overige huisvestingslasten vrijwel conform begroting.

De realisatie zoals opgenomen in de concept jaarrekening van 2015 is lager dan de begroting. De uitvoeringsorganisatie is nog niet in staat alle projecten te initiëren en te realiseren waardoor investeringen achterblijven. In 2015 hebben enkele afboekingen plaatsgevonden ten laste van het exploitatieresultaat en zijn ook eenmalige boekwinsten gerealiseerd door afstoot van enkele objecten.

5.4.2. Lagere exploitatielasten in begrotingen tot 2020 door schuifplannen, maar beperkte besparingen door vertraging investeringen

Op basis van het financiële dashboard dat het programmabureau Huisvesting van de nationale politie hanteert, is de geprognosticeerde realisatie aangepast waardoor de effecten van de vertraagde investeringen zichtbaar zijn geworden. Deze prognose is onder andere gebaseerd op de aangeleverde schuifplannen door de eenheden (uit 2015) en laat daarmee een "best educated guess" zien van realiseerbare begrotingscijfers. Besparingen gebaseerd op de "schuifplannen" (efficiëntere benutting van beschikbare ruimte door optimalisaties en

verhuizingen eenheden) betreft het zogenoemde “laag hangend fruit” van de mogelijke besparingen als onderdeel van de ingeboekte € 76,5 miljoen structurele besparingen.

Voor 2016 zijn de begrote exploitatielasten hoger dan gepland in het SHP vanwege de ingebruikname van de centrale PDC locaties. Volgens het SHP zou het PDC gehuisvest worden in bestaande locaties. Vanwege het benodigde oppervlakte en de snelheid van ingebruikname zijn nieuwe locaties gehuurd, resulterend in een toevoeging van ongeveer 42.000 m^2 (Bruto Vloer Oppervlak: BVO) op de totale portefeuille. Hierdoor zijn de exploitatielasten (huur) voor in ieder geval 10 jaar (huurcontract) structureel toegenomen met ongeveer € 9,9 miljoen. Door de realisatie van de schuifplannen leidt de prognose van de exploitatie op totaalniveau wel tot lagere lasten dan in 2015.

Een onderdeel dat niet is opgenomen in de prognoses van het dashboard zijn de investeringen en besparingen die volgen uit de plannen van het SHP. Om de structurele besparingen per 2025 conform de IBC te kunnen realiseren stelt de politie momenteel huisvestingsplannen op die gericht zijn op de volgorde en hoogte van de investeringen. In de IBC evenals het SHP is rekening gehouden met een investeringsbedrag van totaal € 360 miljoen tot en met 2025 gericht op de structurele besparing van € 76,5 miljoen. De bepaling van € 360 miljoen is overigens een (onderbouwde) schatting gebaseerd op valide aannames zoals opgenomen in het IBC (zie de hiervoor opgenomen tabel ‘Raming benodigde investeringen’).

De volgorde van de investeringen en bijbehorende afschrijvings- en financieringslasten wordt bekend nadat de huisvestingsplannen gereed zijn (verwachting zomer 2016). Op dit moment betreft de prognose van de jaarlijkse investeringen (timing) daarmee een inschatting.

5.4.3. Gevolgen investeringen SHP grotendeels pas na 2020 in de begroting merkbaar

De uitvoering van de plannen zoals vastgelegd in het SHP zijn met ongeveer 3 à 4 jaar vertraagd. Het programma Huisvesting is pas in eind 2014 geïnitieerd. Daarnaast heeft vertragende besluitvorming (huisvesting is volgend) en beperkt beschikbare resources in de uitvoeringsorganisatie gevolgen gehad voor de initiatie en uitvoering van de plannen. Waar in de begroting al besparingen worden ingeboekt vanaf 2013, is de realiteit dat de eerste besparingen door uitvoering van schuifplannen pas vanaf 2017 gerealiseerd kunnen worden.

De uitvoering van de plannen uit het SHP beginnen vanaf 2016 op stoom te komen, onder meer in de vorm van ongeveer 10 business cases voor uit te voeren projecten. Vastgoedprojecten zijn langdurig van aard. De financiële gevolgen van de huisvestingsplannen (besparingen) zijn daardoor de komende jaren nog marginaal. Ervan uitgaande dat projecten op zijn vroegst gestart worden eind 2016 – begin 2017 en dat de realisatie van projecten tenminste 2 tot 4 jaar duurt (gemiddeld meer dan 3 jaar door omvang, complexiteit en regelgeving), worden de financiële (exploitatie)gevolgen van de projecten pas vanaf ongeveer 2020 echt merkbaar na ingebruikname en activering op de balans. Daarbij wordt verondersteld dat er voor de uitvoering van de projecten voldoende capaciteit en financiële middelen beschikbaar zijn.

De gevolgen van deze vertragingen zijn dat een “stabiel jaar” - het jaar waarin alle investeringen zijn gedaan en besparingen worden gerealiseerd - voor de exploitatie van huisvesting pas verwacht wordt in 2025 of daarna (afhankelijk van beschikbare resources). Met de huidige inzet en vertraging van 4 jaar in ogenschouw nemend kan worden beredeneerd dat een “stabiel jaar” pas in 2029 realiteit is (2025 + 4 jaar vertraging). Uitgangspunt blijft echter dat alle plannen worden gerealiseerd voor 2025. De hoogte van de structurele besparingen van de ingeboekte € 76,5 miljoen zijn conform het SHP voor ongeveer € 61,5 miljoen hard onderbouwd en voor ongeveer € 15 miljoen betreft het “zoekgebieden” (geïdentificeerde besparingen in de portefeuille die nog niet gekwantificeerd zijn).

Op basis van een indicatieve schatting in het financiële dashboard gaat het programmabureau Huisvesting in de berekeningen uit van de volgende investeringsreeks op basis van de absorptiecapaciteit (en de projectduur).

Investering o.b.v. projectduur

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Investering tbv realisatie SHP	18.000	18.000	18.000	36.000	54.000
Investering vastgestelde voornemens	20.000	-	-	-	-
Totaal investeringen o.b.v. Nationale Politie	**38.000**	**18.000**	**18.000**	**36.000**	**54.000**
Spreiding investering o.b.v. projectduur (3 jaar)					
Spreiding van beoogde investering in BG16	6.000	6.000	6.000	-	-
Spreiding van beoogde investering in BG17	-	6.000	6.000	6.000	-
Spreiding van beoogde investering in BG18	-	-	6.000	6.000	6.000
Spreiding van beoogde investering in BG19	-	-	-	12.000	12.000
Spreiding van beoogde investering in BG20	-	-	-	-	18.000
Totaal investering per jaar o.b,v, PwC-analyse	**6.000**	**12.000**	**18.000**	**24.000**	**36.000**
Spreiding investering o.b.v. projectduur (2 jaar)					
Spreiding van beoogde investering in BG16	5.000	5.000	-	-	-
Spreiding van beoogde investering in BG16	5.000	5.000	-	-	-
Totaal investering per jaar o.b.v. PwC-analyse	**10.000**	**10.000**	**-**	**-**	**-**
Totaal investering per jaar o.b.v. projectspreiding	**16.000**	**22.000**	**18.000**	**24.000**	**36.000**

** Bron: Expertsessie, doorrekening SHP en PwC-analyse*

De cijfers in de tabel omvatten zowel de voornemens uit het SHP als de aanvullende voornemens. Uit de verschillende bijeenkomsten in het kader van ons onderzoek is naar voren gekomen dat vooral de timing van de projecten en daarmee van de financiële effecten absoluut niet vaststaat. Daarnaast moet rekening gehouden met de absorptiecapaciteit van de uitvoeringsorganisatie. Wij hebben hiermee rekening gehouden door de in het financiële dashboard weergegeven begrote investeringen over de tijd te spreiden. Zo wordt bijvoorbeeld € 18 miljoen zoals in het dashboard voorzien in 2016 verspreid over 3 jaar. De reeks van investeringen en de spreiding van deze reeks geven daarmee een indicatie van wat verwacht kan worden de komende jaren.

In het SHP wordt aangegeven dat voor dergelijke mix aan investeringen (voornamelijk 'flexgereed maken') het uitgangspunt gehanteerd wordt dat 30% van de investeringen als exploitatielasten dient te worden opgenomen in het betreffende jaar en 70% van de investeringen geactiveerd kan worden (met een gemiddelde afschrijvingstermijn van 10 jaar). Door de mix aan investeringen (en bijbehorende afschrijvingstermijnen) is dit uitgangspunt overgenomen in de PwC analyse.

Op basis van deze investeringen wordt in de inschatting van de jaarlijkse exploitatie rekening gehouden met de volgende lasten.

Investeringsreeks en bijbehorende impact op exploitatie

€ in duizenden		BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Timing investeringen SHP		16.000	22.000	18.000	24.000	36.000
Toename exploitatielasten investeringen SHP voornemens	Eenmalig (30%)	1.800	3.600	5.400	7.200	10.800
	Afschrijving in 10 jaar (70%)	-	-	-	1.260	2.520
Totaal		**1.800**	**3.600**	**5.400**	**8.460**	**13.320**
Versterken ZSM infrastructuur	Eenmalig (30%)	1.500	1.500	-	-	-
	Afschrijving in 10 jaar (70%)	-	-	700	700	700
Raadsman bij verhoor	Eenmalig (30%)	1.500	1.500	-	-	-
	Afschrijving in 10 jaar (70%)	-	-	700	700	700
Totaal		**3.000**	**3.000**	**1.400**	**1.400**	**1.400**

** Bron: Expertsessie, doorrekening SHP en PwC analyse*

Bij deze reeks dient expliciet vermeld te worden dat de timing nog ter discussie staat. Voor de berekeningen hebben wij de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. De timing van de investeringen verloopt conform het dashboard;
2. 30% van de uitgaven voor projecten wordt ten laste gebracht van betreffende jaar (in lijn met aannames zoals opgenomen in SHP);
3. 70% van de uitgaven voor projecten wordt geactiveerd na ingebruikname en in gemiddeld 10 jaar afgeschreven (in lijn met aannames zoals opgenomen in SHP);
4. De gemiddelde projectduur (initiatie tot en met realisatie) van de voornemens SHP is 3 jaar;
5. De gemiddelde projectduur (initiatie tot en met realisatie) van de voornemens buiten SHP is 2 jaar (betreft Versterken ZSM infrastructuur en Raadsman bij verhoor);

6. Financieringslasten zijn voor dit overzicht buiten beschouwing gelaten vanwege de beperkte omvang. Financieringslaten zijn in een separaat hoofdstuk inzichtelijk gemaakt.

5.5. *Uitgestelde uitvoering heeft gevolgen voor gehele reorganisatie nationale politie*

Het taakstellende karakter van de begroting op basis van eerdere indicaties geeft slechts een beperkte houvast. De afgelopen jaren heeft onderuitputting plaatsgevonden dat gevolgen heeft voor besparingen op de middellange en lange termijn. Doordat investeringen (nog) niet (of beperkt) hebben plaatsgevonden, worden besparingen ook niet gerealiseerd. De lasten gaan zeker bij huisvesting voor de baten uit. Bijvoorbeeld: het afstoten van m² kan alleen doorgang vinden wanneer investeringen zijn gedaan die flexibel werken mogelijk maken.

Uit de gesprekken is gebleken dat de uitvoeringsorganisatie in 2013, 2014 en 2015 onvoldoende personele capaciteit beschikbaar heeft gehad voor de initiatie en uitvoer van projecten, wat mede tot onderuitputting heeft geleid. Werkzaamheden essentieel voor “going concern” (onderhoud) en de reorganisatie zijn daardoor uitgesteld of niet uitgevoerd.

De vertraagde reorganisatie van de nationale politie heeft gevolgen voor huisvesting. Daar uit volgend heeft het uitstellen van de geraamde investeringen van € 360 miljoen ook weer gevolgen voor de voortgang van reorganisatie als geheel. De timing van de investeringen van € 360 miljoen is op dit moment nog niet onderbouwd. In de loop van 2016 worden door de eenheden Huisvestingsplannen opgesteld die houvast moeten bieden bij de onderbouwing en timing van de € 360 miljoen aan investeringen zoals genoemd in het SHP. Bij de bepaling van de meerjarige begrotingen is dit een onzekerheid. Op basis van de investeringsomvang wordt verwacht dat vooral in de jaren vanaf 2020 een boeggolf aan investeringen en desinvesteringen (besparingen) wordt gerealiseerd. Investeringen en desinvesteringen zijn tot op zekere hoogte communicerende vaten wat een jaarlijkse herziene inschatting van de meerjarenbegroting noodzakelijk maakt.

Door de vertraging in investeringen is te verwachten dat een representatief stabiel exploitatiejaar voor huisvesting pas na 2025 (verwachting 2029) van toepassing is met de verwachte onderbouwde netto exploitatie van € 289,5 miljoen, al is de ambitie van het programmabureau Huisvesting alle projecten voor 2025 te realiseren.

Voor het realiseren van besparingen zoals ingeboekt in de huidige begroting zijn uitgangspunten gehanteerd. Door enkele externe ontwikkelingen zijn deze besparingen lastig te realiseren. Zo werden tijdens de expertsessie met vertegenwoordigers van nationale politie en VenJ de volgende voorbeelden genoemd.

- aanvullend ingeboekte taakstellingen die niet aansluiten bij de voortgang van de uitvoering van plannen;
- het Rijksvastgoedbedrijf heeft een korting op het tarief doorgevoerd wat een lastenverlichting tot gevolg heeft gehad (ongeveer € 4,4 miljoen). Dit betrof ook objecten die op de dispositie lijst staan (ingeboekte besparing). VenJ heeft de lastenverlichting afgeroomd waardoor besparingen ten opzichte van de bestaande begroting niet worden gerealiseerd (mismatch bij afstoten);
- daarnaast is er een samenloop van ongeveer € 1 á 2 miljoen met besparingen die zijn ingeboekt ten behoeve van de LMO, waardoor besparingen ten opzichte van de bestaande begroting niet worden gerealiseerd.

De financieringslasten van investeringen zijn niet inzichtelijk gemaakt. Voor de analyse PwC zijn deze additionele rentelasten wel meegenomen (voor inschatting zie hoofdstuk 6).

De implementatie van ‘het nieuwe werken’ bij huisvesting heeft gevolgen voor (en hangt samen met) lasten bij IV/ICT en Vervoer. Werkplek-ICT moet worden aangepast en vervoersbewegingen zullen naar verwachting toenemen. In deze paragraaf zijn alleen de gevolgen voor huisvesting opgenomen aangezien daar een vastgesteld plan beschikbaar voor is.

Het voornemen met betrekking tot het verduurzamen van de huisvestingsportefeuille is nog niet gekwantificeerd in het SHP, waardoor de investeringslasten voor dit voornemen nog niet inzichtelijk zijn.

In het SHP wordt aangegeven dat voor de mix aan investeringen (voornamelijk 'flexgereed maken') het uitgangspunt gehanteerd wordt dat 30% van de investeringen als exploitatielasten wordt opgenomen in het betreffende jaar en 70% van de investeringen geactiveerd wordt (met een gemiddelde afschrijvingstermijn van 10 jaar). Dit uitgangspunt is in de berekening overgenomen als hoofdindicatie voor de exploitatielasten in de komende jaren. De consequenties van deze rekensystematiek vormen wel een aandachtspunt voor de toekomst wanneer de werkelijke investeringscategorieën en bijbehorende afschrijvingstermijnen bekend worden.

6. Overige materiële lasten

Dit hoofdstuk over de overige materiële lasten Vervoer, Geweldmiddelen en Uitrusting, Operationeel, en Beheer kent naar haar aard een iets andere aanpak dan de voorgaande hoofdstukken. We hebben voor de volgende analysemethode gekozen om tot onze schatting per lastencategorie te komen.

1. Eerst hebben we onderzocht of de **begrotingsreeks** van de nationale politie voor de betreffende lastencategorie voldoende inhoudelijk onderbouwd is. Indien dit niet het geval is, hebben wij op basis van interviews en afstemmingen met experts van de nationale politie en VenJ vastgesteld of de (dalende) begrotingstrends een logisch resultaat van inhoudelijke activiteiten zijn of dat er sprake is van niet ingevulde bezuinigingen. Op basis van deze uitkomsten en onze analyse hebben wij bepaald in hoeverre de geschatte lasten de huidige begrotingsreeks voor 2016 – 2020 volgen.
2. Vervolgens hebben we eventuele delta's uit de **bestedingsplannen** voor 2016 in beeld gebracht. Deze delta's geven het verschil aan tussen het financiële kader en wat een organisatieonderdeel verwacht nodig te hebben in 2016. Deze delta's hebben we beoordeeld op hardheid en robuustheid. Een goed onderbouwde delta hebben we voor 100% meegenomen in onze analyse, een minder hard onderbouwde delta voor 50%, en een delta waarvoor de onderbouwing geheel ontbreekt hebben we niet meegenomen in onze analyse. De 50% hebben we gekozen omdat het hier om noodzakelijke uitgaven gaat, die echter beperkt onderbouwd zijn.
3. Ten slotte hebben we de **voornemens** per lastencategorie geanalyseerd. Daarbij hebben we eerst per voornemen vastgesteld of het in de categorie 'wettelijke verplichting' of 'toezegging Minister aan Tweede Kamer' valt, of dat het een duidelijke relatie met een van deze categorieën heeft. Deze voornemens nemen we mee in de beschouwing, overige voornemens niet. Daarna hebben we vastgesteld of de voornemens al in de begroting van de nationale politie zijn verwerkt. Als dat niet het geval is, hebben we de lasten van het voornemen op hardheid beoordeeld. Goed onderbouwde lasten hebben we voor 100% meegenomen in onze analyse, minder hard onderbouwde lasten voor 50%, en niet-onderbouwde of onbekende lasten voor 0%.

6.1. Verschil vervoerslasten in 2020 € 21 miljoen

Kaderstellende daling in begroting voor Vervoer

De lastencategorie Vervoer bestaat uit twee delen:

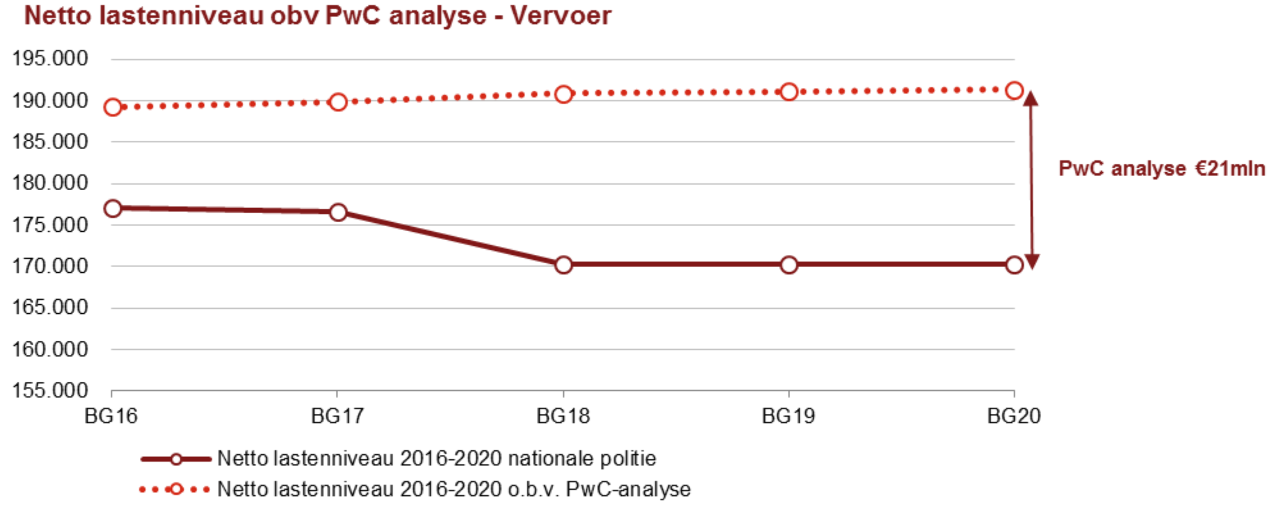
1. De voer- en vaartuigenportefeuille, waarvoor de verantwoordelijkheid en het bijbehorende budget bij het Politiedienstencentrum (PDC) ligt.
2. De luchtvloot, waarvoor de verantwoordelijkheid en het budget bij de politiechef van de Landelijke Eenheid ligt.

Voor de voer-, vaar- en vliegtuigenportefeuille van de politie bedraagt de begroting 2016 – 2020 circa € 177 miljoen in 2016. Hiervan is € 160 miljoen bestemd voor de voer- en vaartuigen en € 17 miljoen voor de luchtvloot.

Het vervoerbudget kent een financiële kaderstelling die afloopt van 177 miljoen in 2016 naar € 170 miljoen in 2020. In het bestedingsplan 2016 van het PDC is aangegeven dat bij de start van de nationale politie geen plan of beleid beschikbaar was voor de invulling van deze budgetreductie. Ook bij het opstellen van de begroting 2016 zijn er geen onderliggende plannen gemaakt ter onderbouwing voor de begrote besparing. In december 2015 is wel het strategisch voertuigenplan vastgesteld. Hierin worden besparingen voorgesteld, maar op welke termijn deze besparingen gerealiseerd gaan worden is nog niet vastgesteld.

De werkelijke vervoerlasten zijn in de jaren 2013 – 2015 telkens 2 tot 3% hoger uitgevallen dan geraamd. Wel laten ze een dalende trend zien, die in lijn ligt met de daling in de financiële taakstelling in de begroting. Vanuit financieel perspectief laten de vervoerslasten daarmee een stabiele reeks zien.

Het lastenniveau o.b.v. analyse PwC voor Vervoer komt in 2020 € 21 miljoen hoger uit dan de begroting nationale politie

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Vervoer

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto lastenniveau 2016-2020 nationale politie	**177.047**	**176.597**	**170.297**	**170.297**	**170.297**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	-	450	6.750	6.750	6.750
Delta o.b.v. bestedingsplannen	8.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	3.696	9.321	10.361	10.601	10.801
Totaal PwC-delta's	**12.196**	**13.271**	**20.611**	**20.851**	**21.051**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**189.243**	**189.868**	**190.908**	**191.148**	**191.348**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

Bovenstaande grafiek en tabel geven aan hoe het netto lastenniveau op basis van de PwC-analyse zich verhoudt tot de begroting van de nationale politie voor 2016 tot en met 2020. In de tabel laat de regel 'Netto lastenniveau – Vervoer' de begrotingsreeks van de nationale politie 2016 – 2020 zien. Daaronder tonen we de correcties die we verderop in deze paragraaf tekstueel toelichten. Hieronder zullen we eerst de opbouw en bijzonderheden van onze schatting met betrekking tot de verschillen uit de bestedingsplannen en de vastgestelde voornemens toelichten.

De geschatte lasten in de PwC analyse zijn opgebouwd uit 3 correcties ten opzichte van de begroting nationale politie

Conform onze analysemethode en uitgaande van de begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie voeren we een drietal correcties uit om tot ons netto lastenniveau te komen: (1) de begrotingsreeks 2016 – 2020, (2) de correcties op basis van de bestedingsplannen, en (3) de correcties op basis van de vastgestelde voornemens.

1. *Begrotingsreeks 2016 – 2020*
   Allereerst zijn de netto lasten van Vervoer, zowel begrotingen als realisaties, onderzocht. Voor Vervoer is net als voor Geweldmiddelen en Uitrusting en in tegenstelling tot de domeinen Operatie en Beheer, de verantwoordelijkheid voor het budget grotendeels centraal belegd. De budgetten van Vervoer (en Geweldmiddelen en Uitrusting) bevatten een eenduidige inhoudelijke verhaallijn ten aanzien van de begrotingscijfers van 2016, daarom is 2016 als begrotingsbasis gehanteerd. Voor 2017 tot en met 2020 is deze basis 2016 constant verondersteld. Doordat er geen onderliggende plannen zijn voor de in de begroting opgenomen besparingen, verwachten wij dat deze besparingen zich niet zullen manifesteren. Dit levert in onze analyse een delta op resulterend in een budgetverhoging.

2. *Bestedingsplan 2016*
   Daarnaast was bij het opstellen van de begroting een aantal zaken nog niet bekend, die de nationale

politie wél in haar bestedingsplan 2016 opgenomen heeft. Deze zaken hebben wij getoetst en, afhankelijk van de 'hardheid' hiervan, meegenomen in onze schatting.

3. *Vastgestelde voornemens*
Tot slot hebben wij de vastgestelde voornemens met betrekking tot vervoer getoetst. Er zijn drie voornemens die de politie heeft op het gebied van vervoer. Dit betreft het groot materieel (toekomstbestendig maken, vervangen en uitbreiden), de gevolgen van de nieuwe aanbesteding politievoertuigen en daarnaast de besparingen uit het Strategisch Voertuigenplan. Alle voornemens zijn meegenomen in het netto lastenniveau van PwC.

Verklaring lastenniveau o.b.v. analyse PwC

Delta door ontbreken besparingsplannen
Aan de begroting liggen geen inhoudelijke plannen ten grondslag om de daarin opgenomen besparing van circa € 7 miljoen over 4 jaar te realiseren. Zoals ook in het bestedingsplan van het PDC is aangegeven, lijkt de substantiële besparingsdoelstelling op Vervoer alleen mogelijk door het aantal voertuigen aanzienlijk te reduceren. Tot op heden is dit niet gebeurd omdat concreet beleid hiervoor ontbreekt en de realisatiefase waarin het korps zich bevindt in de praktijk eerder vraagt om meer dan om minder voertuigen. Daarnaast wordt ook in het Strategisch Voertuigenplan (SVP) genoemd dat de gebruiksduur en afschrijvingstermijn meer in overeenstemming moeten worden gebracht om daadwerkelijk te kunnen sturen op de lasten van het wagenpark. Er is een verjonging van het wagenpark nodig om deze besparingen te kunnen realiseren.

Delta op basis van bestedingsplannen
Voor de voertuigverzekeringen is een verplichte nieuwe aanbesteding uitgevoerd. Deze aanbesteding heeft in combinatie met aanpassingen in de algehele wettelijke polisvoorwaarden geleid tot een structurele toename van de premielasten met € 3,5 miljoen per jaar. Daarnaast zijn er voor 2016 € 5 miljoen extra lasten voor verwachte toename in vervoersbewegingen. Dit tijdelijke budget is bedoeld om de teruggang in het aantal voertuigen, benodigd om invulling te geven aan de besparingsdoelstelling, te vertragen. Met deze vertraging kunnen de extra vervoersbewegingen als gevolg van de schuifplannen Huisvesting opgevangen worden.

Delta op basis van vastgestelde voornemens
Per november 2015 heeft de nationale politie het groot materieel (waaronder Touaregs, waterwerpers en observatieposten) 'om niet' overgenomen van VenJ. De jaarlijkse lasten van onderhouden, vervangen en uitbreiden komen ten laste van de begroting van de nationale politie. De verklaring voor deze extra lasten is tweeledig. Allereerst wordt het aantal Touaregs met 9 uitgebreid om op de basisinzet van 47 te komen. Daarnaast wordt de nationale politie de komende jaren bovenop het onderhoud ook verantwoordelijk voor de afschrijvingen op al het overgenomen groot materieel. Het vervangen van de waterwerpers en observatieposten heeft de komende jaren geen financiële impact, dit speelt pas vanaf respectievelijk 2021 en 2023. Het gezamenlijke effect van de aanschaf groot materieel (Touaregs) en de gevolgen van de nieuwe aanbesteding politievoertuigen is € 18 miljoen in 2020.

Eind 2015 heeft het Korpsleidingoverleg het Strategisch Voertuigenplan (SVP) vastgesteld. Er worden in dit plan verscheidene besparingsmogelijkheden genoemd zoals vermindering van huurlasten en herclassificatie van auto's. Tevens wordt geadviseerd om gericht data te verzamelen over het voertuiggebruik ten behoeve van de verhoging van de bezettingsgraad en de benuttingsgraad van de voertuigen. Het SVP geeft geen antwoord op de vraag wanneer de besparingsmogelijkheden kunnen worden gerealiseerd, hier dient nog besluitvorming over te komen. Implementatie van de besparingsmogelijkheden kost naar verwachting tijd, omdat mutaties in het voertuigenbestand naar verwachting geleidelijk plaatsvinden bij vervanging van bestaande voertuigen. De besparing betreft € 7 miljoen in 2020. Het netto-effect van de delta Vervoer op basis van de vastgestelde voornemens bedraagt daarmee € 11 miljoen.

6.2. *Verschil lasten voor Geweldmiddelen en Uitrusting in 2020 € 5 miljoen*

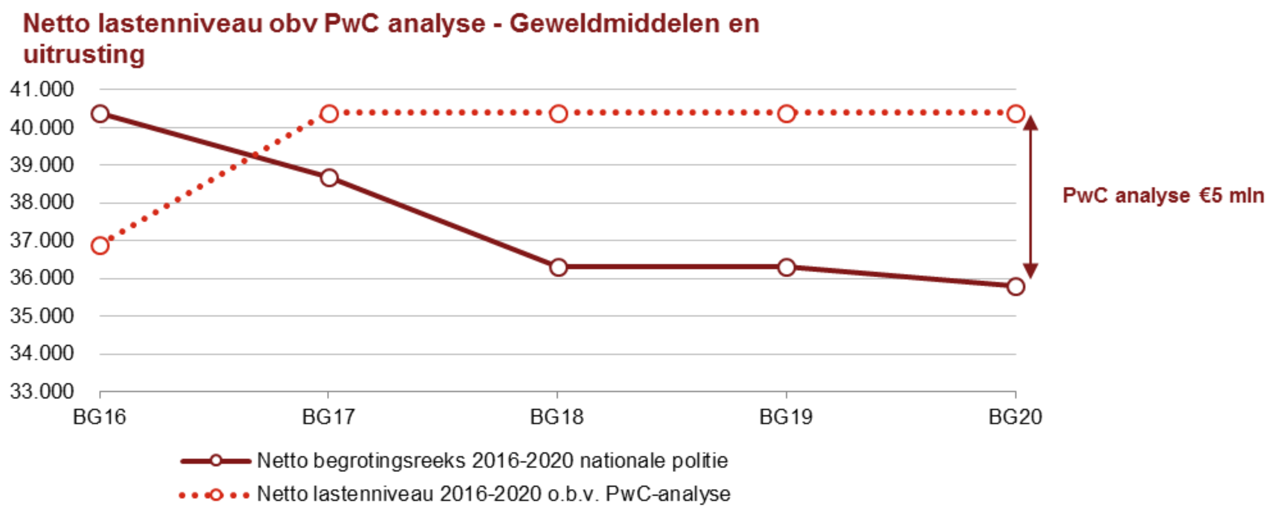
Dalende trend in begroting voor Geweldmiddelen en uitrusting

Deze lastencategorie bestaat hoofdzakelijk uit de uitgaven voor de aanschaf van politiekleding: het reguliere politie-uniform, ME- en bikerskleding. Ook het onderhoud en de vervanging van de ondersteunende middelen zoals dienstwapen, wapenstok en handboeien vallen onder dit budget.

Het budget voor geweldmiddelen en uitrusting (G&U) voor 2016 bedraagt € 40 miljoen conform de begroting nationale politie 2016 – 2020. Het budget daalt in deze meerjarige begroting nationale politie naar € 36 miljoen in 2020, een besparing van € 4 miljoen. Er is bij de nationale politie geen onderbouwing beschikbaar van het budget van € 36 miljoen in 2020. Tevens is er geen onderbouwing beschikbaar van de wijze waarop deze besparing van € 4 miljoen moet worden gerealiseerd.

De netto lasten voor geweldmiddelen en uitrusting (G&U) zijn in 2014 en 2015 beduidend hoger dan in 2013 als gevolg van de aanschaf van het nieuwe uniform. De gerealiseerde netto lasten voor G&U zijn in 2013 en 2014 lager dan de begroting, respectievelijk € 7 miljoen en € 13 miljoen. Deze onderschrijdingen worden voornamelijk veroorzaakt door vertraging in de uitlevering van het nieuwe uniform. In 2015 ligt de realisatie in lijn met de begroting.

Lastenniveau o.b.v. analyse voor Geweldmiddelen en Uitrusting geeft verschil van € 5 miljoen in 2020

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Geweldmiddelen en uitrusting

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**40.400**	**38.700**	**36.300**	**36.300**	**35.800**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	-	1.700	4.100	4.100	4.600
Delta o.b.v. bestedingsplannen	(3.500)	-	-	-	-
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	-	-	-	-	-
Invoer uitschuifbare wapenstok, versterking pepperspray en compacte	-	-	-	-	-
Totaal PwC-delta's	**(3.500)**	**1.700**	**4.100**	**4.100**	**4.600**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**36.900**	**40.400**	**40.400**	**40.400**	**40.400**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2020 en PwC-analyses*

Bovenstaande grafiek en tabel geven aan hoe het netto lastenniveau op basis van de PwC-analyse zich verhoudt tot de begroting van de nationale politie voor 2016 tot en met 2020. In de tabel laat de regel 'Netto lastenniveau – Geweldmiddelen & uitrusting' de begrotingsreeks van de nationale politie 2016 – 2020 zien. Daaronder tonen we de correcties die we verderop in deze paragraaf tekstueel toelichten. Hieronder zullen we eerst de opbouw en

bijzonderheden van onze schatting met betrekking tot de delta's uit de bestedingsplannen en de vastgestelde voornemens toelichten.

De geschatte lasten in de PwC analyse zijn opgebouwd uit 3 correcties ten opzichte van de begroting nationale politie

Uitgaande van de begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie voeren we een drietal correcties uit om tot onze netto lastenniveau te komen, conform de analysemethode aan het begin van dit hoofdstuk. Deze correcties lichten we hieronder nader toe: (1) de begrotingsreeks 2016 – 2020, (2) de correcties op basis van de bestedingsplannen, en (3) de correcties op basis van de vastgestelde voornemens.

1. *Begrotingsreeks 2016 – 2020*
   Allereerst zijn de netto lasten van Geweldmiddelen en Uitrusting, zowel begrotingen als realisaties, onderzocht. Net als bij Vervoer is de verantwoordelijkheid voor het budget grotendeels centraal belegd. Op basis van deze analyse nemen we de begroting 2016 als uitgangspunt. Voor 2017 tot en met 2020 houden wij de basis 2016 constant. Doordat er geen onderliggende plannen zijn voor de begrote besparingen en de door ons verwachte beperkte impact door veranderingen in de aard en omvang van het politiewerk, verwachten wij dat deze besparingen zich niet zullen manifesteren. Dit levert in onze analyse een delta op.

2. *Bestedingsplannen 2016*
   In haar bestedingsplan geeft de nationale politie aan in 2016 naar verwachting 37 miljoen te moeten besteden voor Geweldmiddelen en Uitrusting, door een verwachte incidentele onderschrijding van afgerond 4 miljoen. In ons netto lastenniveau verwerken wij de in het bestedingsplan opgenomen besparing voor 2016. De eveneens in het bestedingsplan genoemde mogelijke aanschaf van tasers (stroomstootwapen), compacte bewapening en wapenstokken worden bij de vastgestelde voornemens meegenomen.

3. *Vastgestelde voornemens*
   Daarnaast zijn de volgende vastgestelde voornemens geïdentificeerd, die aansluitend worden toegelicht:

   a. de brede verstrekking van zowel operationele als niet-operationele uniformen;
   b. budget voor innovatie op het gebied van wapens (less lethal);
   c. invoer uitschuifbare wapenstok, versterking pepperspray en compacte wapens.

   Ad a. Er moet nog een definitief besluit worden genomen of er een zogeheten niet operationeel uniform moet komen en hoe dat er dan uit gaat zien. Er is een beleidsvoornemen, maar dat vergt nog verdere afstemming met onder meer medezeggenschap en bonden. De financiële consequenties zijn niet bekend en daarom niet meegenomen in de begroting 2016 – 2020 van de nationale politie. Dit voornemen hebben wij daarom niet meegenomen in het netto lastenniveau van PwC.

   Ad b. In een brief aan de 2e Kamer (juni 2014) informeert de minister dat de politie in 2015 een onderzoek start naar de mogelijkheden van het gebruik van nieuwe vormen van 'less lethal' bewapening binnen haar taakstelling. Hierbij wordt onderzocht welke middelen nodig zijn om, rekening houdend met proportionaliteit en subsidiariteit, ook in de toekomst het hoofd te kunnen blijven bieden aan het geweld waarmee de politie dagelijks wordt geconfronteerd. Onderdeel van dit onderzoek is in ieder geval de mogelijkheden die het gebruik van stroomstootwapens (taser) biedt binnen het palet van de overige geweldmiddelen zoals de versterkte pepperspray en de uitschuifbare wapenstok.

   De nationale politie heeft een business case 'Pilot stroomstootwapen in de BPZ' ontwikkeld, waarvan de investering voor het stroomstootwapen en aanverwante benodigdheden wordt geraamd op ruim € 10 miljoen. De financiële consequenties van dit voornemen zijn niet opgenomen in de begroting van de nationale politie. Vanwege het ontbreken van formele besluitvorming tot op heden wordt dit voornemen niet meegenomen in de berekening van het netto lastenniveau van PwC.

Ad c. In een brief aan de Tweede Kamer (juni 2014) informeert de minister dat hij na overleg met de politievakorganisaties op korte termijn een besluit neemt over de landelijke invoering van de uitschuifbare wapenstok. Ondanks plannen en overleggen over dit onderwerp is er tot op heden geen besluit over dit onderwerp genomen. Wij hebben de aanschaf van het compacte wapen en de uitschuifbare wapenstok dan ook niet meegenomen in onze schatting van het lastenniveau voor geweldmiddelen en uitrusting.

Verklaring lastenniveau o.b.v. analyse PwC

Delta door ontbreken besparingsplannen
Aan de begroting liggen geen inhoudelijke plannen ten grondslag om de daarin opgenomen besparing van circa € 4 miljoen vanaf 2018 te realiseren. Hoewel de overbezetting op de operationele sterkte zal verdwijnen, stijgt tegelijkertijd het aantal vrijwilligers de komende jaren, vanwege het vastgesteld voornemen om meer vrijwilligers aan de politie te binden. In het aantal uit te rusten werknemers salderen deze twee effecten elkaar, waardoor dit geen argument is voor de begrote besparing van ca. 10% op deze kosten. Hierdoor komt onze analyse in 2020 € 4 miljoen hoger uit dan de begroting van de nationale politie.

Delta op basis van bestedingsplannen
In het bestedingsplan 2016 van het PDC is aangegeven dat er sprake is van een overschot op het financiële kader van € 3,5 miljoen. Dit is een gevolg van een beperktere vervangingsnoodzaak in 2016. In de periode 2013 – 2015 heeft het PDC voor een groot deel van het korps de uitrusting vervangen. Vanaf 2016 moet deze nieuwe uitrusting in stand worden gehouden. Door de nog relatief korte gebruiksduur van deze middelen, bleek in 2015 dat de vervangingsnoodzaak beperkt is. De nationale politie verwacht dat deze trend zich deels voortzet. Wij verwachten dat vooral sprake is van een incidenteel effect voor 2016. De besparing van € 3,5 miljoen is voor 2016 meegenomen in de berekening van het netto lastenniveau van PwC.

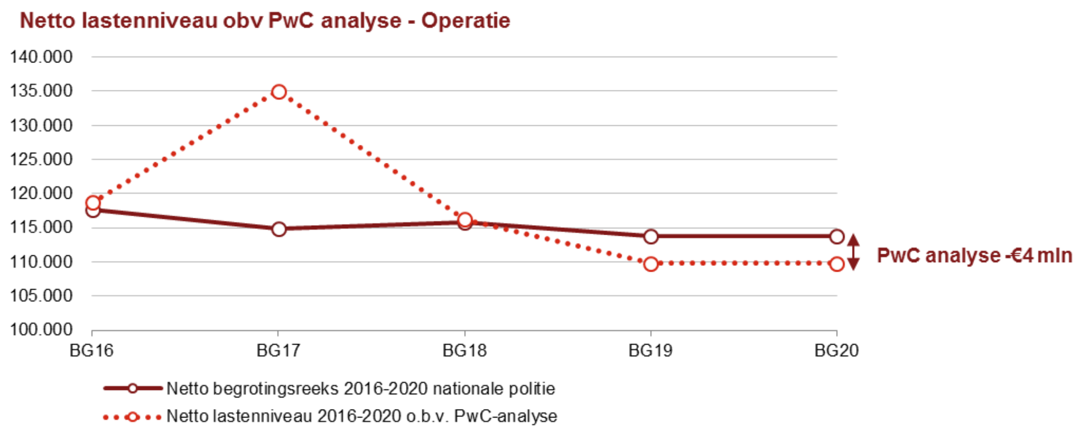
Delta op basis van vastgestelde voornemens
Aangezien er over de voornemens op het gebied van geweldmiddelen en uitrusting nog geen formele besluiten genomen zijn, levert dit geen delta op in onze analyse.

6.3. Verschil lasten voor Operationeel in 2020 € 4 miljoen

De begroting Operationeel van de nationale politie laat een dalende trend van € 4 miljoen zien voor de periode 2016-2020

De begrotingspost voor 2016 op de lastencategorie Operationeel bedraagt bijna € 118 miljoen. Uit dit budget financiert de nationale politie onder andere de arrestantenzorg, de meldkamerlasten en betaalt de politie de dienstreizen van haar personeel. De begroting 2016 – 2020 laat voor de lastencategorie Operationeel een dalende trend zien van € 4 miljoen. Voor de analyse die wij van de operationele lasten hebben gemaakt vormt de begroting 2016-2020 van de nationale politie het vertrekpunt.

Ons netto lastenniveau ligt € 4 miljoen lager dan de begrotingsreeks nationale politie in 2020

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Operationeel

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**117.683**	**114.803**	**115.803**	**113.777**	**113.777**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	(6.598)	(3.718)	(4.718)	(2.692)	(2.692)
Delta o.b.v. bestedingsplannen	7.600	7.200	7.200	7.200	7.200
Delta o.b.v. vastgestelde voornemens	-	16.750	(2.050)	(8.500)	(8.500)
Totaal PwC-delta's	**1.002**	**20.232**	**432**	**(3.992)**	**(3.992)**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**118.685**	**135.035**	**116.235**	**109.785**	**109.785**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

Bovenstaande grafiek en tabel geven aan hoe het netto lastenniveau op basis van de PwC-analyse zich verhoudt tot de begroting van de nationale politie voor 2016 tot en met 2020. In de tabel laat de regel 'Netto lastenniveau - Operationeel' de begrotingsreeks van de nationale politie 2016 – 2020 zien. Onder die regel tonen we correcties die we in het vervolg van deze paragraaf nader zullen toelichten. Daarvoor zullen we eerst de gehanteerde systematiek beschrijven, en daarna een verklaring van de verschillen tussen de begroting nationale politie en het netto lastenniveau op basis van onze analyse.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting nationale politie en ons netto lastenniveau worden veroorzaakt door het corrigeren voor ontbrekende besparingsplannen, de operationele hogere lasten van IV, en de voornemens 'inbedding Politieacademie', 'Contourennota Opsporing' en 'centralisatie van de eigen beheerde omgevingen (EBO's)'. Deze hogere lasten en voornemens veroorzaken samen de grotere afwijkingen ten opzichte van de begrotingsreeks nationale politie. Ze hebben zowel een drukkend (ontbrekende besparingsplannen, centralisatie EBO's) als een opstuwend effect (de overige verschillen) op het netto lastenniveau Operationeel.

De netto lastenniveau op basis van de PwC analyse is opgebouwd uit 3 correcties ten opzichte van de begroting nationale politie

Vanaf de begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie voeren we een drietal correcties uit om tot ons netto lastenniveau te komen, conform de analysemethode aan het begin van dit hoofdstuk. Deze correcties lichten we hieronder nader toe: (1) correctie van de trend van de begrotingsreeks 2016 – 2020, (2) de correcties op basis van de bestedingsplannen, en (3) de correcties op basis van de vastgestelde voornemens.

Begrotingsreeks 2016 – 2020
Allereerst wordt de dalende trend op de begrotingsreeks 2016 – 2020 voor Operationeel niet verklaard door inhoudelijke activiteiten. De nationale politie geeft aan dat ze momenteel geen concreet plan heeft voor het realiseren van de daling van de begrotingsreeks met € 4 miljoen tot 2020. De besparing is daarom alleen ingeboekt, maar niet georganiseerd.

Het ontbreken van concrete besparingsplannen leidt tot een niet-onderbouwde daling in de begroting tussen 2016 en 2020. We passen daarom een correctie toe op de begroting 2016 – 2020 van de nationale politie. Deze correctie betekent dat we het gemiddelde van de realisatie van de jaren 2013, 2014 en 2015 doortrekken als basis voor de jaren 2016 – 2020. Dit is een andere systematiek dan bij Vervoer en Geweldmiddelen en Uitrusting. De budgetten voor Operationeel (evenals voor Beheer, zie paragraaf 6.4) blijken minder onderbouwd te zijn met een eenduidige (centrale) verhaallijn, wat voornamelijk verzaakt wordt door het feit dat Operationeel een decentrale governance kent. Dit in tegenstelling tot Vervoer en Geweldmiddelen en Uitrusting, welke beiden een centrale governance kennen en een eenduidige inhoudelijke verhaallijn bevatten ten aanzien van de begrotingscijfers van 2016.

Bij het bepalen van het gemiddelde over 2013 – 2015 hebben we rekening gehouden met incidentele effecten in die jaren. Zo hebben we de Nuclear Security Summit (NSS) in 2014 en de overschrijding op dienstreizen in 2015 buiten de bepaling van het gemiddelde gehouden. De NSS betrof een eenmalig evenement en de overschrijding op dienstreizen houdt verband met de plaatsing van medewerkers in het kader van de vorming van de nationale politie en wordt ook als incidenteel gezien.

Bestedingsplannen 2016
Ten tweede hebben we in bestedingsplannen voor 2016 geconstateerd dat verschillende organisatieonderdelen van de nationale politie meer budget voor Operationeel verwachten nodig te hebben dan de betreffende kaders

beschikbaar stellen. Vanwege de decentrale allocatie van de operationele lasten hebben we ervoor gekozen om een selectie van de bestedingsplannen mee te nemen in het onderzoek[20]. Daarmee hebben wij ongeveer 50% van de toebedeelde financiële kaders van de lastencategorie Operationeel doorgenomen. Conform de systematiek die aan het begin van dit hoofdstuk is geschetst, hebben we deze delta's ten opzichte van de begroting nationale politie beoordeeld en meegenomen in onze analyse.

Vastgestelde voornemens
Ten slotte hebben we de vastgestelde voornemens bij Operationeel onderzocht. Deze voornemens zijn hoofdzakelijk afkomstig uit het Strategisch Beleidsplan Operatiën (SBO). Sinds 2015 wordt door de eenheden en het PDC een Uitvoeringsplan SBO opgesteld waarin alle veranderopgaven uit de operationele portefeuilles worden beoordeeld en gewogen op haalbaarheid en betaalbaarheid. Onderstaande negen voornemens vallen in categorie 1 of 2, of hebben een directe relatie hiermee. Deze voornemens hebben de nationale politie en VenJ geïdentificeerd als relevant voor dit onderzoek. De voornemens hebben volgens de nationale politie en VenJ een relatief beperkte financiële impact, maar wel een status 1 of 2 of daaraan direct gerelateerd. Ze zijn daarom meegenomen in dit onderzoek.

1. Toerusten wijkagenten en opleiden nieuwe wijkagenten. Er wordt toegewerkt naar één wijkagent op 5000 inwoners.
2. Commissie Hoekstra – optimaliseren van het proces van afname van DNA door middel van wetgeving. De wetgeving rondom het afstaan van DNA kwalificeert de commissie als te ingewikkeld. De afname van DNA zou volgens de commissie moeten plaatsvinden zodra een verdachte in aanmerking komt voor voorlopige hechtenis. De wet moet hiervoor worden aangepast.
3. Invoeren Wet Middelentest bij geweld. Bij alle personen die worden verdacht van het plegen van geweldsmisdrijven zal een middelentest worden afgenomen.
4. EU-richtlijn minimum normen slachtoffers. Slachtoffers in de EU krijgen overal dezelfde minimumrechten. Het betreft onder meer informatieverstrekking, ondersteuning en deelname aan het strafproces.
5. Drugs in het verkeer. Vanaf medio 2016 gelden limieten voor drugsgebruik in het verkeer. De politie gaat via speekseltesten op een snelle manier controleren op een bestuurder drugs heeft gebruikt.
6. Vereenvoudigen politieproducten, verkorte PV's. Door digitalisering wordt het opstellen van een proces verbaal vereenvoudigd. Dit voornemen is een onderdeel van IV en is in het hoofdstuk Verbindingen en Automatisering opgenomen in IV-changing the business betreffende AVP-2016 en AVP-vernieuwing
7. ZSM en Rechtsbijstand; er bestaan zorgen over verdachten die bij de ZSM-werkwijze afstand doen van hun recht op bijstand. Er zijn pilots uitgevoerd met bijstand via videoverbinding. Dit wordt mogelijk de standaard bij ZSM.
8. Organiseren en professionaliseren van afhandelcapaciteit. Dit voornemen is een onderdeel gebleken van de Contourennota Opsporing (zie hieronder).
9. Invoeren OVD (officier van dienst) Kaderregeling. De Kaderregeling beschrijft een commandostructuur van OvD's tijdens incidenten, die de commandovoering binnen de operatie hebben.

Naast deze SBO-voornemens zijn er ook voornemens voor overige politieprestaties en dienstverlening onder de categorie Operationeel. Om praktische redenen hebben we deze voornemens onder Operationeel geplaatst, hoewel strikt genomen de lasten van deze voornemens ook op andere lastencategorieën van de begroting (zoals personeel, beheer, etc.) betrekking hebben. Deze voornemens hebben de nationale politie en VenJ ook geïdentificeerd als relevant voor dit onderzoek (status 1 of 2). Het betreft hier de volgende voornemens:

a. inbedding Politieacademie;
b. contourennota Opsporing;
c. aanpak ondermijning Caribisch gebied;
d. centralisatie van de eigen beheerde omgevingen;
e. Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO).

Hieronder lichten we deze overige voornemens nader toe:

[20] Van de regionale eenheden hebben we de bestedingsplannen van Rotterdam en Oost-Nederland bestudeerd, de overige eenheden niet. Verder hebben het bestedingsplan van het PDC, de LE, de Korpsstaf, IV en de Directie FM bestudeerd. De aanname hierbij is dat de optelling van alle kaders in de bestedingsplannen voor 2016 gelijk is aan de post in de begroting nationale politie 2016-2020.

a) Inbedding Politieacademie

De Politieacademie is het opleidings- en kennisinstituut voor de politie in Nederland. De Politieacademie verzorgt initieel onderwijs voor nieuwe rekruten en post-initieel onderwijs voor medewerkers met een aantal jaren werkervaring voor de politie.

Bij de totstandkoming van de Politiewet 2012 is besloten de inbedding van de Politieacademie in de nationale politie op een later moment via een apart wetswijziging te regelen om de kwaliteit van het politieonderwijs te borgen. In februari 2016 vindt de behandeling in de Tweede Kamer plaats van het wetsvoorstel dat de Politiewet 2012 wijzigt. Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding van de gewijzigde wet per januari 2017.

Bij de feitelijke inbedding van de Politieacademie in de nationale politie geldt als uitgangspunt dat de wetswijziging voor de Minister, voor de nationale politie of de Politieacademie niet leidt tot extra structurele lasten.

Als gevolg van de inbedding van de Politieacademie kunnen wel frictielasten ontstaan. Deze frictielasten worden periodiek gemonitord in het overleg tussen VenJ, de Politieacademie en de nationale politie. De frictielasten zijn gebaseerd op een afzonderlijk due diligence onderzoek. De laatste stand van de monitoring (september 2015) van de geïdentificeerde financiële risico's in het due diligence onderzoek laat zien dat de belangrijkste frictielasten ontstaan als gevolg van:

- boventalligheid van personeel;
- tekorten voor werving en selectie;
- mogelijke exploitatietekorten en een negatief eigen vermogen;
- het niet realiseren van besparingen op huisvesting.

Anderzijds worden als gevolg van de inbedding van de Politieacademie efficiencybesparingen gerealiseerd. In het inrichtingsplan nationale politie is bijvoorbeeld een besparing opgenomen van 167,5 fte op de overheadfuncties door de inbedding van de Politieacademie. De Politieacademie voert momenteel een reorganisatie door, enerzijds als gevolg van een krimpend financieel kader, anderzijds met het oog op toekomstige inbedding.

Er zijn nog geen afspraken gemaakt over de financiering van deze frictielasten. Zonder dergelijke afspraken komen de frictielasten na de inbedding per 1 januari 2017 ten laste van de nationale politie. De financiële consequenties (incidenteel en structureel) van de mogelijke frictielasten en besparingsmogelijkheden zijn op dit moment nog moeilijk in te schatten en afhankelijk van besluitvorming in de Tweede Kamer, het overleg tussen partijen, en de keuzes die voorafgaand aan 1 januari 2017 door partijen worden gemaakt.

b) Contourennota opsporing

Tijdens de recente herijking van de nationale politie in 2015 hebben de nationale politie, het Openbaar Ministerie, regioburgemeesters en VenJ vastgesteld dat actie nodig is om de opsporing, als onderdeel van de integrale aanpak van criminaliteit, te verbeteren. De minister geeft in de Herijkingsnota Vorming nationale politie van eind augustus 2015 de politie de opdracht om – binnen de kaders van de herijking – in te zetten op het fundamenteel verhogen van de kwaliteit van de opsporing.

Op 23 november 2015 is de Contourennota Opsporing door de minister van VenJ naar de 2e Kamer verzonden. In de begeleidende brief geeft de minister aan in te stemmen met de korte termijn maatregelen in de Herijkingsnota, maar geeft hij tevens aan dat de beheersmatige consequenties van de lange termijn maatregelen nog niet scherp in beeld zijn gebracht. De minister vraagt aan de nationale politie een steviger inhoudelijke onderbouwing, voordat hij met deze lange termijn maatregelen kan instemmen. De minister heeft toegezegd de Tweede Kamer eind mei 2016 hierover nader te informeren. De financiële consequenties van de lange termijnmaatregelen zijn in ons onderzoek niet meegenomen, aangezien ze nog niet bekend zijn.

De korte termijn maatregelen zijn gericht op het op orde brengen van de basis bij de opsporing in kwalitatieve en kwantitatieve zin: o.a. de vakkennis moet verbeterd worden, de kwaliteit van processen-verbaal moet omhoog, en er moeten mensen bijkomen met competenties op het gebied van intelligence, digitaal en opsporing van financiële criminaliteit. De maatregelen hebben grotendeels een structureel karakter, waaronder het werven en opleiden van extra recherchecapaciteit.

c) Aanpak ondermijning Caribisch gebied

Op verzoek van de Rijksministerraad wordt een “Masterplan Versterking Rechtshandhaving Caribische deel van het Koninkrijk” uitgewerkt. Een van de onderdelen van dit masterplan richt zich op een fundamentele versterking van de politietaak in het Caribisch gebied. Vooruitlopend op de besluitvorming over het masterplan wordt het noodzakelijk geacht de ondermijning van de rechtstaat op St. Maarten aan te pakken. De nationale politie heeft aangegeven een bijdrage te leveren bij de bestrijding van de ondermijning op St. Maarten. Het Recherche Samenwerkingsteam (RST) bij het ministerie van BZK wordt hiertoe uitgebreid. De extra opsporingscapaciteit (55 fte) wordt ingezet om grootschalige onderzoeken naar georganiseerde criminaliteit te kunnen uitvoeren in 2016 en 2017.

d) Centralisatie van de eigen beheerde omgevingen (ebo’s)

De centralisatie van de eigen beheerde omgevingen (EBO’s) is een onderdeel van het voornemen ‘Basis op orde brengen IV-landschap’. Het idee bij dit voornemen is dat het beheren van de omgevingen efficiënter en kwalitatief beter kan als het centraal gebeurt.

De financiële impact betreft een verschuiving van de lastencategorie Operationeel naar de lastencategorie Verbinding en Automatisering. De verschuiving is in het hoofdstuk Verbinding en Automatisering verwerkt onder IV-changing the business betreffende het AVP-EBO’s. De daar getoonde post betreft een saldering waarin de verschuiving van de EBO’s is verwerkt.

e) Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)

In het Transitieakkoord ‘Meldkamer van de toekomst’ (TA) uit 2013 zijn afspraken gemaakt over de transitie naar één Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). In het kader van deze transitie wordt één landelijke meldkamerorganisatie gevormd met 10 meldkamerlocaties. Op de ontwikkeling van de LMO is recent een gateway review uitgevoerd, met een aantal aanbevelingen om de doelstellingen uit het transitieakkoord te realiseren. Naar aanleiding van deze aanbevelingen wordt de transitiestrategie herzien. Deze herziening is lopende. Het eindbeeld van de LMO, de weg daar naar toe en een mijlpalenplanning ontbreekt momenteel. In de begroting 2016 – 2020 is er van uitgegaan dat de LMO per 1 januari 2017 formeel bestaat. Hieraan voorafgaand is een aanpassing van het inrichtingsplan met daarin de LMO voorzien in 2016. De nationale politie heeft aangegeven dat lasten van de bestaande meldkamers en de transitielasten opgenomen zijn in deze begroting. Aan de vorming van de LMO is een taakstelling gekoppeld. Deze taakstelling betreft – conform transitieakkoord – een cumulatieve besparing van € 220 miljoen. Deze besparingen dienen door de meldkamerpartners te gezamenlijk te worden gerealiseerd.

Duidelijk is dat het oorspronkelijk geplande tempo van de taakstelling niet gehaald wordt en het is de vraag of de hoogte van het structurele deel van de taakstelling van € 50 miljoen realistisch en haalbaar is. Daarnaast is er een samenloop van ongeveer € 1 á 2 miljoen met besparingen voortkomend uit het strategisch huisvestingsplan die zijn ingeboekt ten behoeve van de LMO, waardoor besparingen ten opzichte van de bestaande begroting niet worden gerealiseerd. Het inzichtelijk maken van het besparingsverlies vergt nader onderzoek.

Daarnaast moeten voor de vorming van de LMO investeringen worden gepleegd op het gebied van huisvesting, verbindingen en automatisering, operatie en beheer. De omvang en timing van deze investeringen is op dit moment niet inzichtelijk. De impact op de exploitatielasten is nu niet inzichtelijk en kunnen mogelijk materieel beïnvloed worden als gevolg van de lopende herijking.

Verklaring bij ons netto lastenniveau

Verklaring bij delta’s uit bestedingsplannen:

- *Operationele lasten voor IV hebben we uit de IV-kolom overgenomen*

Onder Operationeel vallen lasten voor IV. De financiële impact van deze lasten nemen we volledig mee in de reeks Operationeel. Dit betekent een stijging van de operationele IV-lasten met bijna € 3 miljoen in 2020. Oorsprong van de bedragen zijn het bestedingsplan IV en de twee expertsessie die voor IV hebben plaatsgevonden.

- *Post dienstreizen valt tot medio 2016 nog onder Operationeel, maar wordt dan woon-werkverkeer onder Bijkomende Personeelslasten*

Doordat het formele plaatsingstraject van medewerkers nog niet afgerond is, werden hun reiskosten in 2015 verantwoord onder de post Dienstreizen in de categorie Operationeel. Na het plaatsingstraject zullen reiskosten van medewerkers grotendeels overgaan naar woon-werkverkeer en daarmee onder Bijkomende Personeelslasten vallen. De verwachting is dat het plaatsingstraject medio 2016 afgerond is. Het kader voor dienstreizen is echter al gedaald vanuit de gedachte dat de plaatsing al gereed zou zijn. Hiermee ontstaat een spanning tussen het beschikbare kader en wat er feitelijk nodig zal zijn.

Wij nemen een daarom een delta voor 2016 mee in onze schatting voor Dienstreizen. Het bedrag dat in de bestedingsplannen van de Eenheden Rotterdam en Oost-Nederland wordt aangegeven als extra benodigde, is bepaald voor heel het jaar 2016 (gebaseerd op realisatie 2015). Wij nemen hier een kwart van mee: aangezien de verwachting is dat de plaatsing medio 2016 afgerond zal zijn, nemen we eerst de helft van de delta uit de bestedingsplannen. Conform onze systematiek passen we daarna de 50% factor toe, omdat we de Dienstreizen niet hard onderbouwd vinden. De verwachting is immers gebaseerd op de realisatie van 2015.

<u>Verklaring bij de vastgestelde voornemens:</u>

- *De tien SBO-voornemens hebben een relatief klein effect in onze analyse*

Van de tien SBO-voornemens die eerder in deze paragraaf zijn vernoemd, nemen wij een aantal niet mee in onze schatting. Dat kan zijn omdat de financiële consequenties nog niet bekend zijn: dit geldt bijvoorbeeld voor '4. EU-richtlijn minimumnormen slachtoffers' en '7. ZSM en Rechtsbijstand'. Ook bleken voornemens doublures te zijn van voornemens elders; dit geldt voor '8. Organiseren, professionaliseren afhandelcapaciteit' en '10. Wijkagent een op 5000 inwoners'.

De SBO-voornemens die wél een financieel effect hebben in onze schatting van de reeks Operationeel zijn '2. Commissie Hoekstra – optimaliseren proces afname DNA d.m.v. wetgeving', '3. Invoeren Wet Middelentest bij geweld' en '5. Drugs in het verkeer'. Deze voornemens hebben wij alle drie voor 50% meegenomen in onze schatting omdat de onderbouwing nog summier is. In 2020 nemen wij € 1,5 miljoen op voor deze drie voornemens. Deze voornemens zijn nog niet in de begroting van de nationale politie opgenomen.

- *De inbedding van de Politieacademie kent een aantal financiële risico's*

Uit de monitor bij het due diligence onderzoek blijkt dat de risico's conservatief en theoretisch benaderd worden. De monitor laat daarnaast ook zien dat ten opzichte van een jaar eerder de omvang van het overbezettingsrisico daalt als gevolg van snellere uitstroom. De inbedding van de Politieacademie is nog niet opgenomen in de begroting nationale politie 2016 – 2020. Wij hebben de financiële risico's samengenomen, uitgaande van het maximale risico bij de overbezetting, en voor de helft meegenomen in onze analyse, omdat het om onzekerheden gaat die bovendien een dalende trend laten zien. Concreet betekent dit dat we voor 2017 ruim € 5 miljoen hebben opgenomen voor dit voornemen, geleidelijk dalend naar € 0 in 2019.

- *Maatregelen op de korte termijn uit de Contourennota Opsporing nemen we mee in onze analyse*

De lasten die verband houden met de door de Minister vastgestelde korte termijn maatregelen in de Contourennota Opsporing hebben we in ons netto lastenniveau voor 100% meegenomen, uitgezonderd de ICT-gerelateerde lasten. De ICT lasten van dit voornemen zijn meegenomen in het hoofdstuk 4.3 bij de geschatte lasten van IV op basis van de PwC analyse onder de hoofdlastencategorie Verbinding en Automatisering. Zoals eerder aangegeven zijn de maatregelen op langere termijn (vanaf 2018) nog in de uitwerkingsfase en nog niet vastgesteld door de Minister.

De lasten voor de maatregelen op korte termijn heeft de nationale politie nog niet opgenomen in haar begroting 2016 – 2020. Wij hebben de onderbouwing van deze lasten gekwalificeerd als hard, en we nemen deze lasten volledig mee in onze analyse. Dit betekent een extra post van € 2,6 miljoen in 2016 en € 4 miljoen in 2017.

- *Voor de aanpak Ondermijning Caribisch gebied is in 2016 grotendeels een bijdrage in de begroting opgenomen*

De lasten voor dit voornemen heeft de nationale politie niet opgenomen in haar begroting. In de begroting van de nationale politie is wel een bate van € 9,6 miljoen euro opgenomen voor 2016 als bijdrage vanuit het

ministerie van BZK en VenJ. De € 10 miljoen lasten die wij meenemen voor de nationale politie leiden ertoe dat de nettolasten in 2016 voor dit voornemen afgerond op € 0,5 miljoen komen.

De bijdrage voor 2017 is niet in de begroting 2016-2020 van de nationale politie opgenomen. De € 9,1 miljoen lasten voor 2017 hebben wij beoordeeld als goed onderbouwd en daarom volledig meegenomen in onze analyse. Resumerend nemen we in onze schatting € 0,5 miljoen respectievelijk € 9,1 miljoen mee voor 2016 en 2017.

- *De centralisatie van de EBO's betekent een daling van het netto lastenniveau Operationeel*

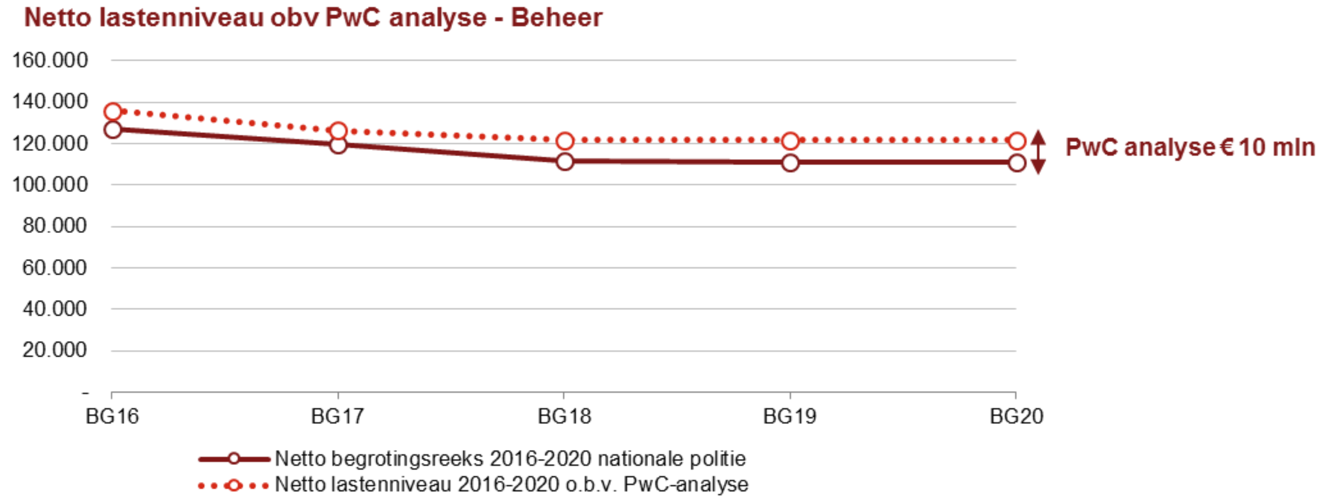
Deze verschuiving heeft een dalend effect op ons netto lastenniveau oplopend naar € 10 miljoen in 2020.

6.4. Verschil lasten voor Beheer in 2020 € 10 miljoen

De begrotingspost Beheer in de begroting van de nationale politie bedraagt € 127 miljoen in 2016. De reeks daalt naar € 111 miljoen in 2020. Onder Beheer vallen de lasten die samenhangen met het beheersapparaat, niet zijnde personele lasten. Het betreft drukwerk, kantoorartikelen, kopieerlasten, accountantscontrole, externe adviezen, marketing en onderzoek, schadevergoeding aan derden, lasten salarisadministratie, representatie- , vergader- en cateringlasten.

De begrotingspost Beheer omvat daarnaast de additionele lasten in verband met de reorganisatie en de projectlasten LMO. De begroting nationale politie 2016 – 2020 geeft aan dat deze reorganisatie- en projectlasten leiden tot hogere lasten in 2016 en 2017. Na 2018 stabiliseert de begrotingspost Beheer door een afname van de reorganisatielasten en doorgevoerde besparingsmaatregelen volgens de begroting nationale politie 2016 – 2020. De nationale politie geeft daarnaast aan dat de begroting voor de jaren 2016 tot 2020 is aangepast aan het kader van VenJ.

Ons netto lastenniveau ligt € 10 miljoen hoger dan de begrotingsreeks nationale politie in 2020

Netto lastenniveau o.b.v. PwC-analyse - Beheer

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Netto begrotingsreeks 2016-2020 nationale politie	**127.226**	**119.518**	**111.930**	**111.300**	**111.250**
PwC-delta's					
Delta door ontbreken besparingsplannen	4.585	3.145	6.015	6.645	6.695
Delta o.b.v. bestedingsplannen	4.036	3.736	3.736	3.736	3.736
Totaal PwC-delta's	**8.621**	**6.881**	**9.751**	**10.381**	**10.431**
Netto lastenniveau 2016-2020 o.b.v. PwC-analyse	**135.847**	**126.399**	**121.681**	**121.681**	**121.681**

** Bron: Begroting nationale politie 2016 - 2010 en PwC-analyses*

Bovenstaande grafiek en tabel geven aan hoe het netto lastenniveau Beheer op basis van de PwC-analyse zich verhoudt tot de begrotingsreeks Beheer van de nationale politie voor 2016 tot en met 2020. In de tabel laat de regel 'Netto lastenniveau - Beheer' de begrotingsreeks van de nationale politie 2016 – 2020 zien. Daaronder

tonen we de correcties die we aan het begin van deze paragraaf tekstueel hebben toegelicht. Hieronder lichten we de bijzonderheden van onze schatting met betrekking tot de delta's uit de bestedingsplannen toe.

De belangrijkste verschillen tussen de begroting nationale politie en ons netto lastenniveau worden veroorzaakt door het corrigeren voor ontbrekende besparingsplannen, hogere lasten bij IV-beheer, en de catering en externe deskundigheid bij het PDC. Deze posten veroorzaken samen de grotere afwijkingen ten opzichte van de begrotingsreeks nationale politie. Ze hebben zowel een drukkend (catering bij het PDC) als een opstuwend effect (de overige verschillen) op het netto lastenniveau Beheer.

Het netto lastenniveau op basis van de PwC analyse is opgebouwd uit drie correcties ten opzichte van de begroting nationale politie

Uitgaande van de begrotingsreeks 2016 – 2020 van de nationale politie voeren we een drietal correcties uit om tot onze begrotingsreeks voor Beheer te komen. Dit is conform de analysemethode zoals beschreven aan het begin van dit hoofdstuk. Deze correcties lichten we hieronder nader toe: (1) correctie van de trend van de begrotingsreeks 2016-2020, (2) de correcties op basis van de bestedingsplannen, en (3) de correcties op basis van de vastgestelde voornemens.

Begroting 2016-2020
Ten eerste wordt de dalende trend op de begrotingsreeks 2016 – 2020 voor Beheer niet verklaard door inhoudelijke activiteiten. De nationale politie geeft aan dat ze momenteel geen plan(nen) heeft voor het realiseren van deze besparing. De besparing is daarom alleen ingeboekt, maar niet georganiseerd. Door het ontbreken van concrete besparingsplannen voor de periode 2016 - 2020 passen we ook bij Beheer een correctie toe. Deze correctie houdt in dat we het gemiddelde nemen van de realisatie van 2013, 2014 en 2015 en doortrekken als basis voor de jaren 2016 – 2020.

Voor 2016 en 2017 geldt hierbij dat we begroting van de nationale politie eerst hebben genormaliseerd voor de kwartiermaker LMO en het reorganisatiebudget bij de vorming van de nationale politie, omdat we deze incidentele posten goed onderbouwd achten. De correctie die we toepassen op de daling van de begroting is dus het verschil tussen de genormaliseerde beheerreeks en het gemiddelde van de realisatie 2013 – 2015. Bij het netto lastenniveau op basis van de PwC-analyse voegen we de incidentele posten in 2016 en 2017 weer toe.

Bestedingsplannen 2016
In de bestedingsplannen voor 2016 hebben we geconstateerd dat verschillende organisatieonderdelen van de nationale politie meer budget voor Beheer verwachten nodig te hebben dan de betreffende kaders beschikbaar stellen. De systematiek die we aan het begin van dit hoofdstuk schetsen, leidt ertoe dat we een correctie toepassen in onze schatting voor de delta's in de bestedingsplannen ten opzichte van de begroting nationale politie. We merken daarbij op dat we van de lastencategorie Beheer ongeveer 66% van de toebedeelde financiële kaders hebben geanalyseerd. De beheerlasten worden decentraal gealloceerd, zodat we niet alle bestedingsplannen hebben onderzocht[21].

Vastgestelde voornemens
Op Beheer zijn er geen vastgestelde voornemens geïdentificeerd die in categorie 1 of 2 vallen of daar een relatie mee hebben.

Verklaring bij ons netto lastenniveau

- *IV beheerlasten zijn overgenomen van de IV-kolom*

Onder Beheer vallen ook lasten voor IV. De financiële impact van deze lasten nemen we volledig mee in onze schatting voor de reeks Beheer. Het gaat om een bedrag van € 2,8 miljoen in 2016 tot 2,5 miljoen in 2020. Het betreft going concern-lasten die in het bestedingsplan IV zijn opgenomen. Inhoudelijke aspecten van de beheerlasten vanuit IV zijn tot stand gekomen vanuit besprekingen van de bestedingsplannen IV en de expertsessies voor IV.

---

[21] Van de regionale eenheden hebben we de bestedingsplannen van Rotterdam en Oost-Nederland bestudeerd, de overige eenheden niet. Verder hebben het bestedingsplan van het PDC, de LE, de Korpsstaf, IV en de Directie FM bestudeerd. De aanname hierbij is dat de optelling van alle kaders in de bestedingsplannen voor 2016 gelijk is aan de post Beheer in de begroting nationale politie 2016-2020.

- *Cateringbesparing PDC volledig meegenomen*

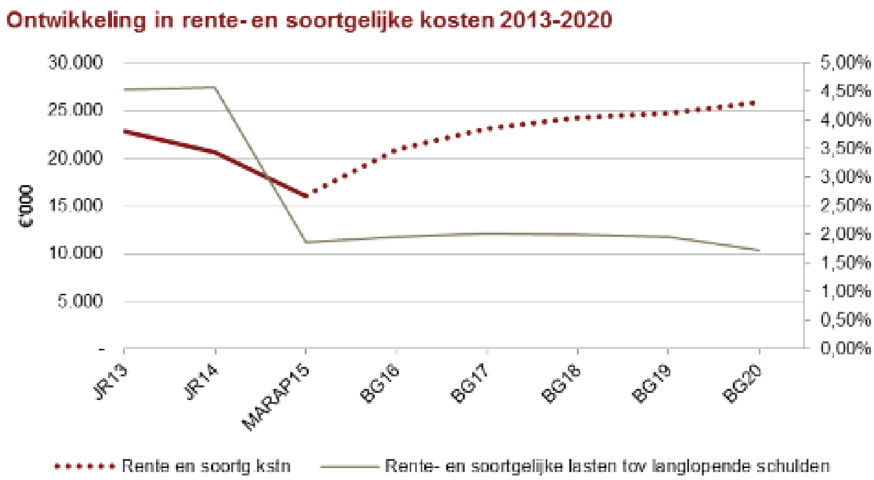
Het PDC geeft in haar bestedingsplan aan dat ze een besparing heeft ingeboekt op catering ad. € 2,5 miljoen per jaar. Dit wordt gebaseerd op nieuw beleid bij het PDC en een nieuw contract dat in 2015 ingegaan is. Deze besparing achten wij goed onderbouwd en hebben we daarom voor 100% meegenomen in onze schatting.

- *Externe deskundigheid bij PDC tot aan 2020 meegenomen*

Het PDC geeft in haar bestedingsplan aan dat ze op externe deskundigheid een ruime overschrijding verwacht van het budgettaire kader. Het bestedingsplan PDC geeft aan dat de grootste oorzaak van deze overschrijding de externe deskundigheid in verband met de invoering van het Strategisch Huisvestingsplan is, en dat deze lasten richting 2025 zullen afnemen. Zoals in het hoofdstuk over Huisvesting uitgelegd, zijn de plannen uit het SHP met 3 á 4 jaar vertraagd. We gaan er daarom van uit dat de inhuur van externe deskundigheid voor de periode 2016 – 2020 op hetzelfde niveau als 2016 blijft. De onderbouwing van het bedrag dat hiermee gemoeid is, vinden we niet hard omdat het bestedingsplan 2016 op deze post grotendeels gebaseerd is op de realisatie van 2015. Daarnaast geeft de nationale politie aan dat er een momenteel gewerkt wordt aan een nadere onderbouwing van de post externe deskundigheid bij het PDC. Daarom nemen we de post conform onze systematiek voor 50% mee. Dit betekent een opstuwend effect van € 5,5 miljoen euro per jaar.

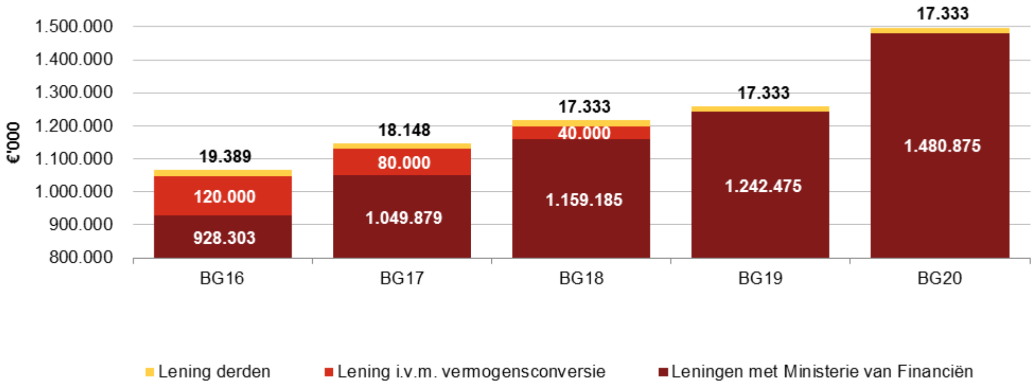
6.5. Verschil rentelasten in 2020 € 1 miljoen

Rente- en soortgelijke lasten laten een stijgende trend zien, wat aansluit op de stijging in langlopende schulden. Als percentage van de schulden dalen de rentelasten wel ten opzichte van vorige jaren (circa 4% in 2013 en 2014), doordat rekening wordt gehouden met het relatief lage rentepercentage van circa 1,8% over de langlopende leningen van het ministerie van Financiën.

De schulden aan het ministerie van Financiën stijgen met € 468 miljoen in de periode 2016 – 2020. Deze stijging is het gevolg van hun volledige financiering van de investeringen in materiële vaste activa.

Ontwikkeling in langlopende schulden

Uit ons onderzoek blijkt dat de investeringen in de meerjarenbegroting niet voldoende zijn verwerkt. Investeringen worden hoger als rekening wordt gehouden met gerealiseerde investering- en besparingsritmes en voldoende rekening wordt gehouden met het uitvoeren van de vastgestelde voornemens. De investeringen voor huisvesting (in detail uitgelegd in het betreffende hoofdstuk) zijn in de begroting opgenomen op basis van een indicatieve schatting in het financiële dashboard van het programmabureau. Met betrekking tot ICT-investeringen vormen de afschrijvingslasten die voortkomen uit expertsessies van IV de basis voor het inschatten van de extra investeringen voor ICT. Aan de hand van de aanname dat het ideaalcomplex wordt gehandhaafd, worden de afschrijvingen meegenomen als extra investeringen. Deze methode is ook gebruikt voor het inschatten van extra investeringen voor vervoer, deze hebben met name betrekking op investeringen in de vervanging van Touaregs vanaf 2018.

Bij volledige financiering door Financiën stijgen de rentelasten als gevolg van benodigde additionele investeringen volgens onze analyse. De impact per jaar wordt in de tabel weergegeven, waarbij sprake is van additionele rentelasten in 2020 van € 0,8 miljoen.

Berekening rentelasten MinFin leningen

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Huidige begrotingsreeks					
Leningen MinFin - begroting 2016-2020	1.012.441	1.186.803	1.288.279	1.397.585	1.480.875
Bijbehorende rente	16.182	20.343	22.895	24.844	26.626
Additionele investeringen o.b.v. PwC analyse					
Investeringen huisvesting	16.000	22.000	18.000	24.000	36.000
Investeringen ICT	6.961	14.961	12.961	10.961	8.961
Investeringen vervoer	-	-	2.342	2.582	2.782
Additionele investeringen gedekt door MinFin lenin	**22.961**	**36.961**	**33.303**	**37.543**	**47.743**
Begrotingsreeks o.b.v. PwC analyse					
Leningen MinFin - begroting 2016-2020	1.035.402	1.223.764	1.321.582	1.435.128	1.528.618
Bijbehorende rente	16.395	20.897	23.544	25.500	27.415
Impact op rentelasten					
Additionele rentelasten	212	554	650	655	789
Rente percentage	*1,85%*	*1,85%*	*1,85%*	*1,85%*	*1,85%*

** Bron: Begroting NP 2016-2020 en PwC analyse*

Deel III Aanbevelingen

Aanbevelingen

Een van de onderzoeksvragen is om waar mogelijk aanbevelingen te doen. In dit hoofdstuk geven we enkele aanbevelingen rondom de sturing en governance en formuleren we specifieke aanbevelingen binnen de diverse lastensoorten.

Een nieuw, duurzaam budgettair perspectief voor de nationale politie

De door ons gehanteerde systematiek om het netto lastenniveau van de politie te bepalen, leidt er toe dat wij gekeken hebben naar de hardheid van de onderbouwing van de huidige begroting, aangevuld met de vastgestelde voornemens die voortkomen uit wet- en regelgeving, expliciet door de minister van VenJ vastgestelde voornemens of voornemens van de politie die direct verband houden met een van deze twee categorieën voornemens. Deze hebben wij eenduidig doorgerekend.

Daarnaast hebben wij gezien dat de afgelopen jaren (2013 – 2015) de nationale politie haar begroting met incidentele effecten (inzet eigen vermogen, uitstellen investeringsplannen) redelijk sluitend heeft weten te houden. Het financiële beeld verandert echter duidelijk vanaf 2016. Beoogde besparingen worden vanaf nu ingeboekt met als gevolg dat het financiële kader van de politie scherp daalt.

Daarmee zit er naar onze mening een onvermijdelijkheid in het gat tussen de huidige begrotingsreeks van de politie en het door ons berekende lastenniveau van de politie. Wij adviseren VenJ en politie dan ook – in lijn met de Herijking uit augustus 2015 – het budgettair perspectief van de nationale politie duurzaam te definiëren. Onze analyses en berekeningen van de verschillen kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Binnen de verschillende lastencategorieën geven wij enkele specifieke aanbevelingen.

Personeel

1. Gebruik de strategische personeelsplanning als instrument ter onderbouwing van besluitvorming over de personeelsstrategie van de nationale politie. Deze informatie kan in de integraliteit van de totale begroting van de nationale politie beter en vaker gebruikt worden.

2. Professionaliseer de inhuur Personeel van derden door middel van een sourcing strategie. Nu is het budget voor externe inhuur gekoppeld aan de beschikbare vrijgevallen middelen, waardoor niet vanuit de werkelijke en reële behoefte wordt ingehuurd, maar op basis van beschikbaarheid van middelen. Dit leidt tot inefficiënte inhuur zonder een duidelijk zichtbare sturing en monitoring.

3. Zorg voor een betere integrale sturing tussen formatie en bezetting van het interne personeel enerzijds en personeel van derden anderzijds in combinatie met het openstellen van vacatures. Hierdoor kunnen de lasten voor personeel van derden verlagen.

4. Benut het momentum van de inbedding van de Politieacademie in het politiebestel om huidige de mismatch tussen opleidings- en trainingsbehoefte enerzijds en beschikbaar budget en absorptievermogen anderzijds kleiner te maken. Waar duidelijke vraagarticulatie de verantwoordelijkheid is van de nationale politie mogen op basis hiervan flexibiliteitseisen gesteld worden aan de Politieacademie. Dit alles met een meerjarenoutlook die periodiek wordt vertaald naar operationele werkafspraken als logisch gevolg van de inhoudelijke keuzes die men met elkaar maakt. Stel ook de middelen beschikbaar (in budget en in uren) die passen bij deze opleidingsbehoefte.

   Samenvattend zijn onze aanbevelingen ten aanzien van opleidingen:

   - Zorg voor een nauwe relatie binnen het korps, tussen de eenheden en de Politieacademie. Dit kan worden bereikt door het beter en eerder bij elkaar brengen van vraag- en aanbod, zowel in de meerjarige als in de

jaarcyclus. Hierdoor wordt de vraag van de nationale politie in type opleidingen en aantallen en het aanbod van de Politieacademie beter op elkaar afgestemd.

- Benut de beschikbare opleidingscapaciteit beter door de opleidingsbehoefte te voeden vanuit de strategische personeelsplanning met een duidelijk opleidingsplan voor een individuele werknemer.
- Stem de benodigde middelen (in budget en in uren) af op deze vastgestelde opleidingsbehoefte.

IV/ICT

1. *Verbeter het portfoliomanagement en de inhoudelijke dialoog over prioritering tussen VenJ en politie*
De inhoudelijke dialoog tussen VenJ en nationale politie over de vertaling van strategische en tactische doelen naar politie IV en ICT en middelen is onvoldoende effectief. De bijdrage aan strategische doelen en prioriteiten is onvoldoende traceerbaar. Dit komt door beperkingen in het managementinstrumentarium (bestedingsplannen waarin de relatie tussen doel- en middelen niet transparant is, een IV-portfolio dat gebruikt wordt voor besluitvorming maar geen financiële vertaling kent), maar ook door culturele aspecten. Op beide terreinen moeten verbeteringen worden doorgevoerd.

2. *Zorg voor betere financiële onderbouwing van nieuwe IV- en ICT-initiatieven*
De financiële onderbouwing voor sommige activiteiten in de 1e aanzet meerjarenbegroting IV 2017 – 2021 is nog beperkt. Er zijn nog diverse PM-onderdelen en onderdelen waarvoor onderbouwende documenten niet volledig aansluiten met de opgenomen cijfers. Ook zijn afhankelijkheden tussen onderdelen niet inzichtelijk gemaakt en laten de activiteiten ruimte voor interpretatie over de beoogde resultaten. Dit beperkte inzicht kan een risico vormen voor de bestuurbaarheid en verhoudt zich niet goed tot de financiële omvang van de meerjarenbegroting en het belang van IV/ICT hierin.

3. *Versterk de sturing op de rationalisatie van applicaties*
Er is een potentieel aan systemen dat de nationale politie nu nog in stand houdt waarvoor nieuwe systemen in gebruik zijn genomen. Dit leidt tot dubbel beheer, toegenomen beheercomplexiteit en kwetsbaarheid in de operatie. Voorbeelden hiervan zijn decentrale HR-systemen zoals decentrale Beauforts en SAP voor de Landelijke Eenheid die vervangen zouden moeten zijn door concernsystemen zoals Youforce en Beaufort NP maar feitelijk nog 'aan' staan. Wij bevelen aan de sturing op het 'uitzetten' van deze systemen en archiveren van de dataverzamelingen te versterken.

4. *Verbeter de inrichting van de financiële administratie*
Geconstateerd is dat de meeste materiële ICT-lasten geadministreerd worden in de categorie 'Verbindingen en automatisering'. De daarin opgenomen inrichting is niet adequaat voor het verkrijgen van inzicht in de ICT-uitgaven. Wij adviseren om de inrichting van deze lastencategorie te verfijnen zodat deze meer inzicht biedt in de verschillende activiteitenstromen. Dit betekent concreet dat de twee-derde van de uitgaven niet meer geboekt mogen worden in een subcategorie "overige zaken en diensten". Daarbij merken wij tevens op dat de naamgeving "Verbindingen en automatisering" enigszins achterhaald is en niet meer aangesloten op de feitelijke situatie.

5. *Continueer programmatische sturing op het aanvalsprogramma maar let wel op de afwijkende governance*
Binnen de politieorganisatie horen wij terug dat men het aanvalsprogramma 'in de lijn' zou willen afronden. Dit met als mogelijk voordeel dat de beheerorganisatie en de ontwikkeling dichter op elkaar worden georganiseerd en dat resultaten eenvoudiger in beheer genomen kunnen worden. Hoewel wij die redenering begrijpen, vinden wij dat een zorgvuldige programmatische sturing noodzakelijk is. Wel adviseren wij de huidige afwijkende governance op het aanvalsprogramma te onderzoeken om vast te stellen of bijstelling gewenst is. In deze overweging dient te worden betrokken dat besturing van de bedrijfsvoering effectiever kan worden indien de sturing integraal is én inclusief IV/ICT.

6. *Voer uitvoeringstoetsen in*
Bij grote, informatieverwerkende overheidsorganisaties is het staande praktijk om systematisch uitvoeringstoetsen uit te voeren op nieuwe beleidsvoornemens en wetswijzigingen. Wij bevelen de politie aan die systematiek ook in te voeren om zo te borgen dat zij zich verplicht aan uitvoerbare opgaven en tegenwicht biedt aan niet-realistische verwachtingen.

7. *LMO*

Aan de vorming van de LMO is een taakstelling gekoppeld van € 10 mln. in 2015 oplopend tot € 50 mln. in 2021. Duidelijk is dat het oorspronkelijk geplande tempo van de taakstelling niet gehaald wordt en de vraag is of de hoogte van het structurele deel van de taakstelling van € 50 mln. realistisch en haalbaar is. Mede gezien de lopende heroriëntatie ontbreekt een eindbeeld en kan op dit moment niet worden bepaald hoe groot het besparingsverlies is. Aanbevolen wordt om nader onderzoek te doen om het besparingsverlies inzichtelijk te maken.

Huisvesting

1. *Bespoedig het opstellen van de huisvestingsplannen*
   Huisvestingsplannen vormen de basis voor het begroten van de verwachte investeringsomvang en timing. Deze plannen zijn daarmee essentieel voor het inzicht in de meerjarenreeksen.

2. *Zorg voor voldoende uitvoeringscapaciteit*
   Zorg voor voldoende uitvoeringscapaciteit voor de realisatie van de huisvestingsplannen. Hierdoor kunnen de diverse huisvestingsprojecten binnen de beoogde termijn worden opgestart en uitgevoerd.

3. *Kwantificeer (aanvullende) voornemens*
   De voornemens met betrekking tot het verduurzamen van de vastgoedportefeuille is nog niet inzichtelijk, terwijl de investeringsomvang en besparingen in de exploitatie aanzienlijk kunnen zijn. Daarnaast zijn investeringsvolumes voor aanvullende voornemens nog beperkt onderbouwd.

4. *Houd rekening met het langdurige karakter van huisvesting (vastgoed)*
   Wanneer investeringen in het ene jaar niet gerealiseerd worden, moeten deze investeringen in het volgende jaar alsnog gedaan worden. Onderuitputting kan dus niet verward worden met besparingen.

5. *Lasten gaan voor de baten uit*
   Investeringen in huisvesting hebben langdurige gevolgen op de exploitatielasten.

Een duurzaam budgettair perspectief voor de nationale politie vraagt ook om betere sturing

Om met name tot een duurzaam budgettair perspectief te komen, bevelen wij tevens aan om de sturing en governance van het begrotingsproces van de nationale politie te verstevigen. Bij de doorvertaling van politieke prioriteiten, ingeboekte intensiveringen en ombuigingen in de begroting van de nationale politie is nu niet altijd duidelijk welke effecten, consequenties en absorptievraagstukken daarmee ontstaan in het licht van de uitvoering van reeds afgesproken taken. Hierdoor komt de inpasbaarheid van diverse maatregelen in de begroting van de nationale politie in de knel en is de aansluiting tussen de begrotingsreeksen van VenJ en de nationale politie niet altijd zichtbaar. Wij adviseren daarom het begrotingsproces van de nationale politie te professionaliseren door consequent instrumenten te hanteren waarmee de financiële consequenties in beeld worden gebracht op het moment dat besluitvorming over beleidsvoornemens, intensiveringen of ombuigingen aan de orde is. Wij denken daarbij aan een verplichte uitvoeringstoets, een verplichte financiële paragraaf en inzicht in de beschikbare uitvoeringscapaciteit van de nationale politie.

Een richting daartoe is als volgt:

Budgettair kader (aan VenJ en de nationale politie)

1. Gebruik als basis de huidige begroting en bespreek de delta's zoals in dit rapport zijn opgesteld en toegelicht. Ruim daarmee in financiële zin het verleden op, echter wel met expliciete vastlegging van de inhoudelijke prioriteiten en afspraken die in het verleden zijn gemaakt. Daarmee toekomstgericht werken in plaats van het verleden blijven heropenen. Zorg voor een stevig, meerjarig, betrouwbaar en voorspelbaar financieel fundament.

Toekomstige sturing (aan VenJ en de nationale politie)

2. Richt een transparant proces in van voorbereiding en besluitvorming rondom de begroting van de nationale politie passend binnen de begrotingsprocessen van de rijksoverheid. Expliciteer de

voorportalen/gremia en de verantwoordelijkheidsverdeling in de besluitvorming binnen VenJ en de nationale politie.

3. Maak heldere afspraken over de behandeling van (nieuwe) beleidsinitiatieven en prioriteiten en de financiële consequenties daarvan. Bij grote overheidsorganisaties is het staande praktijk om systematisch uitvoeringstoetsen uit te voeren op nieuwe beleidsvoornemens en wetswijzigingen. Wij bevelen de politie aan die systematiek ook in te voeren om zo te borgen dat zij zich verplicht aan uitvoerbare opgaven en tegenwicht biedt aan niet-realistische verwachtingen.

4. Maak de jaaraanschrijvingen compacter, explicieter en transparanter. Formuleer meerjarig doorwerkende hoofdlijnen voor zowel beheer als taakuitvoering. Maak basisafspraken op hoofdlijnen over zowel input (bijvoorbeeld formatieve sterkte), throughput (bijvoorbeeld innovatie en vernieuwing) als output (preventie, opsporing, criminaliteitscijfers).

Sturing binnen de organisatie (aan de nationale politie)

5. Werk vanuit de financiële kaders en de beleidsprioriteiten aan een jaarlijkse beleidsbrief met accenten.

6. Expliciteer de budgetverantwoordelijken binnen de politieorganisatie.

7. Breng het proces van bestedingsplannen in lijn met het begrotingsproces. Bestedingsplannen mogen het beschikbare budgettaire kader niet overschrijden.

8. Spiegel het interne begrotingsproces aan de rijksbegrotingscyclus: richt één hoofdbesluitvormings-moment in en sta alleen op vaste momenten in het lopende jaar afwijkingen in de lopende begroting toe.

Andere ontwikkelingen buiten onze financiële analyse

Potentiele financiële effecten van (maatschappelijke) ontwikkelingen die nog onvoldoende zijn besproken of waarover het debat nog moet plaatsvinden hebben wij niet in onze financiële analyse meegenomen. Dit geldt ook als deze ontwikkelingen al wel zijn geïdentificeerd door VenJ of de nationale politie, zoals de toestroom van vluchtelingen, de intensivering van de opsporing en cybercrime.

Een overzicht van de ontwikkelingen die bij ons zijn aangegeven, is onderstaand samengevat zonder hieraan een financiële vertaling te geven. Onze aanbeveling aan de nationale politie en VenJ is om hier wel in de komende periode de dialoog over te blijven voeren, met nadrukkelijke aandacht voor de financiële consequenties.

Algemeen

- Wetsvoorstellen tot wijziging wetgeving dan wel nieuwe wetgeving (w.o. wijziging wetboek van Strafvordering)
- Het kwaliteitsplan Opsporing (opvolging Contourennota)
- Het kwaliteitsplan Gebiedsgebonden Politiewerk (opvolging visie LOVP)
- Lasten ten aanzien van hogere instroom migratie

IV/ICT

- LMO

Huisvesting

- De duurzaamheidsambitie uit het SHP is nog niet gedegen gekwantificeerd. Op basis van de expertsessies is een schatting afgegeven dat duurzaamheidsinvesteringen 25% duurder zijn dan reguliere investeringen. Dit kan leiden tot €360 miljoen (flexgereed maken) + 25% extra investeringen. In het SHP wordt het verduurzamen van de portefeuille genoemd als ambitie. Echter een gedegen financiële doorvertaling is nog niet inzichtelijk.

- Systeem veiligheid toegangspoorten (FM/HV) vergt een investering van € 37 miljoen op basis van de ontvangen documentatie. Goedkeuring door korpsleiding is niet aangetroffen. Derhalve is dit voornemen niet opgenomen in reeksen van de PwC analyse.
- Beveiliging van gebouwen vraagt extra aandacht in de toekomst. Dit voornemen is nog niet gekwantificeerd.

Geweldmiddelen en uitrusting

- De brede verstrekking van zowel operationele als niet-operationele uniformen
- Less Lethal wapens
- Introductie compact wapen
- Uitschuifbare wapenstok
- Vervanging pepperspray
- Nieuwe uitrusting ME

Bijlagen

Validatie: controle 2013 en 2014

Bijlage 1: Jaarrekening 2013 en 2014

Exploitatierekening Nationale Politie

Bedragen x € 1.000	JR 2014	JR 2013
Totaal bijdragen	5.027.954	5.025.159
Exploitatiekosten		
Personeel	3.892.785	3.912.619
Rente	19.054	20.634
Opleiding en vorming	73.506	92.810
Huisvesting	327.129	329.961
Vervoer	188.617	192.027
Verbindingen en automatisering	335.661	340.367
Geweldmiddelen en uitrusting	72.305	41.439
Operationeel	130.273	102.684
Beheer	121.110	106.830
Totaal exploitatiekosten	**5.160.440**	**5.139.371**
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	**(132.492)**	**(114.212)**
Buitengewone lasten	-	-
Buitengewone baten	162.236	103.783
Exploitatieresultaat	**29.744**	**(10.429)**

Toelichting exploitatie jaarrekening 2013 en 2014

Beschrijving	JR 2014	JR 2013
PERSONEELSLASTEN		
Salarissen huidig personeel	2.531.121	2.613.471
Toelagen huidig personeel	225.632	241.954
Pensioenpremies huidig personeel	425.393	422.270
Sociale lasten huidig personeel	333.886	347.751
Bijkomende personeelslasten huidig personeel	202.271	119.813
Vrijwillige politie	4.475	3.781
Personeel van derden	185.513	172.876
Toevoeging aan voorzieningen	4.531	11.585
Baten uitbesteed personeel	(20.037)	(20.882)
Totaal Personeelslasten	**3.892.785**	**3.912.619**
RENTE		
Rente rekening courant krediet Ministerie van Financiën	(42)	17
Rente lening Ministerie van Financiën	10.082	10.961
Rente leningen derden	1.425	1.167
Rente lening i.v.m. vermogensconversie	9.116	10.694
Ontvangen rente van Ministerie van Financiën	(837)	(1.669)
Ontvangen rente van derden	(690)	(536)
Totaal Rente	**19.054**	**20.634**
OPLEIDING EN VORMING		
Afschrijvingen	451	515
Boekverlies activa	52	-
Huren en lease	237	276
Duurzame goederen	99	432
Munitie en pepperspray	8.439	10.909
Overige zaken en diensten	64.228	80.678
Totaal Opleiding en vorming	**73.506**	**92.810**
HUISVESTING		
Afschrijvingen	111.588	112.273
Boekverlies activa	274	
Energie	38.775	40.186

Huren, pachten en lease	61.997	61.256
Duurzame goederen	5.663	7.678
Overige zaken en diensten	108.365	108.707
Toevoeging aan voorzieningen	467	(139)
Totaal Huisvesting	**327.129**	**329.961**
VERVOER		
Afschrijvingen	83.529	79.816
Boekverlies activa	(2.469)	(3.466)
Brandstof	37.120	39.567
Huren en lease	15.790	16.457
Duurzame goederen	1.573	2.736
Overige zaken en diensten	53.074	56.917
Totaal Huisvesting	**188.617**	**192.027**
VERBINDINGEN EN AUTOMATISERING		
Afschrijvingen	59.720	52.549
Boekverlies activa	(109)	(340)
Huren en lease	3.830	453
Duurzame goederen	43.471	16.646
Overige zaken en diensten	228.852	270.966
Toevoeging aan voorzieningen	(103)	93
Totaal Verbindingen en automatisering	**335.661**	**340.367**
GEWELDMIDDELEN EN UITRUSTING		
Afschrijvingen	1.217	1.427
Boekverlies activa	11	-
Huren en lease	(1)	-
Duurzame goederen	2.465	3.495
Overige zaken en diensten	68.613	36.517
Totaal Geweldmiddelen en uitrusting	**72.305**	**41.439**
OPERATIONEEL		
Afschrijvingen	13.510	14.234
Boekverlies activa	102	25
Huren en lease	685	1.401
Duurzame goederen	5.029	5.378
Overige zaken en diensten	110.947	81.646
Totaal Operationeel	**130.273**	**102.684**
BEHEER		
Afschrijvingen	311	324
Boekverlies activa	16	-
Huren en lease	8.623	6.267
Duurzame goederen	834	465
Overige zaken en diensten	111.364	99.365
Toevoeging aan voorzieningen	(38)	409
Totaal Beheer	**121.110**	**106.830**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Minister van Veiligheid en Justitie

De in dit rapport op pagina 93 en 94 opgenomen exploitatierekening nationale politie zijnde de staat van baten en lasten over 2013 en 2014, is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekeningen van de nationale politie te Den Haag over 2013 en 2014. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij deze jaarrekeningen in onze controleverklaringen van 2 mei 2014 respectievelijk 11 mei 2015. Desbetreffende jaarrekeningen en de daarvan ontleende staat van baten en lasten, bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaringen.

De staat van baten en lasten bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Regeling financieel beheer politie. Het kennisnemen van de staat van baten en lasten kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekeningen van de nationale politie.

Verantwoordelijkheid van de korpschef

De korpschef is verantwoordelijk voor het opstellen van de staat van baten en lasten zoals ontleend aan de gecontroleerde jaarrekeningen in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de staat van baten en lasten op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder Standaard 810, ‘Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten’.

Oordeel

Naar ons oordeel is de staat van baten en lasten in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekeningen van de nationale politie voor de jaren geëindigd op 31 december 2013 respectievelijk 31 december 2014 in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Rotterdam, 3 maart 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

M. van Ginkel RA

Onderzoeksopdracht

In het MKCO van 10 november 2015 is de volgende onderzoeksopdracht vastgesteld op basis waarvan dit onderzoek is uitgevoerd:

Verzamelen van feitenmateriaal:

a) Geef de omvang van het personele en materiële budget in de politiebegroting aan en geef aan hoe deze zich sinds 2013 heeft ontwikkeld en kijk hierbij 5 – 10 vooruit. Het personele budget dient daarbij gebaseerd te worden op een met de Kamer afgesproken operationele sterkte van het minimaal 49.500 fte.
b) Geef aan wat de thans bekende belangrijkste ambities ten aanzien van de dienstverlening, de politieprestaties, de kwaliteit van het personeel, de huisvesting en de IV zijn.
c) Geef aan hoe de budgetten zijn opgebouwd en hoe dit zich verhoudt tot de ambities van de politie. Het gaat hier met name om de budgetten personeel, huisvesting, vervoer, ICT en geweldmiddelen en uitrusting.
d) Draag zorg voor (externe) validatie van het gestelde onder a), b) en c) zoals een ADR of externe accountant.

Interpreteren van feitenmateriaal en onafhankelijke advisering:

e) Maak een vergelijking van de verhoudingen personeel/materieel binnen de genoemde brokken met andere organisaties, bedrijven en instellingen en geef daarbij aan hoe de politie zich ten opzichte van deze organisaties verhoudt.
f) Geeft aan welke omvang van het materiële budget benodigde is om de thans bekende ambities ten aanzien van prestaties, dienstverlening, kwaliteit personeel, huisvesting, ICT et cetera duurzaam te realiseren.
g) Doe waar nodig aanbevelingen. Geef waar mogelijk een realistisch tijdpad aan.

Bijlagen personeel

P1 Toelichting op vijf effecten binnen de categorie salarissen, toelagen en sociale lasten

In onderstaande tabel geven wij de financiële effecten van deze vijf effecten weer. Deze worden hier nader toegelicht.

Uitspliting delta's op vijf effecten

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Aanpassing financiële parameters	7.438	10.943	11.548	9.679	2.935
Aanpassing aspiranten salaris	(5.119)	4.348	10.699	14.602	16.743
Aanpassing o.b.v. realisatie bezetting en inrichtingsplan	7.812	22.804	31.715	37.755	32.177
Aanpassing NOS-doelformatie	-	5.816	12.186	12.359	14.255
Vermindering door CAO effect	(19.458)	(19.632)	(19.734)	(19.692)	(19.527)
Totaal delta's	**(9.327)**	**24.279**	**46.414**	**54.703**	**46.582**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening CAO effect door NP, expertsessies en PwC analyse*

Effect van nieuwe financiële inputparameters

Het eerste effect dat ten grondslag ligt aan de delta ten opzichte van de huidige begroting is het effect van nieuwe financiële inputparameters op basis van realisatiecijfers 2015.

De meerjarenbegroting (MJB) 2016 – 2020 is opgesteld in 2015 en de financiële aannames die ten grondslag liggen aan het SPP-model; deze financiële aannames zijn niet meer actueel. Bij een nieuwe doorrekening op basis van de bezetting ultimo 2015 zijn ook de financiële parameters aangepast. Dit betreft:

1. salarisverhoging als gevolg van de 0,8% regeling;
2. gewijzigde sociale verzekerings- en pensioenpremiepercentages (per 1 januari 2016);
3. eigen risico-dragerschap van een deel van de WAO (WGA-vast en ZW-flex);
4. wijzigingen in hoogte van sommige toelagen en kortingen(op basis van realisatie 2015).

De delta die hieruit ontstaat hoort bij het vastgestelde voornemen om de doelformatie 2020 te bereiken uit het inrichtingsplan (status 2).

De **eerste wijziging** in de financiële inputparameters betreft een salarisstijging als gevolg van de 0,8% regeling. Dit is onderdeel van de cao en het effect van deze wijziging zullen we dan ook toekennen aan de brutolasten cao.

Een **tweede wijziging** betreft een wijziging in sociale verzekeringspremie en pensioenpremie – percentages. De per 1 januari 2016 geldende premiepercentages verschillen van de premiepercentages uit 2015. De berekende verwachte bedragen aan sociale premies en pensioenen welke opgenomen zijn in de MJB 2016-2020 zullen hierdoor dus ook wijzigen. Daarnaast is het PartnerPlusPensoen (PPP) op nul gesteld, aangezien dit verdwijnt conform de herschikking van arbeidsvoorwaarden in het cao-akkoord.

Een **derde wijziging** is het eigen risico-dragerschap (ERD) van een deel van de WAO. Het betreft hier het eigen-risicodragerschap van de premies ZW-flex en WGA-vast. De nationale politie heeft een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar het eigen-risicodragerschap voor WGA en ZW.

Dit haalbaarheidsonderzoek presenteert het beeld dat door invulling van het eigen-risicodragerschap voor zowel de WGA-vast als de ZW-flex, dit in de periode 2015 – 2018 een besparing oplevert van € 54 miljoen (WGA-vast: € 40 miljoen, ZW-flex: € 14 miljoen). De invoering van het eigen-risicodragerschap is meegenomen in de nieuwe sociale premies (financiële inputparameters) en hier wordt een voorziening voor opgenomen in paragraaf 2.5.

Een **vierde wijziging** betreft aanpassingen in de hoogte van toelagen en kortingen. Deze aanpassingen zijn gemaakt op basis van de realisatie 2015. Deze realisatie 2015 laat het meest getrouwe beeld zien, waar de meeste effecten voortkomend uit het opschalen naar een nationale politie inmiddels zijn uitgetrild.

Met deze nieuwe gemiddelde lasten per fte kunnen de totale lasten worden berekend, op basis van de gemiddelde bezetting uit de MJB 2016-2020.

Effect van financiële parameters (incl. netto CAO effect)

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl ASP	(4.078)	674	3.976	4.898	1.125
ASP	4.014	669	(2.446)	(4.240)	(6.172)
NOS	7.502	9.599	10.017	9.021	7.982
Totaal	**7.438**	**10.943**	**11.548**	**9.679**	**2.935**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, expertsessies en PwC analyse*

In dit effect zit ook een deel van de netto lasten cao. Aan de lastenkant is dit de 0,8% regeling, aan de opbrengstenkant zijn dit de besparingen door het wegvallen van het PP-pensioen. Eerst behouden we hier aansluiting bij de nieuwe financiële input. In het onderdeel corrigeren we hiervoor om de vergelijking tussen de huidige begrotingsreeks 2016-2020 en die op basis van de PwC-analyse zuiver te houden.

Effect van de aanpassing op het aspirantensalaris

Het tweede effect dat ten grondslag ligt aan de delta ten opzichte van de begroting is het effect van een aanpassing op het aspirantensalaris anders dan onder effect 1 beschreven. In de huidige begrotingsreeks is een besparing op de aspirantensalarissen doorgevoerd.

Wij hebben onderzocht of de aannames onder deze daling in gemiddelde lasten realistisch zijn, mede in het licht van de doelstelling om de operationele sterkte op peil te houden en het effect hiervan dat de nationale politie in de periode 2016 – 2020 twee keer zoveel aspiranten aan zich moet weten te binden. Wij komen tot de conclusie dat deze aannames niet realistisch zijn.

In de huidige begrotingsreeks 2016 – 2020 dalen de gemiddelde lasten per aspirant, van € 28.948 in 2016 naar € 24.026 in 2020 (daling van 17%):

Ontwikkeling gemiddelde kosten per aspirant

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	22.268	19.412	18.775	18.756	18.562
Pensioen	1.866	1.378	1.266	1.269	1.248
SV-premies	3.303	2.907	2.819	2.818	2.792
Toelagen	1.511	1.441	1.426	1.427	1.424
Totaal	**28.948**	**25.138**	**24.286**	**24.271**	**24.026**
Percentuele delta salaris t.o.v. voorgaand jaar	n.a.	(13%)	(3%)	(0%)	(1%)
Percentuele delta pensioen t.o.v. voorgaand jaar	n.a.	(26%)	(8%)	0%	(2%)
Percentuele delta SV-premies t.o.v. voorgaand jaar	n.a.	(12%)	(3%)	(0%)	(1%)
Percentuele delta toelagen t.o.v. voorgaand jaar	n.a.	(5%)	(1%)	0%	(0%)
Percentuele delta totaal t.o.v. voorgaand jaar	n.a.	(13%)	(3%)	(0%)	(1%)

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, expertsessies en PwC analyse*

Het grootste deel van de aspiranten stroomt bij de nationale politie in tegen een vergoeding voor het werken-leren traject dat de aspirantenopleiding bij de nationale politie is. Een ander deel van de aspiranten stroomt in op een hoger regulier schaalsalaris, omdat zij beschikken over specifieke kennis of werkervaring.

De begrote daling in salarislasten van aspiranten komt voort uit de aanname dat de nationale politie in de toekomst als werkgever beter en scherper onderhandelt met aspiranten over hun startvergoeding. Dat betreft enerzijds de verhouding instroom op aspirantensalarissen versus instroom op reguliere schaal en anderzijds de hoogte van reguliere schalen waarop een aspirant binnenkomt bij de nationale politie.

Op basis van de realisatie van 2014 en 2015 en na toetsing bij experts van de nationale politie maken wij een expertinschatting van de verdeling van het aantal aspiranten met een aspirantenschaal en een reguliere schaal. Deze verdeling tussen de reguliere en aspirantenschaal is weergegeven in onderstaande tabel:

Aspirantenschalen t.o.v. reguliere schalen

Nivo	Reguliere schaal	Aspiranten schaal
2	10%	90%
3	20%	80%
4	20%	80%
5	40%	60%
6	100%	0%
Reku	100%	0%

** Bron: SPP-model nationale politie en PwC analyse*

Met deze verhouding over de verschillende niveaus heeft in 2020 70% van de aspiranten een aspirantenschaal en 30% een reguliere schaal. In de huidige meerjarenbegroting 2020 is de veronderstelde verhouding 75%-25%.

Naast de wijziging in verhouding instroom tussen reguliere schaal en aspirantenschaal daalt het startsalaris van een aspirant met een reguliere schaal in de periode 2016-2020 ook fors. PwC vindt geen andere onderbouwing van deze daling dan een betere, scherpere onderhandeling als werkgever. Deze aanname achten we niet realistisch, aspiranten die nu het kennis en kunde niveau hebben om te onderhandelen hebben dat in de toekomst ook. Daar komt nog het strategische risico dat de politie loopt bij. De politie moet de operationele sterkte op peil houden en daarvoor is het nodig tot 2020 niet twee keer zoveel aspiranten aan zich te binden dan nu het geval is. Ook stelt de politie vanuit de vastgestelde voornemens kwalitatief hogere eisen stelt aan haar aspiranten. In de doorrekening hanteren we het daarom de begrote salarissen voor de aspirantenschalen, maar het huidig gerealiseerde salarisniveau van 2015 voor de reguliere schalen.

Met de verhouding 70%-30% aspirantensalaris en schaalsalaris en de gemiddelde salarislasten op het niveau van 2015 wordt het nieuwe aspirantensalaris berekend. Zie bijlage P2 voor het verschil tussen het aspirantensalaris uit de huidige begrotingsreeks en het nieuwe aspirantensalaris:

Aspiranten salaris voor aanpassing

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	22.268	19.412	18.775	18.756	18.562
Pensioen	1.866	1.378	1.266	1.269	1.248
SV-premies	3.303	2.907	2.819	2.818	2.792
Toelagen	1.511	1.441	1.426	1.427	1.424
Totaal	**28.948**	**25.138**	**24.286**	**24.271**	**24.026**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP en PwC analyse*

Deze aanpassing van het aspirantensalaris heeft de volgende delta tot gevolg.

Effect van aanpassing op het aspiranten salaris

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl ASP	-	-	-	-	-
ASP	(5.119)	4.348	10.699	14.602	16.743
NOS	-	-	-	-	-
Totaal	**(5.119)**	**4.348**	**10.699**	**14.602**	**16.743**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, expertsessies en PwC analyse*

Effect van nieuwe SPP-doorrekening o.b.v. bezetting 31-12-2015 en aanpassing doelformatie conform bijgesteld inrichtingsplan

Voor de huidige meerjarenbegroting 2016-2020 was het startpunt de bezetting ultimo 2014. Inmiddels is de bezetting ultimo 2015 bekend en heeft PwC deze als startpunt genomen voor de berekening 2016-2020. Wat daarnaast opvalt is dat in de huidige meerjarenbegroting 2016-2020 niet toegerekend wordt naar de doelformatie uit het beheerplan 2016 en de nationale politie uitkomt op een lager sterkteniveau ultimo 2020.

De ultimo-standen waar PwC mee rekent op basis van de laatst bekende bezetting (31-12-’15) en aansluitend bij het beheerplan 2015 zijn[22]:

Ultimo standen nieuwe doorrekening o.b.v. bezetting 31-12-15 en inrichtingsplan

# FTE	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS					
OS excl. ASP	48.124	47.484	46.758	46.165	45.160
ASP	2.616	3.266	3.864	3.985	4.642
Totaal OS	**50.740**	**50.750**	**50.623**	**50.149**	**49.802**
NOS	8.621	8.516	8.513	8.515	8.515
Totaal	**59.361**	**59.266**	**59.136**	**58.664**	**58.317**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, formatieplan 24-01-14, expertsessie en PwC analyse*

De ultimo standen uit de MJB 2016-2020 zijn in onderstaande tabel weergegeven:

Ultimo standen o.b.v. begroting 2016-2020

# FTE	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS					
OS excl. ASP	48.026	47.064	46.263	45.502	44.747
ASP	2.569	3.284	3.849	4.175	4.906
Totaal OS	**50.596**	**50.348**	**50.112**	**49.676**	**49.652**
NOS	8.513	8.515	8.513	8.515	8.517
Totaal	**59.109**	**58.863**	**58.625**	**58.192**	**58.169**

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020*

De verschillen tussen de standen in de nieuwe doorrekening en die uit de MJB 2016-2020 zijn hieronder weergegeven:

Verschil in ultimo standen t.o.v. begroting 2016-2020

# FTE	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS					
OS excl. ASP	98	420	495	663	413
ASP	47	(19)	15	(190)	(264)
Totaal OS	**144**	**402**	**511**	**473**	**150**
NOS	108	1	0	(1)	(2)
Totaal	**252**	**402**	**511**	**472**	**148**

** Bron: Begroting 2016-2020 NP, nieuwe doorrekening SPP model van NP, formatieplan 24-01-14, expertsessie en PwC analyse*

De delta van dit effect is:

Effecten van nieuwe doorrekening SPP o.b.v. bezetting 31-12-15 en inrichtingsplan

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl. ASP	(5.154)	15.917	28.344	35.979	33.420
ASP	2.455	375	(42)	(2.433)	(6.284)
NOS	10.511	6.512	3.413	4.209	5.041
Totaal	**7.812**	**22.804**	**31.715**	**37.755**	**32.177**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, formatieplan 24-01-14, expertsessie en PwC analyse*

Effect van aanpassing NOS-doelformatie

Het derde effect dat een delta met betrekking tot salarissen, sociale lasten en toelagen tot gevolg heeft is de aanpassingen van de doelformatie van de niet-operationele sterkte (NOS). Deze aanpassingen zijn het gevolg van vastgestelde voornemens en analyses met betrekking tot versterking van de IV-functie. Dit leidt tot stijging van de doelformatie van de niet-operationele sterkte van 8.515 fte[23] naar 8.781 fte:

[22] Goed om te vermelden is dat de daadwerkelijke begroting voor een jaar wordt berekend op basis van gemiddelde fte per jaar en niet op basis van de ultimostanden.
[23] Conform door de minister vastgestelde beheerplan 2016 Nationale Politie

a. Er is 76 fte structureel extra als gevolg van de vastgestelde versterking van de sector Veilig en gezond werken:

– 24/7 loket (intern politie);
– extra personeel ten behoeve van psychologische zorg en begeleiding;
– docenten rijvaardigheid (Operationele Begeleiding en Training).

Deze structurele capaciteitsuitbreiding heeft weliswaar status 4, maar is volgens VenJ en politie te beschouwen als een directe uitwerking van de afspraken uit de Herijkingsnota uit augustus 2015 en daarmee status 2.

b. Er is 43 fte extra voor de vastgestelde versterking van de inkoopfunctie. De inkoopfunctie wordt in de praktijk zwaarder belast dan in het inrichtingsplan was voorzien: het aantal aanbestedingen per jaar ligt hoger dan voorzien, de complexiteit van aanbestedingen neemt toe en de huidige capaciteit is afgestemd op de spendanalyse en contractendatabase uit 2011, terwijl de huidige spend substantieel hoger is.

Deze structurele capaciteitsuitbreiding heeft weliswaar status 4, maar is volgens VenJ en politie te beschouwen als een directe uitwerking van de afspraken uit de Herijkingsnota uit augustus 2015 en daarmee status 2.

c. Er is 146,8 fte extra voor de vastgestelde versterking van de IV-functie, waaronder 14 fte voor het MDC (meldkamer dienstencentrum). Voor de inhoudelijke onderbouwing van deze capaciteitsuitbreiding verwijzen we naar het hoofdstuk Verbindingen en automatisering.

Dit leidt tot de volgende gemiddelde aantallen fte voor de begrotingsjaren 2016-2020:

Gemiddelde begroting PwC na aanpassing NOS-doelformatie

# FTE	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS					
OS excl. ASP	48.156	47.804	47.121	46.461	45.662
ASP	2.469	2.941	3.565	3.925	4.313
Totaal OS	**50.624**	**50.745**	**50.686**	**50.386**	**49.976**
NOS	8.793	8.659	8.706	8.710	8.743
Totaal	**59.417**	**59.404**	**59.392**	**59.096**	**58.719**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, formatieplan 24-01-14, expertsessie en PwC analyse*

De wijzigingen in de NOS-doelformatie hebben geleid tot onderstaand effect in euro's:

Effect van aanpassing in doelformatie

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl. ASP	-	-	-	-	-
ASP	-	-	-	-	-
NOS	-	5.816	12.186	12.359	14.255
Totaal	**-**	**5.816**	**12.186**	**12.359**	**14.255**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, formatieplan 24-01-14, expertsessie en PwC analyse*

Correctie voor het cao-effect

In bijlage P3 wordt het effect van de nieuwe cao en de 0,8% loonstijging uit de uitvoeringsafspraken op de begrotingsreeksen in detail uitgewerkt. In deze paragraaf wordt voor deze kosten een correctie doorgevoerd om de salarissen, sociale lasten en toelagen in ons onderzoek vergelijkbaar te houden met de begrotingsreeksen 2016-2020.

In de financiële inputparameters op basis van de realisatie 2015 is rekening gehouden met de zogenaamde 0,8%-regeling, de loonsverhoging over 2015 uit de uitvoeringsafspraken en een verlaging van het PP-pensioen als onderdeel van de herschikking van arbeidsvoorwaarden in de cao. Dit leidt tot de volgende correctie op de lasten:

Cao-effect in SPP, 0,8% effect en PP pensioen

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl. ASP	15.754	15.896	15.879	15.792	15.592
ASP	422	516	640	719	783
NOS	3.281	3.220	3.215	3.181	3.153
Totaal	**19.458**	**19.632**	**19.734**	**19.692**	**19.527**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening cao-effect NP, expertsessies en PwC-analyse*

Hieronder is een uitsplitsing van deze lasten naar de 0,8%-regeling en de wijziging in het PP-pensioen opgenomen.

Uitgesplitst naar de 0,8%-regeling en de wijziging in het PP-pensioen:

CAO effect 0,8%

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl. ASP	22.127	22.187	22.046	21.827	21.459
ASP	500	588	728	820	894
NOS	4.377	4.312	4.322	4.293	4.269
Totaal	**27.004**	**27.086**	**27.096**	**26.939**	**26.622**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening CAO effect NP, expertsessies en PwC analyse*

Cao - PP pensioen

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
OS excl. ASP	(6.373)	(6.291)	(6.167)	(6.035)	(5.866)
ASP	(78)	(72)	(88)	(101)	(112)
NOS	(1.096)	(1.091)	(1.107)	(1.111)	(1.116)
Totaal	**(7.546)**	**(7.454)**	**(7.362)**	**(7.247)**	**(7.095)**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening cao-effect NP, expertsessies en PwC-analyse*

P2 Aspirantensalarissen voor en na aanpassing

Aspiranten salaris voor aanpassing

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	22.268	19.412	18.775	18.756	18.562
Pensioen	1.866	1.378	1.266	1.269	1.248
SV-premies	3.303	2.907	2.819	2.818	2.792
Toelagen	1.511	1.441	1.426	1.427	1.424
Totaal	**28.948**	**25.138**	**24.286**	**24.271**	**24.026**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP en PwC analyse*

Aspiranten salaris o.b.v. PwC analyse

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	20.612	20.559	21.094	21.569	21.411
Pensioen	1.727	1.459	1.422	1.460	1.440
SV-premies	3.057	3.079	3.167	3.241	3.220
Toelagen	1.398	1.526	1.602	1.641	1.642
Totaal	**26.795**	**26.624**	**27.286**	**27.911**	**27.713**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, expertsessie en PwC analyse*

Verschil tussen aspiranten salaris o.b.v. PwC analyse en aspiranten salaris voor aanpassing

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	(1.657)	1.147	2.319	2.813	2.849
Pensioen	(139)	81	156	190	192
SV-premies	(246)	172	348	423	428
Toelagen	(112)	85	176	214	219
Totaal	**(2.153)**	**1.486**	**3.000**	**3.640**	**3.688**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, expertsessie en PwC analyse*

P3 Het netto cao-effect: opbouw van de lasten

Gedurende ons onderzoek is een nieuwe cao afgesloten. Deze heeft uiteraard effect op de begrotingsreeks. Gezien het belang ervan voor de netto lastenniveaus hebben wij de effecten daarvan in onze analyses nader geduid.

De delta die hieruit ontstaat hoort bij het cao-akkoord (status 2). Het cao-akkoord is samenspel afgesloten met de uitvoeringsafspraken met de 0,8% loonsverhoging over 2015 en de verlichting voor de nationale politie om vakantieloon ook over de onregelmatigheidstoeslag, piket, de ME-vergoeding, overwerk en de verschuivingstoelage uit te keren. Dit vakantieloon is opgenomen in de stelposten bij de personele begroting in paragraaf 2.1.2.

Berekening van de cao-lasten, inclusief 0,8%-regeling

De berekening van de cao-lasten, inclusief de 0,8%-regeling is uitgevoerd aan de hand van de volgende acht stappen. Aan het einde van deze bijlage is het effect in € per stap opgenomen. Deze wijze van berekening is afgestemd op de huidige berekening van de nationale politie en VenJ.

Opbouw cao kosten in begrotingsreeks 2016-2020

	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
MJB + 0,8%	ja	ja	ja	ja	ja
MJB + 0,8% + 1,25%	ja	ja	ja	ja	ja
MJB + 0,8% + 1,25% + 500	ja; alleen pensioeneffect van uitkering in 2015	nee	nee	nee	nee
MJB + 0,8% + 500 + 1,25% + 3,0%	ja	ja	ja	ja	ja
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500	ja	nee	nee	nee	nee
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0%	nee	ja; half jaar excl. pensioeneffect	ja	ja	ja
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0% + 1,25	nee	ja	ja	ja	ja
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0% + 1,25	ja	ja	ja	ja	ja

** Bron: Doorrekening cao-effect NP, expertsessies en PwC-analyse*

De cao-lasten zijn vertaald in een procentueel effect. Op basis van deze percentages zijn de nieuwe gemiddelde lasten per fte voor zowel OS, ASP als NOS berekend. Dit heeft geresulteerd in onderstaande percentages voor OS, ASP en NOS samen. Wellicht dat in de afronding en in de simplificatie over de typen functionarissen heen er verschillen ontstaan met een gedetailleerdere berekening, maar deze zullen naar verwachting gering zijn.

Totaal bruto CAO effect

%	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	2%	7%	8%	8%	8%
Pensioen	0%	8%	10%	10%	10%
SV-premies	2%	4%	5%	4%	4%
Toelagen	0%	7%	7%	7%	7%

** Bron: Doorrekening CAO effect NP, expertsessies en PwC analyse*

Cao-besparingen

In het kader van de cao-afspraken is voor € 35 miljoen aan besparingen gepland door herschikking van de arbeidsvoorwaarden. Wij hebben deze besparingen beoordeeld aan de hand van twee vragen. Hebben deze besparingen effect in de begrotingsreeks 2016-2020? en Is er voor deze besparing een onderbouwd plan en achten wij het op basis hiervan realistisch dat de besparing gerealiseerd wordt? Hieronder per cao-besparing het antwoord op deze vragen. Conclusie is dat voor €7,9 miljoen van de afgesproken cao-besparingen in het kader van bewust belonen nog plannen gemaakt worden.

Cao-effect PPP: Dit betreft de besparing door de wijziging in het PartnerPlusPensioen (PPP). Besparing in de cao-afspraken is in 2016 €13,8 miljoen, aflopend naar €13,3 miljoen in 2020. Dit betreft een reeds gerealiseerde daling van premiepercentages in 2014 en 2015. Deze besparing is in de nieuwe financiële inputparameters reeds opgenomen en hebben dus geen aanvullend effect op onze reeksen 2016-2020. De andere helft van de besparing (€7,1 miljoen) komt uit het verlagen van de kopbedragen in 2016-2020 en hebben wel invloed op onze 2016-2020 reeksen.

Cao-effect reiskosten: Dit betreft de besparing van het op declaratiebasis verrekenen van reiskosten. Verwachting is dat dit een jaarlijkse besparing oplevert van € 2,1 miljoen. Deze besparing wordt gerealiseerd omdat thuiswerkdagen niet meer leiden tot reiskostenvergoeding en dat het dubbel betalen van reiskosten (via het salaris en via declaratie) tot het verleden behoort.

Cao-effect bewust belonen: Besparing in de cao-afspraken is in 2016 €11,9 miljoen, aflopend naar €11,4 miljoen in 2020. Dit betreft enerzijds de besparing in de toelage bewust belonen. De hoogte van de te realiseren besparing is berekend door de kopbedragen van bewust belonen te vermenigvuldigen met de gemiddelde formatie uit de PwC-begroting en bedraagt in 2016 €3,6 miljoen, aflopend naar €3,5 miljoen in 2020. De overige besparing van €7,9 toe te kennen. Hier zijn nog geen concrete onderbouwde plannen voor aangetroffen, deze besparing is niet meegenomen.

Cao-effect overwerk: Dit betreft de besparing in de vergoeding voor overwerk. Dit is een besparing van € 5,2 miljoen per jaar. In 2016 is de verwachting van de nationale politie en VenJ dat deze besparingen nog niet gerealiseerd kunnen worden en is dit effect op 0 gesteld. Voor de overige jaren is deze besparing wel opgenomen.

Cao-effect vrijval bonussen: Besparing in de cao-afspraken is €2,8 miljoen op jaarbasis. Deze besparingen zijn reeds in 2014 en 2015 gerealiseerd, zijn dus meegenomen in de nieuwe financiële parameters, en hebben geen effect op de reeksen 2016-2020.

Met deze berekeningen constateren we een bruto-effect van de cao van €241 miljoen in 2016 en €263 miljoen in 2020. De brutolasten van de cao en is de optelling van de lasten voor OS excl. ASP, ASP, NOS en 18-maanders uit onderstaande tabel. Uit de cao vloeien ook inverdieneffecten voort voor 2016-2020 ofwel besparingen. Dit is in onderstaande tabel de optelling van de cao-effecten partnerpluspensioen, reiskosten, bewust belonen en het inverdieneffect op overuren. Deze berekening maakt de totale kosten voor de cao (inclusief de 0,8%-regeling en exclusief het vakantieloon op toeslagen) in 2020 €245 miljoen.

Netto cao-effect

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
cao-effect 18-maanders	3.000	1.000	-	-	-
cao-effect basis	237.862	267.863	267.700	265.941	262.690
cao-effect PPP	(7.546)	(7.454)	(7.362)	(7.247)	(7.095)
cao-effect reiskosten	(2.100)	(2.100)	(2.100)	(2.100)	(2.100)
cao-effect bewust belonen	(3.645)	(3.614)	(3.573)	(3.531)	(3.482)
cao-effect overwerk	-	(5.200)	(5.200)	(5.200)	(5.200)
Totaal netto cao-effect	**227.572**	**250.495**	**249.464**	**247.863**	**244.814**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening cao-effect NP, expertsessies en PwC-analyse*

Berekening van de cao-lasten, inclusief 0,8%-regeling in € per stap

In onderstaande tabel is de opbouw van de lasten per stap in euro's weergegeven:

Salarislasten

€'000	Situatie	BG15	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
MJB 2016-2020	E01	3.584	3.550	3.524	3.502	3.471	3.436
MJB + 0,8%	E02	3.607	3.577	3.551	3.529	3.498	3.462
Verschil	**E02 - E01**	**23**	**27**	**27**	**27**	**26**	**26**
MJB + 0,8% + 1,25%	E03	3.620	3.619	3.593	3.571	3.539	3.503
Verschil	**E03 - E02**	**12**	**42**	**42**	**42**	**42**	**41**
MJB + 0,8% + 1,25% + 500	E04	3.651	3.625	3.593	3.571	3.539	3.503
Verschil	**E04 - E03**	**31**	**6**	**-**	**-**	**-**	**-**
MJB + 0,8% + 500 + 1,25% + 3,0%	E05	3.651	3.728	3.695	3.672	3.640	3.603
Verschil	**E05 - E04**	**-**	**103**	**102**	**101**	**101**	**100**
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500	E06	3.651	3.757	3.695	3.672	3.640	3.603
Verschil	**E06 - E05**	**-**	**29**	**-**	**-**	**-**	**-**
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0%	E07	3.651	3.772	3.730	3.707	3.674	3.637
Verschil	**E07 - E06**	**-**	**15**	**35**	**35**	**34**	**34**
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0% + 1,25%	E08	3.651	3.772	3.774	3.750	3.718	3.680
Verschil	**E08 - E07**	**-**	**-**	**44**	**44**	**43**	**43**
MJB +0,8% + 500 + 1,25% + 3,0% + 500 + 1,0% + 1,25% + Piket	E09	3.651	3.788	3.790	3.766	3.733	3.694
Verschil	**E09 - E08**	**-**	**16**	**16**	**15**	**15**	**15**
Totale kosten cao		**67**	**238**	**265**	**264**	**261**	**259**

** Bron: Nieuwe doorrekening SPP model van NP, doorrekening CAO effect NP, expertsessies en PwC analyse*

De cao-lasten zijn vertaald in een procentueel effect. Op basis van deze percentages zijn de nieuwe gemiddelde lasten per fte voor zowel OS, ASP als NOS berekend. Dit heeft geresulteerd in onderstaande percentages voor OS, ASP en NOS samen:

Totaal bruto CAO effect

%	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Salaris	2%	7%	8%	8%	8%
Pensioen	0%	8%	10%	10%	10%
SV-premies	2%	4%	5%	4%	4%
Toelagen	0%	7%	7%	7%	7%

** Bron: Doorrekening CAO effect NP, expertsessies en PwC analyse*

P4 Overzicht van de aanvragen inhuur externen 2016

Overzicht aanvragen inhuur externen 2016

€'000	Totaal going concern	Transitie kosten	Gerelateerde bate/bijdrage	
Directies				
Korpsstaf	196	673	-	
Directie Operationeeln	817	-	334	1)
Directie HRM (1)	378	-	-	
Directie HRM reorganisatie (2)	-	2.584	-	
Directie FM	890	-	-	
Directie FIN	1.464	-	7.900	2)
Directie COM	334	-	-	
Staf PDC	606	2.146	-	
Totaal directies	**4.685**	**5.403**	**8.234**	
Diensten				
Dienst HRM	15.367	18.445	-	
Dienst FM	30.764	13.671	-	
Dienst FIN	3.006	963	-	
Dienst COM	3.544	292	-	
Totaal diensten	**52.680**	**33.372**	**-**	
Eenheden				
Landelijke Eenheid	3.714	302	3.237	3)
Eenheid 1 NN	1.012	-	-	
Eenheid 2 ON	480	-	-	
Eenheid 3 MN	1.334	-	-	
Eenheid 4 NH	694	179	241	4)
Eenheid 5 AM	2.907	125	-	
Eenheid 6 DH	611	-	-	
Eenheid 7 RD	228	247	-	
Eenheid 8 ZB	1.005	337	-	
Eenheid 9 OB	621	84	-	
Eenheid 10 LB	393	-	-	
Totaal eenheden	**12.999**	**1.274**	**3.478**	
Totaal (excl. IV)	**70.364**	**40.049**	**11.712**	

1) Pearls IMD
2) Inzet OM medewerkers
3) FIU, RST, DSI, LOCC
4) DROC

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies*

De nationale politie rekent met een gemiddeld lastenniveau voor externe inhuur van € 83.571 per fte op jaarbasis. Dit tarief wordt door PwC overgenomen omdat dit voor een groot deel gebaseerd is op reeds lopende contracten.

P5 Detailopbouw lasten bedrijfsgeneeskunde, lasten dienstongevallen en algemene lastenvergoeding

Kosten bedrijfsgeneeskunde

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
1) ARBO dienstverlening	11.300	9.800	9.000	8.500	8.500
1a) Mental check-ups	850	470	400	400	400
2) Arbo middel	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
3) Psycho- & fysiopol	2.830	2.830	2.830	2.830	2.830
4) Fit & gezond	1.070	1.000	1.000	1.000	1.000
5) Arbo overige	400	300	300	300	300
6) Programma Weerbaarheid	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
7) Overige	100	100	100	100	100
Totaal	**19.050**	**17.000**	**16.130**	**15.630**	**15.630**

1) in 2016 nog geen effect aanbesteding (pas ingang eind 3e kwartaal), 2017 op niveau aanbesteding incl 280k MCU; afnemende kosten ARBO dienstverlening door inzet van meer interne capaciteit

1a) in 2016 conform opgave Sectorhoofd VGW, in 2017 280k binnen aanbestedingt + meer interne capaciteit voor MCU's (-100k), vervolgens -70k door hogere interne capaciteit

2) in 2016 1 mln besparing door formulering / aanscherping beleid, blijft op dit niveau

3) 2016 incl. handling fee, blijft op niveau

5) Kosten nemen licht af vanwege opname onderwerpen in aanbesteding

6) Programma Weerbaarheid, vanaf 2016 binnen VGW

7) restpost

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies*

Kosten dienstongevallen

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
1) Vaste kosten - Verzekeringen	5.100	5.100	5.100	5.100	5.100
2) Variabel - Uitbetalingen personeel, ontvangen schade	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
3) Overig	-	-	-	-	-
4) PTSS	3.200	3.200	3.200	3.200	3.200
Totaal	**11.300**	**11.300**	**11.300**	**11.300**	**11.300**

1) betreft ongevallen- & aansprakelijkheidsverzekering

2) betreft inschatting van uitbetalingen aan personeel en ontvangen schade uitkeringen nav realisatie 2015. Is geen duidelijk patroon in waar te nemen

3) betreft overige kosten geboekt buiten HRM. Deze kosten zijn voor de komende jaren niet meegenomen

4) kosten PTSS opgenomen conform aangegeven inschatting. Verplichte brutering van deze kosten bedraagt 3,2 mln en vallen binnen de sociale lasten. De kosten brutering zijn niet in dit overzicht opgenomen.

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies*

Algemene kostenvergoeding

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
1) Arbeidsongeschiktheidsverzekering	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
2) Arbeidsvoorwaardelijke regelingen	3.350	3.000	3.000	3.000	3.000
3) verhuiskosten / pensionkosten	250	250	250	250	250
Totaal	**5.100**	**4.750**	**4.750**	**4.750**	**4.750**

1) arbeidsongeschiktheidsverzekering wordt komende jaren gewoon voortgezet

werkgeversbijdrage arbeidsongeschiktheidverzekering, akte van sessie etc.: beperkte afbouw komende jaren obv uniformering arbeidsvoorwaarden

3) kosten op een vast niveau ingeschat voor komende jaren. Mogelijk leidt LSS tot een incidentel toename van deze kosten. Dit is buiten beschouwing gelaten.

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies*

P6 Detailopbouw overige bijkomende personeelslasten

Opbouw overige lasten

€'000	BG16	BG17	BG18	BG19	BG20
Samenstelling going concern					
Reeks o.b.v. realisatie cijfers en begroting 2014-2018	21.240	21.320	10.370	18.440	18.440
Extra uitgaven i.h.k.v. de Caribean	2.500	-	-	-	-
Totaal going concern	**23.740**	**21.320**	**10.370**	**18.440**	**18.440**
Samenstelling reorganisatie					
Vertrekstimulering (voorfase)	30.760	-	-	-	-
Outplacement	2.300	3.000	1.500	700	-
Verhuizingen	2.500	7.500	10.000	5.000	-
Loonsupletie	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Programma-organisatie	9.240	-	-	-	-
Voorfase: €75mln	-	-	3.000	11.000	11.000
Totaal reorganisatie	**46.800**	**12.500**	**16.500**	**18.700**	**11.000**
Totaal overige lasten	**70.540**	**33.820**	**26.870**	**37.140**	**29.440**

** Bron: Begroting Nationale Politie 2016-2020, expertsessies, en PwC-analyse*

Bijlage Opleiding en Vorming

Ov1 Detailopbouw budget munitie en pepperspray

Budget munitie en overig

€'000	2016 Aantal	Euro's	Stukprijs
Niet letale trainingsmunitie			
Niet letale munitie	3.515.256	2.320.069	0,66
Totaal	**3.515.256**	**2.320.069**	
Letale trainingsmunitie			
Letale munitie	10.089.933	4.589.733	0,45
1e uitrusting omscholing P99Q-NL.	28.000	12.600	0,45
Dienst bewaken en beveiligen[1]	162.500	73.125	0,45
Beperkte strategische reserve voorraad[2]	200.000	90.000	0,45
Totaal	**10.480.433**	**4.765.458**	
Pepperspray			
Pepperspray scherp verdekt MK6 p/25 st.	4.500	73.620	16,36
Pepperspray scherp gemod. MK3 p/25 st.	20.000	210.000	10,50
Pepperspray oefen verdekt MK6 p/25 st.	2.500	27.500	11,00
Pepperspray oefen gemod. MK3 p/25 st.	31.000	297.600	9,60
Totaal	**58.000**	**608.720**	
Totaal letale/niet letale munitie en pepperspray		**7.694.247**	

[1] DBB 325 vuurwapendragende medewerkers, 500 scherpe patronen, per medewerker, per jaar.

[2] Het toestaan aan Sector OBT voor het houden van een geringe "strategische" voorraad ten behoeve van acute opleiding- omscholingsvragen en of onderhoudstrainingen als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen zoals de huidige terreurdreiging.

** Bron: Exoertsessies*

Overzicht vastgestelde voornemens

Vastgestelde voornemens met potentiële impact boven de 20 miljoen in categorie 1 en 2, inclusief categorie 3 en 4, direct gerelateerd aan een categorie 1 of 2 vastgesteld voornemen

#	Vastgesteld voornemen	Brondocument	Categorie
1	Taakstellingen Rutte I en II (- 485 miljoen)		1
2	Intensivering Rutte I en II (370 + 105 miljoen) + 18,6 (DSI) + 10 (onderwijs) + … miljoen)		1
3	Op peil houden politieprestaties (meer instroom aspiranten)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
4	Reorganisatiebudget	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
5	Besparingsinitiatieven (uitblijven van -)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
6	Inbedding Politieacademie	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
7	Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
8	Instroom FinEc, Cyber, Wijkagenten en teamchefs -> contourennota	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
9	Vergroten capaciteit OT en invoeren Rapid Response Teams bij DSI	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
10	Uitrol 3d-loket	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
11	Locatie-onafhankelijk werken, waaronder MEOS, Mobiel Effectief op Straat (incl. mobiel werken FO)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
12	Personele reorganisatie zo snel mogelijk afronden	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
13	Sleutelfuncties kwantitatief en kwalitatief met voorrang vervuld	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
14	Tijdelijke externe capaciteit werven	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
15	Verhuizen naar geconcentreerde locaties m.u.v. IV	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
16	Opsporing 20% hbo-werk		2
17	*Cluster Datacenter consolidatie* Doelstellingen: • Migratie vanuit bestaande 15 rekencentra, naar: • Stabiele rekencentrumvoorziening bestaand uit: • een centraal rekencentrum (twin datacenter), • een hoog beveiligde / hoog beschikbare omgeving ('RC3'), • specialistische rekencentra / digitale knooppunten, • onderling verbonden door breedbandverbindingen, • met een ingerichte uitwijklocatie, • Geüpgraded LAN-infrastructuur binnen de rekencentrale, Landelijk gestandaardiseerde moderne Citrix-omgeving	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2

18	*Cluster Netwerken* Doelstellingen: • Een robuuste netwerkvoorziening voor dataverkeer en telefonie (snel op te schalen); • NUTS-aansluitingen gemigreerd naar BVN; • Alle organisatieonderdelen gemigreerd naar landelijke telefonie; • Alle LAN-switches in support (eventueel vervangen); • Wifi op alle politiebureaus; • Virtueel netwerk tussen alle politiegebouwen; • Eén leverancier voor de levering van glasvezelverbindingen; • Koppeling aan diverse netwerken, zoals Haagse Ring e.d.; • Inrichting van goed beveiligde Portaal 2.0 voor plaats-, tijd- en apparaat onafhankelijk werken; • Moderne tooling voor het centraal beheren van netwerkcomponenten	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
19	*Cluster Topdomein, toegang en autorisaties* Doelstellingen: • Onderbrengen van ICT-domeinen (gebruikersomgevingen) in één robuust domein, • Saneren en opheffen van 180 oude domeinen (Windows NT, CIE en RID); • Telewerkgebruikers migreren naar SMS authenticatie.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
20	*Cluster Informatie* Doelstellingen: • Toevoeging nieuwe functionaliteit BVI, inrichten governance BVI en optimalisatie infrastructuur en techniek, • Verbeteren voorspelbaarheid (verbeteren performance, verminderen verstoringen, etc.); • Aansluiting additionele bronnen; • Stabiliteit verbeteren en gecontroleerde doorontwikkeling.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
21	*Cluster Plaats Onafhankelijk werken (MEOS)* Doelstelling: Realisatie van mobiele werkplek op smartphone met ingerichte werkprocessen en voorzieningen.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
22	*Cluster Operationeel Politie Proces* Doelstellingen: • Vernieuwing en aanvulling van functionaliteit (o.b.v. applicatie architectuur OPP) van vele huidige applicaties. • Kern van de vernieuwing is digitalisering van de keten.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
23	*Cluster BAVP-Generiek* Doelstellingen: • Portal voor ontsluiting operationele systemen en systemen voor bedrijfsvoering; • Ontsluiting bedrijfsvoering applicaties o.b.v. 'click'-principe, • Samenwerkingsfunctionaliteit, • Ontwikkelstraten en ontwikkelproces ingericht.	BAVP 2013-2017 – Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
24	Instroom van 400 in 2015 en maximaal ruim 600 aspiranten (FTE) in 2016 en bijna 800 in 2017 conform het voorziene bezettingsverloop (opgenomen in bijlage 2 van deze notitie)	Notitie Ontwerp Begroting Politie 2015-2019 t.b.v. KLO d.d. 23-06-2014	2
25	Huisvesting robuuste basisteams (van 1200 naar 700 locaties)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
26	Drie centrale locaties van het politiedienstencentrum (PDC)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
27	Kostenbesparing door efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte door middel van invoering Het Nieuwe Werken (HNW)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2

28	Opleiden vindt plaats als het echt nodig is (bv. verplichte IBT-trainingen, rijvaardigheidstrainingen) en in ieder geval als het verplicht is of als het nodig is om de vakbekwaamheid te verhogen	Beheerplan-nationale-politie-2016	2
29	De politie wil, ingegeven vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid en het gesloten Sociaal Akkoord 2013, de inzet intensiveren om mensen met een arbeidsbeperking te laten instromen en duurzaam aan het werk te hebben.	Beheerplan-nationale-politie-2016	2
30	Arbeidsvoorwaarden Op het terrein van de arbeidsvoorwaarden worden in 2016 de volgende beheerdoelstellingen gerealiseerd: • Uitwerking en implementatie van de nieuw afgesloten cao • Ontwikkelen flankerend beleid en vacaturebeleid om in fase 2 van de reorganisatie formatie en bezetting op elkaar af te stemmen • Uitwerking visie op flexibel pensioen en doorwerken na AOW-leeftijd • Uitwerking van de visie op modern arbeidsvoorwaardenbeleid naar een flexibel arbeidsvoorwaardenpakket en individueel keuzebudget.	Beheerplan-nationale-politie-2016	2
31	Contourennota: verhogen opleidingsniveau		2
32	Formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief in evenwicht voor de Directie IV (56 FTE)	Inrichtingsplan IV	3
33	Instroom aspiranten: • 2016: 1262 (1300 fte) • 2017: 1262 • 2018: 1262	Strategisch ontwikkelplan 2016-2019	3
34	Opleidingsbehoefte doorstroomopleidingen: • niveau 2 - niveau 3: 96 opleidingsplekken • niveau 3 - niveau 4: 336 opleidingsplekken • doorstroom niveau 5: 48 opleidingsplekken totaal: 480 doorstroomplekken	Strategisch ontwikkelplan 2016-2024	3
35	Baliepersoneel beter opgeleid: 288 plekken voor de AOPV plus kopmodule (opleiding voor assistent intake en service A)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2025	3
36	Prioriteiten voor de komende vijf jaar is om de personele bezetting formatie zo snel mogelijk in balans te brengen, kwantitatief en kwalitatief.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
37	RTGP-opvolging door middel van IBT nieuwe stijl: gemiddeld 42 uur RTGP per wapen dragende per jaar: 3 x 2 dagen met 7 netto trainingsuren met de mogelijkheid om voor specifieke doelgroepen een andere ritmiek te volgen. (32.000 deelnemers, 1.344.000 uren)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
38	Aanpak ondermijning Caribisch gebied	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
39	IV: interceptie (2015:vervanging storage, rest nog p.v.a. maken)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
40	*Cluster Digitaal Werken in de Strafrechtketen* Niet opgenomen in document "BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie"	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio KLO	4
41	Ziekte verzuim omlaag brengen		4

Vastgestelde voornemens met potentiele impact onder de 20 miljoen in categorie 1 en 2, niet verwerkt in operationele keuzes en bestaande budgetreeksen

#	Vastgesteld voornemen	Brondocument	Categorie
1	EU-kaderbesluit Dataprotectie (richtlijn en verordening)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	1
2	Drugs in het verkeer (wet per 1 juli 2016) pilot 2016 uitrol 2017 (speekseltesters)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	1
3	Toerusten wijkagenten, opleiden nieuwe wijkagenten	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
4	Elektronische aangifte (=internet aangifte)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
5	Aangifte volgsysteem, inclusief evaluatie	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
6	BVH-Web	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
7	Digitaal werken in de strafrechtketen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
8	ZSM: Ketenbrede informatie uitwisseling	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
9	Gemeenschappelijke informatiepositie op gebied van bedrijfsvoering creëren	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
10	Wijkagent 1 op 5000 inwoners	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
11	*Cluster Basisvoorziening Handhaving (BVH)* Doelstellingen: • Functioneel verbeteren BVH (o.a. gebruikersgemak); • Beperking aantal releases; • Consolidatie van BVH naar 11 omgevingen; • Omzetten van BVH-software naar Java-code (onderhoudbaar)	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
12	*Cluster Summ-IT* Doelstelling: Eén landelijk geïmplementeerd Summ-IT (tijdelijk) ter vervanging van de BVO (Basisvoorziening Opsporing).	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
13	*Cluster Communicatie MLT (middellange termijn)* Doelstellingen: Projecten ter verbetering van interne communicatie en externe communicatie via het internet • Vernieuwd politie.nl; • Eén landelijk intranet; • Consumenten apps; • Sanering regionale applicaties en regionale internet sites	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
14	*Cluster Facility Management MLT (middellange termijn)* Doelstelling: Landelijk in gebruik hebben van 7 basis facility management ICT-systemen en 88 regionale facility systemen saneren	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
15	*Cluster Human Resource (HR) Management MLT (middellange termijn)* Doelstelling: In gebruik hebben van 6 basis HR ICT-systemen (met zicht op nationaal niveau van formatie en bezetting) en saneren van 133 regionale applicaties	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
16	*Cluster IV Dienstverlening MLT (middellange termijn)* Doelstelling: In gebruik hebben van 3 voorzieningen op het gebied van IV-dienstverlening: • Bronsysteem voor applicatieportfolio (LIPS); • Bronsysteem voor projectenportfolio (Principal Tool Box); • Eén landelijke servicedesk toepassing	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2

17	*Cluster Integrale Voorzieningen Bedrijfsvoering lange termijn (LT)* Doelstelling: De basis leggen voor een integrale IV omgeving voor bedrijfsvoering voor de lange termijn: Een geïntegreerd IV landschap met 20 (rijks) bedrijfsvoering componenten, waaronder een datawarehouse	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
18	*Cluster BAVP-Generiek* Doelstellingen: • Landelijk autorisatiemodel / Identity & Access Management • Blauwdruk mappen en schijven landelijk geïmplementeerd • Eenduidig ingericht beheer rond coderingen	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
19	Veilig en gezond werken: Om dit te realiseren worden in 2016 de volgende doelstellingen gerealiseerd: • Het verder implementeren van de visie en uitgangspunten VGW • In 2015 zijn de gedeconcentreerde VGW teams zo veel mogelijk ingericht • Het verder inrichten van de fysieke en mentale zorglijnen • In 2015 wordt het gehele PTSS proces geborgd in de reguliere structuur van het PDC.	Beheerplan nationale politie 2016	2

Vastgestelde voornemens met potentiele impact onder de 20 miljoen in categorie 3 en 4, te relateren aan een vastgesteld voornemen in categorie 1 en/of 2, waarvoor geldt dat deze niet zijn verwerkt in operationele keuzes of bestaande budgetreeksen

#	Vastgesteld voornemen	Brondocument	Categorie
1	De financiële impact van de implementatie van het Strategisch Voertuigen Plan	Strategisch Voertuigenplan	3
2	Verwachte toename voertuigkosten nieuwe aanbesteding politievoertuigen	Strategisch Voertuigenplan	3
3	Baliepersoneel professioneel opgeleid	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
4	Commissie Hoekstra: Optimaliseren proces afname DNA d.m.v. wetgeving	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
5	Uitbreiding elektronische aangifte/internetaangifte	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
6	Aangifte volgsysteem, incl. evaluatie (AVS)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
7	Landelijke service module	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
8	Invoering Wet Middelentest bij geweld	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
9	EU Richtlijn Minimumnormen Slachtoffers (Screeningsinstrument kwetsbare slachtoffers)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
10	Proces executie uitrol IV	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
11	Realiseren 10 vooronderzoeksruimtes FO (gefaseerd t/m 2017)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
12	In werking brengen Digitaal Opsporen (incl. instroom Cybercrime experts en Hansken)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
13	Vereenvoudigen politieproducten; verkorte PV's	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
14	ZSM en Rechtsbijstand	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
15	Organiseren, professionaliseren afhandelcapaciteit	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
16	Versterken ZSM infrastructuur door huisvesting en IV	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
17	Raadsman bij verhoor; afstemmen processen met ketenpartners, incl. IV: verhoorregistratie	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
18	Digitaal werken in de strafrechtsketen; - Voorbereiden digitaal strafdossier- Voorbereiden digitale handtekening	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
19	Uitbreiding locatieonafhankelijk werken (voor specialistische groepen medewerkers, met name opsporing)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
20	Ondersteuning functionaliteit BOB-kamers vanuit Summ-IT (opnemen in IV-portfolio 2015)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
21	Aanpassing Smart bakens i.v.m. interferentie 4G	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
22	Ruimte voor Veiligheidsurgentie In het bestedingsplan is een bedrag van € 10 mln. gereserveerd als onvoorzien. Dit als ruimte voor veiligheidsurgentie (terrorismebestrijding, vluchtelingenproblematiek etc.)	Definitief concept IV Bestedingsplan 2016 herijking.doc	4
23	Invoeren OVD-kaderregeling	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4

Vastgestelde voornemens – de totale lijst

#	Vastgesteld voornemen	Brondocument	Categorie
1	EU-kaderbesluit Dataprotectie (richtlijn en verordening)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	1
2	Drugs in het verkeer (wet per 1 juli 2016) pilot 2016 uitrol 2017 (speekseltesters)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	1
3	Taakstellingen Rutte I en II (- 485 miljoen)		1
4	Intensivering Rutte I en II (370 + 105 miljoen) + 18,6 (DSI) + 10 (onderwijs) + ... miljoen)		1
5	Uitstellen verbeter- en optimalisatieslag	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
6	Collectieve deadlines worden losgelaten, nieuwe planning met jaarschijven	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
7	Overige personeelsinitiatieven	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
8	Politiechefs krijgen meer invloed op bedrijfsvoering incl. vergroot financieel mandaat	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
9	Op peil houden politieprestaties (meer instroom aspiranten)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
10	Reorganisatiebudget	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
11	Besparingsinitiatieven (uitblijven van)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
12	Aanpak horizontale fraude	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
13	Peseta	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
14	Inbedding Politieacademie	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
15	In werking brengen Digitaal opsporen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
16	Prokid plus (vroeg signaleren)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
17	Verbetertraject Jeugdgroepen/groepsscan	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
18	Contra terrorisme en extremisme tegengaan en voorkomen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
19	Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
20	Baliepersoneel professioneel opgeleid	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
21	Instroom FinEc, Cyber, Wijkagenten en teamchefs, o.b.v. contourennota	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
22	Toerusten wijkagenten, opleiden nieuwe wijkagenten	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
23	Implementatie wet versterking positie slachtoffers	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
24	EU-richtlijn minimumnormen slachtoffers	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
25	Vergroten capaciteit OT en invoeren Rapid Response Teams bij DSI	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
26	Elektronische aangifte (=internet aangifte)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
27	Aangifte volgsysteem, inclusief evaluatie	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
28	Versterken ZSM infrastructuur door huisvesting en IV	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
29	BVH-Web	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
30	Proces executie uitrol	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
31	Direct betalen (op rekening van het CJIB)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2

32	Kwaliteitsverbeteringsagenda opsporing	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
33	Uitrol 3d-loket	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
34	Locatie onafhankelijk werken, waaronder MEOS, Mobiel Effectief op Straat (inclusief mobiel werken FO)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
35	Personele reorganisatie zo snel mogelijk afronden	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
36	Opstellen teamplannen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
37	Sleutelfuncties kwantitatief en kwalitatief met voorrang vervuld	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
38	Korpscontrol wordt geconcentreerd onder directeur Financiën	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
39	Uitvoeringscontrole bedrijfsvoering wordt geconcentreerd onder directeur PDC	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
40	Digitaal werken in de strafrechtketen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
41	Eén lid korpsleiding voor portefeuille bedrijfsvoering	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
42	Standaardiseren werkprocessen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
43	Afstemmen planning standaardisatie processen met eenheden en beleidsdirecties	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
44	SPP; inzicht in vraag versus beschikbare capaciteit voor het maken van keuzes (portfoliomanagementproces)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
45	Uitvoeringstoets en implementatietoets verder implementeren	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
46	Ontwikkelen integrale producten en dienstencatalogus	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
47	Aanstellen relatiemanagers (verbeteren driehoek eenhedenbeleidsdirecties PCD)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
48	Spelregels voor de overgangsperiode vastleggen (lokaal maatwerk, regelruimte etc.)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
49	Inrichten lokale bedrijfsvoeringtafels	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
50	Inregelen proces accountplannen en actieplannen	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
51	Instrumentarium professionaliseren (o.a. portfoliomanagement, risicomanagement, strategische personeelsplanning)	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
52	Aanstellen directeur Strategie en Beleid om integraliteit in planvorming te versterken	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
53	Inrichten directie Strategie en Beleid en verdiepen verhouding met directeur Korpsstaf en Korpscontroller	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
54	Tijdelijke externe capaciteit werven	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
55	Verhuizen naar geconcentreerde locaties m.u.v. IV	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
56	Veiligheidshuis: De werkprocessen van de politie dienen goed aan te sluiten op de werkprocessen van het veiligheidshuis.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
57	Regionaal/Landelijk informatie- en expertisecentrum: Een effectieve bestrijding van georganiseerde criminaliteit vraagt om een integrale aanpak, waarbij onder meer de politie, het OM, de Belastingdienst, de FIOD, de SIOD en de gemeenten gezamenlijk optrekken (RIEC's)	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
58	Veiligheidsregio: De samenwerking met de politiekorpsen is in het oude bestel onder andere geborgd door convenanten tussen de regionaal colleges van de politie en de besturen van de veiligheidsregio's.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2

59	Nationale Politie Internationale samenwerking: De minister van Veiligheid en Justitie stelt de politiek-bestuurlijke en relevante beleidsmatige kaders voor IPS vast. De korpschef is binnen deze kaders eindverantwoordelijk voor de resultaten van het korps op het gebied van IPS.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
60	Koninklijke marechaussee: Vreemdelingen en vreemdelingencriminaliteit, Mensenhandel/mensensmokkel, Identiteits- en documentfraude, Terrorisme, Drugsbestrijding, Kinderporno/kindersekstoerisme, Bewaken en beveiligen grootschalige maatschappelijke onrust	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
61	ZSM: Ketenbrede informatie uitwisseling	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
62	Opsporing 20% hbo-werk		2
63	Operationeel leidinggevenden 1 op 20 medewerkers		2
64	Senioren 1 op 4 medewerkers		2
65	Politiekundigen in basisteams 1 op 60 medewerkers		2
66	Praktijkcoach 1 op 5 studenten/aspiranten		2
67	Trajectbegeleiders 1 op 30 studenten/aspiranten		2
68	Capaciteitsverdeling i.v.m. politieke afspraken: Wijkagenten, Aanpak dierenmishandeling, Aanpak kinderporno, Aanpak FinEc criminaliteit, Aanpak cybercrime, Aanpak milieucriminaliteit, Vreemdelingenpolitie	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
69	Briefing en debriefing	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
70	*Cluster Datacenter consolidatie* Doelstellingen: • Migratie vanuit bestaande 15 rekencentra, naar: • Stabiele rekencentrumvoorziening bestaand uit: • Een centraal rekencentrum (twin datacenter), • Een hoog beveiligde/hoog beschikbare omgeving ('RC3'), • specialistische rekencentra/digitale knooppunten, • Onderling verbonden door breedbandverbindingen, • Met een ingerichte uitwijklocatie. • Geüpgraded LAN-infrastructuur binnen de rekencentra • Landelijk gestandaardiseerde moderne Citrix-omgeving	"BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie"	2

71	*Cluster Netwerken* Doelstellingen: • Een robuuste netwerkvoorziening voor dataverkeer en telefonie (snel op te schalen); • NUTS-aansluitingen gemigreerd naar BVN; • Alle organisatieonderdelen gemigreerd naar landelijke telefonie; • Alle LAN-switches in support (eventueel vervangen); • Wifi op alle politiebureaus; • Virtueel netwerk tussen alle politiegebouwen; • Eén leverancier voor de levering van glasvezelverbindingen; • Koppeling aan diverse netwerken, zoals Haagse Ring e.d.; • Inrichting van goed beveiligde Portaal 2.0 voor plaats-, tijd- en apparaat onafhankelijk werken; • Moderne tooling voor het centraal beheren van netwerkcomponenten	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
72	*Cluster Topdomein, toegang en autorisaties* Doelstellingen: • Onderbrengen van ICT-domeinen (gebruikersomgevingen) in één robuust domein; • Saneren en opheffen van 180 oude domeinen (Windows NT, CIE en RID); • Telewerkgebruikers migreren naar SMS authenticatie.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
73	***Clu**ster Rationalisatie hardware/software* Doelstelling: Het up-to-date en in support krijgen van servers, databases, storage en verwante software.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
74	*Cluster Werkplekken en Kantoorautomatisering* Doelstelling: Vervangen van de oude werkplekken met moderne werkplekken met up-to-date kantoorautomatisering voorziening.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
75	*Cluster Monitoring ICT* Doelstelling: Inrichting van ICT-beheertooling zoals beschikbaarheidsmonitoring, SAM tooling (Software Asset Management) en CMDB (Configuratie Management).	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
76	*Cluster BAVP Generiek* Doelstellingen: • Ontwikkelstraat beschikbaar stellen en in support; • Ontsluiten 5.000 mobiele devices op basis van Good-software; • Implementatie uitgebreide versie Orion+ in de voertuigen; • Oplevering enkele (internationale) grenssystemen en in beheer name.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
77	Gemeenschappelijke informatiepositie op gebied van bedrijfsvoering creëren	Herijkingsnota 31 augustus 2015	2
78	Wijkagent 1 op 5000 inwoners	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
79	*Cluster Informatie* Doelstellingen: • Toevoeging nieuwe functionaliteit BVI, inrichten governance BVI en optimalisatie infrastructuur en techniek Verbeteren voorspelbaarheid; • (verbeteren performance, verminderen verstoringen, etc.); • Aansluiting additionele bronnen; • Stabiliteit verbeteren en gecontroleerde doorontwikkeling.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2

80	*Cluster Plaats Onafhankelijk werken (MEOS)* Doelstelling: Realisatie van mobiele werkplek op smartphone met ingerichte werkprocessen en voorzieningen.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
81	*Cluster Operationeel Politie Proces* Doelstellingen: • Vernieuwing en aanvulling van functionaliteit (o.b.v. applicatie architectuur OPP) van vele huidige applicaties. • Kern van de vernieuwing is digitalisering van de keten.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
82	*Cluster BAVP-Generiek* Doelstellingen: • Portal voor ontsluiting operationele systemen en systemen voor bedrijfsvoering; • Ontsluiting bedrijfsvoerings-applicaties o.b.v. 'click'-principe; • Samenwerkingsfunctionaliteit • Ontwikkelstraten en ontwikkelproces ingericht.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
83	*Cluster Basisvoorziening Handhaving (BVH)* Doelstellingen: • Functioneel verbeteren BVH (o.a. gebruikersgemak); • Beperking aantal releases; • Consolidatie van BVH naar 11 omgevingen; • Omzetten van BVH-software naar Java-code (onderhoudbaarheid)	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
84	*Cluster Summ-IT* Doelstelling: Eén landelijk geïmplementeerd Summ-IT (tijdelijk) ter vervanging van de BVO (Basisvoorziening Opsporing).	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
85	*Cluster Financiën MLT (middellange termijn)* Doelstelling: Landelijk in gebruik hebben van 2 financiële bronsystemen (met eenduidig financiële administratie voor Nationale Politie) en het saneren van 27 applicaties.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
86	*Cluster Communicatie MLT (middellange termijn)* Doelstellingen: Projecten ter verbetering van interne communicatie en externe communicatie via het internet • Vernieuwd politie.nl; • Eén landelijk intranet; • Consumenten apps; • Sanering regionale applicaties en regionale internet sites.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
87	*Cluster Facility Management MLT (middellange termijn)* Doelstelling: Landelijk in gebruik hebben van 7 basis facility management ICT-systemen en 88 regionale facility systemen saneren.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
88	*Cluster Human Resource (HR) Management MLT (middellange termijn)* Doelstelling: In gebruik hebben van 6 basis HR ICT-systemen (met zicht op nationaal niveau van formatie en bezetting) en saneren van 133 regionale applicaties.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
89	*Cluster IV Dienstverlening MLT (middellange termijn)* Doelstelling: In gebruik hebben van 3 voorzieningen op het gebied van IV-dienstverlening: • Bronsysteem voor applicatieportfolio (LIPS); • Bronsysteem voor projectenportfolio (Principal Tool Box); • Eén landelijke servicedesk toepassing.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2

90	Verbeterplan naar aanleiding van privacy onderzoeken (ADR, CBP) politie: • Maatregelen reeds in uitvoering: Realisatie landelijk autorisatiemodel; steekproeven en de introductie van het “vier-ogen” principe; bijdragen aan het geautomatiseerd verwijderen en vernietigen van politiegegevens uit de twee meest gebruikte ICT-systemen (BVH en Summ-IT) zijn reeds in gang gezet. • Wpg verbeterplan voor verdere maatregelen (gereed 1 maart 2016).	"2015-12-07 TK Privacy onderzoeken politie" "Privacy audit Wpg Politie 2015 definitief 30102015" "Bestuurlijke reactie Privacy Audit EU VIS"	2
91	Instroom van 400 in 2015 en maximaal ruim 600 aspiranten (FTE) in 2016 en bijna 800 in 2017 conform het voorziene bezettingsverloop (opgenomen in bijlage 2 van deze notitie)	Notitie Ontwerp Begroting Politie 2015-2019 t.b.v. KLO d.d. 23-06-2014	2
92	Doortrekken van de bij de begroting 2014 vastgestelde meerjarenraming voor de materiële lasten	Notitie Ontwerp Begroting Politie 2015-2019 t.b.v. KLO d.d. 23-06-2014	2
93	Meerjarig sluitende exploitatie.	Notitie Ontwerp Begroting Politie 2015-2019 t.b.v. KLO d.d. 23-06-2014	2
94	Efficiënte en effectieve uitvoering van de werkprocessen van de operatiën van de politieorganisatie	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
95	Huisvesting robuuste basisteams (van 1200 naar 700 locaties)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
96	Drie centrale locaties van het politiedienstencentrum (PDC)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
97	Kostenbesparing door efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte door middel van invoering Het Nieuwe Werken (HNW)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
98	Korte termijn kostenbesparing door invoering van flexwerken in bestaande gebouwen	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
99	Aansluiting van de huisvesting op het nieuwe dienstverleningsconcept (multichannel: click-call-face)	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
100	Bestuurlijke samenwerking met het gezag en de ketenpartners	Strategisch huisvestingsplan 2013-2025, korps Nationale Politie	2
101	De politie kiest voor zes geprioriteerde initiatieven om haar prestaties op peil te houden: 1 Op peil houden van regionale en lokale afspraken met het gezag 2 Nakomen van afspraken in het kader van de gezamenlijke veiligheidsagenda 3 Nakomen van inzet politie in het kader van Jihadisme 4 Uitvoering geven aan de 105 miljoen intensivering 1e tranche 5 Minimaal de dienstverlening naar de burger op peil houden 6 Grotendeels uitvoering geven aan het Programma VPS inclusief digitaal strafdossier	Beheerplan nationale politie 2016	2
102	In de Veiligheidsagenda 2015-2018 zijn de volgende thema’s landelijke prioriteiten bepaald: Versterking geïntegreerde aanpak ondermijnende criminaliteit; Bestrijding cybercrime; Aanpak horizontale Fraude; Bestrijding Kinderporno	Beheerplan nationale politie 2016	2
103	High Impact Crime (waaronder aanpak jeugdcriminaliteit), en afpakken	Beheerplan nationale politie 2016	2
104	Opleiden vindt plaats als het echt nodig is (bv. verplichte IBT-trainingen, rijvaardigheidstrainingen) en in ieder geval als het verplicht is of als het nodig is om de vakbekwaamheid te verhogen	Beheerplan nationale politie 2016	2

105	In 2016 doel om (meer) vrijwilligers in te laten stromen bij de politie en te binden aan de organisatie	Beheerplan nationale politie 2016	2
106	De politie wil, ingegeven vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid en het gesloten Sociaal Akkoord 2013, de inzet intensiveren om mensen met een arbeidsbeperking te laten instromen en duurzaam aan het werk te hebben.	Beheerplan nationale politie 2016	2
107	*Cluster Integrale Voorzieningen Bedrijfsvoering lange termijn (LT)* Doelstelling: De basis leggen voor een integrale IV omgeving voor bedrijfsvoering voor de lange termijn: Een geïntegreerd IV landschap met 20 (rijks) bedrijfsvoering componenten, waaronder een datawarehouse	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
108	Voor 2016 is de doelstelling om voor de Fysieke Vaardigheidstoets (FVT) een deelnamepercentage van 90% te realiseren. Daarnaast dient minimaal 90% van de deelnemers de FVT af te leggen binnen de normtijd.	Beheerplan nationale politie 2016	2
109	De politie heeft de opgave om het aantal ATW overtredingen fors terug te dringen, conform afspraak met de Inspectie SZW. Hiertoe zijn in 2015 plannen en acties door de eenheden opgesteld. In 2016 worden deze plannen en acties in de eenheden geïmplementeerd. De resultaten hiervan zijn in 2015 reeds zichtbaar geworden. In 2016 wordt gestuurd op verbetering van deze resultaten. Met de Inspectie SZW is afgesproken het aantal ATW overtredingen in alle eenheden te reduceren tot 0.	Beheerplan nationale politie 2016	2
110	Arbeidsvoorwaarden Op het terrein van de arbeidsvoorwaarden worden in 2016 de volgende beheerdoelstellingen gerealiseerd: • Uitwerking en implementatie van de nieuw afgesloten cao • Ontwikkelen flankerend beleid en vacaturebeleid om in fase 2 van de reorganisatie formatie en bezetting op elkaar af te stemmen • Uitwerking visie op flexibel pensioen en doorwerken na AOW-leeftijd • Uitwerking van de visie op modern arbeidsvoorwaardenbeleid naar een flexibel arbeidsvoorwaardenpakket en individueel keuzebudget.	Beheerplan nationale politie 2016	2
111	Contourennota: verhogen opleidingsniveau		2
112	Omgang groot materieel (toekomstbestendig maken, vervangen en uitbreiden)	Jaaraanschrijving 2016	2
113	De ratio voor de operationele leiding is 1 op 20 medewerkers.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
114	De matching en implementatie van het LFNP worden vóór de voorgenomen reorganisaties ten behoeve van de vorming van de Nationale Politie uitgevoerd; dit is ook een randvoorwaarde voor de realisatie van de Nationale Politie.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
115	LFNP en professionele ruimte van medewerkers: Om aan de verwachtingen van de maatschappij te kunnen (blijven) voldoen, zijn in uitvoerende functies hogere eisen gesteld met betrekking tot de kwaliteit van de bijdrage aan de resultaten van de politie.	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
116	Terugverdeling van formatie uit de bovenregionale voorzieningen naar de regionale eenheden	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
117	Herschikking van capaciteit van regionaal naar landelijk vanwege concentratie van taken	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2

118	Herschikking van regionale capaciteit vanwege de inrichting van een expertisecentrum	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
119	Robuuste basisteams	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
120	Eén dienstverleningsconcept	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
121	Slagkracht in opsporing vergroten	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
122	Collectieve aanpak van High Impact Crime en ondermijning	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
123	Allianties aangaan met partners	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
124	Op- en afschalen	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
125	Uitbouwen van de heterdaadkracht	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
126	Versterken van de interventiekracht op de fysieke en virtuele infrastructuur	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
127	Internationalisering - Operationele en niet-operationele samenwerking	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
128	Internationalisering - Rechtshulp en informatie-uitwisseling:	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
129	Internationalisering - Vredesmissies	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
130	Bedrijfsvoering als professionele dienstverlener	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
131	Goed werkgever- en werknemerschap	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
132	Kostenbewustzijn en efficiëntie	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
133	Bedrijfsvoering in control	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
134	Continu verbeteren in het werk Lokale verbeteringen Grotere verbeteringen Herontwerp Kwaliteitsstelsel Vakinhoudelijke ontwikkeling	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
135	Top-downinnovatie Technologie gedreven innovatie Programmatische aanpak	Inrichtingsplan 2012 (v.3.0)	2
136	*Cluster BAVP-Generiek* Doelstellingen: • Landelijk autorisatiemodel / Identity & Access Management • Blauwdruk mappen en schijven landelijk geïmplementeerd • Eenduidig ingericht beheer rond coderingen.	BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	2
137	Veilig en gezond werken: Om dit te realiseren worden in 2016 de volgende doelstellingen gerealiseerd: • Het verder implementeren van de visie en uitgangspunten VGW • In 2015 zijn de gedeconcentreerde VGW teams zo veel mogelijk ingericht • Het verder inrichten van de fysieke en mentale zorglijnen In 2015 wordt het gehele PTSS proces geborgd in de reguliere structuur van het PDC.	Beheerplan nationale politie 2016	2
138	Formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief in evenwicht voor de Directie IV (56 FTE)	Inrichtingsplan IV	3
139	Formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief in evenwicht voor de Dienst IM (615 FTE)	Inrichtingsplan IV	3
140	Formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief in evenwicht Dienst ICT excl. Meldkamerdienstencentrum (MDC) 1311 FTE	Inrichtingsplan IV	3
141	Formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief in evenwicht voor de Dienst ICT / MDC (287 FTE)	Inrichtingsplan IV	3

142	Instroom aspiranten: - 2016: 1262 (1300 fte) - 2017: 1262 - 2018: 1262	Strategisch ontwikkelplan 2016-2019	3
143	Zijinstroom: - 2016: 200 - 2017: 200 - 2018: 200	Strategisch ontwikkelplan 2016-2020	3
144	Ambitie niveau verdeling aspiranten 2016: - niveau 2: 58 (n2 & n4 71%) - niveau 4 842 - niveau 5: 246 (n5 & recherchekundigen 29%) - recherchekundigen: 116	Strategisch ontwikkelplan 2016-2021	3
145	Instroomarrangement niveau verdeling 2016: - niveau 2: 96 - niveau 4: 768 - niveau 4 HTV: 144 - bachelor politiekunde: 144 - recherchekundigen: 96 totaal: 1248, 19% HBO	Strategisch ontwikkelplan 2016-2022	3
146	Zijinstroom 2016: 100 FinEc (AOPV) 100 Cybercrime (AOPV)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2023	3
147	Opleidingsbehoefte doorstroomopleidingen: - niveau 2 - niveau 3: 96 opleidingsplekken - niveau 3 - niveau 4: 336 opleidingsplekken - doorstroom niveau 5: 48 opleidingsplekken totaal: 480 doorstroomplekken	Strategisch ontwikkelplan 2016-2024	3
148	Baliepersoneel beter opgeleid: 288 plekken voor de AOPV plus kopmodule (opleiding voor assistant intake en service A)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2025	3
149	In kaart brengen 50 potentials voor teamchef B/C waarvan 24 de leergang Master tactisch leidinggeven gaan doen.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2049	3
150	Continuering instroom van buiten voor verschillende vakgebieden Operationeel Specialismen.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
151	Huidige leidinggevenden een ondersteuningsprogramma aanbieden	Strategisch ontwikkelplan 2016-2051	3
152	Prioriteiten voor de komende vijf jaar is om de personele bezetting formatie zo snel mogelijk in balans te brengen, kwantitatief en kwalitatief.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
153	Prioriteiten per teamplan: vakmanschapsontwikkeling van medewerkers.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
154	RTGP-opvolging door middel van IBT nieuwe stijl: gemiddeld 42 uur RTGP per wapen dragende per jaar: 3 x 2 dagen met 7 netto trainingsuren met de mogelijkheid om voor specifieke doelgroepen een andere ritmiek te volgen. (32.000 deelnemers, 1.344.000 uren)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
155	PRTV: 3 uur PRVT: 1 x per 3 jaar een trainingsdag politiespecifieke rijvaardigheid (30.000 deelnemers, 90.000 uren).	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
156	Leerlijn gevaar- en geweldsbeheersing aspiranten, 40 uur per aspirant per jaar. (capaciteit van 32.000)	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
157	Regeling ME 2007: ü 40 uur oefenen ME voor elk ME-lid per jaar. (100.000 uren) ü 40 uur oefenen voor elk lid van een ondersteuningsgroep per jaar.	Strategisch ontwikkelplan 2016-2050	3
158	De financiële impact van de implementatie van het Strategisch Voertuigen Plan	Strategisch Voertuigenplan	3
159	Verwachte toename voertuigkosten nieuwe aanbesteding politievoertuigen	Strategisch Voertuigenplan	3
160	De brede verstrekking van zowel operationele als niet-operationele uniformen	KLO-besluit	3
161	Budget voor innovatie op het gebied van wapens (less lethal)	KLO-besluit	3
162	Invoer uitschuifbare wapenstok, versterking pepperspray en compacte wapen	KLO-besluit	3

163	Baliepersoneel professioneel opgeleid	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
164	Afhandelen meldingen. (Door ontwikkelen meldingen staat in Veiligheids Agenda.)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
165	ESS (Eenheid Specialistische schutters/ Beveiligingseenheid) inhaalslag.	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
166	Uitbreiding O&T-capaciteit (extra CT-gelden)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
167	Commissie Hoekstra: Optimaliseren proces afname DNA d.m.v. wetgeving	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
168	Verbetertraject Jeugdgroepen/groepsscan Strategische portefeuilles	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
169	Implementatie vernieuwd liaisonbeleid	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
170	Aanpak ondermijning Caribisch gebied	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
171	Opleiden HOVJ's	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
172	Uitbreiding elektronische aangifte/internetaangifte	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
173	Aangifte volgsysteem, incl. evaluatie (AVS)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
174	Landelijke servicemodule	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
175	Invoeren uniform werkproces PGA	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
176	Landelijke uitrol ANPR en opslag passagegegevens (Project ANPR)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
177	Monitoren van Social Media implementeren in de informatieorganisatie	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
178	Briefing en debriefing(Briefingtool is onderdeel van contourennota Opsporing, kort termijn)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
179	Direct Betalen (CJIB)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
180	Flitsboetes (overdracht van taken naar CJIB)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
181	Ketenidentificatiemodule (KIM)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
182	Implementatie Landelijk Servicecentrum e-Crime	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
183	Implementatie Wet Computer Criminaliteit III	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
184	Invoering Wet Middelentest bij geweld	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
185	Introductie flexibel cameratoezicht	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
186	Rechtshulp compleet (inclusief vervanging en centralisatie Luris)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
187	Dienstverleningsmonitor	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
188	EU Richtlijn Minimumnormen Slachtoffers (Screeningsinstrument kwetsbare slachtoffers)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
189	Proces executie uitrol IV	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
190	Wijziging Wet Wapens en munitie in verband met de versterking van het stelsel ter beheersing van het legale wapenbezit	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
191	Versterking bijdrage politie bij aanpak milieucriminaliteit (CSV's)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
192	Realiseren 10 vooronderzoeksruimtes FO (gefaseerd t/m 2017)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
193	Accreditatie van laboratoriumactiviteiten FO	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
194	Integraal afpakken (regionaal maatwerk)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
195	Aanpak horizontale fraude	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4

196	Peseta totaal;- Aansluiting ABN AMRO, Rabobank en borging aansluiting BOD'en bij Peseta	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
197	In werking brengen Digitaal Opsporen (incl. instroom Cybercrime experts en Hansken)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
198	Vereenvoudigen politieproducten; verkorte PV's	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
199	Ontboden verdachte	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
200	ZSM en Rechtsbijstand	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
201	Organiseren, professionaliseren afhandelcapaciteit	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
202	Versterken ZSM infrastructuur door huisvesting en IV	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
203	Raadsman bij verhoor; afstemmen processen met ketenpartners, incl. IV: verhoorregistratie	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
204	Inventariseren vaardigheden en opleidingseisen medewerkers opsporing, ook in contourennota	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
205	Uniformering proces, rol opsporing bij ketenbeslaghuizen;- herzien beslagportaal-connectie keten op politiesystemen	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
206	Digitaal werken in de strafrechtsketen; -Voorbereiden digitaal strafdossier- Voorbereiden digitale handtekening	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
207	Verbeteren aanpak discriminatie d.m.v. o.a. standaardisatie, vergroten kennis, verbeterde (keten-)samenwerking en inrichten digitale aangifte	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
208	Invoeren OvD-kaderregeling	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
209	Uitbreiding locatieonafhankelijk werken (voor specialistische groepen medewerkers, met name opsporing)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
210	Social media als opsporingstool implementeren	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
211	Ondersteuningsgroepen (voorheen Uniformeren AE-VAG)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
212	Herziening ME (uitvoerings)regeling	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
213	Operational Field Lab Mobiel Banditisme (pilot)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
214	IV: Standaard PV's gewelddadige vermogenscriminaliteit	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
215	ZSM: Mobiel banditisme	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
216	IV: interceptie (2015:vervanging storage, rest nog p.v.a. maken)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
217	Ondersteuning functionaliteit BOB-kamers vanuit Summ-IT (opnemen in IV-portfolio 2015)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
218	Aanpassing Smart bakens i.v.m. interferentie 4G	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
219	Verbetering werkprocessen en kwaliteitsverbetering FO(2015: kwaliteitssysteem)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
220	Inrichten 1 loket (Sturingsinformatiemanagement/(RIS)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
221	Mobiel werken PD en eenduidig invoeren IC(-systemen irt sporen	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
222	Implementatie PCSC-verdrag (vingerafdrukken)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
223	NFI- dent	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
224	Door ontwikkelen werkwijzen mensenhandel en vreemdelingen	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
225	API (Advance Passenger Information)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
226	Koppeling politie IV aan Euvis: gesplitst in Mobiele bevraging (2015) en aanpassing PSH-V (2016)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
227	Vervolgfase Grensmanagement (RIPS (Grensmanagement PNR API)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4

228	Uitvoering versterking integrale aanpak Horizontale fraude & Faillissementsfraude	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
229	Ketenbrede informatie-uitwisseling	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
230	Verbeteren beslismoment interventie ZSM-tafel en invoeren kwaliteitscontrole op in te sturen strafzaken	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
231	Implementatie EU-Richtlijn Recht op toegang tot een advocaat in strafprocedures ter uitvoering van een Europees Opsporingsbevel	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
232	Verbeteren van het proces van opsporing en vervolging : terugdringen rework bij VVC	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
233	Verbeteren leidinggevenden Opsporing	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
234	Verbeteren gebruik en functionaliteit BOSZ en koppeling BOSZ aan GPS.	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
235	Verbeteren parate kennis medewerkers Opsporing.	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
236	Doorontwikkeling van de functie van dossiervormer in grotere onderzoeken (de HovJ).	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
237	Inrichten interface BVH en Summ-it en koppeling gegevens	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
238	ZSM Jeugd	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
239	Operationele regie BOA's (lijn activiteit)	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
240	BVH-web	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
241	Internationale operationele samenwerking - Samen Sterker	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
242	Informatievoorziening internationale politiesamenwerking	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
243	Implementatie van nationale informatie coördinatie en analyse op de EMPAC(-onderwerpen	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
244	Hernieuwd inrichten werkproces vredesmissies	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
245	Implementatie nieuw beleid plaatsing van politiemedewerkers op internationale posities	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
246	Operationele samenwerking Interpol	Bijlage 2, SBO Uitvoeringsplan 2016, operationeel portfolio	4
247	Opdracht uitbreiding observatie en techniek	20150310 Opdracht uitbreiding observatie en techniek.pdf	4
248	*Cluster Digitaal Werken in de Strafrechtketen* Niet opgenomen in document BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
249	Overig bAVP Reservering uren voor directeur AVP Niet opgenomen in document BAVP 2013-2017 - Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
250	Biometrie (vervanging Havank)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
251	ANPR landelijk (gedekt vanuit AVP-uren)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
252	Interceptie	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
253	CCIII (implementatie wetgeving)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
254	AVR 4.0 Knelpunten	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
255	Vervolgfase Grensmanagement TRIP	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
256	Bijzondere opsporingsbevoegdheden politie (BOB)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
257	Keten identificatie module (KIM)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4
258	Centrale Verwerking Flitsboetes (CVF)	BIJLAGE Scenario’s IV-portfolio 2016 KLO	4

259	Zicht op eenheden / RTIC	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
260	Verhuizing (schuifplannen)	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
261	Verbetering opsporing (reservering t.b.v. Contourennota Opsporing)	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
262	Rechtdoen aan slachtoffers & EU-minimumnormen	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
263	Elektronische aangifte (korte termijn) (cat 2a)	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
264	IV HRM MLT	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
265	EA Netwerkapparatuur	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
266	Upgrade VMS stack	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
267	Migreren sTesta	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
268	Upgrade browser	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
269	PBS fase 2 (van huidig project)	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
270	STAP (Standaardisatie Applicaties)	BIJLAGE Scenario's IV-portfolio 2016 KLO	4
271	Programma Dienstverlening Partners en oprichting sector DP Doelstellingen: A. Het 'schoon' maken van het politie ICT-bedrijf van alle dienstverlening aan partners. B. Het beheren en leveren van alle interfaces met partners, wat moet leiden tot de volgende gewenste effecten: C. Het marktconform in rekening brengen van alle dienstverlening aan partners	Concept Inrichtingsplan Dienstverlening Partners	4
272	Ziekte verzuim omlaag brengen		4
273	Ruimte voor Veiligheidsurgentie In het bestedingsplan is een bedrag van € 10 mln. gereserveerd als onvoorzien. Dit als ruimte voor veiligheidsurgentie (terrorismebestrijding, vluchtelingenproblematiek etc.)	Definitief concept IV Bestedingsplan 2016 herijking	4

Geïnterviewde personen en deelnemers aan expertsessies

HRM	IV/ICT	Huisvesting	Overige lasten
Appels, Saskia (NP)	Boersma, Renkse (NP)	Ast, Marcia van (V&J)	Amerongen, Wim van (NP)
Berg, Leo van den (NP)	Bont, Arjan (NP)	Bolsenbroek, Han (NP)	Brouwer, Williet (NP)
Boekhout, Henk (NP)	Bosman, Petra (NP)	Jong, Peter de (NP)	Bruin, Marcus (NP)
Borgers, Edwin (NP)	Bults, Nico (V&J)	Kompier, Sandra (NP)	Eck, Kees van (NP)
Bruinsma, Marcel (NP)	Drost, Jimco (NP)	Koomen, Petra (NP)	Graaf, Vanessa de (NP)
Cammeraat, Barend (NP)	Duin, Michiel van der (V&J)	Kort , Dennis de (NP)	Heems, Rogier van (NP)
Dolderen, Hans van (NP)	Hamburg, Wout van (NP)	Leemans. Anja (NP)	Heijsman, Stoffel (NP)
Gijzen, Paul van (V&J)	Heerschop, Dick (NP)	Nieuwland, Rob (V&J)	Hessels, Ernst (NP)
Huurdeman, Oscar (V&J)	Hengst, Stephan de (NP)	Petri, Jan (V&J)	Jansen, Joos (NP)
Jansen, Yvonne (V&J)	Horst, Gerrit ter (NP)	Philipson. Arno (NP)	Korteweg, Max (V&J)
Klooster, Marloes (NP)	Jansen, Jan (NP)	Verheugd, Bert (NP)	Leferink, Eric (NP)
Kuiken, Jan (NP)	Janssen, Joos (NP)	Westerman, Wilco (NP)	Rossum, Peter van (NP)
Ligtenberg, Wimjan (NP)	Klaver, Erik (V&J)		Vink, Hans (V&J)
Mol, Albert (NP)	Kleijn, Ardi (NP)		Vis, Martine, de (NP)
Moor, Maya (NP)	Kramer, Rosalie (NP)		Visser-Bekkema, Thea (NP)
Mulder, Marloes (NP)	Kuijlaars, Gerard (NP)		Westerman, Wilco (NP)
Puppels, Christa (V&J)	Laan, Michiel (V&J)		
Roesink, Desiree (NP)	Menses, Karin (NP)		
Schoemaker, Rob (NP)	Mulder, Edwin (V&J)		
Stam, Yvette (NP)	Navinovic, Maarten (NP)		
Stroucken, Marijke (NP)	Plank, Reinier van der (NP)		
Velsen, Annemarie van (NP)	Schel, Wilbert (V&J)		
Vis, Jan de (NP)	Veefkind, Koos (NP)		
Vollebregt, Ted (NP)	Veen. Peter van (V&J)		
With, Gertwin de (NP)	Visser-Bekkema, Thea (NP)		
	Wiel, Bert van der (NP)		